

DAVID
GROSSMAN

COPII
ÎN
ZIG-ZAG

UNIVERS

DAVID GROSSMAN

Copii în zig-zag

Traducere De Gabriela Crăciun

UNIVERS

2004

Capitolul 1

Trenul se puse în mișcare, fluierând. De la fereastra unui vagon un copil se uita la bărbatul și femeia care îi făceau cu mâna de pe bancă. Bărbatul agita timid o mână, cu mișcări măsurate. Femeia flutura, în afara unei enorme batiste roșii, ambele mâini. Bărbatul era tatăl său, femeia era Gabriela, zisă Gaby. Bărbatul era îmbrăcat în uniforma poliției fiindcă era polițist. Femeia avea un veșmânt negru pentru că negrul te face să pari mai zvelt. La fel și dungile verticale. Dar nimic nu te face să arăți mai slab, zicea Gaby, ca atunci când te trăiești cu cineva mai gras decât tine. Doar că eu nu l-am găsit încă.

Copilul din tren, care pleca și îi privea ca și cum i-ar fi văzut pentru ultima oară, eram eu. „Vor rămâne singuri timp de două zile, gândii. S-a terminat.” La acest gând mi se ridică părul măciucă și m-am aplecat și mai tare pe fereastră. Tata se strâmbă, făcând o mutră pe care Gaby o numea „ultimul avertisment înainte de furtună”. Dar ce-rui păsa? Dacă ținea la mine, atunci de ce mă trimitea la Flaifa? Și la cine, mai ales?

Un bărbat îmbrăcat în uniformă de angajat al căilor ferate, stând pe o bancă, fluieră puternic spre mine și cu gesturi ample, îmi făcu semn să trag capul înauntru. E uimitor cum cei îmbrăcați în uniformă și cu fluier nu mă lasă niciodată în pace, chiar dacă au la dispoziție un tren întreg. Nici nu mi-a trecut prin cap să mă supun. Dimpotrivă, tata și Gaby trebuiau să mă vadă până în ultimul moment pentru a-și aminti de mine.

Trenul încă se mai afla în gară, traversând lent valuri de aer cald și dens, miros de motorină. Începeam să simt și lucruri noi. Mirosuri de călătorie. Libertate. Plec! Singur! Mi-am lăsat mai

întâi un obraz, apoi pe celălalt, mângâiat de vântul care ștergea sărutul tatălui meu. Nu mă mai sărutase nicicând așa în prezența altor persoane. De ce mă săruta în felul acesta dacă mă expedia ca

pe un pachet? Acum erau trei care fluierau la mine de pe peron, îmi făceau o serenadă. Cum tata și Gaby nu se mai vedeau, m-am retras încet, cu aer indiferent, pentru a le arăta că nu-mi pasă de fluierături.

M-am așezat. De-ar mai fi fost cineva în compartiment! Și acum? Patru ore de aici la Haifa unde mă aștepta, sever și lipsit de iluzii în privința mea, profesorul Sliilhav. Profesor și pedagog, autorul a șapte manuale de pedagogie și educație civică, și printr-un caz fericit, unchiul meu, fratele mai mare al tatălui.

M-am ridicat. Am verificat de două ori cum se închide și se deschide fereastra. Am închis și am deschis și coșul de gunoi. Acum nu a mai rămas nimic de închis și de deschis în compartiment. Funcționa tot așa cum trebuie. Un tren mai curând sofisticat.

M-am ridicat în picioare pe banchetă și am reușit să mă urc unde se pun bagajele, lăsând capul în jos până-n pământ pentru a controla dacă cineva a uitat din greșeală bani sub banchetă. Nimic, acel cineva era un tip foarte isteț. La naiba cu Gaby și tata, care m-au expediat în acest mod la unchiul Shemuel și mai ales cu o săptămână înainte de primul meu *bar-mitzvah*. Înțeleg să mă fi trimis tata, care îl stimează pe fratele său mai mare și îl respectă pentru competența în materie de pedagogie. Dar Gaby, care atunci când tata nu aude, îl numește „bufniță”? Acesta era cadoul special pe care mi-l promisese?

Pe bancheta mea de piele era o gaură. Mi-am vârât degetul înăuntru și am lărgit-o. Uneori poți găsi bani în locuri ca acesta. Dar eu am găsit doar niște burete și niște arcuri. În patru ore aș fi putut sfredeli cel puțin trei vagoane, aș fi putut săpa un tunel spre libertate, ca să dispar și să nu mai ajung la unchiul Shemuel Shilhav (alias Feyerberg): oare dacă aș fi făcut asta, m-ar mai fi trimis?

N-aveam degetul destul de lung ca să duc la bun sfârșit povestea cu cele trei vagoane. M-am întins pe banchetă cu picioarele în sus. Eram prins în capcană. Eram un prizonier rătăcitor, dus în fața

judecătorului. Câteva monede mi-au căzut din buzunar, rostogolindu-se prin tot compartimentul. Am reușit să strâng de pe jos doar jumătate.

În familie, mai devreme sau mai târziu, toți copiii au fost supuși de către unchiul Shilhav la această terapie de șoc, o serie de torturi rituale pe care Gaby o numește „judecata de apoi”. Dar pentru mine aceasta va fi a doua oară. De când se pomenise istoria familiei, niciun copil nu scăpase de asta. M-am ridicat pe banchetă și am început să lovesc pereții compartimentului ritmat, ca un cod. Cine știe, poate în celălalt vagon mai era un prizonier neconsolat ca și mine care dorea să intre în contact cu un tovarăș de aventură. Cine știe, poate că trenul era plin de tineri delincvenți care se îndreptau către unchiul meu. Am mai lovit o dată, de data aceasta cu piciorul, dar intră controlorul care urlă la mine să stau liniștit. Ceea ce am și făcut.

Prima mea „judecată de apoi” îmi ajunsese pentru toată viața. A fost imediat după întâmplarea cu vaca Pesia a lui Mautner. Atunci fratele tatălui meu mă închisese într-o cămăruță sufocantă și timp de două ore m-a asasinat cu o predică. Începuse discuția cu un ton mios, vorbind încet, amintindu-și chiar și numele meu; doar că în câteva minute i se întâmplase un lucru care i se întâmpla mereu: uitase complet unde era, fiind convins că se afla pe o scenă, în piața principală a orașului, în fața unui enorm public de elevi și discipoli veniți pentru a-i aduce ultimul omagiu.

Și iată că o luam din nou de la capăt. Și pentru ce? Nu făcusem nimic. „Înainte de *bar-mitzvah* trebuie să ascuți ce are de spus unchiul Shemuel” spusese Gaby. Brusc, devenise „unchiul Shemuel”.

Dar eu înțelesesem. Gaby se pregătea să se despartă de tatăl meu și n-avea nevoie de mine acolo.

M-am ridicat în picioare. M-am plimbat prin compartiment. M-am așezat la loc. Nu trebuia să plec. Îi știu eu. Se vor certa și își

vor spune lucruri teribile în absența mea, și până la urmă nu va mai exista nicio soluție. Acum se decidea soarta mea.

„De ce nu vorbim în birou?” îi zice tata lui Gaby. „Deja sunt în întârziere.”

„Fiindcă în birou e mereu lume care se învâрте în jurul nostru, cineva care telefonează în toiul discuției, și nu se poate vorbi.

Vino, mergem să bem o cafea.”

„La o cafea? Îl răspunde tata mirat. „În mijlocul zilei? E așa de serios?”

Și ea se enervează: „încetează să iei totul în răs”, cu vârful nasului roșu, înainte de a începe să plângă.

„Dacă e din nou aceeași poveste...” zice tata cu vocea lui seacă, 11 nu s-a schimbat nimic de când am vorbit ultima dată. Nu pot acum să continui discuția asta.11

„De data aceasta ascultă ce am de zis” spune Gaby, „și lasă-mă să termin. Cel puțin poți să asculți! Îl Se urcă în mașina de poliție și tata pornește motorul. Gradele de pe umeri strălucesc periculos.

Nici nu începuseră să vorbească și deja se certau. Gaby scoate din geantă o oglindă rotundă. Se uită un moment la fața ei din oglindă și încearcă să-și netezească părul creț, coama zbârlită. „Arăt ca o maimuță”, gândește.

„Nu e adevărat!” zic eu, sărind în picioare în tren. Nu-mi plăcea deloc când se vorbea de rău pe ea însăși. „Ai un chip interesant.11

Când îmi dădeam seama că nu era convinsă, mai spuneam: „în rest, lucrul cel mai important e că ai o frumusețe interioară”.

„Mi-ai mai zis”, răspundea ea sarcastic, „dar e ciudat că nu există concursuri de frumusețe interioară.11

Pe neașteptate m-am trezit în picioare lângă o manivelă roșie fixată pe un perete lângă geam. În starea în care eram, nu era deloc prudent. O manivelă ca aceasta poate să oprească trenul, dacă cineva o trage din greșeală. Am citit avertismentele direcției feroviare. Doar în caz de urgență se permitea tragerea manivelei. În

orice alt caz existau sancțiuni severe, cu pedepse până la închisoare. Începeam să simt o mâncărime în mâini, în vârfurile degetelor și chiar între degete. Am citit din nou, cu voce ridicată și clară, acele avertismente atât de explicite. Nu-mi folosea la nimic. Mâinile îmi începuseră să asudeze. Le-am vârât în buzunar, dar le-am scos imediat. La prima vedere păreau niște membre nevinovate, care voiau doar să ia aer. Am început să transpir. Mi-am atins lăntișorul de la gât. Aveam agățat de el un glonț. Era greu, nou și liniștitor.

„Acest glonț a fost în corpul tatălui tău” mi-am zis încet, „i l-au extras din umăr și te ajută să nu faci prostii”. Dar simțeam deja mâncări mi în tot corpul. Cunoșteam acea senzație și știam cum se va termina. Am început să-mi aduc singur argumente: poate conductorul nu va descoperi în care vagon a fost trasă manivela. Dar dacă în locomotivă exista un mecanism care arată de unde a fost acționată? Atunci, aș fi putut să o trag aici și să mă duc în alt vagon. Și dacă îmi găseau amprente? Aș fi putut să o fac cu mâna înfășurată într-o batistă.

Nu trebuia să mai fac asta. Când începeam să fac așa, pierdeam mereu. Mi-am încordat mușchii și l-am imitat pe tata, viguros și mare ca un urs; mi-am zis: Liniștește-te”, dar n-a mers. Simțeam un fel de arsură între ochi, din ce în ce mai fierbinte, care mă inunda cu totul. În ultimul moment mi-am îndoit genunchii și mi-am cuprins picioarele cu mâinile, ghemuindu-mă așa pe banchetă. Gaby numea această strategie a mea „închisoare preventivă”. Gaby avea o definiție pentru orice.

„Nu mai sunt tânără” îi zice acum tatei, după ce intrară în cafenea. „Stau cu tine și cu Nono de doisprezece ani”. Pentru moment își controlează vocea și vorbește calm, rațional. „Sunt doisprezece ani de când îl cresc și am grijă de voi. Te cunosc ca pe nimeni altul, dar aș vrea să trăiesc cu tine în adevăratul sens al cuvântului.

Să nu fiu doar secretara ta la lucru și menajera acasă. Vreau să

locuiesc cu voi. Să o înlocuiesc pe mama lui Nono și noaptea. De ce ți-e atât de frică, îmi explici?"

„Încă nu sunt sigur de mine” zice tata strângând ceașca de cafea cu mâinile sale puternice.

Gaby surâde o clipă și respiră profund înainte de a zice:

„Eu nu mai pot continua așa”.

„Ascultă, Gaby” zice tata privind nervos și nerăbdător peste umărul ei. „Ne simțim bine împreună, nu-i așa? Ne-am obișnuit să trăim așa, ne simțim bine toți trei, chiar și copilul. De ce să schimbăm totul deodată?”

„Pentru că am deja patruzeci de ani, Iacov, și aș vrea să trăiesc o viață normală, o viață de familie cum are toată lumea.¹¹

Acum vocea sa începe să se rupă: „Și aș vrea ca eu și tu să avem un copil împreună. Al meu și al tău. Chiar aș vrea să știu ce-ar putea să iasă din noi amândoi. Dacă mai așteptăm un an s-ar putea să fiu prea bătrână pentru a avea un copil. Și cred că Nono are

tot dreptul la o mamă care să trăiască cu el, și nu una cu jumătate de normă!”

Puteam să recit pe dinafară ceea ce ea îi spunea în acel moment, Gaby repetase cu mine discursul, iar a mea a fost contribuția patetică din fraza „să tiu mama lut Nono și noaptea”. Îi dădusem și un sfat practic, să nu plângi. Să nu cumva să plângi! Fiindcă, dacă începea să se smiorcăie, totul era pierdut din start. Tata nu suporta să o vadă plângând. Nu suporta lacrimile în general.

„Încă nu e momentul, Gaby” suspină el în timp ce-și privește ceasul. „Mai dă-mi un pic de timp. O decizie ca aceasta nu poți s-o iei sub presiune.”

„Am așteptat deja doisprezece ani și nu am de gând să mai aștept”. Tăcere. El nu răspunde. Ea are deja ochii încețoșați de lacrimi. Trebuie să se abțină. Abține-te, mă auzi?

„Iacov, răspunde-mi acum clar: da sau nu?”

Tăcere. Bărbia ei dublă tremură, începe să tremure. Dacă începe să plângă s-a terminat. Și terminat sunt și eu.

„Dacă e nu, mă ridic și plec. De data asta pentru totdeauna. Nu ca celelalte dăți, plec pentru totdeauna!” Furioasă, lovește masa, în timp ce lacrimile îi curg pe fața rotundă, iar rimelul începe să-i curgă pe obrazul pistruiat, adunându-se în cele două gropițe de lângă gură. Și atunci tata își va întoarce privirea către fereastră deoarece nu suportă când plânge, sau pentru că nu-i place să o vadă așa, în lacrimi, cu ochii umflați și obrații rotunzi și tremurători.

În acest moment nu se simte frumoasă. Și e o nedreptate, pentru că dacă ar fi fost cât de cât frumoasă, dacă ar fi avut o gură mică și grațioasă, un nas în sus, poate că tata ar li putut simți ceva pentru singura ei parte frumoasă. Uneori te îndrăgostești de o femeie datorită unei alunițe minuscule, chiar nu arată deloc ca un top-model.

Dar când Gaby plângea, nu avea nici măcar o aluniță gingașă ca s-o salveze. Evident, nu era nimic de făcut.

„Bine, am înțeles” suspină în batista roșie pe care o folosise cu câteva momente mai înainte pentru o ocazie mai nobilă. „Sunt chiar proastă dacă am crezut că te poți schimba.”

„Sst... o roagă el cu aer speriat. Sper ca toți să-i privească acum în cafenea. Ca toți ospătarii și bucătarii cu șortuleț să iasă din bucătărie și să-i înconjoare ținând mâinile încrucișate. Detestă discuțiile în public. „Uite, Gaby”, încearcă să o calmeze. Deodată devine mai amabil cu ea, pentru că se află în prezența altor persoane sau pentru că și-a dat seama că vorbea serios. „Mai dă-mi un pic de timp de gândire, bine?”

„Și de ce? Când o să am venerabila vârstă de cincizeci de ani, ai să-mi ceri încă un timp? Ca după aceea să-mi dai cu piciorul? Cine se va mai uita la mine? Vreau un copil, Iacov!” El ar vrea să intre în pământ din cauza privirilor celor din jur, dar Gaby continuă: „Ți-aș putea oferi dragoste cu carul ție și copilului. Ai să

vezi cum am să-l cresc pe Nono. De ce nu mă înțelege și pe mine?"

Chiar și atunci când repeta cu mine, Gaby își pierdea controlul și se lăsa în voia durerii, plângea și mă implora de parcă aș fi fost tatăl meu. Apoi se oprea dintr-o dată, se târâ la loc și spunea pe un ton de scuză că nu erau lucruri pentru vârsta mea, dar că oricum eu știam deja totul.

Poate că nu știam chiar totul, dar multe lucruri le aflasem așa. Ea adună șervețelele de hârtie ude de lacrimi și le înghesuie în scrumieră. „Azi e duminică”, spune cu voce sugrumată, „și *bar-mitzvah* lui

Nono este sâmbăta viitoare. Îți dau timp până duminică dimineață. Ai timp o săptămână să te hotărăști.” „Sună ca un ultimatum. Lucrurile acestea nu se obțin cu amenințări, Gaby! Te credeam mai inteligentă.” Tata vorbește cu ton blând, dar între ochi îi apare un rid, un semn prevestitor de furtună. „Nu mai pot aștepta, Iacov. Timp de doisprezece ani am fost inteligentă și am rămas singură. Poate mă ajută mai mult să fac pe proasta.” Tatăl meu tace. Fața lui rumenă se înroșește și mai tare. „Să mergem la lucru” spune ea. „În plus, dacă răspunsul tău este cel la care mă aștept, ai face bine să-ți cauți o altă secretară. Trebuie să întrerup orice legătură cu tine. Da.” „Uite,

Gaby...” repetă tata. E tot ce știe să zică: „Uite, Gaby”. „Până duminică” îi repetă ea, ieșind din cafenea.

Ne părăsește. Îl părăsește.

Mă dureau mâinile și picioarele de la poziția ghemuită. „Alarmă, alarmă” strigau cuvintele scrise cu roșu lângă manivelă. Stăteam în trenul ăsta în plină viteză, în timp ce ei, acolo departe, îmi distrugeau viața. Mi-am astupat urechile cu mâinile și am urlat la mine însumi: „Amnon Feyerberg! Amnon Feyerberg!” ca și când cineva din afară încerca să mă avertizeze: „Nu atinge manivela” pentru a mă apăra de mine însumi; cineva cum era tata, sau un profesor, un pedagog faimos sau chiar un director de casă de

corecție: „Amnon

Feyerberg! Amnon Feyerberg! Dar nimic nu mă putea salva. Eram singur. Părăsit. N-ar fi trebuit să plec. Trebuia să mă întorc. Imediat. M-am apropiat de manivelă, am întins mâna, am apucat maneta: era o situație de urgență.

Doar că în timp ce mă pregăteam să trag cu putere, în spatele meu se deschise ușa compartimentului și intrară un polițist și un deținut. Stând în pragul compartimentului, se uitară unul la altul, cu un aer confuz.

Capitolul 2

Așa cum am zis: un polițist adevărat și un deținut adevărat.

Polițistul era scund și slab, avea o privire neliniștită. Deținutul, în schimb, era mai înalt și mai voinic. Zâmbi și îmi zise vesel:

„Bună ziua, puștiule! Te duci în vizită la bunica?”

Nu știam dacă legea îmi îngăduia să-i vorbesc. Și ce avea de-a face cu asta bunica mea? Aveam eu fața unui copil care se duce în vizită la bunica? Ca Scufița Roșie?

„Nu vorbi cu deținutul! Îl îmi ordonă polițistul mânios, agitând de mai multe ori mâna între noi, ca și cum ar fi încercat să rupă fire create între mine și deținut. M-am așezat. Nu știam ce să fac. Încercam să nu-i privesc, dar atunci când te forțezi e și mai dificil. Păreau contrariați de ceva. Polițistul tot își făcea de lucru verificând biletele, în timp ce se scărpină în cap cu un aer încurcat. Deținutul se uită și el la bilete și se scărpină în cap, la rândul lui. Păreau doi actori cărora li se ceruse să mimeze expresia „a-și stoarce creierii”.

„Nu înțeleg de ce ai luat locuri separate? Îl protestă deținutul. Polițistul ridică din umeri și zise că la casa de bilete nu-i spusese. Dimpotrivă, nici nu-și pusese problema că nu le vor da locuri unul lângă altul; era evident că unora ca ei nu putea să le dea locuri separate, și spunând asta își ridică mâna dreaptă care era legată cu cătușe de stânga prizonierului.

Era un spectacol ciudat. Arătau ca polițistul și deținutul din

caricaturi. Deținutul avea o cămașă și o șapcă în dungi, iar polițistul o beretă mult prea mare cu un cozoroc care-i cădea în continuu pe ochi. În picioare, în mijlocul vagonului, se legănau în scuturăturile trenului care, aparent, avea asupra lor un efect liniștitor.

Încercară să se așeze la locurile indicate pe bilet, deținutul lângă mine și polițistul în fața mea. Doar că, din cauza cătușelor, erau nevoiți să se încline unul către altul. Capul prizonierului se moleși pe umărul polițistului care la rândul lui era aproape adormit. Aș fi vrut să plec, să chem un adult în ajutor, fiindcă cei doi nu mi se păreau adulți, dar nici copii. Erau ceva greu de definit.

Pe neașteptate, polițistul se trezi din acea stare și îi zise ceva deținutului. N-am reușit să aud, dar vorbeau despre mine, pentru că deținutul mă privi cu coada ochiului, cu un aer neîncrezător.

„În niciun caz!” silabisi pe un ton autoritar. „Așa ceva nu se face. Avem locuri fixe!” Polițistul încercă să-l calmeze explicându-i că în cazuri excepționale ca al lor se pot ocupa și alte locuri în afara celor de pe bilete, vagonul fiind gol. Deținutul nu vroia să audă comentarii: „Trebuie să facem lucrurile în regulă” se enervă, „dacă noi nu respectăm legea, atunci cine s-o facă?” Bătu din picior, nervos, și mi-am dat seama că avea legată de picioare o ghiulea enormă de fier, cum au deținuții în cărți.

Trebuie să plec de aici, gândii, nu e de mine.

„Nimeni n-o să-și dea seama că nu suntem așezați pe locurile noastre!” îi răspunse polițistul pe același ton, în timp ce-mi arunca o privire complice, o privire de temnicer plin de remușcări, cu o strâmbătură care la rigoare putea trece drept zâmbet. „Că doar n-o să ne torni, nu-i așa, frumușelule?”

Am făcut semn că nu, deoarece nu reușeam să vorbesc. Dar n-aveam de gând să-l iert fiindcă-mi spusese „frumușelule”.

Cei doi se așezară lângă mine. Cu tot vagonul la dispoziție, chiar nu puteau să se așeze decât lângă mine, unul în dreapta, celălalt în stânga? Măinile lor, unite de cătușele de fier, se sprijineau pe

picioarele mele. Era absolut terifiant. Ca și cum s-ar fi înțeles să mă sperie, în același timp ignorându-mă cu desăvârșire. Timp de câteva minute domni o liniște totală. Privirea îmi aluneca tot timpul în jos și de fiecare dată mi se părea incredibil: pe picioarele mele, legănându-se în ritmul trenului, stăteau două brațe, unul subțire și păros, celălalt mare și fără păr, legea și delincvența, iar brațul legii părea mai slab și mai scurt.

Nu știi de ce nu mă simțeam deloc în largul meu. Legea era efectiv lângă mine, se sprijinea practic de mine. Cu toate acestea, mă simțeam prins într-o capcană invizibilă: ca și cum cei doi mă făceau complicele unui obscur complot.

Ciudații mei tovarăși de călătorie se destinseseră. Polițistul își sprijini capul de spătar și începu să cânte un motiv melodios. Pentru a susține notele mai înalte își răsucea mustățile cu mâna liberă. Deținutul, suspinând gălăgios, privea pe fereastră peisajul, colinele stâncoase ale Ierusalimului.

„Dacă cineva se poartă ciudat, dacă ai îndoieli în privința lui, așteaptă răbdător. Nu vorbi și nu te mișca prea mult, lasă-l să vorbească și să acționeze. Întinde-i o capcană în tăcere. Așteaptă să-și arate intențiile.” Așa mă învățase tata, care era expert în investigații. Am respirat profund. Era prima posibilitate de experimenta ce mă învățase tata într-o situație reală. Cel mai bine, am hotărât eu, era să-i ignor. Să mă port ca și cum ar fi totul normal, până când vor face prima greșală.

M-am uitat la ei cu coada ochiului, la stânga și la dreapta mea. Tovărășii mei erau adânciți în gândurile lor. Totul părea o enormă greșală, iar eu nu înțelegeam nimic din nimic. Trebuie să mă pregătesc neapărat pentru întâlnirea cu unchiul Shemuel, mi-am zis. Data trecută, cu un an în urmă, îmi vorbise timp de două ore, dar îmi era clar ca nu mai puteam suporta asta. Timp de două ore îi privisem buzele groase care se mișcau în fața mea, se deschideau și se închideau sub mustața subțire. Știam că toate articolele și

cercetările unchiului mă vizau pe mine, sau în orice caz pe puștii ca mine. În camera aceea îngustă stătuse luni de zile, ani de-a rândul, scriind despre copiii rătăciți și rebeli. Poate chiar avea un enorm afiș cu poza mea, pe care scria CĂUTAT DE MINISTERUL EDUCAȚIEI". Îi căzusem în gheare, și unul ca el n-ar fi pierdut niciodată ocazia. Mă simțeam obosit și oprimat, iar camera se umplea de buze groase care se deschideau și se închideau lăsând să iasă legiuni de unchi din familia labiatelor. Cărți și manuale fremătau în jurul meu, susurându-mi numele. Eram sigur că aveam să mor intoxicat de pedagogie.

Nu mai eram în stare să disting cuvintele pe care el le pronunța. Mi se părea că îmi reproșează că am colaborat cu falșii profeți din

Baal și Astarte și că am luat parte la *pogromurile* antisemitului de Șamenelțki. Toată Istoria era de partea lui, iar eu eram gata să mărturisesc.

Așa că, după două ore de aiureli, îmi veni în minte ceea ce mă sfătuisese Gaby înainte de plecare: „Când devine insuportabil, plângi” îmi șoptise ea în ajunul plecării, „plângi în hohote, și ai să vezi că merge.

O privire în stânga, una în dreapta. Nimic. Polițistul și deținutul stăteau într-o liniște totală. Unul privea într-o parte, celălalt în alta. N-ar ti trebuit să-mi tac griji. Poate că eram doar emoționat din cauza călătoriei. Poate că și pe ei îi învățaseră cum să ducă un război al nervilor.

Așa că am început să mă gândesc din nou la ale mele: unchiul Shemuel, și ce se întâmplase atunci.

Nu-mi tusese niciodată greu să plâng, iar în prezența unchiului vulcanic mă simțeam cu adevărat nefericit. Mi s-a părut ușor să fac să-mi apară nodul în gât, un nod făcut din toate lucrurile care mi se întâmplaseră sau care mi se spusese, și din toate cele de care fusesem frustrat. Am început să plâng în hohote înecate, sufocate. Pentru a deveni și mai trist, mi-am amintit cum se plângea tata că

nu știa ce să mai facă cu un copil ca mine; zicea că de fiecare dată când i se părea că am crescut și m-am făcut mai cuminte, tocmai atunci alunecam înapoi; și apoi, cum era posibil ca dintr-unul ca el să iasă unul ca mine? Știam că avea dreptate, dar ce credea el? Că eu nu mă săturasem să tiu așa? Așa că plângeam cu adevărat, pentru că, în ciuda voinței mele, toate lucrurile se răsturnau și mă trezeam mereu în situații tâmpite. Chiar și acum, tristețea era altfel de cum doream, pentru că îmi atrăsese atenția imaginea tragicomică a unchiului, cu piciorușele lui încălțate în sandale minuscule și șosete gri de lână, cu cravată la gât chiar și pe timpul verii, cu pantalonii uzați de generații de elevi educați pe genunchi.

Așa că m-am trezit plângând și râzând, mă sufocam prins în propriul meu joc, o combinație stranie care avea un gust special, ca atunci când mănânci ciocolată fără să știe dentistul. Corpul îmi tresărea într-un hohot de compătimire și remușcări. Dar și de recunoștință față de acest om, protectorul sufletului meu păcătos și delincent...

Unchiul Shemuel a tăcut. M-a privit stupefiat și trăsăturile i s-au îmblânzit. În penumbra din cameră am văzut o aureolă de surâs mirat și satisfăcut care rătăcea în jurul mustăților lui. „Hai, hai” mormăi, plimbându-și mâna șovăielnic deasupra capului meu. „N-aș fi crezut că vorbele mele ar avea un asemenea efect asupra ta... ce-am zis... Doar lucruri simple venite din adâncul inimii...

„Yempa!” a tunat deodată cu vocea sa puternică, și am crezut că aud răcnetul de triumf al celor din antichitate, strigătul de victorie al iluștrilor pedagogi după ce au învins forțele răului. Și-a frecat agitat mâinile și fără să mă privească a ieșit din cameră. Afară l-am auzit din nou chemând-o pe un ton ciudat de blând de data asta pe doamna Yempa, menajera lui, să vină să mă consoleze.

Mă folosisem deja de plânsul demonstrativ data trecută: trebuia acum să inventez altceva. Și pe deasupra, acum Gaby nu-mi mai șoptise niciun secret în stare să mă salveze când mă voi afla între

patru ochi cu unchiul.

Iar ea acum era singură cu tata și avea să ne părăsească, fără doar și poate.

Dintr-o dată, nemaisuportând să stau așezat între acei doi țiți ciudați și tăcuți, m-am ridicat sau am încercat să mă ridic, iar cei doi s-au speriat, sărind în sus. Ridicată în același moment brațele încătușate unul de altul pentru a a-mi face loc și rămaseră în picioare în fața mea, reluându-și legănarea în ritmul trenului, cu pleoapele grele, ca doi pui de găină somnoroși. Disperat, am strigat: „De ce nu facem schimb de locuri ca să puteți sta unul lângă celălalt?”

Propria mea voce mi se păru răgușită și străină. Ei zâmbiră larg și încercară să mă înconjoare ca și cum ar fi vrut să evite să mă lovească cu cătușele. Am executat așa un fel de dans câteva clipe, până când cei doi se așezară unul lângă celălalt. M-am prăbușit pe locul din fața lor.

„Nu te mai uita la mine!” urlă polițistul amenințându-l pe deținut.

„Jurcă nu m-am uitat!” răcni celălalt, punându-și mâna pe inimă.

„Mai devreme te-am văzut că mă priveai!”

Polițistul era furios.

„Jur pe fiica mea că nu m-am uitat la tine! M-ai văzut tu privindul?”

Întrebarea era pentru mine. Dar ce legătură aveam eu cu ei? Polițistul se aplecă către mine așteptând un răspuns. Era atât de nerăbdător încât își mușca vârful mustăților. Fiecare gest al celor doi era exagerat și mă deranja, dar în același timp era și amuzant. Îmi venea să tug de-acolo, dar nu reușeam să mă mișc.

„Mi s-a părut că un pic l-ai privit” îmi scăpă.

„Aha!” Polițistul ridică degetul triumfător.

„Dacă te mai uiți o dată la mine... ai grijă!”

Tăcere. Deținutul privea fix pe fereastră. Treceam printr-o

pădure de stejari. O turmă de capre păștea în tufișuri, iar una dinire ele se ridică pe picioarele din spate pentru a mânca direct din pom. Polițistul avea privirea îndreptată în cealaltă parte, înspre coridor. Mi-era frică să mă uit în stânga și în dreapta, dar și să închid ochii.

„Iar m-ai privit!” răcni polițistul, sărind de pe locul lui și căzând imediat din cauza cătușelor. „M-ai privit!”

„Jur pe fiica mea că nu te-am privit!” strigă deținutul, ridicându-se și dând din mâini și căzând și el la loc din cauza cătușelor.

„Și acum mă privești!” răcni polițistul. „Mă privești drept în ochi! Termină! Coboară privirea!”

Dar de data aceasta deținutul nu mai cedă și își apropie capul mare de al polițistului. Ce se întâmpla? Ce joc jucau oamenii ăștia? O luptă ciudată de priviri: ochi care fixau și ochi care încercau să-și ferească privirea. Deținutul se înclina tot mai mult către polițist; cu cât acesta încerca să-i evite privirea, cu atât celălalt se contorsiona ca să-l forțeze să se uite la el, așa că ajunsese aproape grămadă peste el.

„Ascultă... lasă-mă să plec...” se auzi dintr-o dată vocea șoptită a deținutului.

„Taci din gură!” gemu polițistul cu vocea întretăiată. „Taci și uită-te pe fereastră! Nu la mine! Uită-te pe fereastră!”

„Lasă-mă să plec”, îi zise deținutul polițistului, pe un ton blând, cu inflexiuni blânde în voce. „Nu sunt vinovat. Știi că nu aveam de ales...”

„Asta îi vei spune judecătorului!” silabisi polițistul cu dinții strânși.

„Fă-mi tavoarea asta. Am o fetiță care mă așteaptă acasă...”

„Și eu! Uită-te pe fereastră!”

Atunci deținutul începu să-l fixeze pe polițist cu violență, s-ar fi zis că îl forța, lent, să-și întoarcă fața spre a lui. Scena era penibilă și vag înspăimântătoare: polițistul încercă să opună rezistență.

Mi-am dat seama că se chinuia să nu-l privească, cu umerii încovoiați de atâta efort. Doar că privirea fixată asupra lui se dovedi

a fi mai puternică, mai constantă. Ochii deținutului parcă îi străpungeau capul polițistului care ceda: începu să respire profund, umerii îi căzură, îi aruncă deținutului o privire tulbure, râse de câteva ori ca un copil, iar ochii îi deveniră greoi, obosiți, cu privirea pierdută în gol.

„Ai avut o zi proastă, Avigdor...” spuse deținutul cu voce înceată, blândă.

„M-ai urmărit, ai alergat de colo până colo pe străduțe, ai tras în mine, ai strigat la mine... tot timpul străduindu-te să respecti legea”.

Gura polițistului se întredeschise. Pupilele i se roteau îndreptate în sus.

„E greu să reprezinți legea...” îi susură deținutul'. „N-ai o clipă de pace... și ce responsabilitate...”

Am rămas cu gura căscată. Tatăl meu spunea aceleași lucruri. Seara se întorcea terminat de la serviciu și se trântea în fotoliu spunând aceleași lucruri; nu știu dacă mie sau lui însuși, dar se plângea că nu avea un moment de pace. În acele momente mă gândeam că dacă mama ar fi fost acolo, ar fi venit să-i maseze ceafa care-l durea. Dar o aveam doar pe Gaby, care nu îndrăznea.

Cu un gest lent, deținutul întinse mâna către centura polițistului adormit și trase mănunchiul de chei. Erau cel puțin zece. Alese una, o introduse în închizătoarea cătușelor și le deschise. Mulțumit, își scutură mâna eliberată. Pe încheietura mâinii era un semn roșu intens.

„Chiar și numai pentru momentul acesta merită să-ți pună cătușele” îmi spuse. Apoi își scoase cămașa în dungi și șapca de deținut și le puse pe banchetă lângă mine. Eram paralizat. Înțelegeam foarte bine că vroia să fugă, că eram martorul unei evadări, iar eu, cu toată experiența mea și cu un asemenea tată, nu reușeam să mișc un deget.

„Poți să mi-l ții un moment?” îmi ceru pe un ton simpatic, punându-mi în mână revolverul negru scos din centura polițistului, îl recunoscu imediat: un pistol de serviciu model Wembley. Tata

avea unul la fel. Îl ținusem în mână cel puțin de o mie de ori. Trăsesem și gloanțe cu el în poligonul de tragere al poliției. Dar nu mă aflasem niciodată într-o situație ca aceasta, cu un pistol în mână în fața unui criminal. Ce puteam să fac? Să-lucid? Degetul meu tremura, atingea trăgaciul, se retrăgea. Să-l împușc? Dar ce-mi făcuse? În acel moment aș fi vrut să am în fața ochilor fața rotundă a unchiul Shemuel. I-aș fi sărit de gât, aș fi devenit un model de virtute pentru tot restul vieții.

„Îți mulțumesc mult”, zise deținutul luându-și pistolul și punându-l la curea. Apoi, cu grijă, ca și cum ar fi dezbrăcat un nou-născut, descheie cămașa polițistului și i-o scoase. Celălalt, Avigdor, continua să doarmă fără să-i treacă prin cap să se trezească, doar în maiou! Zguduit, clătinat, întors de pe o parte pe cealaltă... Și el dormea! Fierbeam de furie, gândindu-mă la tatăl meu care în douăzeci de ani de serviciu nu ajunsese niciodată în întârziere la serviciu, și pleca în misiuni periculoase chiar când era bolnav și avea febră. Și individul ăsta de pe canapeaua din tren...

Încet-încet, deținutul îi puse cămașa în dungi și bereta. Apoi se eliberă de ghiuleaua de la picior și i-o legă polițistului. Fiind mai voinic, abia reuși să intre în cămașa strâmtă a polițistului. Își puse bereta de polițist și se duse către fereastră

„Un detectiv bun trebuie să știe la ce se gândește un criminal”. Știam și acest lucru. Am înțeles imediat ceea ce urma să se întâmple: ar fi trebuit să deschidă geamul și să sară din trenul în mișcare, scăpând îmbrăcat așa. Atunci i-am poruncit în tăcere: „Haide! Sari!”

Dar nu s-a întâmplat nimic.

Un timp, deținutul privi peisajul stâncos, respirând aerul libertății, suspină și se așază din nou lângă polițist. Își puse mâna în

cătușa deschisă care atârna de încheietura polițistului și o închise. Cei doi erau din nou legați unul de celălalt.

„Trezește-te! Ai adormit” zise dintr-o dată cu brutalitate, scuturând umărul polițistului. Acesta se trezi și se uită în jur cu aer mirat.

„Ce s-a întâmplat?” întrebă. „Ce-am făcut? N-am făcut nimic!”

„Ai adormit!” răcni fostul deținut cu un ton de reproș, apropiindu-și fața cu bereta cu cozoroc de chipul polițistului.

„Nu dormeam” mormăi celălalt și rămase tăcut în timp ce pipăia cătușele. Își coborî mâna pe picior. Degetele pipăiră lanțul și ajunseră la enormul glob de fier unde se opriră de stupefacție.

Tăcu. Își încreți fruntea ca și când încerca să-și amintească ceva.

Renunță. Rămase nemișcat și moale ca un sac gol. Trecură câteva minute infernale. Fostul polițist îl privi umil pe cel care stătea lângă el în uniformă.

„Lasă-mă să plec...” șopti.

„Gura!” răcni fostul deținut.

„Nu sunt vinovat...” îl imploră fostul polițist, „Știi că n-am...”

„Asta o să-i spui judecătorului”.

„Judecătorului...?” întrebă polițistul și amuți. Rămase ghemuit la locul său. Ciudat, gândii, cum i se potrivește rolul de deținut. Acesta era gândul cel mai profund pe care l-am avut în acel moment.

„Fă-mi această favoare”, continuă cu un surâs jalnic. Am o fetiță acasă care mă așteaptă.”

„Și eu” replică scurt deținutul în permisie.

După ce-și privi ceasul decretă: „în picioare! Haide! Trebuie să ne grăbim!”

„Unde mergem?” întrebă polițistul îngălbenind.

„La tribunal!” spuse deținutul. „Înainte, marș!”

„Așa repede?” șopti polițistul și cu picioarele moi se îndreptă către ieșire. Deținutul îl conduse afară din compartiment și închise

ușa.

Gata. O fracțiune de secundă am reușit să văd chipul fostului deținut apărând în geamul ușii. Acel chip mare, zâmbitor, și la urma urmei, mai degrabă plăcut. Mă privi și își puse degetul la gură ca și cum mi-ar fi zis să păstrez secretul. Un singur moment și dispăru.

Gata, se terminase.

Ce poveste incredibilă! Chiar și acum când îmi amintesc, după aproape treizeci de ani, am o strângere de inimă. Ca să atenuez impresia asta, am hotărât ca, începând cu capitoul următor, să introduc în carte o mică noutate: am să dau fiecărui capitol câte un titlu.

Un indiciu referitor la ce urmează să vă povestesc.

Sau o poreclă afectuoasă.

Aș fi vrut ca trenul să se oprească și să se întoarcă din drum, pentru a mă întoarce acasă la tata și la Gaby, dar mai ales la tata, fiindcă criminalii erau specialitatea lui, iar eu în mod clar nu făcusem față. Îmi pare rău că v-am dezamăgit.

Și ELEFANȚII SUNT SENSIBILI

Atunci am văzut plicul alb pe bancheta din fața mea. Locul fostului deținut. Eram sigur că înainte nu fusese acolo. Și nici înainte ca deținutul și polițistul să-și facă apariția în compartiment. Dar lucrul cel mai ciudat era că pe plic era scris numele meu cu litere de tipar, cu un scris care-mi părea cunoscut.

„Sănătate sărbătoritului, fie ca zeii să-ți prelungească viața și să-ți scurteze nasul. Sper că nu te-ai emoționat prea mult din cauza acestei surprize puse la cale de mine și de tatăl tău. Și dacă te-ai speriat puțin, să sperăm că îi vei putea ierta curând pe vinovații tăi servitori.”

Ce era de făcut? Să strig, să deschid geamul și să strig peisajului de afară: „Sunt un tâmpit?” Să depun o plângere la UNICEF ca să-i denunț pe tata și Gaby pentru ce mi-au făcut?

„Dar înainte de te duce la UNICEF pentru a ne denunța, cum faci de

obicei " continua Gaby în scrisoare, „ar fi bine să mai aștepți un moment: în primul rând, fiindcă cei de la UNICEF s-au săturat să-ți descifreze mângălelile; în al doilea rând, de obicei li se acordă acuzațiilor posibilitatea de a spune ce au de zis, înainte de a-i condamna. " Cuvintele îmi dansau în fața ochilor, așa că a trebuit să-mi întrerup lectura. Cum tăcuseră tata și Gaby? Când reușiseră să organizeze un asemenea plan? Când le venise ideea și de unde i-au pescuit pe cei doi, polițistul și deținutul? E posibil să...? Era clar... ce tâmpit... îmi sprijin capul de spătarul banchetei și închid ochii: poate că erau actori profesioniști, la urma urmei...

Și dacă m-aș duce să-i caut în celelalte vagoane... Dar dacă s-au și dezbrăcat de costume, probabil nici nu i-aș mai recunoaște în mijlocul altor călători.

Mă uit pe fereastră, incapabil să citesc mai departe. Ideea a fost a ei, sunt sigur de asta. Aveam remușcări fiindcă nu eram atât de entuziasmat de ce-mi pregătise. Stăteam acolo năucit, un pic deprimat, fără să-mi dau seama de ce.

Sau poate că surpriza fusese atât de exagerată încât nu-mi mai rămăsese niciun pic de chef de râs. Dacă ar fi avut și ea copii, gândesc, și mă întrerup. Nu era frumos nici măcar să gândesc un asemenea lucru. Dar Gaby, cu adevărat, uneori se distra uimind, impresionând, stânjenind lumea sau spunându-le oamenilor adevărul în față. Când tata îi spunea că era destul de obositor să se poarte în modul acela excentric, ea îi răspundea că el, în dorința de se da în spectacol, devenise aproape invizibil. Gaby avea replici bune și era mai bine să nu încapi în mâinile ei. Nici tata nu se lăsa mai prejos:

îi dădea o singură replică tăioasă, care îi înmuia mâinile și picioarele. Se vedea pe fața ei că era rănită, se sufoca, își agita mâinile, rămânea fără aer și tară cuvinte. Mai târziu, după ani și ani, acea replică încă o mai chinuia, chiar dacă tata se scuza și o asigura că vorbise așa la supărare și nu credea cu adevărat ce spusese. O

dată, când se certaseră, tata îi reproșase că era insensibilă, că avea o carapace ca de elefant, iar ea se simțise foarte jignită crezând că se referea la greutatea ei, și plecase de acasă trântind ușa.

Asemenea certuri se întâmplau mereu, o dată la câteva luni.

Gaby dispărea de acasă. La birou era rece și i se adresa tatei cu o politețe exagerată, lipsită de orice amabilitate. Executa ordinele, scria la mașină rapoartele și atât. Niciun surâs. Cu o răceală extremă. Dar îmi telefona pe furiș ca de obicei, de două ori pe zi, și complotam cum să-l facem să cedeze pe tata fără să-și dea seama, în mai puțin de o săptămână pe tata începeau să-l lase nervii. Se plângea că se săturase să mănânce la cantina poliției, cămășile călcate de el arătau ca naiba, iar casa noastră era murdară ca o groapă de gunoi, precum celula poliției de dimineață. Eu evitam să mă amestec și tăceam, ca să nu înveninez și mai tare lucrurile. Preferam să nu-i amintesc că Gaby nu era servitoarea noastră și că, dacă avea grijă de casa noastră, o făcea doar pentru că avea suflet bun și fiindcă era alergică la praf. Eram sigur că îi lipsea nu numai din cauza absenței mâncării pregătite de ea și a cămășilor călcate: se obișnuise să o vadă în casă, cu vorbăria ei continuă, cu susceptibilitatea și glumele ei la care trebuia să se abțină să nu râdă.

Știam că Gaby îi lipsea și pentru că, datorită ei, îi era mai ușor să trăiască cu mine.

De ce era așa, de ce noi doi aveam nevoie de Gaby pentru a ne simți mai apropiați? Nu aveam nicio explicație. Dar era bine că Gaby stătea cu noi, fiindcă asta făcea ca noi doi să fim o familie.

Așa treceau zile de bombănituri și răbufniri. Tata inventa pretexte pentru a o îmblânzi la birou. Dar ea rămânea rece ca gheața și spunea că se aștepta din partea lui să vorbească clar, fiindcă nu-i înțelegea aluziile prea subtile. Atunci el o implora să se întoarcă, promițându-i că se va comporta mai bine, iar ea spunea că a înregistrat cererea și că în cel mult treizeci de zile îi va comunica decizia sa. Tata își punea mâinile în cap și striga că treizeci de zile

era o nebunie, cerând să facă pace imediat! Gaby ridica ochii în tavan și spunea cu un ton oficial că, înainte de orice împăcare, trebuia să-l supună unei LENE Lista de Condiții al Noului Comportament. După aceea ieșea cu capul sus.

Îmi telefona imediat, spunând încet că bătrânul nesuferit cedase pe toate fronturile și că acea seară o să mergem cu toții să mâncăm la restaurantul oriental, fapt care se întâmpla fără greș.

În serele acelea liniștite, tata părea aproape bucuros. Bea două sau trei beri, iar ochii îi străluceau. Ne spunea eternele lui povești: când a prins vânzătorul de podoabe japoneze, descoperind că erau false atât vânzătorul, cât și podoabele; sau când a rămas închis timp de trei zile într-o cușcă împreună cu un boxer femelă cu pedigree regal și o tonă de purici, toate acestea pentru a prinde un hoț profesionist de câini, venit din străinătate special să fure această cățea. Din când în când tata se oprea și întreba bănuitor dacă nu cumva mai povestise aceste întâmplări, iar noi doi făceam semn că nu, bineînțeles că nu. Hai, continuă! Și privindu-l, gândeam: odată a fost tânăr și a avut tot felul de aventuri incredibile, iar apoi, din cauza a ceea ce i se întâmplase, totul se sfârșise. S-ar fi zis că, din cauza istoriei aceleia, încetase să mai trăiască.

Și iată-mă așezat în compartimentul trenului în mișcare. Mă gândeam că-mi vor trebui săptămâni întregi pentru a digera ceea ce mi se întâmplase. Mi-am recapitulat în minte evenimentele: cei doi, deținutul și polițistul, cu mâinile încătușate deasupra mea, și cum îmi ceruseră să spun eu dacă deținutul îl privise pe polițist în ochi. Deținutul care îmi dăduse pistolul, degetul care îmi tremura pe trăgaci, iar eu gata să jur că avea să sară pe fereastră...

Ca să n-o mai lungesc, eram ca doi copii care, ieșiți de la cinema, își aminteau pe rând de scenele din film. Doar că, în comparație cu puștii entuziasmați de film, eu nu eram nici pe departe mulțumit. Cu cât îmi aminteam ce se întâmplase, cu atât mă enervam. Nu înțeleg cum o suportă tata pe Gaby, gândeam. Dacă ar fi avut un

copil, dacă ar fi fost mamă, nu ar fi fost în stare să-i joace o asemenea festă. Ar fi intuit cum s-ar fi simțit fiul ei după o asemenea surpriză.

Mă simțeam teribil de jignit. Nu pentru că ea reușise să mă păcălească. Era altceva. Înțelesesem dintr-o dată că încă mai eram copil, iar cei mari puteau să-și bată joc de mine.

Tata îi fusese complice, fără îndoială. Gaby plănuise spectacolul și scrisese replicile celor doi actori, dar tata era responsabil cu organizarea. La început, ea trebuie să-l fi convins că era vorba despre o operațiune ușoară și în fața îndoielii tatei probabil că îi spusese că o surprindea faptul că unui om de calibrul lui îi era frică în fața unei asemenea misiuni. Sunt sigur că ea a folosit acest cuvânt pentru a-i trezi ambiția. El ezitase mult timp. Sunt momente în care tata mă înțelege mai bine decât ea, doar era tatăl meu. Socotea că era o exagerare să pună în scenă un asemenea spectacol pentru un copil și că probabil că n-aș înțelege comicul situației. Ea începuse să râdă, numindu-l conformist și rigid, că măcar de-ar fi avut un sfert din simțul meu umoristic, apoi adăugase printre dinți că înainte de a deveni atât de formalist, avusese o reputație de indisciplinat. Sau ce auzise ea erau doar niște fantezii? În momentul acela, tata n-a mai avut de ales. Era obligat să-i demonstreze că încă mai era un tip îndrăzneț, plin de fantezie și umor, ca în tinerețea lui, când hoinărea pe străzile Ierusalimului cu ghiveciul lui de tomate, și astfel începuseră să se întreacă în idei care de care mai năstrușnice și mai curajoase, uitând de tot să ia în calcul reacția celui căruia îi era destinată surpriza asta, adică eu.

În compartiment încă se mai simțea mirosul înțepător de sudoare al deținutului și al polițistului. Măcar dacă i-aș fi putut întreba cum se pregătiseră pentru reprezentație, dacă memoraseră cu greu replicile, unde găsiseră costumele și bila de fier, și cât costase acel spectacol doar pentru mine. Fără să mai vorbim de biletele de tren... și poate că tata și Gaby rezervaseră toate locurile din

compartiment, pentru ca nimeni să nu dea peste cap povestea asta așa de bine pusă la cale. Ce plan nemaipomenit!

Încetul cu încetul, furia mea se potoli. De fapt, avuseseră intenții bune. Voiseră să mă amuz. Cheltuiseră mulți bani. Un gest frumos din partea lor... cu adevărat amuzant. Stăteam și murmuram de unul singur, și tot mormăind, m-am simțit mai bine și am putut să reiau lectura scrisorii. Am remarcat imediat că scrisul se schimbase:

„lelea, ca de obicei, e a doamnei Gabriela” anunța scrisul mare, complicat și neobișnuit al tatălui meu, cu litere întunecate, și, după ce m-a convins cât de mult te vei amuza, a dat înapoi; i s-a făcut teamă că gluma era cam dură și că ai putea rămâne traumatizat. Dar eu i-am zis... ghicești, cu siguranță, ce i-am zis că el, la vârsta mea, conducea singur fabrica de biscuiți a tatălui său și că viața nu era o agenție de asigurări.

„Exact! Exclama scrisul mic și rotund al lui Gaby. „Și dat fiind că tatăl tău, în calitate de membru al poliției israeliene, nu e în stare să-ți lase nici măcar o bucățică de fabrică ca moștenire, ci doar o mulțime de datorii” (iar aici Gaby vărsase câteva picături de lichid pe hârtie, pe care le încercuise și le însoțise de comentariul următor: *„lacrimile crocodilului și ale secretarei sale”), „acum că ai atins vârsta rațiunii, are cel puțin obligația de a te pregăti pentru o viață de lupte, de întreceri și de pericole. În primul rând, puiul meu, trebuie să-ți spun încă de la început, că, în ciuda așteptărilor tale, nu-l vei vedea pe adoratul tău unchi, doctorul Shemuel Shilhav. Aici voi face o mică pauză pentru a te lăsa singur cu durerea ta”*.

Un țăran ars de soare și cu părul alb, care trecea pe câmpul de lângă linia ferată într-o căruță trasă de un catâr, rămase îngrozit de chiotul de bucurie pe care-l scosese copilul cu părul scurt de la fereastra unui tren în mișcare.

„Îmi pare rău, copilul meu drag și iubit, că a trebuit să fim cruzi cu tine, făcându-te să crezi că mergeai la Haifa, drept în ghearele unui ilustru pedagog din familia răpitoarelor de noapte.

Doar că, pentru a-ți face o surpriză reușită, trebuia să-ți înlătu-

răm orice bănuială, fiind obligați să folosim metodele cele mai meschine; pentru asta, ne punem cenușă în cap și îți cerem scuze. “

Am schițat o reverență în fața imaginii lor care-mi apăru înaintea ochilor pentru o clipă: tata în picioare, trosnindu-și degetele rușinat, și Gaby care se înclină ca o balerină clasică, cu ochii râzând către mine. Schimbările astea de ultimă oră mă lăsaseră fără grai; eram furios pentru călătoria asta spre Haifa și pentru renghiul pe care mi-

1
jucaseră, dar, în același timp, ardeam de nerăbdare să aflu urmarea.

Mă simțeam precum cada din faimoasa problemă de matematică cu robinetele. Caligrafia mare și întunecată o înlocui pe cea rotundă: *„Treisprezece ani este o vârstă specială, Nono. E vârsta la care trebuie să-ți asumi responsabilitatea propriilor acțiuni și al propriului comportament. Eu, la vârsta ta, am fost nevoit, din cauza tragediei care a lovit poporul evreu... “*

O ștersătură lungă și strâmbă de-a lungul foii mărturisea că o mână misterioasă, grăsuță și agilă, smulsese hârtia de sub creion în momentul în care tata se pregătea să-și depene amintirile. *„Tatăl tău uițg că amintirile nu sunt pe ordinea de zi înainte de a pleca în misiune”,* preciza scrisoarea ei. *„Uneori mă întreb dacă este cu adevărat atât de diferit de fratele său mai mare... “*

„La treisprezece ani nu mai ești copil” afirma tata cu scrisul său negru, și mi-ar plăcea să cred că acum ai să începi să te schimbi. Din păcate... “

Aici erau câteva rânduri albe. Îmi închipuiam discuția în bucătăria noastră. Ce spusese ea, ce spusese el. Ea se înfuriase și bătuse din picioare, el se încăpățânase zicând că trebuiau folosite toate ocaziile pentru a mă educa, și, ca de obicei, câștigase cel mai puternic.

„În sfârșit, l-am convins pe tatăl tău să-și facă o ceașcă de cafea, așa că

pot continua să-ți scriu fără întreruperi “ continua

Gaby cu un scris care devenise mai grăbit și nervos: „*Nono al meu, bătrânul tău are dreptate, ca de fiecare dată: treisprezece ani nu este o vârstă oarecare. E vârsta la care începi să crești.*

Sper să ajungi un adult la fel de adorabil cum erai în copilărie. “

Acum urmează să citesc: „Gaby îi cântă în strună” sau „Gaby se prosternează în fața tânărului moștenitor!”, cum face mereu după un fiecare compliment. Dar de data asta nu făcuse așa. Noi doi vroiam să-ți pregătim ceva special pentru bar-mitzvah, în afară de petrecerea de sâmbătă și de aparatul de fotografiat pe care ți l-a promis tatăl tău Ceva ce nu se putea cumpăra, ceva care să-ți amintească pentru totdeauna cum eram noi trei, tata, tu și eu, când încă mai erai copil. “ Citind cuvintele „noi trei” îmi amintesc de nenorocirea ce mă amenința: scria acel „noi trei” deoarece formam cu adevărat o familie în viața de zi cu zi, iar tata era de acord cu asta? Sau în acel „noi trei” se auzea ecoul unei despărțiri, al unui rămas bun?

Recitesc fraza. Orice cuvânt mi se părea greu de sens. Era greu de decis: pe de o parte mă încuraja faptul că ei doi puseseră împreună la cale o acțiune atât de complicată, ceea ce demonstra că nu aveau nevoie de mine pentru a se înțelege. Foarte frumos, complimente. Pe de altă parte, tonul cuvintelor ce precedau acel „noi trei” avea o nuanță de înfrângere, mă speriau: „ceva care să-ți amintească pentru totdeauna cum eram”. Ce însemna acel „eram”?

Că nu mai suntem?

„Așa că ne-a trecut prin cap ideea aceasta. Eu aveam o idee simplă, iar tatăl tău, ca de obicei, a făcut-o să devină o acțiune complicată. Acum încearcă să-mi fure scri...”

Caligrafia se schimbă din nou. Se luptaseră ca nebunii. Era o pată mare pe marginea foi.

„Justiția a triumfat!” afirma tata cu scrisul lui urât: *„Să nu ne lungim prea mult! În această călătorie totul este posibil! Poate că nu vei ajunge la destinație niciodată! Poate că vei trăi aventuri care-ți ridică*

părul măciucă, la care n-ai visat niciodată!"

Mă emoționa tata când imita stilul lui Gaby ca să mă îmblânzească. Părea un urs dresat să danseze pe muzica din *Spărgătorul de nuci*, și, chiar dacă el nu râdea niciodată de glumele mele, am zâmbit amabil. Continua astfel: „*Poate vei întâlni prieteni noi și dușmani vechi! Poate că ne vei întâlni pe noi! Atenție, începe!*”

„*Dar mai întâi: alintă-măpuțin!*” se amesteca Gaby cu scrisul ei mic.

Ce bună era Gaby, ce bună... Măinile mele o mângâiară de la distanță în spatele urechilor, pe păr, iar ea torcea cu picioarele încrucișate și cu limba de-un cot; apoi se ridică și scrise totul dintr-o suflare: „*Aventurile pe care ți le-am pregătit le vei descoperi singur într-o clipă. Dacă vrei. Adică, dacă nu vrei, poți rămâne așezat până la Haifa, patru ore plictisitoare, și acolo să te urci în primul tren care merge la Ierusalim; dar nu vei ști niciodată ce ai pierdut. Dar dacă ești un băiat evreu curajos și hotărât, ridică-te, Nono inimă de leu, și înfruntă-ți destinul!*”

Gaby scria exact cum vorbea. Uneori mi se părea că doar eu și tata o înțelegeam.

„*Dacă decizi să alegi drumul de luptător pe care ți l-am pregătit cu atâta greutate, du-tefără întârziere la al treilea compartiment din vagonul tău, la stânga celui în care te afli. (La stânga, cu spatele spre fereastra compartimentului tău, o, Cristofor Columb, altfel din greșeală ajungi în India). Ce se întâmplă acolo? Dumnezeu știe (și a promis că va tăcea, ca de obicei). Vei întâlni o persoană care te așteaptă. Te așteaptă doar pe tine! Nu-ți spunem dacă e femeie sau bărbat, tânăr sau bătrân. Nu-ți vom spune cum este. Locul numărul trei e liber pentru tine. Așează-te liniștit și uiia-te la călători. După ce te hotărăști cine e tovarășul tău de aventură, rostește parola pe care el o știe și așteaptă să o spui. “*

„*Ce parolă? Îl întrebai cu voce tare.*

„*Sst*” mă certă Gaby. „*Chiarși zidurile au urechi! Nu... nu e aceasta parola. Parola e o întrebare. O întrebare ușoară. Va trebui să-i pui persoanei alese întrebarea: „Cine sunt eu?” Doar atât, nimic altceva. “*

„Cine sunt? Îl murmurai de două ori. Mai ușor de-atât...

Dumnezeule mare, m-am minunat din nou, ce-au mai putut inventa! Singuri. Fără mine! „Dacă vei face alegerea cea bună, necunoscutul îți va rosti numele, și doar atunci va avea voie să te conducă spre aventură. În primul rând, va dori să te bineclisună, în maniera sa misterioasă și fără limite. Când îți vei reveni după această experiență, te va trimite într-un alt vagon, la următoarea etapă a jocului nostru. Acolo te va aștepta o altă persoană care dorește să te distrezi și să-ți îndrepte urechile ascuțite; după ce-și va termina misiunea te va conduce la următoarea etapă, și tot așa... până când vei găsi adevărata surpriză!”

Las scrisoarea din mâini și respir adânc. Se întâmplase totul atât de repede, încât de-abia acum îmi dădeam seama ce mi se întâmpla. Cine știe câte zile și nopți le trebuiseră să pregătească totul și să-i instruiască pe actorii implicați în acest joc. Probabil că pentru fiecare fusese scris un întreg scenariu al piesei pe care aveau s-o joace pentru mine, doar pentru mine... ah! Rămăsesem Iară suflare. Încearci să continui lectura, fără să reușesc. Îmi venea amețală. Știam că tata iacuse un efort pentru a concretiza ideea lui Gaby ca un profesionist ce era: calculând orice probabilitate, presupunând cum se vor desfășura evenimentele neprevăzute, toate posibilitățile, chiar cele mai neașteptate... mă simțeam mândru că făcuseră asta pentru mine. Pentru mine, doar pentru mine. Eram mândru și un pic mirat, fiindcă întotdeauna crezusem că aveau nevoie de mine pentru a comunica, că fără mine n-ar fi știut să trăiască împreună și că datorită mie nu se certau tot timpul. Și iată că făcuseră totul singuri de data asta, singuri...

„Nono inimă de leu “ scria Gaby, „Nono, dacă ai cât de cât inteligența și ochii unui lirc, ochii celui mai bun detectiv din lume, pentru a descoperi persoana care te va aștepta în fiecare vagon, atunci vei trăi aventura cea mai incredibilă inventată care i s-a întâmplat vreodată unui copil de treisprezece ani. Și când la sfârșitul călătoriei vei coborî din tren, vei fi demn de vârsta pe care o ai, un băiat curajos și cu experiență care a

trecut un examen dificil de inteligență și curaj. Pe scurt... “

În acest punct, tata îi trăsese foaia și mângălise cu scrisul său urât:
„Pe scurt, vei deveni ca mine! “

„Important e ca tu să semeni cu el” scria ea, desenând un sărut, și alături chipul tatei mare și impunător, și pe al ei, cu urechi de iepure și o aureolă de îngerăș în jurul capului. Am rămas încremenit pe scaun, gândindu-mă ce minune făcuseră tata și Gaby: cum transformaseră într-o clipă acest tren greoi și plicticos într-un parc de distracții pe roți. În acest moment, o serie de bărbați sau femei, tineri sau bătrâni, stăteau pe locurile lor în vagoane diferite așteptând sosirea mea, după un plan stabilit de ei doi. Mă așteptau doar pe mine, cu niște fețe de conspiratori, în timp ce vecinii lor nu știau și

PRIMA MEA APARIȚIE ÎNTR-UN MONOCLU

nu-și puteau imagina pentru cine se urcaseră în tren: pentru mine, care eram doar un copil. Și dacă eu nu m-aș duce la ei să le pun acea întrebare simplă – presupunând pentru o clipă că eu n-aș fi fost un băiat curajos și hotărât, cu inimă de leu, – toți acei oameni ar fi rămas la locul lor, pierzânduși vremea degeaba, până la Haifa...

Am ieșit din compartiment. Știi care e stânga pentru că e mâna la care se pune ceasul (zice tata) și fiindcă e partea pe care se află inima (zice Gaby): am luat-o la stânga. Pășeam încet, fără să mă grăbesc, ca să nu atrag atenția cuiva. Pe fereastră se vedea peisajul de munte. Stânci masive alunecau pe lângă vagon, iar în curbă se vedea departe coada trenului, care dispăru peste câteva momente. Pe vremea aceea, pe traseul Ierusalim-Haifa, trenul avea patru compartimente în fiecare vagon, despărțite de un coridor îngust. Atât de îngust încât dacă se oprea cineva să admire peisajul, împiedica trecerea complet. Dar eu, slab fiind, am reușit să trec prin spatele unui domn care mă privi cu coada ochiului, cu un aer deloc binevoitor: îl deranjasem din exercițiul funcțiunilor sale.

La capătul vagonului, m-am luptat cu ușa, un bloc de fier greu și încăpățânat, care nu vroia să se deschidă. Am fost nevoit să o împing cu mâinile și cu picioarele. Când în cele din urmă am reușit să-mi fac loc, m-am trezit în pasajul dintre vagoane, învăluit de un zgomot teribil, asurzitor, scârțâieli și lovituri. Pardoseala era făcută din două plăci de fier negru, care se încălecați și se ciocneau ca doi luptători care. Se reped unul la altul. Nu îndrăznesc să pășesc, așa că am sărit, cu ochii închiși și picioarele unite, și era să cad, fiindcă plăcile de fier parcă încercau să mă arunce, contorsionându-se cu putere. Poște că mă înșelasem, poate că era interzis să treci printre vagoanele în mișcare. Am sărit într-un picior, pentru a nu le călca mai mult de o secundă. Cine ar fi crezut că un asemenea pericol se putea întâlni într-un vagon în care oamenii stăteau liniștiți, uitându-se pe pereți sau unii la alții? Vântul sufla din toate părțile, chiar și de jos.. Printre interstițiile plăcilor vedeam pământul defi-

land amețitor și roțile care clincheteau cu scârțâituri metalice: un pas greșit și m-aș fi trezit dedesubt.

Nu reușeam să gândesc coerent în momentul acela. Niciodată n-am putut suporta zgomotele puternice, mă zăpăcesc. Și vacarmul, venind din toate direcțiile, mă făcea să-mi pierd mințile. Ca și cum dintr-o dată n-ar mai fi fost învelișul de carne care mă despărțea de lumea din jur, ca și cum m-aș fi trezit aspirat într-un vârtej tunător care mă sfâșia în două. Nici măcar nu-mi dădeam seama că începusem să urlu.

„Lasă-mă să trec! Țipam către ușa grea, „blestemata, lasă-mă să trec!” bătând cu mâinile și cu picioarele și lovind cu capul, fără să simt durerea. Aveam astfel de momente, la școală mă porecliseră vulcanul Feyerberg în erupție, și a funcționat și de data asta: ușa s-a deschis. Mă simțeam ușor ca aerul. Am reușit să mă strecur și să închid ușa peste prăpastie. Slavă Domnului, scăpasem!

Mă opresc și respir adânc. Zgomotul din tren se potolise. Era din

nou trenul greoi care trecea printre văi și dealuri, *în glasul roților de tren, ca în cântec*, dar, din acel moment, l-am privit cu totul altfel.

Și acum...

Cine sunt eu? Încep să-mi șoptesc, antrenându-mă. Cine sunt eu? Cine sunt? Cine?

Primul compartiment. Am trecut fără să mă uit înăuntru. Al doilea compartiment: fără să privesc înăuntru. Al treilea compartiment. Mă opresc, zăbovind un moment.

Cred că în acel moment am înțeles că am o problemă.

Să presupunem că intru în compartiment. Să presupunem că locul numărul trei e liber, cum promisese Gaby. Să presupunem chiar că reușesc să descopăr persoana care mă așteaptă. Unde voi găsi curajul de a o întreba dintr-o dată: cine sunt eu? Și ce-au să creadă ceilalți? Îmi imaginez privirile lor ațintite asupra mea. Tipic pentru Gaby, îmi spun sec. Tata nu m-ar fi vârat niciodată într-o situație ca aceasta, știe cât este de stânjenitor. Cine sunt eu?

Cred că a venit momentul să povestesc ceva despre mine.

Când se întâmpla această poveste, exact acum douăzeci și șapte de ani, aveam treisprezece ani fără câteva zile. Un copil destul de normal, după părerea mea; existau însă și persoane care nu credeau la fel, așa că prefer să povestesc doar faptele pur și simplu.

Nume: Nono Feyerberg. Loc de naștere: Ierusalim. Starea civilă: necăsătorit (desigur), în consecință, înzestrat cu un tată și o Gaby. Prieten: Mișa Dubovski. Semne particulare: o cicatrice adâncă pe umărul drept; un glonț atârnat la gât de un lăntișor. Alte particularități: hobby-ul meu.

Flobby-ul meu era poliția. La treisprezece ani cunoșteam pe de rost toate numerele matricole ale tuturor ofițerilor de poliție din districtul Ierusalim și din zona sud. Cunoșteam toate tipurile de arme și de vehicule din dotare. Acasă aveam o colecție cu toți cei căutați de poliție din ultimii cinci ani. Aveam și o altă colecție, poate cea mai mare din lume, a tuturor persoanelor dispărute despre care

poliția întreba: „Cine l-a văzut? În plus, prin mijloace care ar fi mai bine să rămână ascunse, reușisem să pun mâna pe rapoartele cele mai secrete pe care Gaby le scria la mașină, având astfel la îndemână autopsii de crime celebre, fără să mai vorbim despre schițele corespunzătoare locului crimei și fotografii de la departamentul anti-criminalitate. Vorbisem personal de două ori cu șeful poliției, o dată pe scările comandamentului, iar alta dată la nunta unui comisar. Cu acel prilej îmi spusese tare, așa încât cei din jur să-l poată auzi, că eu eram mascota districtului.

Cine sunt eu, cine sunt?

Cum am să-mi fac curaj să încerc imediat cu altcineva, în același compartiment? Trebuia să mă liniștesc un moment și să mă gândesc.

În primul rând, mi-am zis cu vocea tatei, trebuie să aflî tot ce se poate ști despre adversar. Să aduni informații. Așa mă învățase: cunoașterea este putere. Îmi repetase de o mie de ori: „Cunoașterea este putere!” lovindu-se cu pumnul în palmă. Nu prea înțelegeam din gestul lui care dintre cele două era mai importantă, cunoașterea sau puterea?

Cine sunt eu?

Și iată-ne în compartimentul numărul trei. Trenul mergea prea repede, după părerea mea. Am trecut mai întâi prin fața compartimentului ca o rachetă. Eram atât de speriat încât n-am avut curaj să mă uit înăuntru. Cu picioarele tremurând, m-am întors și iată-mă

din nou în fața compartimentului. M-am sforțat să arunc o privire și am văzut cinci persoane așezate. Cinci persoane și, la mijloc, un loc liber pe care era întinsă o bandă roșie scriind: REZERVAT.

Oh, oh!

Am trecut pentru a treia oară, mai încet, și am observat că erau

trei bărbați și trei femei. Unul dintre bărbați avea ochelari și citea un ziar. Femeile erau slabe, una în vârstă, cu părul strâns în coc, iar cealaltă cu o coadă la spate. Greu de dedus ceva. Am trecut din nou. Una dintre femei, cea mai în vârstă, îi dădu un cot bărbatului care stătea lângă ea, făcându-i semn către mine. Avea o privire antipatică care îmi amintea de bunica meatzitka. Dar iată un prim indiciu: observ că bărbatul avea o pălărie neagră, înaltă. Ce ciudat: părea un diplomat străin. Sau un călău. O îndoială, vagă dar plină de bucurie, îmi trecu prin minte: ce naiba căuta un călău în trenul de Haifa?

M-am oprit, m-am întors pe călcâie, am făcut drumul înapoi și m-am oprit brusc. Nu. Aveam nevoie de o acoperire, de un pretext, ceva care să justifice acel du-te vino prin fața compartimentului.

Secretul succesului unei urmăririi, mă învățase știm noi cine, este ca detectivul să se identifice cu cel în care se deghizează; dacă te prefaci că ești cerșetor, chiar trebuie să te porți ca unul autentic, care-i insultă pe cei care nu-i dau de pomană și îi binecuvântează pe cei care dau. Dacă te-ai travestit în femeie, imită o femeie în toate privințele. În modul în care pășești, în gesturi; oprește-te în fața anumitor vitrine, treci pe lângă altele. Un pas greșit, și bărbatul pe care-l urmărești își va da seama de înșelătorie. În acest moment ochii tatei se închideau amenințatori, iar ridul dintre ei se făcea adânc: „Acum ascultă-mă bine, Nono: dacă un actor de teatru joacă prost, în ziare va apărea o recenzie critică, asta-i tot. Dar dacă un detectiv dă greș, se poate trezi cu un glonț în cap!” Atunci tata își atingea umărul, iar eu glonțul de la gât. Ne priveam în ochi.

Nu-mi povestise niciodată cine-l rănise, dar nici eu nu-l întrebam niciodată. Erau lucruri despre care nu vorbeam, peste care domnea o tăcere ca între bărbați.

Am trecut din nou, pentru a cincea oară, prin fața compartimentului lor. Îmi încruntasem fruntea și țineam mâinile încrucișate pe piept. Oh, chiar aveam un aer plictisit, afundat în gânduri!

Aveam expresia unui tânăr om de știință când este pe punctul de a inventa pendula.

Dar iată că, în ciuda excelenței mele acoperiri, toți cinci pasagerii se aplecaseră înainte pentru a mă privi. Din cauza acestei atenții exagerate al cărui obiect eram, n-am reușit să descopăr mai nimic despre omul cu pălărie de călău. Mi se părea că avea papion roșu la gât. M-am oprit. Poate că era mai bine să-mi schimb acoperirea? Nu eram prea mic pentru a fi un om de știință? Poate bănuiau că pendula fusese deja inventată?

Nu mai aveam prea mult timp. Peste puțină vreme vom ajunge ia Haifa! Mi-am schimbat tactica, m-am întors pe călcâie și de data asta am apărut din nou în fața compartimentului, în chip de actor care-și repetă rolul de minge de ping-pong chinuită. Toți pasagerii (inclusiv călăul), stăteau cu ochii la fereastră. Vorbeau sau poate că țipau nervoși. Nu reușeam să aud din cauza geamului.

Nu era a bună. Oare de câte ori mai puteam trece prin fața compartimentului fără ca oamenii ăștia să mă tragă înăuntru și să mă înjunghie? M-am oprit speriat în fața ușii. Cei cinci mă fixau cu priviri feroce. Am închis ochii și am intrat, căzând peste ei și călcându-i pe picioare, până când, în cele din urmă, am reușit să ocup locul liber, acela cu banda roșie pe care scria REZERVAT. Eram înghețat, iar urechile îmi ardeau. Cinci perechi de ochi mă scrutau sever. Nu puteau să-și imagineze cum onorabilul post fusese rezervat unui copil.

Cinci perechi de ochi care mă scrutau sever?

Dar cel puțin unul dintre cei prezenți ar fi trebuit să mă aștepte, nu-i așa?

Aveam toți un aer sever.

Pentru mult timp n-am îndrăznit să privesc pe nimeni.

Apoi, o privire pe fugă.

Ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat... Ochii se mișcau în toate părțile.

Printre munți și printre văi...

O coadă de cal... O chelie... ochelari... Un cilindru...

Cine sunt eu? Cine sunt?

Trenul călătorea scârțâind. La fel și eu. Nu întrebasesm niciodată pe un necunoscut cine sunt. Cine sunt... Cinesunt. Cinessunt?

Să presupunem că omul cu cilindrul negru este ambasadorul Elveției, în vizită prin țara noastră. Sau un măcelar în doliu. Îl examinez din cap până-n picioare: înalt, romantic. Buze subțiri, pecetluite. O persoană capabilă să-mi tragă o palmă pentru o întrebare impertinentă.

Dar... un moment!

Cel de lângă el... Un bărbat scund și grăsuț, cu o față roșie și rotundă, chelie, un nas lung cu nări largi și buze groase. O față de cofetar sau de umflător de baloane. Privirea fixă pe fereastră, vorbește în gând. Oare face repetiție pentru importantul moment când eu îl voi întreba? Sau fata în blugi. Am dictat detaliile despre ea reportofonului meu imaginar. Un petec albăstru pe genunchiul stâng, bluză verde. Părul castaniu, strâns într-o codiță scurtă. Rucsac kaki.

Semne particulare: niciunul. O față plictisită. Sfârșitul descrierii, trec mai departe. Sau doamna în vârstă care semăna cu Tzitka, mama tatei, și din păcate, bunica mea. Complicată poveste. E imposibil ca una ca ea să facă parte din joc. Sau poate că aceasta era intenția ascunsă a tatei: patru ore petrecute în acest mod valorau mai mult de o lună de pregătiri și de predici. Un curs practic rapid.

Deoarece, pentru a reuși, trebuia să mă folosesc de toate subtilitățile meseriei. Ce idee genială să-i faci cuiva un asemenea cadou de *bar-mitzoahl* gândesc cu spaimă; pe de altă parte, un ceas elvețian ar fi putut fi un cadou la fel de frumos. O față, și încă una. Expresia, surâsul și buzele. Tata spunea că orice față este o carte pe care trebuie să știi să o citești. Că un adevărat profesionist reușește să știe totul despre o persoană doar privind-o. Ridurile, trăsăturile.

Când am împlinit zece ani tata mi-a făcut cadou un portret-robot. Ca acelea din biroul său. Îl făcuse el însuși, desenând toate trăsăturile posibile, nasuri și bărbii, bărbi și sprâncene, urechi și ochi. Desenase tot ce poate exista pe un chip uman, mi-a arătat desenul și mi-a spus: „Citește asta. E cartea cea mai interesantă din lume”.

Timpul trecea, trenul înainta către Haifa, iar eu nu reușisem încă să aflu cine era omul meu. Bănuiam din ce în ce mai mult că era cel cu cilindrul. Părea impulsiv; ochii îi erau ascunși sub genele groase și ondulate, gura închisă, avea un aer exasperat. Eram sigur că era el, doar că mă înspăimânta mai mult decât ceilalți.

Poate că Gaby și tata voiau tocmai ca eu să depășesc această frică? Îi aruncam priviri neliniștite. Ajutor. Dacă și-ar fi descrețit măcar fruntea... Chiar și o umbră de surâs m-ar fi ajutat. Dar nimic, fața îi era nemișcată. Parcă era tata când încercam să-l fac să râdă.

Dădusem greș. Îmi lipsea curaj. De ce nu făcea nimeni cel mai mic gest ca să mă ajute? Nu făceau altceva decât să mă privească. Mă fixau fără nicio stânjeneală. Cum păream eu în ochii lor? Un copil mic și firav. Părul blond, tuns periută (unica tunsoare pe care o știa frizerul poliției), ochii mari, albaștri. Cam depărtați unul de celălalt, încurcând pe oricine încerca să-i privească în același timp. Da, așa eram eu. În schimb, cine nu se uita atent mă putea crede un copil cuminte. „Cu o față de înger” suspina Gaby îngrozită, „dar cu șapte păcate în suflet!” Trebuie adăugat la acest portret carotida care îmi pulsa întotdeauna puternic, provocându-mi durere, obraji roșii, tot timpul în flăcări, mâinile fără astâmpăr. Degetele și ochii mi se mișcau neîncetat, căutau ceva: cine vrea să audă cum am capturat de unul singur un hoț (aproape că l-am capturat), cine vrea să cumpere o busolă veche sau un fluier pentru câini? Cine vrea să asculte o glumă?

„Urechi de drac” adăuga Gaby, atingându-le cu vârfurile degetelor: „Ia uite ce ascuțite sunt. Cade linx. Ești copil sau

sălbăticiune?”

Cine sunt eu, cine sunt?

Nu mai rezistam. Nu eram în stare să mă adresez unuia dintre cei prezenți întrebând: „Cine sunt? Era ca un fel de geam între mine și ei. Am încercat de o sută de ori să murmur „Cine sunt?”

dar cuvintele mi se înțepeneau în gură. Ce-o să creadă tata despre mine? O să pufnească din nou cu dispreț, ca de obicei. Aveam să-l dezamăgesc din nou. El îmi pregătise o asemenea surpriză, iar eu nu reușeam să mă bucur de ea.

Înainte de a înțelege ce vroiam cu adevărat, vulcanul Feyerberg decisese deja pentru mine, împingându-mă ca pe o lavă spre coridor.

Și acum?

Înăuntru nu mă puteam întoarce. Aveam să renunț la toată aventura?

Fricosul, fricosul. Nono, inimă-de-iepure.

Mă îndeapărtez. Mă opresc lângă fereastra din capătul coridorului. Mă detestam. Știam că omul misterios trimis de tata și Gaby avea să raporteze totul despre comportarea mea, spunându-le cum am pătat mândria mea și a tatei.

Cine sunt?

Cine și-ar fi imaginat că într-un tren pot exista asemenea ecouri?

Continuând să întreb „cine sunt? Cine sunt?” m-am întors brusc înapoi. M-am îndreptat către al treilea compartiment murmurând în continuu acea întrebare. Mă temeam că dacă aș fi încetat pentru o clipă mi-ar fi pierit curajul. Înaintam cu pași mici, spunându-mi că aveam să închid ochii, să intru fără să mă uit la nimeni și să întreb, fie ce-o fi, cine sunt? Înaintam încet, abia mișcându-mi buzele, ca și cum aș fi purtat în palme o flacără fragilă, care risca să se stingă în orice clipă – cine sunt? Simțeam în piept o durere ușoară, ca și cum cineva ar fi bătut dinăuntru încercând să-mi atragă atenția. Cu cât întrebam mai mult „cine sunt?” cu atât inima îmi devenea mai grea

și neliniștită. Curios, nu-mi pusesem niciodată această întrebare elementară. În fond, știam cine sunt, toți știm. Eu sunt Nono, mascota districtului, am un tată și o am pe Gaby, prietenul meu se cheamă Mișa, și voiam să lucrez împreună cu tata când aveam să mă fac mare. Doar că, în acel moment, mi se părea că întrebarea „cine sunt?” avea o asemenea mulțime de răspunsuri, încât nimic nu era evident. Dintr-o dată, ceva se scufundă înăuntru meu și am început să mă simt greoi, lent, trist și fără dorința de aventură. Ce mi se întâmplă, cine sunt?

În acel moment, am văzut într-un alt compartiment un bărbat care mă privea într-o fel ciudat: era ca și când m-ar fi privit fără să mă vadă. M-am oprit. Sau mai bine zis: am fost oprit. Acea privire mă țintuise locului. Îmi dădeam seama că figura mea îi amintea ceva, deoarece continua să mă fixeze și să zâmbească de unul singur, un surâs absent ca și cum era cufundat în gândurile și amintirile sale. Am rămas pentru mult timp nemișcat în fața lui. Aveam senzația că-mi spunea să stau acolo ca să mă privească și să-și amintească ceva în legătură cu mine. Deodată privirea sa se concentra. Ceața care îi acoperea ochii se destrămă. Chiar la mine se uita prin reflexele înșelătoare ale geamului compartimentului, fără nicio îndoială. Se uita fix la mine, cu o curiozitate afectuoasă, iar piciorul lung încrucișat peste celălalt începu să se lege imperceptibil. Cu două degete lungi, omul pescui din buzunarul hainei un fragment de sticlă rotundă, legată cu un lăntișor de aur. Și-o puse la ochi, ținând-o între sprâncene și obraz. Un asemenea obiect văzusem în filme: un monoclu. Ochelari cu o singură lentilă. Ca în Anglia.

Cineva se uită la mine printr-un monoclu, am gândit, fermecat. Ridicând capul, m-am cufundat în gânduri nobile, ca să fiu în ton cu ceea ce mi se întâmpla. Nu în fiecare zi ai șansa să te vezi reflectat într-un monoclu.

Faptul că bărbatul mă examina astfel nu m-a împiedicat să-mi

continuu sarcinile de serviciu: era un om în vârstă, având cam șaptezeci de ani, bronzat, cu pielea arămie, un chip cu trăsături de o fascinantă frumusețe. Părea venit de departe. Ochii albaștri, limpezi și jucăuși; ochi de copil pe un chip de bărbat, cu ridurile arse de soare la colțul ochilor și sprâncene ciudate, ca două triunghiuri stufoase deasupra ochilor. Apoi nasul. Ce nas! Mare, autoritar, regesc. Un nas sculptat în piatră. Un nas în fața căruia îți venea să te înclini. Părul ondulat era îngrijit, delicat și moale, puțin mai lung, dându-i aerul unui artist de pe vremuri.

Era singur în compartiment. Bineînțeles, nu s-ar fi potrivit cu ceilalți pasageri. Purta un costum alb, elegant, și o cravată colorată ce părea o pasăre pestriță. Dar asta nu era totul: avea un trandafir roșu la butonieră, iar din buzunar ieșea triunghiul unei batiste. Pe vremurile acelea în Israel nu existau multe persoane îmbrăcate astfel. Cine avea bani să-și cumpere un costum? Și cine avea unul nu și-l punea când călătorea cu trenul, mai ales dacă mergea la Haifa, oraș de muncitori.

Am observat imediat că acea îmbrăcămintă i se potrivea. Că nu era doar un actor costumat pentru spectacolul meu. Costumul era al lui, la fel și trandafirul îl culesese cu mâinile sale. Totul îi venea de minune, nu exista nicio notă falsă în ținuta lui. Simțeam că hainele însăși erau obișnuite cu contactul trupului său.

Îmi amintesc că, (imp de câteva momente, mi s-a părut că semăna cu tata. Nu înfățișarea, nu. În fond, nu știu de ce acel om îmi amintea de tata. Poate pentru că era singur, acolo în compartiment, în rest, erau foarte diferiți. Pe vremurile acelea tata era mereu FNTC, cum zicea Gaby: Furios-Nervos-Transpirat-Ciufulit. Acesta în schimb părea amabil și afectuos, îi plăceau viața și contemplarea, mereu disponibil, atent și curios cu cei din jur. Se simțea însă o barieră subțire, invizibilă, care-l separa de ceilalți. Inspira noblețe. Poate că aceasta era însăși esența distincției. Fără să mă gândesc, împins de un impuls puternic, am deschis ușa compartimentului

său. Nu era prevăzut în instrucțiunile date de tata și Gaby, dar nu-mi păsa, aveam să văd mai târziu. Am intrat, m-am oprit în fața lui și cu voce puternică și clară am întrebat: „Cine sunt eu?”

Omul îmi surâse larg, își întinse picioarele, le încrucișă din nou și mă privi lung, în aer plutea un parfum ușor de after-shave, un mușchi al feței i se mișcă și monoculul îi căzu în mână, apoi dispăru în buzunarul de la haină; era de necrezut, ca în fdme. Încă nu-mi răspunsese, dar mă simțeam invadat de un fel de euforie. Deliciul așteptării, în plus aușoară tensiune, ca înaintea aflării soluției unei enigme. Și el se bucura de acest moment prelungit. Îmi doream ca el să știe răspunsul; mi-ar fi plăcut să continuu acest joc împreună cu el.

„Ești Amnon Feyerberg” zise în final, zâmbind. Tonul său era neașteptat de înalt, cu accent românesc. „Dar acasă, tatăl tău îți zice Nono.”

UN MOMENT... E DE PARTEA CELOR BUNI SAU A CELOR RĂI?

Am tăcut. I-am întins mâna și mi-a strâns-o. „Îmi cer scuze”, spuse, „am uitat să mă prezint, numele meu este Felix.” „De-aș avea într-o zi mâini ca acestea, am gândit. Lungi, bine modelate, puternice. Dintr-o dată sufletul meu începuse să se reverse ca laptele când fierbe. Nu mai știam ce era cu mine, era poate din cauza înfățișării sale. I-am întins din nou mâna, iar el mi-a strâns-o iar, înțelegând că aveam nevoie de acel contact pentru ca degetele mele să ia forma degetelor lui. Și nu numai degetele, ci tot brațul, lung și puternic, capul leonin, nasul regesc, ochii albaștri cu riduri și noblețea sa, totul să treacă înăuntrul meu, totul.

Dacă n-aș fi fost atât de timid, aș fi făcut totul ca să-l impresionez: i-aș fi arătat într-o clipă de ce eram în stare: să stau în cap, cu picioarele atingând plasa de bagaje, sau să merg în mâini. Mi-a fost înfiorător de greu să-mi păstrez o înfățișare demnă și să rămân în picioare. „Așezați-vă, vă rog, domnule Feyerberg”, mi-a spus pe un

ton blând, ca și când Ț-ar fi dat seama de încordarea mea și ar fi vrut să o risipească. Mă așez. Aș fi vrut să-mi spună alte lucruri, pentru a-l asculta imediat și a-i arăta devoțiunea de care eram în stare.

Scoase din buzunar o fotografie alb negru. O privi, apoi mă privi pe mine. Surâse din nou: „Exact ca în fotografie. Dar arăți mai bine în realitate.”

Mi-o arată. Era o fotografie pe care n-o văzusem niciodată. Eram îmbrăcat cu un palton gri, foarte gros, și eram în drum spre școală. Tata trebuie să mi-o fi făcut pe furiș, din mașină, deoarece nu-mi dădusem seama.

„A fost făcută cu un teleobiectiv, așa-i?” i-am spus lui Felix, ca să-i demonstrez că mă pricepeam. „V-a dat-o tata ca să mă recunoașteți?”

Ochii i se luminau într-un surâs albastru înconjurat de riduri mici. Îmi veni să leșin: era un surâs de star de cinema. I-am surâs și eu atingându-mi colțul ochilor, dar n-am simțit nici urmă de riduri acolo. Câți ani va trebui să pierd pentru a căpăta acele trei riduri de la colțul ochiului până la tâmplă? El părea să se fi născut cu acele riduri. Scrută atent fotografia. Atunci îmi veni în minte că poate în acel tren mai erau și alte persoane care aveau fotografia mea. Tata nu neglijase niciun amănunt: ce stimă avea pentru mine! Mă aplec asupra fotografiei, simțind parfumul de after-shave care plutea în jurul lui Felix. În fotografie apărea și Mișa Dubovski, prietenul meu cel mai bun. Era la doi pași în urma mea, cu gura deschisă.

„Iar acesta este prietenul tău” zise Felix afectuos, deși tonul său îmi zicea că nu era mulțumit de Mișa. De fapt, Mișa părea chiar stupid în acea fotografie.

„Nu e chiar un prieten”, am spus eu hotărât. „Ne jucăm împreună. E subalternul meu. „Acasă la noi îl poreclesc Vineri, iar Gaby râde de el. Dar e un băiat bun, ca subaltern, vreau să zic”.

„Vorbește-mi puțin despre el, te rog!” îmi ceru Felix, încrucișând

mâinile pe piept, ca și cum ar fi avut o grămadă de timp la dispoziție pentru a mă asculta. Îi spun că nu era mare lucru de povestit. Ce-i puteam spune despre Mișa? Că nu era altceva decât un copil obișnuit, care se ținea după mine ca un cățeluș de câțiva ani.

„Se crede prietenul meu, dar mie mi-e milă de el, am spus cu un nod în gât, gândindu-mă că era păcat să petrec atâta timp cu Mișa, chiar dacă era un băiat bun.

„Atunci cine-i prietenul tău cel mai bun?” întrebă Felix, destul de mirat. „Din câte știu eu, ar trebui să fie Mișa!”

Intrasem în încurcătură. Poate că tata îi dăduse informații detaliate cu privire la viața mea; dar eu vorbisem așa despre Mișa temându-mă că nu-i plăcea și nu era demn de stima unui bărbat atât de rafinat. Dar de fapt, Mișa chiar era băiat bun.

„Păi, Mișa..” Nu aveam niciun chef să vorbesc de Mișa. Ce-aș fi putut spune? De băieți ca Mișa e plină lumea. „De fapt, este garda mea de corp”, am început să explic încet, în timp ce, contra voinței mele, începuse să mi se învâртеască în cap un motorăș, un bâzâit în mijlocul frunții, o căldură în tot corpul. „Adevărul este că...” am continuat cu seriozitate, ascultându-mi limba ce vorbea de una singură, „adevărul e că prietenul meu cel mai bun este Flaim Stauber.

El este cu adevărat prietenul meu. Un copil special. Un geniu. Suntem prieteni de mulți ani. Câte am mai făcut împreună!”

Mișa mă privea din fotografie, uimit. Mișa, băiatul tăcut și greoi. Gura lui căscată părea mai mare ca de obicei. Când începeam să vorbesc așa, când acea căldură îmi apărea între ochi, Mișa era ca hipnotizat. Asculta fascinat invențiile mele îngrozitoare. Nu m-a contrazis niciodată în fața altor copii. Nu mi-a reproșat niciodată nimic. Uneori acel devotament mă enerva. Ca și cum mi-ar fi fost permis orice. Puteam să-l mint, și chiar dacă știa perfect că nu era adevărat, mă asculta cu aceeași atenție, cu limba atârându-i puțin

pe buza de jos, ca a unui câine mare și leneș.

Acel bărbat frumos și elegant, așezat lângă mine, nu părea deloc stupid. Încuviința din cap, lent și gânditor, iar eu am înțeles că putea să vadă înăuntrul meu, că știa totul despre mine și Mișa, că era conștient de ultima mea trădare.

Dar nu reușeam să mă opresc. Acel bâzâit în mijlocul frunții era foarte plăcut, ca și când cineva m-ar fi gădilat cu o pană, stimulând centrul creativității în emisfera mea cerebrală: „Haim Stauber, ce păcat că dumneavoastră nul cunoașteți. Ce copil! Cunoaște pe de rost toată Biblia! Cântă chiar și la pian! Și călătorește în toată lumea! A fost în Japonia! E înainte cu două clase! Nu era totul inventat de mine. Țineam ca Felix să știe că prietenii mei erau oameni de lume, nu băieți simpli ca Mișa. Doar că Haim Stauber nu mai era prietenul meu. După întâmplarea cu vaca lui Mautner, ne dădusem cuvântul în fața directorului școlii și a mamei lui Haim că nu vom mai vorbi unul cu altul până la sfârșitul studiilor.

Mă simțeam prost, călcasem cu stângul. De ce trebuise să încep relația cu acest domn printr-o minciună, printr-o trădare? Acest domn părea însă atât de pur, aproape angelic. Delicat și zâmbitor ca un copil. Ce păcat. Aveam senzația că pierdeam ceva, că treceam pe lângă ceva important. Chiar și jocul. Peste puțin timp ajungeam la Haifa. L-am întrebat pe misteriosul Felix ce trebuia să fac acum. Poate că trebuia să parcurg toate etapele jocului înainte

de a ajunge la el. E adevărat că nu aveam chef, dar tata și Gaby își dăduseră toată silința, iar acele persoane mă așteptau, fiecare cu o replică de recitat.

Spre norocul meu, nici Felix nu credea că eram obligat să respect cu rigurozitate toate regulile jocului. Zâmbi cu o nuanță aproape cu dispreț pentru toate acele persoane. Eu l-am imitat fără a înțelege motivul. Voiam să experimentez acel zâmbet ca să văd dacă-mi ieșea la fel de bine. El a scos din buzunar un lăntșor

(m-am abținut cu greu să nu întind mâna să-l ating), de data aceasta de argint, având la capăt un ceas rotund, alb. Era a doua oară în viața mea când vedeam pe cineva cu un ceas de buzunar.

Prima dată îl văzusem în filmul *Agentul secret Smith*. Ceasul lui Felix avea cifre mari și pătrate și o montură de aur. Dacă aș fi avut un asemenea ceas, l-aș fi ținut în seif pentru a-l privi doar o dată pe zi, noaptea, în singurătatea absolută. Un asemenea ceas nu se poate ține în buzunar. Era evident că Felix avea multă încredere în cei din jur. Dar n-auzise niciodată de răufăcători? De hoți? I-aș fi putut spune câte ceva, dacă mi-ar fi permis.

Închise ochii, mișcându-și buzele ca și cum ar fi calculat. „Se poate spune, aproximativ” spuse în cele din urmă cu accentul său ciudat, „că ai ajuns la mine un pic mai devreme decât aș fi crezut. Dar se poate spune de asemenea că aproape că venise momentul.”

Nu înțelegeam ce voia să spună cu asta.

„Acum este trei și zece, micul meu domn Feyerberg, și trebuie să ajungem la mașină la trei și treizeci și trei de minute. Chiar așa.”

Am întrebat care mașină.

„Am zis mașină?” spuse ridicându-și brațele. „Îmi cer scuze! Felix a îmbătrânit! Dezvăluie secrete cu voce tare! Dar micul domn Feyerberg va uita tot ce-a auzit. Va aștepta răbdător surpriza. Fiindcă surpriza este importantă, dar mai importantă este așteptarea, nu-i așa?”

Pe vremea aceea, când cineva îmi vorbea despre un secret, piciorul meu drept începea să tresară nestăpânit, iar când se rostea cuvântul „surpriză” venea rândul celui stâng. Felix nu-și dădea seama ce efect provocase rostind cele două cuvinte în interiorul aceleiași fraze.

„De ce domnul Feyerberg tresare așa?” întrebă curios. Apoi se aplecă pentru a scoate de sub banchetă o valiză de piele maron.

Nu i-am explicat ce însemnau acele tresăriri.

„Valiză de piele, *made în Romania!*” spuse, lovind-o afectuos.

Vocea sa continua să mă surprindă: puțin prea ridicată, ascuțită, sinuoasă, nepotrivită cu figura sa demnă. „De o viață umblu cu valiza asta” spuse strângându-i curelele. „E singurul prieten care ini-a rămas.”

În timp ce vorbea încercam să ghicesc unde-l cunoscuse tata și de ce nu-mi vorbise niciodată despre el. Poate că făcea parte din Unitățile Speciale. Poate că era unul dintre spionii legendari care lucrau în străinătate, sub un nume fals și colaborând cu Interpolul sau CIA. Din când în când unul ca acesta venea în vizită, traversa coridorul districtului lăsând o aureolă de mister în jurul lui. În birouri se vorbea despre sosirea unui anume „Șușu” (aceasta era denumirea agentului secret) și toate secretarele încercau să găsească pretexte pentru a trage cu ochiul. Chiar și tata se zăpăcea și se emoționa, se simțea plin de forță când un asemenea tip trecea prin fața biroului său. O dată îmi făcu semn cu ochiul și zise: „Ține minte că l-ai văzut!” continuând pe un ton sever: „Și uită că l-ai văzut!” Aceasta din urmă recomandare era, bineînțeles, pentru cazul în care aș fi căzut pe mâna criminalilor sau a răpitorilor de copii, și mi-ar fi cerut informații despre poliție și secretele sale. Dar acel Șușu pe care-l văzusem părea un om obișnuit, îmbrăcat într-un costum obișnuit, scund și cu chelie, cu mâinile albe. În timp ce cu acest Felix nu reușeam să înțeleg cine era. Un moment mi se părea nevinovat ca un copil, apoi arunca o privire spre coridor, la dreapta și la stânga, întocmai ca Șușu, făcând să-mi vină în minte o idee incredibilă: ar fi putut face parte din categoria celor răi, dar care a trecut de partea noastră, a celor buni. De ce nu? Tata avea raporturi cu tot felul de persoane. Nici prin gând nu-mi trecea cine ar putea să-l salute când traversam strada.

„Vino, domnule Feyerberg” spuse Felix, „trebuie să plecăm”.

„De ce îmi spuneți domnule Feyerberg?” am întrebat. Îmi venea să râd și să plâng în același timp.

„Cum ar trebui să-ți spun?”

„Nono.“

„No-no?” spuse silabisindu-mi numele. „Nu, nu-ți pot spune Nono. De-abia ne-am cunoscut”.

„Și ce dacă?” Bravo, ce prostie din partea mea. Desigur că nu ne cunoșteam încă prea bine. Dar mi-ar fi plăcut atât de mult să nu ne pierdem timpul cu introduceri inutile. Făcea parte din acea categorie de persoane în care simți că ai încredere imediat.

„Dar toată lumea îmi zice Nono.“

„Atunci sunt silit să-ți spun domnul Feyerberg, ca să nu fiu ca toată lumea.” Era în picioare lângă fereastră și își potriveaua nodul de la cravată, privindu-și imaginea reflectată în geam.

„Poate că” îmi spuse între timp, „când o să ne împrietenim, atunci am să-ți spun Amnon, să zicem. Dar nu mai mult de atât. Nu este bine să ai prea multă încredere. Trebuie să păstrezi distanțele. Deocamdată ești domnul Feyerberg, După aceea vom mai vedea, de acord?”

Domnul Feyerberg. Era bine și așa. În orice caz, rostit de el nu suna rău. Aveam o profesoară care îmi spunea numele ca și cum l-ar fi ținut cu o pensetă. Dar între această învățătoare și Felix era o distanță ca de la cer la pământ. Amintirea ei trezi în mine o îndrăzneală ascunsă: „Atunci de ce eu trebuie să te numesc Felix? Nu ai un nume de familie?”

Se întoarse către mine, zâmbindu-mi cu respect: „Să așteptăm până când plecăm de aici”.

„De unde?”

„De aici. Din tren. Din locomotivă”.

„Cum o să ieșim din locomotivă?”

„Cu siguranță nu putem ieși din locomotivă dacă mai întâi nu intrăm? Nu-i așa?”

Ceva alb și rece palpita în jurul inimii mele. O atingea. Nu înțelegeam ce-ctr fi putut să fie. Era ca un fel de palpitație de alarmă, un avertisment. O contracție dureroasă și vie, pe care am

uitat-o imediat.

CHIAR NU POT REZISTA LA AȘA CEVA

Ieșim din compartiment îndreptându-ne către locomotivă. Felix mergea în fața mea cu pași rezezi ca de felină. Mi se părea din ce în ce mai mult c-ar fi fost un agent secret. Se uita rapid în stânga și în dreapta precum un *bocly-guard* care trebuie să apere vreo celebritate care l-a angajat. Chiar eu eram acea celebritate. Mergeam pe urma lui fără să-l scap din priviri, cu o privire de nepătruns, sperând ca un terorist nemilos să încerce vreo agresiune asupra mea, dându-i lui Felix ocazia să se năpustească asupra lui și să-l

Iacă *knock-out*. Ce grozav ar fi să apar în fața unei mulțimi înnebunite, șoptindu-i escortei mele: „Ce plictiseală, atentatele astea!”

Însă nu m-a atacat nimeni. Cu toate astea, trecând prin fața compartimentului numărul trei, l-am văzut pe individul cu cilindru negru ridicându-se, deschizând gura într-un strigăt mut și ridicând brațul ca pentru a mă opri. Am înțeles imediat: așteptase răbdător crezând că nu avusesem curaj să intru în joc, când dintr-o dată mă văzuse în fața lui, și în loc să-l întreb „Cine sunt?” treceam mai departe, continuând jocul fără el. Îl recunosc și Felix. Îi fusese de ajuns o singură privire pătrunzătoare, ascuțită ca o lovitură de bici. Reacționă prompt și hotărât, luându-mă de braț și silindu-mă să înaintez, și pentru o clipă, m-am gândit că tata și Gaby puseseră la cale mult mai mult decât un joc nevinovat; era ceva important, o chestiune pe viață și pe moarte.

Dar nu era timp de gândit sau de întrebat ce se întâmplă. Totul se întâmpla cu o viteză fulgerătoare. M-am trezit împins pe coridor, fugind de omul cu cilindrul negru, fără a ști de ce fugeam și de ce nu se oprea Felix să-i spună că domnul Feierbeg decisese să sară o etapă a jocului. Ce era rău în asta? Domnul Feierberg era liber să facă ce voia!

M-am uitat înapoi și mi s-a părut că nu văd bine: Felix se oprise

în fața compartimentului numărul trei, cu un lanț de argint în mână. Fără îndoială că era lanțul de la ceas. Îl smulse din buzunar și, cu ceasul atârând la un capăt, îl înfășură în jurul celor două mânere din exterior. Mâinile sale se mișcau cu repeziciune, parcă zburau. Ar fi putut fi un hoț de buzunare perfect, poate chiar asta fusese, gândi.

Am stat acolo, privindu-l uimit: soarta persoanelor închise înăuntru îi era indiferentă. Mâinile sale strângeau și înfășurau cu forță lanțișorul în jurul mânerelor. Cu buzele strânse de concentrare, înconjurată de o linie subțire de cruzime, cu o expresie de fiară, ferecă solid ușa compartimentului cu ajutorul lanțului de ceas.

L-am imitat. Simțeam că și pe fața mea se năștea acea trăsătură de cruzime. Venea din interior și îmi înconjura gura. O linie subțire, albă, ca o cicatrice. Mi-am încrețit la fel fruntea, concentrându-mă cu o intensitate de profesionist. Mi se mișcau chiar și mâinile; îi urmăream de departe gesturile, simțind până chiar și mâncărimea, înțepăturile de nervozitate din degetele lui.

Pasagerii din compartiment rămăseseră nemișcați ca într-un descântec: se uitau la el fără să-și creadă ochilor, împietriți. Domnul cu cilindrul rămăsese nemișcat în mijlocul unei mișcări, cu mâna ridicată și cu gura deschisă, neștiind ce să facă, să se așeze sau să se ridice. Celălalt domn, gras și cu chelie, îl fixa pe Felix cu un zâmbet neîncrezător imprimat pe față. În spatele celor doi, doamna care semăna cu bunica mea Tzitka își strângea îngrozită gura la fel ca bunica, dar spre deosebire de bunica mea, femeia nu reușea să scoată nici cel mai mic sunet.

Nici eu nu reușeam să vorbesc. Mi se părea lucrul cel mai extraordinar pe care-l văzusem în viața mea: un adult, sau mai bine-zis un bătrân, un domn distins cu aer aristocratic, făcea lucruri pentru care, dacă le-aș ti tăcut la școală, m-ar fi exmatriculat pe tot restul vieții!

Poate că asta mă încânta cel mai mult: deși era adult, se purta la

fel de iresponsabil ca și mine.

Felix părea că n-are nicio neliniște în privința călătorilor. Termină de legat lăntișorul în jurul mânerelor și controlează ca ușa să fie închisă. Mă luă de mână și mă împinse către locomotivă, zâmbindu-mi fugitiv ca un fulger ceresc: „E totul în regulă! Trebuie să plecăm!”

„Dar, 11 am șoptit eu, „cei... de acolo... nu vor putea...”

„Mai târziu, mai târziu! Scuză-mă, n-am timp să-ți explic acum! *Haide*’.”¹

„Și ceasul? Îl am întrebat disperat, sperând că măcar ar fi putut cel puțin să ia ceasul.

„Nu contează! Timpul e important! Să mergem, *haide*!”

„Ce înseamnă *haide*? Am țipat în timp ce alergam.

Felix se opri, surprins: „Micul meu domn Feyerberg nu știe ce înseamnă *haide*?”

M-am oprit în fața lui; gâfâiam amândoi. Vagonul se înclina în curbă. Îmi venea în minte Heidi, fetița munților, dar am avut prezența de spirit să tac din gură.

„*Haide* e ca și „hopa sus”! Îl râse Felix trăgându-mă de mână cu repeziciune. „Ca și „înainte”! Sau „sus”! Ca atunci când mâni calul să meargă mai repede!”

„Aha!”

Înțelesesem. Ca atunci când unchiul meu striga: „*Yempa*”!

Traversăm în grabă un vagon, apoi un altul. Peisajul rămânea în urmă cu repeziciune, ca și cum s-ar fi luat la întrecere cu noi. Am trecut pe lângă o pădure de șiruri lungi de eucalipti, un câmp de floarea-soarelui, niște dealuri; în față, coridoare, uși, vagoane.

Uneori, în timp ce traversam câte un vagon, mi se părea că cineva, femeie sau bărbat, se ridică și privea mirat, agitându-și brațele și strigând. Poate erau cei care mă așteptau, trupa lui tata și Gaby, dar

---

¹ în românește în original (n. tr.).

Felix mă trăgea după el, astfel încât nu mă puteam opri, și oricum, n-aveam niciun chef să fac asta. Dintr-o dată, ajungem în fața unei uși masive, ultimul pasaj, pe care scria: INTRAREA ABSOLUT INTERZISĂ. Felix, care poate că nu înțelegea ebraica – cum să nu înțeleagă?! – apăsă pe clanță până când ușa se deschise și ne-am trezit în locomotivă.

Zgomotul era mult mai puternic ca în vagoane. Un tip clădit ca un Hercule, îmbrăcat cu un maiou murdar, stătea cu spatele la noi aplecat deasupra unui container de metal. Nu se întoarse când intrarăm, ci strigă cu spatele la noi: „Altă cădere de tensiune la motor! E a doua oară pe ziua de azi!” Felix închise ușa cu zăvorul. Era groaznic de cald și începeam să transpir. Și apoi zgomotul: am spus deja ce efect nefast are asupra mea zgomotul asurzitor. Felix îmi făcu cu ochiul, bătându-l delicat pe umăr pe mecanic. Acesta se ridică cu greutate, se întoarse către noi și rămase interzis.

Cu siguranță aștepta pe altcineva. Poate pe ajutorul său sau pe al doilea mecanic. Întrebă imediat cine eram și cum îndrăznisem să intrăm acolo. Trebuia să urle pentru a se face auzit în acel zgomot. Felix îi zâmbi, de data aceasta duios și timid, de o blândețe dezarmantă. Se înclină către urechea mecanicului și răcni că-i părea rău; desigur, era interzis, dar ce putea să facă? Copilul Eliezer, aici de țață, îl implorase să-l ducă să vadă, măcar o dată în viața lui, locomotiva unui tren pe dinăuntru.

Chiar așa, cuvânt cu cuvânt. Îmi mângâie părul, îi făcu un semn din cap. Mecanicului, arătând spre mine. Mi s-a părut să surprindeam o privire plină de semnificații.

La început n-am înțeles ce spunea: oare insinua că aș fi fost un copil care tăcea o ultimă călătorie prin lume pentru a-și satisface ultimele dorințe înainte de a muri, doamne ferește, de vreo maladie necunoscută! Imposibil, mi-am spus. Cu siguranță că din cauza zgomotului nu înțelesesem ce a spus. Cu un fel de zâmbet strâmb în colțul gurii, m-am gândit cât fusesem de prost, era imposibil ca un

om elegant și demn ca el să inventeze o asemenea minciună, și pe deasupra o chestie atât de stupidă, care mă deranja și mai mult deoarece, din câte știam eu, eram un copil diabolic de sănătos, având doar o ușoară tendință să fac febra fânului. Dar, observând chipul îndurerat al mecanicului și privirea lui tristă și îngrozită, mi-am spus că poate că nu mă înșelasem: Felix trebuie să-i fi spus lucruri oribile cu glasul său mios și acea tristețe plină de sinceritate.

Și eu?

Eu nu mai existam, lipit de peretele vagonului. Imensul motor îmi trepida sub picioare, strâpungându-mi creierul. Căldura îmi lopea picătura de luciditate care-mi rămăsese. Nici prin cap nu-mi trecea că tata nu iar fi permis lui Felix un asemenea lucru. Aveam o încredere oarbă în el și nu i-am strigat să înceteze. Nu i-am spus mecanicului că mințise. Îl priveam pe Felix cu ochi de vițel, gândind că era totul un vis.

Cum putuse inventa așa dintr-o dată o asemenea scuză? Cum reușise să rămână atât de sigur pe el în timp ce mințea? Mi-ar fi trebuit ani de zile pentru a ajunge să-mi controlez atât de bine expresia: pe fața mea se vedea imediat când mințeam. Doar Mișa nu-și dădea seama, fiindcă, habar n-am de ce, era înnebunit după poveștile mele.

Felix era un adult și mințea! Și ce mai invenții! Îl amuțise pe mecanic. N-ar fi trebuit să spună asemenea orori, cred că poartă ghinion.

Rămăsesem acolo, ca paralizat.

Eram fascinat de bărbatul acela.

Împotriva voinței mele. Simțind repulsie pentru impertinența sa, dar și respect, eram pierdut de admirație.

Acesta este crudul adevăr. Îmi venea să mă răzvrătesc împotriva a ceea ce făcea. Dar în același timp eram nimic, lichefiat, eu și tot ceea ce învățasem până atunci. Tot ceea ce mi se interzisese, toate

degetele amenințătoare fluturate în fața mea, ridul teribil dintre ochii tatei, care se adâncea în momentele de furie, din ce în ce mai întunecat și mai adânc, încruntătura neagră ridicându-se pe verticală deasupra mea, ca un semn de exclamație. Mi s-a părut că în ultima clipă am strigat: „Nu! Nu e adevărat! Îl Dar, în același timp, am simțit cum mă lua pe sus un sentiment ciudat de bucurie care, combinat cu zăngănitul de la motor și huruitul locomotivei, păreau că mă poartă pe lumea cealaltă, unde totul era permis, unde nu existau profesori cu mutre severe sau privirile amenințătoare părintești, unde nu trebuia să te chinui să-ți amintești ce se cuvine și ce e interzis să faci.

De fapt, nu trebuia să fac nimic, doar să mă las purtat de val. Era suficient să-mi doresc ceva și se împlinea pe loc.

Ca atunci când Dumnezeu a zis: „Să se facă lumină! Îl și lumină a fost.

Da, îl admiram pe Felix fiindcă era capabil să închidă cu atâta ușurință persoane înăuntrul compartimentului renunțând la ceasul scump de argint, fiindcă îndrăznește să intre într-un loc unde scria clar INTRAREA ABSOLUT INTERZISĂ, și să-l păcălească pe mecanic spunându-i o minciună teribilă, care aduce ghinion.

Ca și cum totul i-ar fi fost permis.

Iar lumea ar fi fost o jucărie pentru el. Ca și cum n-ar fi existat alte reguli decât ale sale. Și încă nu știam de ce era în stare.

Pentru moment, părea ferm convins de minciuna lui și credea orbește în ea, acesta fiind singurul mijloc de a-i convinge pe alții, ca atunci când ești agent secret și nevoie de o acoperire. L-am privit și am recunoscut imediat acel punct fierbinte dintre ochii săi.

Era pentru prima dată în viața mea când reușeam să recunosc această senzație la altcineva. Felix era atât de sincer în minciuna sa, mă privea cu atâta compasiune, îndurerat, încât eu, în ciuda sănătății mele de demon alergic, am simțit cum asupra mea se revărsa din ochii lui Felix un abur diafan de boală și slăbiciune

extremă, un vâl care mă înfășură, pe dinăuntru și pe dinafară, cuprins de pofta imperioasă de a fi bolnav.

Acum aveam o nouă senzație, o beție ușoară care făcea să se învâртеască lumea cu mine, un sentiment de euforie sau de leșin, ca atunci când te îndrăgostești. Mi-ar plăcea să spun că m-am împotrivit mai mult, că dădusem dovadă de tărie, dar nu fusese așa. În câteva minute Felix mă făcuse complicele lui. Nu fusese nevoie să mă pregătesc, ca și când ar fi știut din ce aluat eram făcut. Trebuise doar să sufle peste stratul de praf cu care era acoperit adevăratul Nono, un mincinos și un impostor.

Cine sunt eu?

M-am sprijinit de peretele locomotivei; ochii lui Felix erau îndreptați către mine. La fel și cei ai mecanicului. M-am ghemuit, cu chipul strâmbat de durere. Viața mea prețioasă se scurgea din mine. Îmi era frig. Locomotiva era ca un cuptor, dar eu am început să tremur puternic. Tremuraturul provocat de răscolitoarea minciună a lui

Felix se transformase în frisoane accentuate de tristețea și de întunericul din ce în ce mai adânc. Începeam să sufăr sfâșietor pentru crudul meu destin, pentru boala care mă devora și pentru cortina de catifea neagră ce cădea nemiloasă peste scurta mea viață. Dintr-o dată, mâna mea dreaptă tresări ca un animăluț în agonie, cu siguranță din cauza bolii. Nu puseseam la cale nimic dinainte, era cu siguranță un simptom al bolii, mâna mea se mișca singură, spasmodic, cine ar l i crezut că aveam o mână înzestrată cu talente actricești? Păcat că nu era acolo Gaby să mă vadă. Nu mă gândeam la ea atunci, ci de-abia acum, când scriu, poate din cauza confuziei provocate de aceste amintiri. Dar atunci nu-mi era rușine, eram mândru de acel mic spectacol. Mă mândream că Felix se uita mirat cum îmi strâmbasem gura, ca și cum aș fi luptat în chinurile agoniei. Eram mândra în primul rând fiindcă Felix era mulțumit de mine, ca un profesor de elevul său. Iată că cineva era mulțumit de mine ca

discipol! În fond, și aceasta era o artă, nu-i așa? Scriitorii nu inventează povești? Iar poveștile nu sunt tot minciuni? Stăteam în locomotiva în mers, cu sângele ce-mi pulsa în tâmples, fixându-l pe mecanic cu ochi oboșiți și privirea ce implora; păream resemnat dinainte în fața unui refuz.

Dumneavoastră, domnule mecanic, trebuie să respectați regulile – spunea privirea mea – există un regulament, înțeleg, prietene, pe care nu sunteți dispus să-l încălcați pentru a împlini rugămintea unui copil într-o asemenea situație. Și în fond, ce înseamnă suferința unui copil în fața regulilor și a regulamentelor? În fond, datorită regulilor că lumea merge înainte, soarele răsare în fiecare dimineață, acest tren ajunge la timp. În timp ce de copii mici muribunzi e plină lumea, iar această locomotivă este unică, nu există altele:

„Mulțumesc, domnule, mulțumesc” bâlbâiau buzele mele uscate, fiindcă, o secundă înainte să cad, mecanicul alergase să mă țină, așezându-mă pe un scaun: într-adevăr, minciuna are picioare scurte, nu prea poate sta în picioare.

Ce succes! Mecanicul cedase. Mă crezuse, pe mine care nu eram crezut nici când spuneam adevărul. *Yempe! Haide!*

Mecanicul își șterse fața și chelia cu o cârpă murdară de culoare albastră, se sprijini de scaun și dădu din cap stânjenit. Nu îndrăznea să mă privească. Avea privirea ațintită asupra lui Felix, neștiind ce-l aștepta. Cu voce răgușită, începu să-mi explice cum funcționa locomotiva, cât era de puternică, „o mie șase sute cincizeci de cai putere” spuse cu dinții strânși, aruncându-mi o privire furișă. Era un om simplu, masiv, bine făcut, cu o pădure de păr creț pe spate și pe brațe; și chiar și în urechi. Discursurile nu erau punctul lui forte, dar dată fiind situația mea, își dădea toată silința. M-a poftit să mă așez pe scaunul său, iar el se aplecă cu grijă asupra mea explicându-mi toate comenzile, întrerupătoare și cadrane, aruncând în continuu priviri către ușă, cu teama ca nu cumva să intre cineva și să descopere persoane străine în locomotivă.

Chiar și Felix îi punea întrebări, unde este frâna, cum se accelerează, cum se fluieră; iar mecanicul, mulțumit și chiar măgulit, uită de teamă și începu să povestească. Ne arată frâna pentru tren și cea pentru locomotivă. Mă lăsă să apăs pe întrerupătorul sonor și deasupra noastră se auzi un fluierat puternic, melancolic, ca și cum trenul s-ar fi plâns de înșelătoria noastră. Pe mine mă întrista un lucru: nimeni n-avea să mă creadă la școală că am acționat sirena unui tren în mișcare. Știam că nu aveam de ales; pentru a mă face crezut, trebuia să renunț la acest amănunt.

Mecanicul ne arată cum trenul ajungea până la o sută douăzeci de kilometri pe oră, iar Felix își aminti că în România, copil fiind, îi plăcea să se întindă pe o stâncă pe deasupra căreia trecea trenul, ținându-și respirația când coloana de fum îl învăluia din toate părțile. Mecanicul povesti cum, în Rusia, conducea locomotive cu abur, care nu aveau nimic de-a face cu jucăria asta modernă, un Diesel de doisprezece cilindri, fabricat de General Motors. În Rusia, când încă lucra ca fochist, o dată, în mijlocul călătoriei, a descoperit că mecanicul era beat, vă dați seama, domnule? Și a trebuit să salveze tot trenul, nici mai mult, nici mai puțin!

Felix îl învălui cu o privire plină de simpatie, care îl făcu pe mecanic aproape prea vorbăreț. Ne spuse că locomotiva cântărea o sută de tone, fără a socoti celelalte vagoane și pasagerii, alte o sută de tone, ce responsabilitate! Apoi ne arată o scrisoare de felicitări, mototolită și plină de funingine, pe care-o ținea în buzunarul salopetei.

Pe scurt, începuse să-mi fie teamă ca nu cumva călătoria să se termine înainte de a continua aventura pusă la cale de Gaby și de tata.

Atunci...

„Ce părere aveți, domnule mecanic” începu Felix zâmbind fermecător, l-ați putea lăsa pe băiat să conducă un minuțel locomotiva dumneavoastră?”

CÂTEVA IMPRESII PERSONALE DESPRE CUM SE CONDUC LOCOMOTIVELE ȘI CÂT ESTE DE GREU SĂ FACI FAȚĂ

Nu, m-am gândit eu, Felix a spus asta în glumă. Am făcut din nou strâmbătura care-mi reușise atât de bine prima dată, conștient că, dacă mecanicul, de milă, va fi de acord – Dumnezeu, de n-ar fi! – Voi fi silit să conduc acea locomotivă. Felix repetă întrebarea și simții cum îmi fuge pământul de sub picioare. Locomotiva continua să meargă, inconștientă. Gânduri fără sens se agitau înăuntrul meu, în ritmul trenului: locomotiva trăgea trenul, în tren se aflau pasageri, oameni nevinovați. Poate că Felix nu știa că am prea puțină experiență. Nu, un copil nu poate conduce o locomotivă... am căzut încet pe un scaun, lăsându-mă invadat de infirmitatea lui Eliezer. „Pentru Dumnezeu!” răcni speriat mecanicul, dând din cap hotărât, „ce vă trece prin cap, domnule? Ați înnebunit? Sunteți o persoană serioasă, nu-i așa? M-ar da afară!”

Îi zâmbii ușor, încurajându-l. Și Felix îmi zâmbi în maniera sa contagioasă care, doar privindu-l, te făcea să râzi chiar dacă nu erai bine dispus. Ca și mecanicul. Nici pe departe nu-i venea să râdă, dar Felix avea un zâmbet luminos care începea de la buze ajungând până la ochi, implicând cele trei riduri și făcându-l să pară un star de cinema coborât de pe ecran în mijlocul bieților muritori de rând. Un zâmbet tot mai larg, ca soarele care răsare și te orbește cu căldura razelor sale, inundând totul și făcând ca totul să-i semene. În acel moment, buzele mecanicului se deschiseră spontan într-un zâmbet. Spre norocul meu, acel om avea și altceva în afara acelor buze inconștiente. Cu o expresie exasperată, își smulse privirea din strălucirea albastră și răcni: „Domnule! Cu tot respectul, e prea de tot! Plecați imediat cu copilul, că de nu...” Dar Felix nu se lăsa prea ușor. Îi făcu semn mecanicului să se apropie, dar acesta se îndepărtă ca și când i-ar fi propus ceva necurat. Felix însă mișcă mâna, sau mai bine-zis degetul, acel deget lung care părea sculptat în fildeș.

Mecanicul se uita cu ochi uimiți la acel deget care-i tăcea semn, îl atrăgea către sine, și iată-l lângă Felix, foarte aproape: un cap leonin, cu coama căruntă și ondulată, lângă craniul cu chelie rozalie ce se termina cu un gât de taur deasupra unui maieu murdar.

Șușotiră un timp. Mecanicul îi făcu semn că nu se putea, în timp ce mușchiul rotund al brațului începu să se încordeze. Felix îl bătu ușor pe braț, împlânzind mușchiul cu gesturi delicate, fine.

Capul de taur stătea acum nemișcat, asculta, în timp ce umerii se relaxau. Atunci îmi dau seama că era decis totul. Felix continua să șoptească în acea ureche păroasă, simțeam acele cuvinte blânde coborând și pierzându-se în urechea lui obișnuită cu altfel de sunete, asurzitoare. Mecanicul înclină capul și mă privi pieziș cu ochiul stâng – un ochi mic, plin de vinișoare de sânge, cu o privire obosită ca și cum s-ar fi predat în fața unei forțe misterioase care făcea din el tot ce dorea.

Atunci a fost prima dată când am constatat uimitoarea capacitate hipnotică lui Felix. O forță misterioasă și întunecată, un suflu magnetic care emana dinăuntrul lui. În zilele care au urmat l-am văzut repetând scena, iar mai târziu, după ani și ani, în cercetările mele am descoperit că toată lumea era de acord asupra faptului că Felix îi subjugă pe ceilalți, obligându-i să facă ce voia el. Lucrul cel mai incredibil este că aproape niciodată nu recurgea la violență, dimpotrivă, părea că se deschide între el și ceilalți o prăpastie de suflet bun, zâmbete, afecțiune și compasiune. Iar oamenii erau atât de nerăbdători să primească afecțiunea și compasiunea sa încât cădeau în prăpastie ca muștele, ca paginile într-o carte de povești. În acel moment, cu o agilitate plină de indiferență, Felix închidea prăpastia, trăgea fermoarul și-și continua drumul, în timp ce ei se prăbușeau în întunericul aceluia abis, devenit dintr-o dată valiza unui impostor.

Și eu? Ce-avea să se aleagă de mine? Cum am putut crede în ceea ce-mi povestea? Ce am făcut? Ce am simțit? Era ca și cum aș fi fost

împărțit în două: o parte din mine încerca să neghe ceea ce inventase Felix, pentru a-i atrage mecanicului atenția că fusese înșelat; dar cealaltă, împotriva voinței mele, se afla în mâinile lui

Felix, în mrejele ochilor săi albaștri și a îndrăznelii sale nebunești.

A treia parte (de fapt eram împărțit în trei) se gândea: ce fraier ești, Nono! Oare vreun copil de la școala ta a condus vreodată o locomotivă? Ce copil din lumea asta a avut un asemenea noroc? Ce va spune tata când va afla că ai dat cu piciorul unei astfel de ocazii?

„Bine” șopti mecanicul, îndreptându-se cu greutate, „dar doar pentru puțin timp, o jumătate de minut, nu mai mult, e chiar interzis.”

Se sprijini de peretele din fața mea, continuând să dea din cap contrariat, cu brațele atârând de-a lungul corpului și privirea absentă: „Doar un pic. Nu e deloc bine”, continua să murmure încet, în timp ce dădea din cap cu hotărâre, ca și cum ar fi vrut să-și scoată din minte lucrul nemaivăzut care tocmai i se întâmpla.

„Vrei să conduci locomotiva, Eliezer?”, mi-a zâmbit Felix încântat.

M-am așezat pe scaunul rotitor; cu dreapta am apucat mânerul pentru accelerație, iar cu stângă frâna de urgență, cum făcuse mecanicul. Acum stătea lângă mine, apăsându-mi mâna pe frână, dar eu nu aveam nevoie de sfaturile lui. Mi-am dat seama că memorasem fără să-mi dau seama toate mișcărilor lui, ca și când aș fi știut că Felix îmi va propune să conduc. Am accelerat un pic, iar locomotiva mi-a răspuns cu un răget. Conduceam prea repede, cel puțin pentru început. Am tras frâna cea mică, am diminuat puțin presiunea și mi-am dat seama că știam să conduc. Și tata era la fel: se urca în orice vehicul și știa imediat cum să-l conducă. Dar, din câte știu, nu încercase niciodată cu o locomotivă.

În acele clipe nu mă gândeam la el. Dacă aș fi făcut-o, poate că aș fi înțeles că se petrecea ceva foarte ciudat. Dar singurul lucru care îmi venea în minte era că, dacă aș fi povestit băieților de la școală

această întâmplare, nu m-ar fi crezut, așa că va trebui să renunț la această parte. Aș fi putut păstra în schimb povestea cu fluieratul pe care l-am produs apăsând pe întrerupător, deoarece părea mai credibilă în comparație cu aceasta. Îmi amintesc că aveam în față o fereastră nu prea mare, din care doar o parte era curățată de praf și mizerie, și că vedeam șinele venind spre mine cu o viteză halucinantă, fiind înghițite dedesubt. Mecanicul stătea

rezemat de mine, iar mâna sa era încleștată deasupra mâinii mele pe frână. Ca și cum toată energia lui s-ar fi concentrat în acel punct. Felix era, în schimb, radios: ochii îi erau ca două diamante albastre. Era entuziasmat că-mi oferise acel cadou gigantic, neverosimil. Traversam o câmpie, printre culturi de banane, întinderi de pământ nisipos, pâlcuri de chiparoși, dune de nisip ondulate...

Mi-amintesc și acum că am văzut o mașină roșie pe șoseaua din dreapta noastră și că trenul pe care îl conduceam eu mergea cu o viteză mai mare decât a mașinii.

Atunci, dintr-o dată, s-a întâmplat. Era ca și cum ar fi explodat totul: energia locomotivei se vărsă în mine ca o maree uriașă, zgomotul tunător, puterea și viteza îmi făcură mâinile să tremure; freământul trecu prin brațe și mi se opri în piept. Era totul mai mare și mai puternic decât mine, corpul meu nu reușea să conțină totul.

Am început să strig în gura mare; conduceam o locomotivă de o sută de tone, o inimă gigantică pulsând, am apăsat pe maneta acceleratorului și acul s-a mișcat. *Haide!* O sută de tone de locomotivă, o sută de tone de vagoane, și ce să mai vorbim de bieții călători care nu bănuiau nimic din toate astea! Dacă voiam puteam face locomotiva să deraieze, să iasă de pe șine și să alerge pe câmpuri, lără ca nimeni să mă oprească; o mie șase sute cincizeci de cai putere legați de carul meu, iar eu, care acum câteva momente eram un călător care nici nu trecuse de *bar-mitzvali*, un puști, am fost ales pentru a conduce locomotiva și mă descurcam destul de bine,

tata ar trebui să fie mândru de mine; conduceam o locomotivă, nu-mi era teamă, teamă, nu fugisem din fața primejdiei, deci eram în stare de orice, limitele sau regulile nu existau pentru mine.

Felix și mecanicul au trebuit să se lupte cu mine ca să mă înlăture de la comanda locomotivei. Nu-mi aduc bine aminte ce s-a întâmplat. Știu doar că am luptat din toate puterile ca să rămân acolo. Eram ca un animal sălbatic: mai puternic decât ei doi, de parcă îmi dăduse o forță înzecită locomotiva, cu cei o mie șase sute cincizeci de cai putere ai săi.

Au reușit să mă stăpânească în cele din urmă și m-au luat de pe scaun. Simțeam brațele lui Felix strângându-mă atât de tare, încât mă durea. Pentru un om de vârsta sa era foarte puternic. Mă aruncară pe taburet și se postară lângă mine, cu respirația tăiată.

Picături mari de transpirație curgeau de pe fruntea mecanicului, coborând până pe obraji și pe gât. Mă privi cu repulsie ca și când ar fi descoperit ceva neplăcut și teribil:

„Acum cărați-vă” spuse gâfâind, „cărați-vă!” cu vocea aproape de urlet.

„Da, da, desigur” spuse Felix pe un ton distrat. Privind ceasul de pe peretele locomotivei, murmură: „La fix. Vă mulțumim pentru tot, domnule mecanic, și scuzați-ne pentru neplăcerile provocate.”

„Bine că nu s-a întâmplat nimic” spuse celălalt, gâfâind, luându-se cu mâinile de cap:

„Ar mai fi o problemă.” adăugă Felix. Începusem să recunosc tonul liniștit, de felină, care se ascundea sub acele cuvinte politicoase, așa că am devenit brusc atent. Mecanicul se înroși de supărare.

„Noi doi trebuie să coborâm înainte de Tel Aviv” îi explică Felix. Apoi scoase din buzunar o batistă și începu să-și tamponeze ușor fruntea, absorbind o picătură de sudoare ivită în timpul luptei corp la corp. Pentru un moment parfumul lui se răspândi în interiorul locomotivei.

„Peste o jumătate de oră ajungem în gară. Așteptați liniștiți în compartimentul vostru!” strigă mecanicul, iar degetele i se albiră pe mânerul frânei.

„Îmi cer scuze!” zise Felix răbdător. „Poate că nu vorbesc prea bine evreiește. Noi trebuie să coborâm înainte de Tel Aviv. Înainte de pădure. Peste trei kilometri.”

Am tras cu ochiul pe fereastra murdară. Trenul călătorea în câmpie, printre lanuri îngălbenite, iar la orizont se vedea o masă închisă la culoare – pădurea. Am aruncat o privire la ceasul din locomotivă: era trei și treizeci și două de minute.

„Sunt cam doi kilometri” zise Felix amabil. „Ar ti bine să încetiniți un pic, domnule mecanic”.

Mecanicul se întoarse brusc. Era un om corpulent, iar furia îl făcea să pară și mai masiv: „Dacă nu dispăreți de aici...” spuse, cu venele de pe gât umflate să-i plesnească, la fel ca și mușchii încordați în tensiune „Un kilometru și jumătate” observă Felix cu mult calm, privind pe fereastră. „Hai, mașina noastră ne așteaptă deja.

Începeți să frânați, vă rog.”

Mecanicul privi pe fereastră un moment și rămase cu ochii cât cepele de uimire, nevemndu-i să creadă. O mașină lungă și neagră era oprită pe șine. Avea portierele vopsite în galben-aprins. Rămăsei împietrit: Felix zisese înainte ceva în legătură cu o mașină care ne aștepta la trei și treizeci și trei de minute, dar cine și-ar fi închipuit așa ceva? Că dintr-un tren în plină viteză...

Ca niște păpuși mecanice, eu și mecanicul ne-am întors încet privirile către Felix și am văzut ce avea în mână. Nu se poate, m-am gândit, e un coșmar, visez. Mecanicul a fost primul care și-a dat seama că era un coșmar într-adevăr, dar că nu visa deloc. Gemând, se îndreptă către frână și o trase, iar trenul începu să frâneze scrâșnind.

Trebuie să fi folosit frâna pentru cazuri de urgență, fiindcă m-am

simțit împins în față, în timp ce locomotiva fu invadată de un miros de ars. Aerul comprimat ieșea fluierând, pe margini se vedeau scânteii aprinse, frâna scrâșnea, iar vagoanele se scuturau și gemeau. Până la urmă totul se liniștește, și trenul rămase mut. Istovit, frânt. Doar motorul mai bolborosea mânios. Timp de un minut, nimeni nu se mișcă. Ce tăcere groaznică. Din vagoane nu se auzea nimic. Cu siguranță erau toți zăpăciți și le pierise graiul de spaimă. Se auzi în depărtare plânsul unui copil. Am aruncat o privire și mi-am dat seama că trenul se oprise în mijlocul unui câmp de stupi. Îmi amintesc stupii cenușii așezați în șiruri. „Vino, trebuie să ne grăbim” zise Felix.

Apoi mă ridică de pe scaun și mă conduse către ușă.

Îmi tremurau picioarele. Felix a trebuit să mă susțină și să deschidă ușa locomotivei cu cealaltă mână, în care ținea pistolul. Coborâi cu greu scările de metal. Picioarele îmi erau moi, mă simțeam de parcă n-aș mai fi avut genunchi. „La revedere, domnule mecanic, și mulțumim pentru generozitate” zise Felix zâmbind către omul îngrozit, rezemat de comenzi, cu două pete de sudoare cât toate zilele sub brațe. „Și scuzați-ne pentru deranj.” Apoi se îndreptă către stația radio de pe perete și cu un gest fulgerător ca mușcătura unui șarpe, îl smulse, rupând și firul negru spiralat.

„Veniți, domnule Feyerberg” îmi spuse amabil, „mașina ne așteaptă”.

O ESCROCHERIE ÎN LUMEA JUCĂRIILOR

Neagră. Cu ușile galben lămâie. E mare. Cea mai mare pe care am văzut-o în viața mea. Oprită cu respect în mijlocul câmpului, în apropierea unui drum de țară. Ca un câine devotat lăsat să-și aștepte stăpânii. Pe vremurile acelea nu erau multe mașini ca acelea în Israel. Nu exista nici măcar una care să-i semene. Era nouă, strălucitoare, fermecătoare. Credeam că era un Rolls Royce, dar era mult mai grozavă, după cum aveam să-mi dau seama.

„Vă rog, după dumneavoastră, domnule Feyerberg!” și trecu în

fața mea, sprinten, deschizându-mi ușa unei lumi fastuoase.

M-am strecurat înăuntru, așezându-mă pe o banchetă luxoasă, moale, îmbrăcată în catifea. Tata și cu mine avuseserăm o dată o mașină veche la care meșteream împreună. O Humber Pullman din anii '00, ca a reginei Elizabeta sau a generalului Montgomery când a traversat deșertul occidental. O numise, „Perla”. Tata o găsisese la fiare vechi, pe jumătate dezmembrată, și timp de mulți ani a reconstituit-o cu răbdare și devotament. Când am crescut mai mare, l-am ajutat și eu. În cele din urmă am fost nevoiți să ne descotorosim de ea. Ce poveste tristă! Dar în comparație cu mașina lui Felix, chiar și o Humber părea o vechitură. Cât despre mine, în acele momente, cred că arătam groaznic.

Eram încă șocat de sperietura cu locomotiva. Gaby spunea întotdeauna că, potrivit standardului internațional ce măsoară magnitudinea pentru FS (farsele și șmecheriile), eu meritam un nouă pe scara Max și Moritz. Când se rostea numele meu în cancelarie, douăsprezece femei și bărbați se ridicau în picioare, dădeau din mâini și nechezau disprețuitori, furioși. Așa eram eu. Doar că acolo, cu Felix în tren, cu oamenii închiși în compartiment și bietul mecanic, mi se întâmplaseră lucruri mai grave decât ștrengăriile cu care eram obișnuit. Erau lucruri care țineau de lumea celor mari, de pistoale, de lumea interlopă, ca într-un documentar. Și nu tăceam altceva decât să plutesc ca un balon de săpun în mijlocul acestei furtuni. Cu un scrâșnet de roți, Felix porni mașina și un nor de praf se ridică în jurul nostru.

Mașina strălucea și în interior; era îmbrăcată în catifea roșie, iar bordul era făcut din lemn de nuc. Un panou de sticlă separa locurile din față de cele din spate, perdele de mătase acopereau geamul din spate. Nu mai urcasem niciodată într-o asemenea mașină. Nu mai condusesem niciodată un tren de pasageri. Niciodată nu avusesem atâția „niciodată” într-o singură zi.

„Butonul negru” spuse Felix, arătându-mi-l.

Am apăsat pe buton. Cu o mișcare circulară, se deschise o mică despărți tură luminată. Înăuntru era o farfurie cu un sandviș învelit în celofan, feliuțe de roșie și bucăți de pepene galben. Erau și fructe pe care nu le știam. Acum cred că era ananas, dar pe vremurile acelea ananasul creștea doar în cărți și în cutii de conserve. Am luat cu delicatețe farfuria decorată cu un fir subțire auriu la fel ca montura ceasului lui Felix. Mi-am trecut ușor degetul deasupra: era pentru prima dată în viața mea când atingeam aur

„Știam că o să-ți fie foame. Ți-am pregătit un sandviș. Brânză elvețiană cum îți place ție, nu-i așa?”

Dau din cap afirmativ. După deturnarea trenului, brânza elvețiană mă lăsase fără glas.

„Mă duci la Haifa?” îl întreb.

Felix râse: „Ei, n-ai un pic de răbdare! Avem pentru tine un program mult mai pasionat!” „Tu și tata?”

„Da! Noi doi. Fiecare pe cont propriu”.

Călătorim în liniște pentru câteva minute. Nu înțelesesem bine răspunsul său. Aveam în cap o sută de întrebări și nu știam de unde să încep. Totul fusese atât de neașteptat și improbabil: cum e posibil ca tata să fi aprobat un asemenea plan ilegal! Deturnarea unui tren și mai ales sub amenințarea cu pistolul? Să presupunem că ar fi fost încântat de ideea modestă a lui Gaby (lucru de necrezut, dar să presupunem asta) și apoi începuse să o dezvolte, organizându-mi mi fel de film polițist? Dar de ce nu l-a oprit ea să facă asta? „O să li se ridice părul măciucă” îmi scrisese în scrisoare. Dar nici chiar așa! E periculos pentru un copil de vârsta mea.

Ciulesc urechea: acum tata nu mai spunea că el, la vârsta mea, conducea singur fabrica tatălui său. Poate că-și dăduse seama că exagerase. Mă cuprinse neliniștea; mă simțeam paralizat. Dar dacă totul era greșit? Dacă făceam cu adevărat o greșală de neiertat? Dar care?

„Dacă ți-e teamă, pot să te duc acasă imediat” zise Felix.

„La Ierusalim?”

„Într-o oră. Mașina este o Bugatti, cea mai rapidă de pe piață.”

„Și așa se va termina jocul?”

„Dar, dacă vrei, pot să te duc deseară. Sau mâine seară. Tu decizi, eu execut. *Yes, sir!*” Spuse, făcând un salut militar.

„Așa a zis tata?”

„Ești pe punctul de a trece de *bar-mitzvah*, micul meu domn Feyerberg, ceea ce înseamnă că ești deja bărbat!”

Nu eram chiar un bărbat, gândii. E adevărat că fumasem peascuns trăgând în piept și sărutasem chiar trei fete de la mine din clasă, dar fusese un pariu. Și Smadar Kandor declarase în fața curții lui de femeiuști că eram un mascul periculos, unul care se juca cu sentimentele altora. Dar când m am așezat lângă Felix în mașină, lăsând în urmă un tren întreg, în plină câmpie, mi-am dat seama că încă eram doar un copil de treisprezece ani. Adică împlineam treisprezece sâmbăta viitoare, iar această aventură era prea mare pentru mine.

Îmi veneau în minte ultimele clipe petrecute în tren: când mecanicul a văzut pistolul în mâna lui Felix și ochii i-au ieșit din orbite de frică, sau atunci când, cu un gest rapid, Felix a smuls stația radio pentru ca mecanicul să nu cheme ajutoare. În plus, când am coborât din locomotivă am văzut ceva ce n-am înțeles: Felix scosese din buzunarul hainei un obiect mic, ca un inel, și l-a aruncat înspre locomotivă. Nu am reușit să văd ce era: am văzut doar cum strălucea în lumina soarelui și am auzit un clinchet metalic ca de monedă.

Călătoream în tăcere. Roțile ridicau praful în urma noastră, dar în mașină aerul era proaspăt și curat. Mergeam pe un drum îngust, mașina ocupând tot spațiul. Treceam pe lângă un sat, probabil era un

kibbutz. Nu-mi era gândul la instrucțiunile tatei. Nu citeam

inscripțiile, nu luam puncte de referință, nu controlam distanța parcursă vizibilă pe kilometraj, nu memoram inițialele de pe panouri – spre nord, spre sud și așa mai departe. Eram supărat pe tata și pe Gaby, pe planul lor extravagant. Îți trădam, așa cum ei mă trădaseră pe mine. Îmi spuneam tară încetare că o surpriză de *bar-mitzvah* trebuie să fie ceva amuzant, și nu să te sperie în asemenea chip.

„Vrei să te duc acasă, nu-i așa?”

„Nu!”

Un „nu” mârâit cu dinții strânși. Felix îmi aruncă o privire și încetini până când mașina aproape se opri. Plutea liniștită pe drum.

Ascultă bine, mi-am spus: e un moment dificil. Ești aproape terminat, dar încearcă să te aduni. E adevărat că ai avut o experiență dură și nu ți-ai revenit încă, dar în fond nu ți s-a întâmplat nimic, nu? Ești la bordul uneia dintre cele mai frumoase mașini din lume. Vei mânca ananas (probabil) și brânză elvețiană dintr-o farfurie cu marginea aurie și, dacă vei fi curajos, vei trăi cu acest Eelix o aventură pe care niciun alt copil n-a mai trăit-o până acum. Și nu o aventură imaginară ca poveștile pe care le scornești tu. Nu te mai plânge. Stai drept. Zâmbește. Nu încerca să maimuțărești un adult, mulțumește-te să fii tu însuși, așa cum spunea Gaby.

Mi se întâmpla să vorbesc de unul singur pentru a-mi da curaj. În acele ocazii aveam o voce specială, un ton interior aspru și intransigent; frazele erau scurte și eficiente, un fel de sloganuri sau ordine trimise prin radio în timpul unei operațiuni. Uneori aveam nevoie cu adevărat de asta.

M-am întins un pic. În mașina aceea îți puteai întinde picioarele în voie. Am devorat sandvișul și ananasul legendar, care mi se topea în gură. Mi-am îndreptat spatele și am început să fluier de unul singur, asigurându-mă că mă liniștisem. Un lucru era cert: după ce mâncasem ananas, ceva se schimbase în mine.

Felix conducea tăcut. Din când în când îmi arunca o ocheadă

mirată, întrebându-se poate dacă nu cumva tata nu îl înșelase spunându-i că eram destul de matur și curajos pentru ceea ce pusese la cale.

Data următoare l-am privit hotărât, direct, așa cum mă învățase tata: o privire hotărâtă e ca o declarație de încredere în sine însuși. Ca și când mi-aș arăta mușchii. O strategie nu chiar ușoară pentru un copil plăpând ca mine. Mi-am dat seama că funcționa și cu Felix. Îmi zâmbi. La fel am făcut și eu. Apăsă pe un buton și deasupra mea se deschise lent acoperișul: am văzut cerul albastru deasupra.

Afară era cald și plăcut. Am deschis radioul fără a cere permisiunea. Muzică americană. Mă simțeam american. Mi-am luat o față de american. Felix râse cu poftă, dându-și capul pe spate. În sfârșit, descoperisem un adult pe care reușeam să-l fac să râdă.

„Noi avem o mașină Humber Pullman” îi spun.

„A, da? Fantastic! Șase valve, așa-i?”

„Da. E tot neagră ca asta”.

„Mașinile Humber Pullman sunt toate negre!”

Doar la mașina noastră portierele din față aveau o linie albă, fiindcă fusese construită în Anglia pe timpul războiului când se dădea stingerea și străzile erau întunecate, și linia era pentru ca mașina să fie văzută de pietoni”.

„Tata a găsit-o la fiare vechi înainte ca eu să mă nasc.”

„Și cum a ajuns o Humber la fiare vechi?”

„Tata crede că a fost a unui ofițer englez. Poate că a condus-o când era beat și așa a distrus-o.”

„Yes, sir! Se poate să fie așa! Englezilor le cam place să bea!

Ca niște sugative!”

„Eu și tata ne ocupăm de ea în fiecare marți” am mințit. Asta fusese demult, în trecut. „E important! O astfel de mașină trebuie îngrijită în continuu. O folosiți mult?”

„Da... doar în curte. Până la zid și înapoi. Tatei îi este teamă să o scoată afară.”

îi era frică. Mergeam doar până la poartă. Meșteream la ea. Totul era la timpul trecut.

„Era” Perla noastră. Tata o numea așa. „Vino, Nono, vino să lustruim mașina!” și ieșeam cu găleți, cârpe, cu un detergent special, șamponul pentru copii care era numai bun pentru ea. Petreceam astfel două ore, aproape fără a rosti un cuvânt. Vorbeam numai dacă era nevoie, și doar despre Perlă. O porneam și ascultam motoaile ca pe o muzică. Cum o conducea tata și cum se lăsă condusă ea, înaintând lent trei metri până la poartă și înapoi ca și când ar fi avut roți de catifea! Și dacă, am fi pus deoparte niște bani și l-am fi adus pe Roger din Naharia, expertul în mașini de epocă, ca să regleze suspensiile?

Mi se strânge inima când mă gândesc. Cât investisem în mașina asta! O dată ne-am dus până la Tiberiada pentru a cumpăra de la un colecționar patru roți speciale pentru deșert. Dar s-a terminat totul. Încă mă mai simt vinovat. Cred că tata a îmbătrânit cu zece ani când a fost nevoit să o dea.

„Și de ce nu ieșiți în stradă cu mașina? Îl întrebă Felix surprins.

„Tata zice că o asemenea mașină... Străzile proaste din Ierusalim nu sunt demne de ea. La noi în curte stă la adăpost, e protejată.”

„Ah” zise Felix cu ironie, „o Humber merge și în deșert! Atunci cum de în Ierusalim e prea riscant?”

„Nu știu.”

Și mie mi se părea ciudat că mașina noastră nu trecuse niciodată de poartă. Era ca într-o închisoare. Când i-am dat-o ca despăgubire lui Mautner, nu i-a fost frică să o conducă. Doar că nu știa cum să se poarte cu ea. Când a ieșit pentru prima oară din oraș nu a știut ce să-i facă și mașina s-a răsturnat. La vecini le povestise că, ieșind fă drum drept, mașina se dezlănțuisese, și cu cât el apăsa pe frână, nu se mai oprea. O mașină blestemată, jurase de față cu toți; tata a surâs cu amărăciune ca și când ar fi știut că se va termina așa. Mă doare sufletul când îmi amintesc. Mautner a vândut Perla noastră unui

comerciant de mașini vechi și de atunci nu am mai știut nimic. Nici nu mai vorbeam de ea. S-a terminat. A murit.

„Și mașinile Bugatti”, zise Felix, „ai auzit vreodată despre Bugatti?”

Am mărturisit că nu.

„Există doar șase în toată lumea” îmi spuse, „și le-a proiectat un geniu pe nume Ettore Bugatti! Jumătate francez, jumătate italian. Fiecare mașină e un model aparte! *Spezial!*”

Am contemplat într-o tăcere respectuoasă capodopera în care aveam onoarea să mă aflu. „Și el, Bugatti, decidea el însuși cui să le vândă. Așa că a hotărât că doar un rege e demn de o Bugatti! Prima i-a vândut-o lui Carol, regele României, pe care l-am văzut conducând-o!”

„Și asta a cărui rege este?”

„Aceasta? A regelui Feyerberg al doilea. Felix a adus-o aici special pentru tine. O lună cu vaporul. Ce mai călătorie!”

„Pentru mine?” îmi venea să leșin. „Ai adus-o pentru mine? E adevărat?”

„Bine, bine, îmi cer scuze: nu e chiar un cadou. Doar pentru azi. Ca să fie totul frumos. Ca plimbarea noastră să fie chiar specială.”

„Ai adus-o pentru o singură zi? Pentru mine?”

„N-a fost mare lucru. Cineva în Italia avea datorie la Felix. Și altul, un gentleman francez, un asociat de pe vremuri. Credeau că Felix a murit. Nicio veste timp de zece ani. Apoi pe neașteptate un telefon: fârr! Repede, repede! Vechii prieteni se adună, pun mână de la mână; o datorie de onoare rămâne o datorie de onoare! Și uite așa o Bugatti ajunge în Israel pentru o săptămână, apoi se întoarce la muzeu și nimeni nu zice nimic; bonjur, mersi și la revedere!”

Aveam gura uscată. Poate că era nevoie să spun o rugăciune când m-am urcat în Bugatti. Păcat că nu mă vedea niciunul din colegii mei. Și mai mare păcat că nu eram însoțiți de un cameraman.

Chiar dacă ar fi crezut că am condus o locomotivă, că am folosit

fluierul, că am oprit un tren în mers, nici măcar Mișa n-ar ti înghițit-o pe asta: că au adus special pentru mine, cu vaporul, mașina unui rege! O Bugatti decapotabilă! Ei, și, n-au decît să nu creadă, mi-am zis înfuriat. De ce trebuie să-i impresionez? Un rege încearcă să impresioneze? Este rege, domnește peste mulțime și atât. Ce sperietură a tras mecanicul... m-am gândit și am început să rîd forțat, fiindcă încă nu mă puteam gândi la ce se întîmplase în locomotivă fără să mă simt un pic străin de mine însumi și fără să intru în panică.

Felix ridică din umeri.

„Și când te gîndești că era un revolver de jucărie” spuse. M-am simțit dintr-o dată ușurat: „Un revolver de jucărie?” Ridică din nou din umeri cu aer indiferent, scoase din buzunar revolverul și mi-l dădu. Era mic și greu. Părea adevărat. Mânerul era de sidef. O dată văzusem unul original aproape la fel, într-o expoziție de arme confiscate. Tata se oprise mult timp ca să-l examineze, să-l controleze și să-l pipăie. L-a privit în cele mai mici detalii, iar când l-am întrebat de ce-l interesa atât, l-a lăsat imediat, zicînd: „E un revolver pentru femei”. Dar asta nu i-am spus lui Felix.

M-am relaxat. Am luat revolverul fals și mi-am trecut mîna pe deasupra lui. După cum știți, era al doilea revolver pe ziua de azi, după cel al falsului polițist. Ce viață monotonă!

O luasem pe niște străduțe. M-am ridicat și am scos capul pe geam. L-am salutat pe șoferul unui jeep care a trecut pe lângă noi, iar șoferul ne-a întors salutul, privind cu admirație mașina mare și neagră. Îmi părea rău că nu aveam o pălărie de cow-boy. Ar fi dat bine. I-am zis asta lui Felix, iar el începu să rîdă, lăsîndu-și capul pe spate, și pentru un moment mi s-a părut iarăși că avea un aer de fiară, o panteră: era, desigur, cam ofilit, cu pielea lăsată în jurul gurii, dar avea o privire feroce de felină. Și astfel, fără să-mi dau seama, am început să-i imit expresiile schimbătoare, zâmbetul și scînteile care-i luminau ochii albaștri. Cred că deja v-am vorbit

despre obiceiul meu ciudat de a reproduce pe chipul meu expresiile celor cu care stăteam de vorbă, simțind în interior înfățișarea lor; nici până în ziua de astăzi nu am reușit să înțeleg: era un semn al unei personalități puternice, sau dimpotrivă, de lipsă de personalitate? Felix, oricum, își dăduse seama imediat. Eram transparent pentru el. Mă citea ca pe o carte deschisă, dar asta nu mă deranja.

Mi-am dat seama că se amuza descoperind ce imitator talentat eram. Un pic de teatru juca și el, o demonstrase în episodul cu mecanicul: Simțeam cum eram atras către el, o afinitate ce nu era lipsită de afecțiune. Ce număr special făcusem în locomotivă și ce armonie era între noi fără ca nici măcar să ne dăm seama! Cum începuse să-mi tremure mâna! Felix accelerează și mă privi cu complicitate: se năștea o prietenie specială între doi actori aventurieri.

Atunci Felix îmi luă revolverul fals și țintind către cerul albastru, strigă: „*Haide!*” și apăsă pe trăgaci.

Vuietul mă asurzii, răsunând din toate părțile, făcându-mi sângele să înghețe în vine. Din țeava pistolului ieșea fum. M-am ghemuit pe bancheta luxoasă; într-o clipă rămăsesem fără aer, fără bucuria aventurii și lipsit de fericirea de a avea un nou prieten.

„Ai spus... că e de jucărie!” am șoptit cu un firicel de voce.

Continuând să conducă cu o singură mână, Felix adulmecă țeava pistolului. Mă privi cu ochii săi de copil și zise zâmbind:

„Ce zici, micule domn Feyerberg, e posibil să mă fi păcălit la magazinul de jucării?”

ÎN AFARA LEGII

Fumul revolverului se înălța deasupra capului meu și se îndrepta către cer, un miros puternic de ars.

„Poate că ar trebui să ne întoarcem acasă la Ierusalim” am șoptit abia auzit.

Pe fața lui Felix se citea dezamăgirea. „Iartă-mă” spuse. Îmi pare

rău că te-ai speriat. Voiam doar să te fac un pic să râzi.¹¹ Sprâncenele lui în formă de accent circumflex se încruntaseră trădându-i stânjeneala.

„Poate că sunt prea bătrân pentru a-i face pe copii să râdă, ce zici?”

Am tăcut. Ce echipă bună făceam noi doi: un adult care nu știe să-i facă pe copii să râdă și un copil care nu știe să-i facă pe adulți să râdă.

Îl întreb dacă avea copii și din nou șovăi, ca și cum ar fi cântărit răspunsul. Ca și cum pe lume n-ar exista fapte indiscutabile, adevăruri stabilite și ca și cum la această întrebare ar exista mai multe răspunsuri, și trebuia să adapteze răspunsul în funcție de interlocutor și de situație. Se decise și pe față îi apărură acel surâs care îmi devenise familiar.

„Ei bine, am doar o fiică, dar e mare. Ți-ar putea fi mamă”.

Am tăcut, din politețe. Nicio femeie din lume nu ar fi putut să fie mama mea. Poate doar Gaby.

„Dar pe fata asta nu am văzut-o prea mult cât a fost mică” spuse.

„Am pierdut aproape toată copilăria ei din pricina călătoriilor, a serviciului și a altor lucruri. Ce păcat, nu-i așa? Am pierdut mult.¹¹

Nu aveam chef să-i răspund. Adevărul era că nu mi se părea prea potrivit pentru a crește copii. Era mai degrabă un tip care știa să fie simpatic și să te facă să râzi o oră, două. De exemplu, eram sigur că știa să facă umbre chinezești, știa jocuri de grup și o mulțime de povești captivante; dar să crească copii, să aibă grijă de ei, să-i educe și să-i certe, să se îngrijoreze când erau bolnavi sau să-i alinte când erau triști, așa cum tăcea Gaby cu mine, asta nu.

„De ce... de ce mă privești așa?” întrebă Felix ezitând și zâmbindu-mi forțat. Continuai să-l privesc. Trebuia să înțeleagă că sunt supărat.

„Mie chiar îmi plac copiii cu adevărat...” murmură cu un ton de scuză. „Oamenii spun mereu: „Felix are succes la copii! Copii îl

iubesc pe Felix...”

Da, exact așa cum mă gândisem.

Am tăcut, din pură răutate.

(Deoarece, după părerea mea, cineva care spune cu mândrie că „adoră copiii” – și sunt mulți care zic așa – îi consideră pe toți o unică și informă creatură, în care toți sunt la fel; vreau să spun că cei care pretind că „adoră copiii” îi tratează de fapt cu dispreț, liindcă nu s-a auzit niciodată expresia „ador adulții”: nu-i așa?)

Cei care adoră copii se întâlnesc peste tot și cred că toți copiii, fără excepție, sunt niște scumpi, niște mici făpturi adorabile și fragile care se joacă și dansează toată ziua. „Oh!” spun sărmanii adulți crețini, „copilăria e cea mai fericită perioadă din viața unui om!”

de-ți vine să le mângâi capetele rotunde și stupide zicându-le: „Sigur că da, imbecili fericiți ce sunteți!” Copiii ar trebui să nu aibă niciun pic de încredere în persoanele care „adoră copiii”.

„Ce s-a întâmplat? Întrebă Felix „Ne-am înghițit limba, domnule Feyerberg?”

Mi-am dat seama că îl făceam să se simtă prost când îl priveam în tăcere. Aveam senzația că îmi citea gândurile. Și foarte bine, dă-i înainte, gândii. Privirea mea de profesionist înțelege bine ce tip de om ești, domnule Felix, după părerea mea, ești unul din cei care se iubesc pe ei însuși, își fac toate capriciile și se distrează cultivând eternul copil din ei. Asta ești!

Bună mișcare. Cam crudă, dar trebuia să mă răzbun pentru episodul cu revolverul. Trebuia să recunosc cu regret că nu eu inventasem acea expresie despre eternul copil, și așa mai departe. Acele cuvinte, care-mi rămăseseră întipărite în minte, le-a spus Gaby apropo de o doamnă faimoasă, Lola Ciperolla, o actriță pe care o adora. Era incredibil cum i se potrivea lui Felix: ochii îi fremătară, iar obrajii i se înroșiră. Strânse volanul cu ambele mâini și fixă cu privirea parbrizul, fără a rosti un cuvânt.

Tăcerea dură câteva minute. Apoi Felix mă privi din nou cu alți ochi, blânzi. Mi-am dat seama că între noi avusese loc un mic duel, iar eu, cine știe cum, câștigasem.

„Ești al naibii de deștept, micule domn Feyerberg” zise el liniștit, „dai acum vom vedea dacă ai destul curaj pentru a continua excursia noastră”.

Vorbea o ebraică ciudată, înțesată de cuvinte sofisticate, ca un imigrant care învățase limba din cărți. Mașina neagră își continua drumul încet, ca și cum ar fi planat. Acum ar fi trebuit să hotărască că se terminase și s-o opresc în loc. Să opresc totul. Să intrerup dintr-o dată un vis ciudat, plăcut, înfricoșător și uimitor. Un vis care deabia începuse, un vis care era o enigmă: imposibil să-ți imaginați cum va continua. Am închis ochii. Am încercat să mă concentrez pentru a decide, dar gândurile se amestecau, iar în inimă simțeam un cheag rece, greoi; era teama pentru ceea ce mi se întâmpla în tovărășia acestui Felix. Poate că era mai bine să nu înțeleg nimic; soluția ar fi putut să fie mai îngrozitoare decât enigma.

„Mergem înainte” spun repede.

„Foarte bine.” Felix se îndreptă pe banchetă. Se simțea ușurat și totodată mulțumit că eram gata să continuu. Mulțumit, în ciuda a ceea ce descoperisem despre el, că eram dispus să continuu. Și eu, așezat lângă el, îmi îndreptai spatele și îl privii fix în ochi. Eram destul de mulțumit de mine, dar nu reușeam să înțeleg ce determinase acea schimbare.

„Dar înainte trebuie să trecem la Broscuță, nu-i așa?” spuse.

Discursul luase o întorsătură surprinzătoare. La fel și călătoria. N-am întrebat nimic. Mi-am ținut gura așteptând să văd cum continuă. Somptuoasa mașină opri lângă o livadă de citrice și am coborât.

Felix scoase din portbagaj valiza de piele maro, apoi închise portiera și se îndreptă către livadă. Eu îl urmai, silindu-mă să nu-l întreb unde mergeam. Începeam să cred că la el nu era nimic previzibil, că

în orice moment situația, planul, viitorul, totul se putea schimba.

Mergeam printre copaci. Eram neliniștit. Eram noi doi, el și cu mine. Treceam peste canale de irigație pline de noroi. Bucăți de

pânză roșie erau legate ici și colo de copaci. M-am uitat înapoi; nu se vedea nici mașina și nici strada. Eram înconjurați de copaci și tăcere. Doar eu și el.

În acel moment, între două șiruri de copaci, apăru o broscuță uriașă: adică o Volkswagen verde. Am rămas amuțit. De fiecare dată eram îngrozit de amplexarea planului pus la cale special pentru mine, dar totodată mă întrebam de ce nu-mi făcuseră cadouri mai puțin extravagante. O minge roșie de cauciuc, de exemplu, tot ceea ce putea fi mai obișnuit și mai legal. Nu e deloc rău să fii ca toți ceilalți. Uneori mă simțeam ca o frunză purtată de vânt. Mă țineam după el. Mergea destul de repede, dar tară să alerge. Ar fi fost nedemn de el. Mișcările lui aveau un ritm aparte și evident, îl imitam.

Deschise portiera din partea lui, eu pe cea din partea mea. Intră și se așează. La fel și eu. O porni. Am tușit scurt. Domnea tăcerea.

Asta îmi plăcea: o liniște bărbătească. Mașina se avântă printre șanțuri până când găsi poteca. Călătoria începea din nou.

„Mi se părea esențial să începem excursia cu o Bugatti neagră” îmi expijcă, „o astfel de mașină e specială, e plină de stil, nu-i așa?”

Pronunță cuvântul „stil” ca și cum ar fi avut în gură o bomboană delicioasă. M-am întrebat: și acum ce se va întâmpla cu acea mașină? O adusese în Israel cu vaporul. O abandonase, la fel cum făcuse cu ceasul cu lanțișor de argint? Fără măcar să încuie portierele. Cu siguranță, voia să pară omul cel mai bogat din lume.

„Pe de altă parte, negrul bate la ochi. La fel și ușile galbene. În câteva minute polițiștii ar fi fost pe urmele noastre. De-asta am pregătit mașina asta. Absolut comună. Cu asta putem trece prin fața secției de poliție, iar polițiștii vor spune: „Bonjur, mersi și la

revedere!”

I ăceam. Apoi, după ce rumegasem câteva minute ceea ce spusese despre polițiști, îmi veni o idee interesantă: „Cum vine asta, ne urmărește cineva?”

„Cred că poliția, căreia nu i-a plăcut ce-am făcut în tren” răspunse plescăind din buze, ca și cum ar fi dezaprobat atitudinea poliției. „Câteodată au niște prejudecăți!” începu să râdă: „Nu mă refer la tatăl tău, desigur că nu! În niciun caz! De-asta tatăl tău e un campion, restul sunt toți simpli polițiști. Ascultă-mă bine: tatăl tău e cel mai bun inspector de poliție”.

Atunci s-au întâmplat două lucruri. Unu: sufletul meu s-a umplut de fericire; mai era și altul în afară de mine care gândea așa despre tatăl meu. Doi: dintr-o dată am înțeles care era cu adevărat planul tatei, sau mai bine-zis am îndrăznit să înțeleg.

„Și noi doi, eu și cu tine...” am început cu o ușoară ezitare, deoarece acest lucru mă înspăimânta, „acum... noi doi suntem... Puși sub urmărire?”

„Da, pe scurt cam așa este”, zâmbi Felix, „da, suntem puși în urmărire” repetă, ca pentru el însuși.

„Și spune-mi, și mâine... vom fi căutați de poliție?”

„La fel și ieri, de fapt voiam să spun poimâine. Tu vei hotărî până când. Eu voi face tot ce-mi vei spune tu. Azi tu ești Aladin, iar eu sunt geniul din sticlă: *yes, sir!*”

Schiță un salut militar. În acel moment directorul cercului meu interior plesni din bici și o explozie imensă îmi răsună în urechi, și, în acordurile marșului îndrăcit cântat de orchestră, treizeci și doi de jucători, trei înghițitori de flăcări, doi magi, doi aruncători de cuțițe, clovni, maimuțe, lei, elefanți și cinci tigri bengalezi invadară arena din mintea mea și, sub lumina reflectoarelor, începură să se învârtă în cerc. Da, era un astfel de moment, întreg cercul dădea un spectacol doar pentru mine, iar vocea prezentatorului, beat de fericire, îmi suna în timpanele roz: „Doamnelor și domnilor, iubit

public, iată-ne!”

M-am sprijinit de brațul banchetei și am închis ochii, lăsând această viziune să amuțească vocea rece și calmă care îmi tot șoptea în ureche: „Fii atent, te înșeli, nu-ți dai seama de ceea ce se întâmplă în jurul tău.” Dar eram sătul să o ascult: „Lasă-mă în pace, nu mă mai bate la cap!” Felix conducea încet, fredonând cu vocea sa bizară și bătând ritmul, ca o orchestră cu un singur muzicant. Am deschis geamul: vântul îmi mângâia fața, răcorindu-mă.

M-am ridicat mai sus. Acum stăteam bine. Totul va merge bine.

Era clar și simplu. În cele din urmă, după ore și ore de confuzie și iritare împotriva lui tata și Gaby, acum îmi era clar planul, ideea, intriga, extravaganta: așadar, acesta era cadoul pentru *bar-mitzvah*!

Felix era persoana special aleasă pentru acest scop! Am suspinat încă o dată, surprins de dimensiunile acestui plan, de cât de îndrăzneț fusese tatăl meu. Când te uitați la el, nu-ți dădeai seama ce fel de om era, capabil să strălucească dacă dorea. De acord, specialitatea sa era de a nu ieși în evidență – și Gaby susținea că acest lucru devenise la el a doua natură – dar nici măcar mie nu mi-ar fi trecut prin cap că ar fi putut fi atât de îndrăzneț și dezlănțuit; mi-ar fi plăcut să aud comentariile lui Gaby în fața acestei propuneri. Vom vedea dacă o să aibă curajul să-l părăsească după toate acestea.

Mă uit și la Felix și îl văd altfel: dacă tata a avut încredere în el pentru o operațiune atât de delicată, înseamnă că era cu adevărat deosebit. În acest timp, persoana deosebită își pusese ochelari negri obișnuiți, care n-aveau nimic de-a face cu atât de specialul monoclu. Conducea prudent. Ochii, în spatele lentilelor, păreau închiși, dar eu știam că nu pierdea nimic din ceea ce îl înconjura. Îmi amintea tot mai mult de tata. Erau atât de diferiți și totodată asemănători. Înghiții în sec. Din acel moment trebuia să fiu foarte atent la ce spuneam, și nu reușeam să-mi stăpânesc un tremur ușor al mâinilor.

Și dacă era prea periculos? Sau în afara legii?

Și dacă i-aș fi dezamăgit pe amândoi, pe tata și pe Felix?

Și dacă ne prindea?

Cu cât mă gândeam, cu atât povestea asta mi se părea mai nebunească și mai extravagantă. Ce pariu periculos făcuse tatăl meu!

Să mă lase să fac asemenea isprăvi ca aceea cu trenul...? De fapt, dacă ne-ar fi prins și s-ar fi descoperit ce făcusem, l-ar fi dat afară din poliție, iar adjunctul său, coruptul de Ettinger, i-ar fi luat postul; iar fără postul său din poliție, viața tatălui meu n-ar mai fi avut niciun sens. N-aveam să vorbesc chiar dacă mă vor tortura, n-avea să-l dau pe mâinile lor!

Nu, nu reușeam să înțeleg. Nu îndrăzneam să înțeleg. Respirai profund. Îmi pregăteam o întrebare lungă și detaliată care ar fi lămurit toată situația.

„Și ce vom...?”

Simțeam cum mă sufoc. Am tăcut. Am rămas nemișcat și rușinat pentru câteva clipe. Felix zâmbi abia perceptibil.

Hai! Acționează! Sus!

„Ce vom faaa... face împreună?”

Parcă nu era a mea acea voce fragilă care plutise în aer.

„O, domnule Feyerberg” ridică Felix mâna, „vom face lucruri pe care nu le-ai mai făcut niciodată!”

„Și dacă ne prind?”

„Nu ne vor prinde.”

Acum sau niciodată: „Ia spune, Felix, ei... adică poliția, poliția noastră, te-a prins vreodată?”

Continuă să cânte ca și când nu ar fi auzit nimic.

Doar după o lungă pauză se întoarse către mine: „Doar o dată. Nu mă vor mai prinde niciodată” Zâmbi. „Acea a fost prima și ultima dată”. Doar buzele zâmbeau, formând în jurul gurii acea linie subțire de cruzime (linia pe care o văzusem și mai înainte în jurul

gurii lui).

„Și pe tata de câți ani îl cunoști?”

„De zece ani, dacă nu și mai mult!”

Am ezitat un moment să-i pun întrebarea următoare ca să nu-l supăr.

„V-ați cunoscut la serviciu?”

Acum zâmbiră și ridurile din jurul ochilor: „La serviciu. Ai zis bine”.

Acceleră, concentrându-se asupra mașinii. Fluiera o melodie pe care nu o cunoșteam, părea sunetul vesel al unei viori. Din când în când cânta mulțumit: „La lucru!” însoțit de un rapid: „Pam-pampam”. Am observat că fluiera sau cânta aproape tot timpul, umplând aerul de sunete. O fi vreun fenomen tipic adulților care când erau mici au fost ca mine.

Și totuși, în ciuda senzațiilor confuze și contradictorii pe care le trezea în mine, îmi făcea plăcere să-i privesc mâinile. Lungi, puternice, liniștite. Doar inelul mă cam deranja. Un inel mare de aur la arătătorul mâinii stângi, o podoabă ce vădea un rafinament last și o grație ce-mi erau necunoscute. Inelul avea încastrată o piatră ușor strălucitoare, de un negru ca al tunelurilor săpate pe sub zidurile închisorilor sau ca țevile de arme: avea strălucirea sumbră a primejdiilor secrete.

M-am concentrat așadar asupra mâinii lui drepte. Această mână îmi dădea curaj, îmi inspira simpatie în ceea ce-l privea, dorința de a rămâne. Mâna dreaptă era cea bună. În compania ei mă simțeam apărat. Îmi amintea că de departe tata veghea asupra mea, că-l alesese pe Felix cu grijă pentru a îndeplini această misiune specială. Doar dintr-o privire îți dădeai seama că Felix era asemenea acelor agenți legendari care nu știau ce înseamnă teama. Și că față de mine se va purta ca un bandit cu inimă mare.

„Tatăl meu chiar e un campion, nui așa?”

„Numărul unu dintre detectivi. Numărul unu!” spuse.

Păcat că tata nu era acolo să-l audă. În ultimul timp îi intrase în cap că nu valora nici cât o ceapă degerată. Se certase cu toți colegii. Niciunul nu vroia să lucreze cu el. Cu două săptămâni în urmă au scris despre el în ziar zicând că eșuase în toate anchetele care-i fuseseră atribuite în ultimii doi ani și că îi detesta pe infractori atât de tare, încât în anchetele cele mai complicate și delicate el se purta ca un elefant într-un magazin de porțelanuri. Îmi doresc ca Felix să nu fi citit acele rânduri.

„Doar că în ultimul timp tata a avut niște probleme! încercai să testezi terenul.

„Ceea ce scriu ziarele sunt numai prostii! Apă de ploaie!” izbucni Felix. „Nu înțeleg că tatăl tău nu e un inspector ca toți ceilalți! El are această artă în sânge! Nu e ca ceilalți polițiști, simpli funcționari cu o șapcă pe cap! Pentru tatăl tău meseria este o artă. În meseria lui, e ca o Bugatti printre mașini!” și ridică un deget pentru a părea mai credibil. Nu mi-a mai păsat că era chiar degetul cu inelul.

„Dar într-un ziar” spun cu o oarecare reținere, „au spus că-și pierde capul în fața infractorilor și din cauza asta compromite cercetările.

„Ei își pierd capul!” replică Felix furios. „Am citit și eu prostiile astea! Dar ce cred ei, că meseria asta e joacă de copii?”

„E mult timp de când nu l-au mai avansat în grad” am adăugat cu părere de rău. Dar era interzis să vorbim în public despre asta. La noi, rufele murdare se spală în familie, dar eram atât de dezamăgit; și apoi, Felix era unul de-ai noștri.

„Ce porcărie!” strigă Felix lovind volanul. „Le e frică de el fiindcă o atât de bun!” și tăcu, făcând o grimasă, mormăind cu amărăciune.

Încercam să memorez acele cuvinte pentru a i le spune tatei a doua zi. Îmi părea rău mai ales că nu era acolo Gaby. În ultimul timp nu avea o părere prea bună despre el ca detectiv, far eu nu reușeam să înțeleg cum de nu se înfuria tata la auzul acelor injurii.

1) e exemplu, Gaby gândea că tata ar trebui să demisioneze imediat

pentru a-și căuta altă slujbă. Îi spusese chiar direct, fără jumătăți de măsură.

„O altă slujbă?” a întrebat tata rămas cu gura deschisă. „Cu mine vorbești?”

Eram toți trei în bucătărie și pregăteam cina. Eu rămăsesem paralizat în fața tigăii. Tata părea gata să explodeze deasupra cratiței cu spaghetti. Ea se aștepta ca tata să izbucnească, dar văzând că nu se întâmplă nimic, își făcu curaj: „Trebuie să lași această slujbă.

Ajunge!” Tăcere. Tata tăcea! Gaby continua să taie verdeța, cu mâna tremurând: „Ai dedicat aproape douăzeci de ani serviciului, ai făcut sacrificii importante. E momentul să taci lucruri mai normale, cu un orar liniștit, fără pistoale și împușcături. Fără să-ți mai riști viața în fiecare zi.” Apoi îl privi neliniștită. Tata nu vorbise încă. Gaby respirase profund și mai spusese: „Ai putea să-ți dai demisia, să-ți iei banii, și eu la fel, putem să punem banii împreună și să deschidem un restaurant. Ce zici?”

Era o idee nouă și minunată. Să treacă de la anchete la aragaz? Tata scoase orăcăitul unei broaște care, după ce a săpat sub Marea Mânecii, a ajuns într-o cratiță dintr-o bucătărie franțuzească: „Un restaurant? Un restaurant ai zis?”

„Da, da! Un restaurant! Bucătărie ca acasă la mama! Eu să gătesc, iar tu să conduci restaurantul!”

„Și dacă aș găti eu, cu un șorțuleț roz? Ei? Spune-mi adevărul, crezi că sunt prea bătrân pentru meseria de detectiv?”

Mi-am dat seama că plutea ceva în aer. Încercasem să schimb subiectul, fără a reuși. Erau gata să se certe. Ea îl va părăsi. Toate aceste plecări nu aveau decât un singur sfârșit, faptul că odată avea să plece definitiv.

Nu puteam să trăiesc așa, în tensiunea asta.

„Ai fost un detectiv foarte bun” a zis Gaby cu voce liniștită care prevedea furtuna, „pe vremuri erai cel mai bun. O știi toți. Dar din

pricina a ceea ce s-a întâmplat după povestea aia. Ai pierdut complet simțul măsurii. Te porți ca și cum ai duce un război personal împotriva infractorilor. Nu așa se poartă un profesionist...”

Se lăsase liniște de mormânt. Nimeni nu putea să-i spună lui tata asemenea lucruri și să scape cu viață.

Iar el tăcea!

„Vrei atât de mult să te răzbuni pe infractori încât te dai de gol singur! Tăcere, lata începu să amestece din nou în cratița cu spaghetti. Gaby era atât de nervoasă, încât continua să taie o biată roșie în bucăți tot mai mici. Își dădea seama că tata, de data asta dată, o lua în serios. Desigur, trebuia să mă ridic și să spun ceva pentru a o face să tacă. Ce știa ea despre munca de detectiv? Ce știa ea despre eterna luptă dintre detectivi și lumea crimei, despre lumea noastră întunecoasă și fără milă?

O amintire îmi veni brusc în minte. Ceva ce se întâmplase de curând, când eu și tata luasem parte la o urmărire a hoților de mașini, și modul în care reacționase tata. Exact așa cum spusese Gaby: era să compromită tot ce plănuisem, dar din fericire eram și eu prezent.

Rămăsesem tăcut, amestecând oul în tigaie, înțelegând că se vor certa din nou.

Tata a zis încet: „Cum poți să rămâi calm când în ziar scriu despre tine că te porți ca un elefant într-un magazin de porțelanuri? Tu ce-ai face dacă cineva ar zice despre tine...” Gaby a ignorat această observație cam perfidă. „E adevărat, ce au scris despre tine e plin de venin” spuse, „dar erau și lucruri adevărate pe care va trebui să le asculți dacă vrei să te schimbi un pic!” Lăsă în cele din urmă roșia, și ivind mii ată ceea ce rămăsese din ea, și începu să chinuie un castravete. „Ești atât de orbit de turie în fața oricărei infracțiuni, că riu mai ai răbdare să duci la bun sfârșit o urmărire! Ai pierdut simțul ritmului unei anchete! Ți lipsește răbdarea și în cele

mai elementare tactici!" spuse tăind de trei ori castravetele în acord cu cele trei semne de exclamație.

Eram cu spatele. Dar am riscat să-i arunc o privire pe furiș.

„Și bineînțeles că nu există o picătură de tinctură de iod în toată casa!" țipă ea pe neașteptate. Aruncă cât colo cuțitul și alergă în baie încercând să oprească hemoragia de la deget. Tata nu se mișcă. Spatele său era ca un zid solid de fier. Cui trebuia să-i fiu l idel în acel moment? Tata nu văzuse ce văzusem eu: Gaby se tăiasse dinadins la deget.

„Are dreptate" spuse dintr-o dată tata, cu o voce joasă, absentă, „toți îmi zic, iar eu nu ascult. Ea îmi spune pentru că o doare, pentru că ține la mine. Are dreptate".

„Nu, nu e adevărat" am spus cu gura uscată de teamă. Nu avea dreptate. Era cel mai bun detectiv din oraș. Trebuie să continue să-și facă meseria, până când voi veni și eu, și împreună vom fi o echipă minunată".

„Așteaptă puțin, Nono", a zis tata cu voce blândă, aproape de nerecunoscut, „mă duc să-i bandajez degetul.

Păcat că ea nu era cu noi în mașină ca să-l audă pe Felix.

„E cel mai bun probabil nu numai din oraș „continuă Felix, repetând de mai multe ori pentru a da forță cuvintelor sale, „că nu numai din oraș!"

Respir profund, lăsându-mă cucerit de acea frază. Ne-am continuăm drumul într-o tăcere bărbătească, Felix mulțumindu-se să fredoneze de unul singur. M-am simțit cuprins de o liniște creativă, ca într-un vis sau ca și cum aș fi ascultat o povestire despre mine.

Povestea unui copil al cărui tată, ofițer de poliție, organiza în chip de cadou pentru *bar-mitzvah* o călătorie plină de aventuri de cealaltă parte a oglinzii, întunecatului tărâm al crimei. Un cadou special pentru cel care nu mai este un copil, pentru a cunoaște viața în toate aspectele sale, cele două fețe ale medaliei. Și pentru a-și aminti că

tatăl lui mai are și o alta fire: liberă, dezlănțuită, veselă.

Sau, cel puțin, o avea când era tânăr.

Înainte de a se căsători cu Zohara, înainte de a deveni polițist.

Știu eu. Gaby îmi povestea sau făcea aluzie la asta, și uneori cineva îmi spunea prietenos că tata fusese un zvăpăiat de mâna întâia în tinerețe. Pe acele vremuri avea doi prieteni, erau o bandă veselă, cei din jur îi porecleau „cei trei mușchetari”. Făcuseră armata împreună și apoi deschiseseră o firmă la Ierusalim. Tata nu-mi povese-

tise despre asta niciodată, ca și cum amintirea acelor vremuri frumoase ar fi întinat doliul după Zohara, dar eu păstram în minte acele fărâmituri culese de Gaby: trei mușchetari veseli, cu o inimă de aur, toți îi cunoșteau la Ierusalim; dar cel mai cunoscut era el, Kobi Feyerberg, cu eterna sa pălărie de cow-boy, cu zâmbetul și cu pariurile sale imposibile (de exemplu, că putea să danseze vals cu un trigider în spate sau că putea să fure o zebură de la grădina zoologică și să umble călare pe ea prin oraș). Seara, după serviciu, mușchetarii se spălau, își dădeau cu briantină pe păr și se duceau la petreceri private din zona bună între Rehavia și Ein Kerem, răpind într-un dans dezlănțuit fata cea mai frumoasă și învărtind-o până când aproape leșina; unul dansa cu ea, iar ceilalți vegheau ca nimeni să nu se amestece, apoi se îndreptau către următoarea petrecere. Avea o mulțime de admiratoare când era necăsătorit; ieșea cu toate făcându-le să înnebunească, dar nu iubea niciuna cu adevărat. Zicea mereu că încă nu se născuse femeia care să-i pună jugul de gât, și dacă vreuna încerca s-o facă, trebuia să-l împuște, să-l pescuiască, ca pe o adevărată pradă. Și începea să râdă; așa era tatăl meu, acum un milion de ani. Se plimba pe străzile Ierusalimului cu o motocicletă cu ataș, umpluse atașul cu pământ și plantase acolo un cuib de roșii care crescuse stufos; tata culegea roșiile și le mânca proaspăt culese, când conducea. Îl numeau „cow-boy tomato ” fiindcă în engleză *tomato* înseamnă roșie. Iar dacă vreun polițist voia să-i dea amendă

pentru exces de viteză, îl corupea cu o roșie proaspătă, și toți râdeau; ce vrei să-i faci, un *cow-boy* rămâne un *cow-boy*, nu se schimbă niciodată.

Unde era? Unde era băiatul acela vesel? De ce eu nu l-am cunoscut niciodată? Unde e zvăpăiatul care fura mașini și le monta roți pătrate de lemn? De ce pe neașteptate apăruse suferința, tristețea asta care îi săpase între ochi acel rid teribil?

Felix conducea fredonând, iar eu mi-am atins amuleta, acel glonț pe care îl extrăseseră din corpul tatălui meu. Un răufăcător îl împușcase, iar el a continuat să se lupte până când l-a doborât.

Nu mi-l scoteam nici măcar când făceam duș. A fost extras din corpul tatei și aveam să-l păstrez până la moarte. Eu eram acolo împreună cu tata. I tot ceea ce tăceam, făceam împreună cu el, și chiar și atunci când încalcăm legea sufletul său era cu mine, în glonțul pe care-l port la gât. Tot sufletul său, chiar și acea parte veselă de ștregar pe care o pierduse. Era împreună cu mine, lângă inima mea.

A fost un moment intens. Nu mă simțisem niciodată atât de aproape de tata, și rar aveam sentimentul că semănăm atât de tare – ca doi gemeni sau ca doi profesioniști care nu au nevoie să vorbească pentru a se înțelege. Uneori mă trecea un fior: și dacă, crescând, nu voi fi ca el? Dar în acel moment, în mașina în mers, simțeam cum cresc împreună cu el. Pentru prima dată mi se păru că-l cunosc în profunzime. Îl descopeream așa cum era, iar el mi se dăruia cu generozitate, Iară frică: iată cadoul meu de *bar-mitzvah*.

O mașină de poliție cu sirena aprinsă ne depăși. Am început în sinea mea să râd; era râsul unui infractor înrăit: ha, ha, ha, cu siguranță îi caută pe cei care au tâlhărit trenul, cei care plecaseră cu o

Bugatti neagră! Mă ascultam: aproape că nu-mi era teamă. Aveam eu vreo legătură cu mașina poliției? Nu, dimpotrivă: chiar mi-ar fi plăcut să ne urmărească ca să putem goni cu o viteză nebunească.

Desigur că aveam să reușim. Fără teamă și fără lege. Ca două animale sălbatice. Doar pentru o zi sau două, nu mai mult, fără nicio frică și fără lege. Împreună cu Felix avea să fie totul bine, el era un expert, avea nervi de oțel. Nimeni nu mă putea atinge când eram cu el. Nimeni nu mă putea prinde, mă apăra prin farmecele lui, cu privirea lui albastră. Doar pentru o zi sau două, nu mai mult. Apoi aveam să uit totul, aveam să fiu cuminte, să nu mai mint și să nu mai fac prostii. Aveam să cobor dintr-o dată la nivelul cel mai jos al scării Max and Moritz, și doar uneori, noaptea, îmi voi aminti de unul singur acea zi sau două ca de vis, locomotiva deturnată, o Bugatti neagră și strălucitoare, o strălucire întunecoasă plină de pericole, sirena mașinii de poliție ce ne urmărea, iar eu fugind, nelăsându-mă prins. Eram rapid și imprevizibil, scăpăm de urmăritori, eram un maestru al crimei, Nono Feyerberg, în curând cel mai bun ofițer de poliție din lume!

Inima îmi bătea cu putere. Mi-am strâns genunchii și m-am ghemuit pregătindu-mă pentru „închisoarea preventivă”. Eram puțin dezorientat, temător. Cine eram eu, de fapt?

CAPITOL LA CARE NU VREAU SĂ DAU UN TITLU,
ȘI MAI ALES NU UN TITLU VESEL

Gaby a stat dintotdeauna la noi, îi povestesc lui Felix, adică din câte îmi aduc aminte. S-a mutat la noi după ce a murit mama mea Zohara, când eu eram foarte mic. Aveam în jur de un an. Fac o scurtă pauză deoarece, de obicei, în acest moment, lumea îmi pune tot felul de întrebări prostești, de ce a murit, dacă mi-o amintesc. Felix, în schimb, tăcea.

Eram uluit. Cum de nu I interesa, nu-i părea rău de un copil fără mamă, orfan? Dar am hotărât să nu-i dau de înțeles că eram uluit; de fapt, cum am explicat, se întâmpla cu totul invers, lumea punându-mi acele întrebări la care nu vroiam să răspund. Atunci să zicem că se întâmplă la fel și astăzi.

Continuai să-i povestesc despre Gaby: era o fată care de ani și ani

lucra cu tata; era secretara lui încă de pe vremea când lucra ca subofițer la anti-fraude, îl urmase când devenise inspector, șeful departamentului anti-crimă și continuase să-i fie secretară și când începuse să lucreze ca detectiv. Se ținuse după el peste tot.

„Dacă tatăl tău este ca un fulger, zicea ea, eu sunt ca tunetul”.

„Chiar seamănă cu un tunet” îi explic lui Felix, „e grasă și vorbește tare, dar este fată bună. Nu știu cum ne-am descurca fără ea (fac o pauză), în special de când a murit mama”. Tăcere. O. K. E dreptul lui să rămână tăcut. Chiar dacă, după părerea mea, când un copil zice: „de când a murit mama” devine un copil special. Sau poate că nu. Felix conducea broșcuța verde pe o șosea îngustă care ducea către mare și către apusul soarelui. Conducea încet ca și când n-ar fi fost niciun polițist pe urma noastră. „Face mereu noi cure de slăbire” îi spusese, „fiindcă ajurat că va lupta să redevină o creatură cu înfățișare de ființă umană; dar adoră să mănânce și devorează ciocolată în cantități uriașe; eu și tata mâncăm bine, iar ea nu se poate abține și ni se alătură.”

Mănâncă și se detestă pentru că mănâncă. Dar când tata pune în tigaie ulei de măsline, călește ceapa cu ciuperci și pregătește paste, nu poți să rezisti. Uneori mi se pare că o face dinadins pentru a o provoca cu mâncarea, făcând-o să se îngrășe și mai mult, pentru a nu se căsători cu ea.

„Zohara, în schimb, era foarte frumoasă” spun, cine știe de ce.

„O dată am văzut-o în fotografie.” Tăcere. Mașina mergea de-a lungul mării.

„Tata a oprit doar o fotografie. Cu el și cu ea. Celelalte lucruri ale ei nu le-a mai vrut în casă după ce a murit”. Am accentuat cuvintele „după ce a murit”; poate că Felix nu înțelesese mai înainte. Dar nu reacționează nici de această dată. Rămase aplecat pe volan, cu fața încruntată și lungă.

Foarte bine. Nimeni nu e obligat să se intereseze de o femeie doar fiindcă a murit, chiar dacă este mama cuiva care vorbește cu tine. În

fond, poate nici copilul nu are chef de vorbă. A cunoscut-o foarte puțin. Avea un an când a murit și de atunci s-a vorbit foarte puțin de ea în casă. A murit și gata.

„Și Gaby?” întrebă Felix dintr-o dată.

„Nici Gaby nu vorbește despre ea. „Dar uneori, când povestește câte ceva, se oprește dintr-o dată și se lasă acea tăcere deosebită, de scurtă durată. Apoi continuă întotdeauna cu: „Unde rămăsesem?” Dar eu știu că tata i-a interzis să pomenească de Zohara în casă deoarece, de fiecare dată când prindeam curaj și întrebam ceva, Gaby zicea: „Dacă e vorba despre Zohara, te rog să îl întrebi pe tatăl tău, nu pe mine” și își pecetluia gura chiar dacă știam că de-abia aștepta să vorbească.

„Nu ai înțeles ce te-am întrebat, zise Felix. Cum de a ajuns Gaby să stea cu voi?”

„A, despre asta era vorba!”

Nicio problemă. Dacă e atât de lipsit de diplomație și nu are niciun pic de respect pentru cei morți, vom vorbi despre Gaby. Oricum nu aveam mult de povestit despre Zohara. Nu știu nimic despre ea. Se poate spune că e o străină pentru mine. Întâmplător m-a adus pe lume, dar Gaby mi-a dat mult mai mult.

„Când s-a însurat cu Zohara, tata a plecat din poliție, voia să încerce să ducă o altă viață; dar după ce ea a murit”, continuai, „a hotărât să se întoarcă. În acea perioadă Gaby voia să-și dea demisia, se plictisise să lucreze ca secretară. Are o mulțime de talente, ar fi putut reuși în orice”.

„În ce, de exemplu?”

„În ce? Chiar și ca actriță sau cântăreață, de exemplu! Și apoi, e expertă în organizare. Mereu organizează spectacole pentru copiii polițiștilor, știe să dezlege cuvinte încrucișate, e specialistă în filme (ne ducem o dată pe săptămână) și știe să imite personaje faimoase. Are simțul umorului și e mereu bine dispusă. Este perfectă.”

Felix zâmbi.

„Ții la Gaby, nu-i așa?”

„Piste formidabilă, sută la sută” repet. Dacă aș fi putut să-l conving și pe tata de asta! Dar el, din cauză că ea nu arată bine, din pricina Zoharei...”

„Nu e destul de frumoasă pentru domnul, tatăl tău, nu-i așa?” zise Felix gânditor, și-mi veni în minte ceea ce spunea adesea Gaby: „Părinții mei m-au înzestrat cu o față ca o plăcintă, de clown, iar eu eram destinată să mănânc bărbații pe pâine, ca Brigitte Bardot!” Și m-am gândit că dacă Gaby s-ar fi dat bătută, ar fi devenit o femeie greu de suportat, plictisitoare, obeză, apatică. În schimb, ea era ca un ardei iute, plină de viață și de pasiune, și-i plăcea să trăiască. Îmi trecu prin cap că acest caracter al ei nu era ereditar sau nu i se trăgea din educație, ci se decisese să lupte cu tot sufletul împotriva aspectului fizic și poate asta explica faptul că era atât de vioaie și specială.

Am înțeles imediat, și-am înțeles și cât de grea era această luptă cu ea însăși dusă fără ajutorul nimănui, în singurătate.

„Ia spune-mi, de ce a vrut ea să plece din poliție?” întrebă Felix încet.

„Fiindcă se plictisise să bată la mașină toate acele rapoarte referitoare la cadavre, crime și lumea interlopă.”

„Și, în special” povestea ea, „mă săturasem să văd în fiecare dimineață mutr. A înțepată a tatălui tău. Asta nu i-am spus lui Felix.

Tata nu-i spusese niciodată cu o vorbă bună sau un cuvânt de laudă, dar dacă lipsea o zi de la serviciu își ieșea din minți.

„Și eu, proasta de mine, credeam că e modul lui de a-mi arăta că ține la mine” suspina Gaby când îmi spunea istoria asta, cel puțin o dată pe săptămână.”

„Ea era aproape să-și dea demisia” continuai, „apoi a hotărât să mai rămână puțin”.

„Tatăl tău era atât de trist și de neconsolat” își amintea Gaby, „că nici nu puteam să-l las, nici nu puteam să rămân.” Discutasem

despre asta de nenumărate ori, în fața unei căni de ciocolată caldă la bar, după film, sau noi doi singuri în bucătărie. „Cearcănele de sub ochi îi deveneau din ce în ce mai întunecate, ți-l imaginezi? Desigur că el, cu orgoliul său idiot, nu era dispus să vorbească cu nimeni despre durerea sa.” în acest moment se apropia de mine, strângea din ochi și îmi spunea în șoaptă: „Emana suferință și o revărsa asupra cui se apropia! Era întruchiparea tragediei, crede-mă...”

„Apoi, într-o zi ea l-a văzut în timp ce mă înfășa pe biroul din oficiu” îi povestesc lui Felix, zâmbind în adâncul inimii. Mi-l închipuiam pe tata în timp ce-mi schimba scutecele. „Când l-am văzut că-ți căuta disperat suzeta care căzuse în tocul revolverului...”

în acest moment ochii lui Gaby se înceteșau, iar vocea ei devenea profundă, puțin răgușită, „când l-am văzut pe tatăl tău atât de neajutorat, la fel de neajutorat ca bebelușul care plângea lângă el, am înțeles că-l iubeam și în toți acei ani în care am lucrat alături de el am fost îndrăgostită de el fără să-mi dau seama și că eram femeia care l-ar fi putut face să zâmbească din nou, după acel doliu.”

Atunci, din respect, tăceam amândoi. Îmi plăcea să ascult această poveste.

„Cred că am văzut prea multe filme în care bărbatul rămas văduv se căsătorește cu doica” bombănea.

„Nu aveam voie să-i spun «mamă» îi zic lui Felix. Mergeam pe nisipul cald, mașina o lăsasem parcată lângă plajă. Înainte de a vedea marea, simțindu-i doar mirosul, devenisem vorbăreț. Marea avea asupra mea întotdeauna un efect special.

„Mi-a explicat că nu era mama mea, era doar o prietenă. Când eram mic nu reușeam să văd diferența”.

De fapt, Gaby stătea mereu cu mine. Doar noaptea dormea în apartamentul ei și uneori, când tata era în misiune, dormeam eu la ea. Ea îmi citea poveștile de noapte bună, povești pe care le îndrăgise când avea vârsta mea. Ea a ales care *baby-sitter* era mai

bună pentru mine, a decis la ce grădiniță să merg și se ducea mereu la ședințele cu părinții. Tot ea m-a dus la doctor când am fost bolnav, m-a însoțit când am făcut vaccinurile (asta pentru că eroul de tata a leșinat când am făcut prima injecție); a scris până chiar și un caiet cu toate lucrurile pe care învățam să le fac de la vârsta de un an.

L-a convins pe tata să mă promoveze în grad, chiar dacă, după părerea lui, nu meritam încă, așa că am devenit sergent major.

Cam o dată pe lună, când profesoara mea, doamna Markus, mă exmatricula de la școală, Gaby se prezenta în cancelarie pentru a-i cere scuze, făcând un fel de ritual în care implora să-mi fie dată o ultimă șansă. Îmi puneă o mână pe umeri și se întreba cum de poate școala să renunțe la un asemenea copil minunat. Doamna Markus nu era de acord spunând că o exmatriculare de o săptămână era prea blândă pentru un elev ca mine, leneș și răzvrătit. Pe vremuri profesorii își impuneau regulile, nu ca în ziua de azi, iar eu trebuia să mă resemnez că aveam nevoie de o școală specială, adaptată la lipsurile mele. Dar Gaby nu se lăsa: „Ceea ce dumneavoastră considerați limite, în realitate sunt calități!” și se așeza în fața profesoarei, zbârlită ca o cobră căreia i se atacă puii. „Se poate vedea, de exemplu, un suflet de artist! Da! În mod evident, nu toți copiii se adaptează la sistemul dumneavoastră pătrat! Există copii rotunzi, doamnă dragă, copii în formă de triunghi și există...” Gaby cobora vocea, ridica o mână cum făcea faimoasa actriță Lola Ciperolla în *Casa cu păpuși* și șoptea: „Există și copiii în zig-zag.”

Și, cum se spune de obicei, mă topeam după ea.

Prima mea amintire e legată de Gaby (împreună pe balcon, seara, ea îmi dădea să mănânc un ardei verde cu brânză, trece un bărbat cu ochelari de soare, ne privește pentru mult timp și apoi ne salută, ridicându-și pălăria). Gaby apare în toate fotografiile mele când eram copil. Ei îi povesteam secretele mele, e singura persoană de pe lume care m-a văzut plângând.

Am tăcut, lăsând nisipul să-mi curgă printre degete. Ne așezarăm sub o umbrelă roșie, eram aproape singuri pe plajă. Un câine lătra pe o dună mică. Probabil că ne adulmecase de departe. Marea era liniștită, albastră. De-abia mă abțineam să nu intru în apă.

După părerea lui Gaby, eram un pește care din întâmplare nimerise pe uscat. Și era adevărat, fiindcă în mare mă linișteam, închideam ochii și îi spuneam mării lucruri care pe uscat nu îndrăzneam să le spun; întrebările la care nu aveam curajul să răspund, secretele despre care nu vorbeam niciodată mi le aminteam printre valuri pentru a uita apoi de ele, știind că se vor îneca și vor rămâne în mare ca niște scrisori într-o sticlă. Voiam să vorbesc cu Felix, nu numai să-l impresionez spunându-i că mama mea a murit, ci să-i vorbesc despre Gaby. De fapt, când îi povesteam cum se îndrăgostise de tata, mă cuprinsese o bizară tristețe.

Nu înțelegeam cum de Felix era atât de tăcut. Nu părea deloc plictisit de poveștile mele. Dar nici nu mă îndemna să povestesc. Mă asculta într-un fel diferit. Niciun adult nu mă ascultase așa, nici măcar Gaby. Îmi dădeam seama că greșisem atunci când am crezut că nu-l interesa ceea ce-i povesteam despre Zohara. Vroia să mă lase să povestesc ceea ce doream tară să se amestece. Poate că era meritul său dacă acum începeam să înțeleg lucruri la care înainte nici nu mă gândeam. De pildă, faptul că Zohara fusese o persoană, și nu o necunoscută despre care nici măcar nu se vorbea în casă, în toți acești ani. Această femeie a existat, a avut un chip, un trup și un suflet, amintiri de când era copilă, o voce și gânduri. A fost pe lume. Gura sa a râs, ochii săi lăcrimaseră. A existat.

Și a fost soția tatălui meu. Dintr-o dată îmi era totul clar: el o iubise. Poate că a fost singura femeie pe care tata a iubit-o, poate că de atunci nu s-a mai putut îndrăgosti de niciuna.

Ciudat că nu mi-am dat seama până acum. Probabil deoarece auzisem doar versiunea lui Gaby despre povestea lor de dragoste, în povestirile sale era mereu ea în centrul atenției. Gaby și dragostea

sa pentru el, și dezamăgirea, și așteptarea ca el să renunțe la doliu și să se bucure de viață, adică de ea. Dar doar în acel moment am înțeles că cel care suferise și se simțise trist cu adevărat era tatăl meu. El se simțise mereu singur. În doliu după Zohara. Acestea nu

erau cuvinte dintr-o povestire de-a lui Gaby, cuvinte pe care le spusese de o mie de ori până când uita de durerea cu care erau impregnate. Atunci am început să mă întreb: de ce el se încăpățâna să nu spună un cuvânt despre ea? Nici măcar mie. Eram destul de mare. Maturitatea religioasă este o vârstă mai mult ca respectabilă. Și de ce eu nu l-am întrebat niciodată nimic? Poate că dacă l-aș fi întrebat el mi-ar fi răspuns. Poate că aștepta ca eu să întreb. Aș fi putut să deschid subiectul în timp ce ne ocupam de perlă. Când o lustruiam, aș fi putut să mă înclin deasupra unei roți, lângă linia albă – amintire din perioada stingerii în Londra, și să întreb ceva, de exemplu unde a cunoscut-o pe mama, cum a fost viața lor împreună, de ce murise; iar dacă el nu vroia să răspundă, ar fi putut să se prefacă că nu a auzit. De ce nu o făcusem? De unde aș fi putut să încep după o tăcere de treisprezece ani? Poate că era prea târziu.

„Nu știu nimic despre ea” am încheiat mirat, cu un firicel de voce. Felix se mulțumi să se aplece spre mine, fără să spună nimic ca să nu mă tulbure.

„Nu mi-au spus nimic.”

Simțeam un nod în gât ca și cum cineva m-ar fi strâns cu un clește și o durere ciudată în ochi. Poate că dacă m-aș fi aruncat în apă m-aș fi liniștit. Nu eram expert în asemenea discursuri pe uscat.

O dată, tata și Gaby s-au certat: dacă să-mi povestească sau nu. Eu eram în cealaltă cameră. Aveam patru sau cinci ani. Tata spunea că există copii care au o mamă și sunt nefericiți, că trebuia să mă obișnuiesc, iar ea zicea că nu se poate să te obișnuiești cu un asemenea lucru. El a încheiat spunând că pentru mine era normal să cresc fără mamă, aproape că mă născusem fără mamă, și că dacă aș

fi început să mă gândesc prea mult la asta mi-aș fi plâns de milă, iar el îi disprețuia pe cei care-și plângeau de milă. Spunea că mulți din prietenii săi fuseseră uciși în război, dar el încerca să nu se gândească, fiindcă viața nu e o agenție de asigurări și nu toți reușesc să ajungă până la capăt; câte unul se pierde pe stradă, altul trebuie să meargă înainte fără să privească în urmă.

Nu știa că ascultasem. De atunci i-am fost devotat. Nu l-am dezamăgit nici măcar o dată. Nu mă gândeam niciodată la ea. Și dacă încerca să se strecoare în gândurile mele, închideam ochii și o îndepărtam cu delicatețe, dar hotărât. Aveam o metodă specială, un bâzâit în cap, o fredonare în interior, pentru a-mi pune în ordine gândurile. Eram foarte antrenat. Doar în mare, printre valuri, reușeam să o simt; simțeam ceva evoluând în jurul meu, lângă mine, dar uitam imediat. Ieșeam din apă, mă uscam și uitam totul.

„Știi că era tânără când a murit. Douăzeci și șase de ani.”

Douăzeci și șase de ani. De două ori cât am eu acum, mă gândii uimit. Treisprezece plus treisprezece. Nu era cu mult mai mare decât mine.

Mi-am strâns genunchii către burtă, mi-am mușcat obrajii pe dinăuntru și mi-am înfipt unghiile în podul palmei. Am rămas așa câteva secunde, ca să mă liniștesc. Am rămas tăcut, nu mi-am șters nici măcar sudoarea de pe frunte. Aveam spatele tare și umerii rigizi ca un lemn uscat. Dacă aș fi pronunțat numele său, ceva s-ar fi rupt în mine. Felix privea locul în care soarele intra în mare. Câinele negru continua să mă latre, cu botul către cer și coada dreaptă. Am început să sap în nisip, căutând punctul în care începea să fie ud. Sufla briza, făcând să tremure frunzele unui crin de nisip.

„Măcar...” am dat să zic, dar vocea îmi suna gătuită de tristețe. Măcar de-aș fi știut ceva despre ea, vroiam să zic. Dintr-o dată era lucrul cel mai important din viața mea. Restul era lipsit de importanță și inutil. Nu reușeam să înțeleg cum de nu întrebasesm nimic despre ea, ca și cum, într-un fel, rămăsesem în letargie. Și de

ce îmi venise acel impuls tocmai cu Felix, care pentru mine era, practic, un necunoscut?

„Unde rămăsesem?” am întrebat distrat, fără a reuși să continui.

Tăcerea sa devenea apăsătoare. Fără a-l privi, mi-am dat seama că devenise densă și profundă, prea densă și prea profundă. Îi auzeam respirația în ureche: era rapidă, greoaie. Îmi trecu prin cap că urma să se întâmple ceva nou și că trebuia să fiu atent. M-am întors către el. Un mușchi îi tremura pe față, un tic nervos puternic.

În interiorul meu, în măruntaie, ceva deveni brusc alb, găunos și evanescent:

„Oare nu cumva... am întrebat eu gata să leșin, „dumneavoastră ați cunoscut-o?”

ÎN NUMELE LEGII: OPRIȚI-VĂ!

După ce am părăsit plaja, pe acel drum de țară ne depăși o altă mașină de poliție. Luminile se aprindeau, iar sirena suna cu furie. Polițiștii nu se deranjară să ne privească. Căutau o Bugatti neagră cu uși galbene, nu o vechitură de culoare verde. Căutau o prințesă, nu o broască. Dar, cum dispărură, Felix începu să caute în valiza de piele continuând să conducă. Scoase o pereche de ochelari cu rama groasă și încă ceva, dar nu am înțeles ce era. Un ghem păros de culoare gri, ceva urât și moale, părea un animal sau o ființă care un timp fusese vie.

„Închide ochii un moment, domnule Feyerberg”, îmi spuse.

„Acum o să ne deghizăm, fiindcă văd că poliția e pe urmele noastre.”

Închid ochii. Rămân așa cinci minute. Broșuța făcea un slalom primejdios pe șosea. Îmi dau seama că Felix conducea fără ajutorul mâinilor.

„Deschide-i!”

Am deschis ochii. Lângă mine stătea un moșneag cocoșat, cu ochelari. Barba ascuțită îi ajungea până la piept, buza de jos atârna ușor pe partea dreaptă. În locul pletelor moi ale lui Felix era o clai

de păr cenușiu încurcat. Costumul său alb cu trandafir la butonieră fusese înlocuit cu o haină uzată; avea chiar și alte mustăți, cenușii și triste, și un alt zâmbet, fără vigoare, iar maxilarul părea atrofiat, de parcă n-ar mai fi avut dinți în gură.

„Sub banchetă vei găsi cu ce să te travestești” zise Felix. Își schimbase chiar și vocea: acum era și mai subțire, și mai stridentă.

Era să strig ca un tâmpit: „Felix?”

Toată înfățișarea sa era schimbată. Respirația îi era înlocuită de un șuierat întrerupt și părea că-și înlocuise și nasul cu unul mai lung și mai roșu. Imposibil să-l recunoști pe Felix, pantera cu privire carnivoră. M-am aplecat să iau de sub scaun punga de hârtie.

Am aruncat o privire înăuntru și am scos o fustă, o bluză și sandale de fată. Și o perucă neagră: păr de fată împletit într-o coadă lungă.

„Nu o să mă îmbrac niciodată așa!”

Felix tăcu și își strânse umerii. Am atins peruca dezgustat. Cine știe al cui o fi fost acest păr? Poate al cuiva care murise. Cum poate avea cineva curaj să-și pună pe cap asemenea lucruri? O altă mașină de poliție ne depăși cu sirena în funcțiune.

„Polițiștii sunt porniți rău de toc...” zise Felix, plescând din buze. „Scotocesc peste tot. Cred că au aflat ce s-a întâmplat în tren?” zise, râzând înfundat.

Continuau să mă tulbure lucrurile care mi le spusese pe plajă, înainte să plecăm. „O cunoșteam bine pe mama ta”, îmi dezvăluise, „am cunoscut-o cu mult înainte de a-l cunoaște pe tatăl tău!”

Mama ta și tatăl tău. Cu această propoziție reușise să-i pună unul lângă altul pe mama și pe tata, făcând să am dintr-o dată doi părinți, un bărbat și o femeie.

„Mama ta era o femeie foarte puternică, îmi spusese, „și atât de frumoasă. Era înzestrată cu acea forță pe care o au persoanele frumoase. „Îmi dădea impresia că își alegea cuvintele cu grijă și că nu era vorba doar de un compliment. Tonul lui părea excesiv de precaut. Nu îndrăzneam să întreb. „Frumoasă și foarte puternică”.

Ce însemna „puternică”? Avea un trup puternic? Un suflet puternic?

„Și atât de frumoasă.” Ca și cum Gaby n-ar fi avut nicio șansă să o întreacă. „Era înzestrată cu acea forță pe care o au persoanele frumoase.” Ce vroia să spună? Că era puțin cam dură sau ceva de genul acesta? Dură ca tata? În sensul că îi plăcea să facă totul de una singură, pe cont propriu? Sau că nimeni nu trebuia să se amestece în treburile ei, spunându-i ce să facă? N-am întrebat nimic, iar el a tăcut. Mi-am amintit de singura fotografie a ei care rămăsese în casă: strălucitoare, cu chipul animat, plin de viață. Stătea jos, iar tata în spatele ei. Părul negru, lung, îi curgea pe față ca și cum ar fi bătut vântul, ochii, puțin cam depărtați unul de altul, străluceau ca ai unui copil, închiși la culoare, dar luminoși.

Acei ochi ciudați m-au făcut să mă întreb dacă era un portret pictat sau o fotografie și de ce cineva tăia o parte a fotografiei, ca și când ar fi vrut să ascundă scaunul pe care stătea Zohara. De ce? Pe ce era așezată? De ce era totul plin de secrete? Uneori, când căutam în sertarul tatei, găseam această fotografie mutilată, întoarsă cu fața în jos. De fiecare dată era așa. Portret sau fotografie?

Acei ochi păreau pictați, în rest trăsăturile îi erau pline de viață. O fotografie? Dar cine o tăia și de ce? Și ce forță au persoanele foarte frumoase? Nu l-am întrebat nimic pe Felix. El păstra înăuntrul său tot destinul meu, răspunsurile la întrebările mele, iar eu nu îndrăzneau să-l întreb. În fotografie era și tata, care o îmbrățișa pe la spate fără să privească către aparat. O privea pe ea, zâmbind timid ca și cum ar fi vrut să imite râsul ei năvalnic, ca și cum ar fi vrut să învețe de la ea cum să fii sălbatic și fericit... Soarele apuse și dispăru dincolo de linia orizontului. Felix tăcea. Eu nu vorbeam. Ar fi trebuit săi pun doar câteva întrebări și așa fi aflat totul. Dar deodată îmi lipsea curajul, preferând să rămân neștiutor.

„Dacă vrei, pot să-ți povestesc...” începu Felix pe un ton blând.

„Maijârziu” l-am întrerupt, ridicându-mă, „mai târziu îmi

povestești la ce te refereai când ai spus că era prea dură, nu acum.”

„Dar nu am zis prea du...”

„Nu are importanță, orice ai fi zis. E totuna. Vorbim mai târziu.”

Felix, așezat pe nisip, mă privi de jos și spuse: „Da, cred că ar fi mai bine să așteptăm. Poate după cină?”

„Da. Mi-e foame. Hai să plecăm de aici”. Nu mai rezistam să stau nemișcat, îmi amortiseră picioarele.

„Tu hotărăști când vrei să ascuți” îmi spuse Felix privindu-mă intens. „Este povestea ta”.

„Exact. Mai târziu îmi vei povesti totul.”

„Și despre castelul lor, despre cai, totul mai târziu”.

Oh, nu! „Cai?”

„Desigur! Și un loc asemenea unui castel. În vârful muntelui cel mai înalt. Singuri. Lângă graniță. Tatăl tău îl construise pentru ea.”

„Un castel? Chiar așa...?” Nu mă mai țineau picioarele; m-am așezat în fața lui.

„Nu, nu un castel ca al regelui din România sau al lui Napoleon. Pentru ei, era ca un castel.”

N-am să rezist, n-am să rezist. Vaâncepe să-mi povestească despre ei împreună, despre cum era tata când ea era în viață. Îmi dădeam seama că, în afară de faptul că nu știam nimic despre mama mea, și despre tata aveam puține informații. Cel puțin până în acel moment. Sunt un detectiv de doi bani. Atâtea ore, zile, săptămâni, luni în care nu m-am gândit la nimic, nu am pus nicio întrebare fundamentală. Stăteam în pat toată după-amiaza privind tavanul. Ce-i construise tata acolo sus? Și de ce chiar în vârful unui munte, de ce aproape de graniță, și de unde apăreau caii?

„Da, este o poveste cu adevărat specială” continuă Felix, și spunând asta scoase din buzunar un portofel elegant de piele și începu să-l umple cu nisip. „Tatăl tău a dus-o pe Zohara pe un munte îndepărtat, lângă granița cu Iordania. De jur împrejur numai munți, vânt, animale sălbatice și lupi; acolo a construit cuibul lor, ea

era ca o regină, el ca un rege. Nu venea nimeni la ei fiindcă le era frică, iar tatăl tău o ținea acolo sus...”

Pe chipul său se citea tandrețe. Mi-am ținut firea, continuând să ascult.

„Aveau cai, capre care dădeau lapte, oi pentru lână” – vâri în buzunar portofelul plin de nisip, dar nu l-am întrebat ce făcea și n-am înțeles nimic. Nu aveam puterea să mă concentrez asupra a ceea ce spunea și ceea ce făcea – „nu aveau nici măcar curent electric sau telefon. Era paradisul lor personal...”

Nu, nu, dau din cap cu putere pentru a respinge povestea aceea, acele lovituri de teatru obositoare. Nu vreau, nu acum! Mă înspăimânta gândul că au trăit așa. Că odată tatăl meu era așa. Aveam nevoie de timp pentru a mă obișnui. Ați auzit, dați-mi timp! Înțeleg greu și toată această poveste m-a dat peste cap: schimbările neașteptate, nostalgia...

„Și cum călărea mama ta! Părea că zboară...”

Nu era un scaun, prostul de mine, era un cal în fotografie. Un cal pe care tata îl tăia din poză. Tăiase tot: calul, muntele, acea viață, pe Zohara.

Imaginile și gândurile se învârteau în jurul meu ca un viscol. Paradisul lor. De ce el nu mi-a vorbit niciodată? De ce nu m-a dus în acel loc?

„De ce se duseseră acolo, atât de departe?”

Felix întinse mâna și îmi puse un deget pe frunte, în acel punct incandescent de sub piele care îmi sfâșia craniul, cu fulgere și tunete.

„Se ascundeau de cineva?”

„Nu cumva vrei să asculți toată povestea aici, acum?”

Își umezi buzele cu limba. Îi sticleau ochii. Voia să povestească totul. Ce ciudat. De ce oare? În fond, ne cunoșteam doar de o zi, eram, practic, ca niște străini. Ce voia de la mine?

„Nu! Îmi povestești mai târziu” am răspuns hotărât. Mă

ridicasem și stăteam în picioare în fața lui.

Tresări ca și cum l-aș fi trezit din somn: „Când mai târziu? Poate că nu ne va mai rămâne destul timp!”

„Mai târziu. Nu aici.¹¹ Trebuia să plecăm, să ne mișcăm, să nu rămânem în același loc. „Gata! Hai să plecăm!”

Ma privi pe sub sprâncene, oftând, și-mi întinse o mână să-l ajut să se ridice.

Ne-am scuturat de nisip și am acoperit semnele pe care le lăsasem, în caz că cineva ne-ar fi urmărit. Eram amândoi pregătiți să ne pierdem urma, fiecare în felul lui. Din când în când mă privea aiurit; eram incapabil să-i povestesc ce era cu mine. Trebuia să-mi povestească mai târziu. Am șters urmele cu piciorul și cu o creangă, ca să nu lăsăm niciun semn. Mai târziu aveam să ascult continuarea povestirii. Nu trebuia să ne grăbim. Aveam nevoie de timp. Trebuia să mă obișnuiesc...

Am plecat mergând încet. Câinele negru coborî în goană duna de nisip și începu să ne urmărească, păstrând totuși distanța. Lătra la mine. Dar Felix îmi spuse că nu trebuia să mă agit din cauza acestui câine, i se întâmpla destul de des să latre câinii la el. Nu m-am ostenit să-i spun că se înșela, că la mine lătra, să-i povestesc de câte ori fusesem atacat de câini fără motiv, ca și cum ar fi fost ceva din mine, mirosul meu, care-i iăcea să-și piardă mințile canine; și, în mod bizar, prezența aceluia câine îmi trezea o nouă simpatie pentru el și m-am gândit că aveam să ne înțelegem bine, că în fond nu e nevoie să dezvălui secretele imediat, și că important era să ai un secret împreună cu cineva. Mergeam în zig-zag pe nisipul alb și mi se părea că mama ne însoțește. O dată am privit în urmă pentru a vedea dacă, alături de ale noastre, erau și urmele ei pe nisip. Cred că Felix înțelese, pentru că zâmbi și îmi puse mâna pe umăr. Am mers așa până la „broscuță”, legănându-ne și râzând ca doi bețivi.

Foarte puternică și foarte frumoasă. Și dură.

Dură? Cum sunt duri profesioniștii? Un moment: poate că lucra

cu tata*? Poate că era și ea din poliție? O mamă detectiv? Poate că din cauza ei tata era supărat pe criminali. Cum de nu mi-a trecut prin cap?

Mă contraziceam din ce în ce mai mult. Poate că nu era momentul să mă gândesc acum, în mijlocul aventurii. Aveam timp mai târziu. În seara asta. Sau mâine. Și el îi construise un castel.

Un loc doar pentru ei, pe un munte lângă graniță. Cu oi și cai. Fără curent electric, fără telefon. Probabil vroia să stea singur cu ea. Inocenți. Ca Adam și Eva în paradisi. Pentru ea își lăsase chiar și postul din poliție.

Ne depăși o mașină a poliției, cu un urlet strident de sirenă, care mă înspăimântă. „Domnule Feyerberg”, mă avertiză Felix, „este ultima noastră șansă.”¹¹

Dacă ne prindea acum, n-aveam să mai aud povestea lui. Povestea lor. Am scos hainele din pungă. O fustă roșie și o cămașă verde. Culori violente, aproape țipătoare. Cum să mă îmbrac cu așa ceva? Aveam să mor de rușine. Îmi venea să vomit. Mai degrabă voiam să deturnez încă un tren decât să mă îmbrac în fustă. Există lucruri pentru care nu-ți trebuie curaj, dar...? Cum se cheamă?

Am trecut pe bancheta din spate ca să mă schimb. M-am văzut în oglindă. Avem fața cuiva care se pregătea să înghită untură de pește. O dată tata a trebuit să se travestească în femeie. Urmărea un escroc care vroia să se căsătorească cu zece temei pentru a le lua economiile. În ciuda pregătirii sale, tata era atât de scârbit de această idee, încât în final, a convins-o pe Gaby să-i servească drept momeală. Și astfel Gaby a primit cele trei propuneri de căsă-

torie din viața sa: prima, ultima și unica. Mi-am scos pantalonii și mi-am pus fusta. Cu fața în spate, bine înțeles. De unde era să știu? Mi-am tras-o pe mijloc. Cel puțin o fustă se poate întoarce fără să o scoți. Am încălțat sandalele cu bretele. Erau ușoare. Iată-mă deghizat. Ei, și? Face parte din meseria noastră. Dacă reușeam să

păcălesc pe cineva deghizat astfel, însemna că sunt mai profesionist decât tata? Sau mai puțin puternic decât el? Am crezut întotdeauna că a fi puternic înseamnă a fi profesionist, dar acum eram fără îndoială nehotărât. Încercam să nu mă gândesc la fetița care purtase acele haine înaintea mea. Ca măsură, mi se potriveau de minune. Doar că păreau demodate. Nu erau ca ale colegelor mele de clasă. Vroiam să-l întreb pe Felix de unde le luase, dar am renunțat. Cum de rezistam fără să-l întreb? Cum de nu pretindeam să-mi explice de unde luase acele haine de fetiță un bătrân ca el? Am tăcut. Luptam împotriva gândurilor urâte care mi se învârteau prin cap. Dacă n-aș fi știut că tata avea o încredere oarbă în Felix, poate că m-aș fi îngrijorat. Nu mă speriasem, eram doar mai atent. Hainele erau reci pe pielea mea și aveau un miros deosebit. Miros de închis, întuneric și prospețime. Probabil că fuseseră ținute mult timp într-un dulap.

Mi-am pus peruca. Interiorul era din piele sau de cauciuc. Era ca și cum mi-aș fi pus pe cap o jumătate de minge tăiată. Începea să mă mănânce. Mi se părea că mișunau furnicile înăuntru ei. Elasticul mă trăgea de păr; simțeam cum mi se rupe fir după fir și mă gândeam că poate chiar o să am nevoie de perucă în viitor. Coadă îmi irita gâtul. Am scos-o afară din bluză, dar, când întorceam capul, intra din nou. Am scos-o din nou și iat-o din nou înăuntru. Mă tot întrebam ce ar fi zis Mika dacă m-ar fi văzut în acel moment. „Ei, Nono, ia uite, ai o coadă!”

M-am strecurat din nou pe scaunul din față. Felix se uită la mine și aprobă: „Perfect” spuse, „dacă vrem să reușim trebuie să mergem până la capăt! Să schimbăm toate regulile! Să fim îndrăzneți! E nevoie de curaj!” Apoi își mușcă buzele, redevenind bătrânul cu gura strâmbă. Cu noua sa voce bolborosi: „Acum bunicul Noe și micuța Tami se duc să facă un picnic. Ura!”

Tami?

N-am mai zis nimic. Peruca mă chinuia și dedesubt îmi transpira

capul. Mă gândeam că mă enervasem adesea în situații mult mai puțin iritante ca asta. Mi-am privit picioarele care ieșeau de sub fustă. Subțiri și drepte. Păreau alte picioare, așa cum erau încălțate cu acele sandale de fată.

Dacă aș fi avut o soră, acum mi-ar fi semănat.

Dacă aș fi fost fată, aș fi avut această înfățișare.

Și gesturi feminine. Aș fi crescut încercând să semăn cu mama, nu cu tata.

Ideea asta m-a înnebunit. Peste cinci zile trebuia să devin un bărbat și acum mă transform într-o fetiță. Eram contrariat. La noi în clasă era un băiat, Shimson Yulzary, care își rădea deja barba, iar eu stau aici, semănând cu o fetiță cu codițe.

Da, dar dacă aș fi fost fată, poate că aș fi avut cu adevărat chiar această înfățișare.

Și aș fi avut o viață complet diferită.

Eram terifiat de gândul că, din moment ce eram capabil să imit perfect o fată, îmi va rămâne întipărit pentru totdeauna ceva de la ea.

Felix se uita la mine și părea că uitase de volan. Așa mă privise prima dată când mă văzuse, prin geamul compartimentului: privirea unui om care își amintește de ceva și este cuprins de nostalgie.

Cine sunt eu? Gândi. Eram confuz, străin de mine însumi. Cine sunt?

Cooda neagră și uscată ca paiul îmi sălta pe spate ca un metronom. Mi se părea că cineva mergea în urma mea și-mi cerea să mă întorc. Hainele pluteau în jurul meu. Mă atingeau și se ridicau, mă mângâiau și se ridicau o dată cu briza. Am descoperit că atunci când porți fustă îți intră aer și pe dedesubt.

Și acum?

O motocicletă mare, neagră apăru pe neașteptate în oglinda lui Felix. Motociclistul cu cască de polițist ne făcu semn să acostăm.

„S-a terminat” spun încet, cu părere de rău pentru ceea ce se termina; deoarece această ciudată aventură se încheia înainte de a începe.

„Încearcă să te distrezi” îmi zise Felix cu vocea sa obișnuită, în timp ce polițistul venea spre noi cu un pas de *coxv-boy* care vrea să impresioneze galeria.

UNDE SE DESCOPERĂ ADEVĂRATA IDENTITATE A LUI
FELIX: UN SPIC DE AUR ȘI O EȘARFĂ VIOLETĂ

„Permisul, vă rog.”

De aproape am văzut că tânăr, înalt și slab. Chiar și nasul, asemeni corpului, era subțire și lung. Avea obraji plini de acnee. Nu părea deloc feroce în uniforma descheiată, cu epoleții pe jumătate descuși. Mi-am amintit de polițistul și deținutul falși pe care îi întâlнисem în acea dimineață, un milion de ani înainte. Mi-am dorit ca și acesta să facă parte din farsa pusă la cale de tata și Gaby, dar din păcate părea destul de adevărat.

Felix scoase permisul și i-l dădu. Polițistul îl examinează îndelung.

„Aceasta este nepoata mea, Tami” zise Felix cu voce tremurândă de bătrân. „Mergem să facem un picnic pe plajă. Sper, domnule polițist, că nu am încălcat regulile de circulație. Ce spuneți?”

Polițistul îl scrută și zâmbi: „Nimic de zis despre cum conduceți, bunicule. Dar mașina asta nu cred că va mai ține mulți ani” zise, lovind cu simpatie portiera „broșuței”.

„O am de cinsprezece ani” spuse Felix, râzând cu poftă, încât în colțurile gurii apărură balonașe de salivă ce se agățară apoi pe mustățile cenușii. Era cam dezgustător, dar și foarte convingător.

Polițistul își scoase casca. Și fruntea îi era plină de acnee și avea părul rar. „N-ați văzut cumva o mașină neagră de lux pe aici?” întrebă.

Inima îmi tresări, apoi aproape că se opri.

„O mașină neagră?”

Bunicul Noe nu înțelegea întrebarea și-și puse o mână pâlnie la

ureche pentru a auzi mai bine.

„O mașină mare, neagră!” îi urlă în timpane polițistul. „Ca în America!”

„Ai văzut așa o mașină, Taminka?”

Într-o parte a corpului meu, parcă în cot sau în gleznă, cuvântul „Nu!” se zbătea fără a găsi pe unde să iasă. Am dat din cap, negând. Coada mă lovi de două ori pe gât. „O mașină ca un Chevrolet ultimul model. Sau o Lark. O mașină cum nu vezi în Israel. Cu un domn și un copil înăuntru.”

„Ah!” strigă bunicul fericit că înțelese. „E mașina lor?”

„Nu. Probabil că era furată. E o poveste ciudată: era parcată lângă o plantație de citrice. Era acolo de ieri seară; a fost văzută de alte persoane. Azi a fost luată de un bărbat și un copil care au coborât din trenul în mers.”

„În mers? Nu e posibil!” Felix părea surprins, căscând ochii mari în spatele lentilelor.

„Nu este încă totul clar. Bărbatul ar fi oprit trenul sub amenințarea pistolului. Copilul a coborât cu el. Mecanicul este în stare de șoc. Nu se poate înțelege de la el ce s-a întâmplat cu adevărat. Se pare că ar fi vorba de o răpire. Că bărbatul a răpit copilul folosindu-l ca ostatic pentru a opri trenul. Cine știe? Nu este deloc clar.”

În ciuda fricii, a trebuit să mă abțin să nu râd: m-a răpit? Ei, asta-i!

„Și acum unde sunt?” întrebă Felix, scuturând mâneca polițistului de praf.

„Cine știe?” murmură acesta. Ținea o mână deasupra ochilor, ca și cum s-ar fi protejat de soare, dar în realitate probabil că își ascundea acnea de pe frunte. „Am găsit persoane suspecte în tren, printre pasageri” spuse pe un ton disprețuitor. „Adulți mascați! Vă imaginați? Mergeau la Haifa!”

„Deguizați?” întrebă surprins bătrânul bunic. „Ca în ziua de

Purim?"

„Purim în mijlocul verii” comentă polițistul, aplecându-se către fereastră încât nu i se vedea decât partea de jos a feței. Trebuia să-și supravegheze orice mișcare pentru a-și ascunde acnea. Să disimulezi, să te ascunzi în continuu.

„Am găsit doi clovni, un acrobat și chiar un mag.”

Desigur, gândii, bărbatul cu cilindrul negru, călăul.

„Și un înghițitor de flăcări, un arlechin, o contorsionistă, un circ întreg. Spuse râzând, ca și cum s-ar fi jenat de ceea ce era nevoit să povestească.

Pentru o secundă îmi veni în minte spectacolul pe care îl ratasem, trecând direct la ultima etapă, Felix. Totuși, nu mi se părea că pierdusem ceva de mare importanță. Clovni și înghițitori de flăcări se pot vedea la circ, în schimb Felix era unic.

Cum reușiseră tata și Gaby să organizeze totul? Și când? Unde eram când s-au întâlnit cu înghițitorul de flăcări sau cu contorsionista? Și ce se va mai întâmpla cu ei, iar eu nu voi fi martor?

„Urmărim toate piste” spuse polițistul cu un aer misterios.

Știam că făcea pe misteriosul fiindcă Felix îl privea cu admirație și cu o expresie lipsită de apărare. „Eu personal” polițistul coborî tonul confidențial, „sunt convins că este vorba de o diversiune.

Spuneți dumneavoastră, tot acel circ nu putea să aibă alt rol decât să distragă pasagerii, în timp ce tipul îl amenința pe mecanic... am intuiție” a încheiat, atingându-și nasul plin de acnee. „Intuiția mea îmi spune că este vorba de un mister. Intuiția mea nu se înșală niciodată!”

„Țara noastră se duce de râpă!” Felix deschise brațele uimit, frecându-și buzele de gingii ca și cum nu ar fi avut dinți. Polițistul vedea bine că avea dinți în gură, dar nu părea intrigat. „Pe vremea mea nu era așa! Ascultați-mă, domnule polițist: pe vremuri era altfel. O persoană de treabă ca mine putea să iasă liniștit din casă și

să lase totul deschis că nu se întâmpla nimic! Nimeni nu intra să fure nici măcar un ac! Dar în ziua de astăzi? Astăzi?" Vocea sa devenise un sforăit uimit și contrariat, încât chiar și eu uitai pentru un moment că Felix nu era ceea ce pretindea, „o persoană de treabă”.

Dimpotrivă, făcea parte din acea categorie din cauza căreia nu puteai să ieși liniștit din casă.

„Și fetița, nepoțica, nu merge la școală astăzi?” întrebă polițistul, dându-i permisul înapoi lui Felix. „Nu are ore astăzi?”

„Suntem în august, e vacanță” spuse bătrânelul. „Și cineva trebuie să mă asculte, așa-i Tami?”

Am zâmbit dulce, jucându-mă cu codița. Începea să-mi placă.

„E timidă!” spuse bunicul /âmbmdu i polițistului.. Dai ai trebui să-i vedeți carnetul. Ce note! Este cu adevărat o fetiță minunată.”

„Și soția mea este însărcinată” exclamă polițistul brusc, roșind.
„Peste două luni se naște primul meu copil.”

N-ar fi trebuit să ne povestească asta. Felix nu-l întrebase nimic, el se oferise. Știam că se termina de fiecare dată în acest fel: lumea avea o încredere oarbă în el, din primul moment. Privirea sa, faimosul zâmbet determina persoanele să-i încredințeze ceva de preț, un dar, ceea ce aveau mai prețios. Precum polițistul care îi povesti într-o clipită despre primul lui copil. La fel cum eu îi povestisem despre Zohara sau mecanicul, deși nu voise, m-a lăsat să conduc locomotiva. Ceva imposibil de înțeles, deoarece, în fond, Felix era – cum să spun ca să nu l jignesc? – un impostor. Poate că tata se înșelase, poate că nu se poate citi pe față caracterul unei persoane. De ce unul care se naște cu un chip care inspiră atâta încredere alesese să devină un escroc? Ce să mai zicem despre mine, cu șapte păcate în suflet, dar cu o față de înger? Obrajii lui Felix emanau fericire: „O, domnule polițist, o să vedeți cum vi se schimbă viața când se va naște copilul!” și un zâmbet plin de nostalgie îi lumină chipul.

„Da” zâmbi și polițistul, „mi-au spus toți prietenii mei care au copii.”

„Vă spun din experiență personală, dumneavoastră care sunteți tânăr” continuă Felix din ce în ce mai radios. „În clipa în care ți se naște un copil devii o altă persoană. Dintr-o dată se schimbă ceva aici, aici!” și cu mâna tremurândă se bătu pe pieptul slab și tuși.

Polițistul îl bătu delicat pe umăr, zâmbind cu timiditate: se gândea la ce spusese Felix mai înainte. Doar atunci am realizat că avea niște ochi frumoși, mari, înconjurați cu gene lungi. Se aplecă spre

Felix. Era clar că îi plăcea acea intimitate, ca și când acel bătrân înțelept ar fi putut să-i transmită, pe căi misterioase, toată înțelepciunea și experiența sa.

Era un moment care nu se putea măsura cu ceasul, ci doar cu bătăile inimii. Eram gelos pe intimitatea care se formase între cei doi, o intimitate din care eram exclus. Uitasem complet că Felix

se prefăcea, că îmi povestise cum nu fusese alături de fiica sa când era mică și cât de rău îi părea. Uitasem tot. Nu vroiam să-mi amintesc.

Polițistul degustă până la capăt acel moment, apoi suspină cu tristețe, mă privi intens și pe un ton imperativ, spuse: „Distrează-te cu bunicul!”

„Sâmbătă am *bar-mitzvah-u*” am gângurit.

Nu era nevoie să zic asta. Nimeni nu mă întrebase. Dar iată că am zis. Mi-a scăpat. Și în plus, cu vocea lui Tami-cu-codițe. Polițistul îmi zâmbi frumos și bătându-l pe umăr pe Felix, aruncă din nou o privire la carnetul de conducere pentru a-și aminti numele.

„Sănătate, domnule Glick” spuse salutând. Apoi se urcă pe motocicletă și demară în trombă.

Domnule Glick?

Acesta fusese numele pronunțat de polițist. Numele pe care îl

citise pe carnetul de conducere. Glick. Felix Glick.

„Felicitări pentru *bar-mitzva* încep să râdă bunicul lui Tami, pornind așa. Dumnezeu, gândi, călătoresc împreună cu Felix Glick. Omul cu spicele de aur.

„Nu știam că ai un asemenea talent” îmi spuse.

„Ce talent?”

„Un talent de actor, chiar așa. Există vreun actor în familie?”

„Nu cred” am răspuns fără a-l privi, ca să nu observe că eram agitat. Felix Glick fusese, cu ani în urmă, cel mai mare escroc din țară. Era miliardar și se juca cu miliardele. Jefuise bănci în toată lumea. Păcălise diverse guverne, umilise poliția. Avea un iaht și o mulțime de iubite. Iar tatăl meu îl arestase.

„Și totuși, ai un mare talent în a spune minciuni. Erai impasibil, (‘ine știe, poate vei avea un viitor, băiete! Spui multe minciuni de obicei?”

„Câteodată. Nu prea multe.”

De exemplu acum, domnule Glick.

„O.K, polițistul părea că ne roagă în genunchi să-i povestim gogoși” zise Felix. „Ce ai? Ți-a fost frică?”

„De ce? De ce mă întrebi?”

„Ești cam palid. Vrei să ne oprim? Nu te simți bine? Îți vine să vomități?”

„Nu. Mă simt bine... mergi înainte...”

La fiecare lovitură lăsa, ca o semnătură, un spic subțire de aur pur. Polițiștii din toată lumea îl identificau astfel, dar el continua să riște, lăsând mereu câte unul la locul faptei. Printre altele, unul dintre visele lui Gaby era să aibă un spic de aur de la Felix Glick: spicul de aur și eșarfa violetă a actriței pe care o adora: Lola Ciperolla. Dacă ar fi avut acele două lucruri ar fi închis ochii și și-ar fi pus în gând o mare dorință, și vom vedea dacă există minuni pe lumea aceasta.

„Unde mergem?” am reușit să întreb, în ciuda emoției care mă

sugruma.

„Să mâncăm. Vom merge la cel mai bun restaurant din oraș. Bugatti în materie de restaurante! Azi nu e o zi ca toate zilele!” N-am întors capul către el. Tata nu spusese nimic despre Felix Glick, cum făcea de obicei, dar Gaby (cum avea obiceiul) îmi povestea adesea despre el. Adevărul este că povestea cu detalii: despre jafurile lui Glick, despre curajul său nebunesc, despre bogăția sa și despre iubitele sale în toată lumea. Atunci se spunea că doar dacă ar fi gândit cu două creiere, cineva ar fi avut o idee firavă despre felul în care-i mergea mintea. Era căutat de toate polițiile din lume, trupe de anchetatori lucrau doar la acel caz, iar el evita orice capcană. Era ca o umbră: doar tata a reușit să-l prindă.

„Ne-am cunoscut la serviciu” îmi veni în cap. M-am abținut să nu râd: da, și cum se cunoscuseră!

Mi-am întins picioarele înainte, fără să a uit la el. Îmi era teamă că mi-ar fi citit totul pe față. Am tras aer în piept. Acum planul tatei mi se părea mult mai frumos și nebunesc: îmi venea să plâng de emoție; acum, după aproape douăzeci de ani, tata și Felix se înțeleseră să-mi facă un cadou de *bar-mitzvah*. Am crezut că am înțeles exact cum se întâmplase: tata i-a cerut ajutorul, s-au întâlnit și au vorbit. Erau doi bărbați puternici și deosebiți. Felix i-a spus:

„Să uităm trecutul, domnule Feyerberg. Între noi a avut loc o luptă dreaptă, tu ai câștigat. Preciez profesionalismul. Tu m-ai prins și fără îndoială că ești cel mai bun detectiv din țară. Amândoi

cunoaștem singurătatea eroilor. Așa că mi se pare un compliment faptul că ai apelat la mine pentru a-i arăta fiului tău lumea criminalității. Nu puteai să găsești un instructor mai bun, *yes, sir!*”

Și tata, tatăl meu mereu trist, i-a strâns puternic mâna, roșind.

Era atât de emoționant, încât eram cât pe ce să sar de gâtul lui Felix.

„Cel puțin ne-a lăsat un cadou frumos” zise pe neașteptate pe un

ton ironic.

„Cine?”

„Tinerelul, polițistul.”

Ridică mâna și pe încheietură, lângă butonii de aur, am văzut ceasul mare al polițistului, un Marvin la fel ca acela pe care îl primiseră toți polițiștii de Paște anul trecut.

„Cum...? Când ai reușit...?”

„Cine știe? Mi-au căzut ochii pe el și hop. Mâinile mele gândesc mai repede decât mine.”

Am rămas tăcut. Nu știam ce să zic. Nu-mi dădeam nici măcar seama de ceea ce simțeam cu adevărat în acel moment. Pe de o parte, era, fără îndoială, un furt. Felix mă privea și își dădea seama ce gândeam despre el. Se întunecă la față.

„Prostii” zise el până la urmă. „Ai dreptate... n-ar fi trebuit s-o fac... nu e bine. Era un băiat simpatic.”

„Atunci de ce i-ai luat ceasul?”

Felix încetini. Cu capul între umeri, pentru un moment mi se păru bătrân cu adevărat. Acele mustăți jalnice păreau dintr-o dată ale sale.

„Poate că... Să nu râzi de mine, vroiam să te impresionez.”

„Să mă impresionezi? De ce?”

„Așa, să-ți arăt că sunt în stare să fur ceasul unui polițist... să-l jefuiesc chiar în momentul în care mă controlează. Vroiam să fac ceva haios, o glumă ca să râdem după aceea împreună, tu și eu, noi doi...”

Mă enerva faptul că furase ceasul. Stricase nobila înțelegere dintre el și tata și, din acest motiv, am început să simt din nou junghiul rece în inimă care mă avertiza că mă înșelam, că acel om ascundea ceva, iar eu nu reușeam să înțeleg ce anume. Dar văzându-i expresia umilită, văzându-i buzele lui Felix, care murmură de unul singur mi s-a făcut milă. Vroia să mă impresioneze și, dacă ar știut să danseze, ar fi dansat. Dacă ar fi

știut să cânte, mi-ar ti cântai.

Dar el știa doar să înșele, să fure și să împuște. O dovedise mai înainte, făcându-mi o mică demonstrație de hoție.

„Și dacă i-am restitui ceasul?” îi propun.

„De ce nu...? Îl lăsăm în mașină când o abandonăm.”

„De ce s-o abandonăm?”

„Trebuie să schimbăm mașina tot timpul. Mașina, carnavalul și povestea. Altfel, poliția îl prinde imediat pe Felix și ce-a fost a fost! Se termină jocul! Dar nu-ți face griji: Felix este obișnuit” spuse cu un zâmbet trist. „Este un adevărat cameleon, iar viața lui este la fel.”

„Stai puțin” am zis, așteptându-mă la ce era mai rau. „E o mașină furată?”

Felix Glick strânse din umeri cu stupoare: „Micul meu domn Feyerberg” spuse, „tot acest joc este trucat. De la început până la sfârșit, nu există decât iluzie. Nu rămâne decât să-ți pun o întrebare: vrei să continui?”

M-am gândit la tatăl meu, care îl revăzuse pe Felix după douăzeci de ani și care mă încredințase lui cu o strângere de mână. M-am gândit la Zohara. La povestea sa pe care doar Felix mi-ar fi povestit-o. M-am îndrept pe scaun: desigur că voiam să continuu.

ESTE POSIBIL SĂ ATINGI SENTIMENTELE?

Continuam să călătorim în tăcere, întristați din același motiv pe care n-aș fi știut cum să-l definesc. Ca și cum am fi eșuat în ceva. Felix furase un ceas, nimic mai mult. De ce eram atât de dezamăgât? Poate pentru că asistasem la acea păcăleală, văzusem cu câtă ușurință mințea și mi-am dat seama că ar putea să mă înșele și pe mine în același mod. Sau din cauza expresiei lui: avea o față de copil prins asupra faptului; o expresie copilărească pe fața unui om în vârstă. Și astfel îmi veni din riou în minte un episod neplăcut care mă apăsa, povestea cu Haim Stauber – când am încercat să-l impresionez și să-i câștig simpatia, și ceea ce se întâmplase cu vaca

lui Mautner. Așadar, nu eram mai bun decât Felix și cine știe unde aș putea să ajung după acel început triumfător.

Am închis ochii, prefacându-mă că dorm. Mi-am amintit povestea fără a omite niciun detaliu: pentru a-mi face rău, pentru a suferi. Flaim de-abia se mutase în cartierul nostru. Ochii i se aprindeau și străluceau când se entuziasma. Înainte de a-l cunoaște aveam doar un prieten, pe Mika; să zicem că nu era prietenul meu cu adevărat, știam de mult acest lucru, dar nu aveam altul cu care să-l înlocuiesc. Aproape că nu vorbea și când mă asculta rămânea năucit, cu o expresie sumbră și tristă pe față, și uneori mi se părea că încerca o bucurie răutăcioasă când mă vedea luat pe sus de poveștile și exagerările mele. Când a venit Haim s-a schimbat totul. Mi-a dat viața peste cap. Venise în clasa noastră la jumătatea anului școlar. Timp de o săptămână ne pregătiserăm pentru când va sosi acest copil special, un adevărat geniu și un mare pianist, fiul unui cunoscut profesor universitar.

Și la puțin timp după *Purim*, în timpul orei de matematică, di rectoarea a bătut la ușă și l-a poftit înăuntru pe Haim. L-am măsurat din cap până-n picioare. Părea un copil normal, dar avea un cap foarte mare, ceea ce părea logic pentru un geniu. Chiar și truntea îi era deosebită, mată și foarte înaltă. Avea părul des și negru, dat pe spate. Nu mai văzusem așa ceva. L-au așezat lângă Mikael Kami și ne-au spus să ne purtăm frumos cu el.

Pe vremea aceea făceam parte dintr-o mică bandă de copii. Ne jucam împreună, aveam o parolă, o ascunzătoare și operațiuni de făcut, o cabană într-un copac, un cercetaș (un anume Kremerman, care locuia deasupra mea); în concluzie, o adevărată bandă. Inutil să subliniez faptul că pe vremuri copii se jucau cu adevărat, nu pe Internet.

În pauză l-am spus celor din bandă că voiam să-l invit și pe cel nou să joace fotbal, ca să nu se simtă singur.

Părea mulțumit. L-am pus în poartă. Nu era cine știe ce;

dimpotrivă, juca foarte prost, încasa toate golurile, dar era perseverent, așa că mi-a plăcut de el. Îmi amintesc că i-am spus lui Mișa:

„Privește cum parează mortal”, și Mișa a răspuns cu vocea sa greoaie și indiferentă: „La ce naiba îi folosește dacă nu prinde mingea?”

După ore ne întorceam acasă împreună, eu, Mișa și Haim Stauber. Ei mergeau, iar eu mă învăTEAM în jurul lor pe patinele cu rotile. Pe atunci trăiam cocoțat pe patinele cu rotile, nici nu ieșeam din casă fără patinele acelea greoaie. Când mă întorceam de la școală cu Mișa, făceam piruete în jurul lui, vorbindu-i din toate părțile; îmi plăcea fiindcă se uita tot timpul acolo unde nu eram. În acea zi, când Haim veni cu noi, am început să-mi arăt măiestria cu rotilele. Piruete, un salt mortal pe trotuar, un slalom gânditor, într-un picior, printre mașini: pentru mine era o rutină. Haim Stauber mă privea cu ochi mari și atunci pentru prima dată am văzut cum se luminau, ca și cum cineva ar fi aprins un chibrit înăuntru. Mi-am dat seama imediat că ar fi vrut să facă un tur pe patine și am început să mă gândesc ce aș fi putut să-i cer. Părea un copil mai degrabă bogat. L-am însoțit acasă; locuia într-o vilă lângă cartierul nostru și când ne-am oprit să vorbim la poartă, a ieșit în grabă mama lui, strigând de departe: „Haim, Haim, cum a fost prima zi?”

Atunci Haim ne spuse repede, în șoaptă: „Sănu-i spuneți că am jucat fotbal” și rămase nemișcat, lăsându-se sărutat pe obraji ca un copil mic.

„Și aceștia sunt noii tăi prieteni?” spuse mama lui mai liniștită, examinându-ne pe fiecare. Aveam senzația că încerca să intre în mintea mea să vadă dacă sunt potrivit pentru fiul său, așa că am făcut o față de îngeraș și i-am spus încet: „Bună ziua, doamnă Stauber”, și i-am întins mâna.

Ea mi-a zâmbit surprinsă și-mi strânse mâna. Ce mână avea, ce

mână...! Călduță, moale și tină ca mătasea, cu degete lungi, delicate, îngrijite, iar mi s-a părut că nu mai eram în stare să-i las mâna. Dar mi-am retras brusc mâna murdară de furțișaguri, certuri și încăierări, și din fericire am avut intuiția de a-mi ascunde mâna stângă la spate, cu unghia degetului mic pe care o lăsasem să-mi crească de frumusețe (era cea mai lungă din clasă, poate din toată școala).

Aceasta a fost prima întâlnire cu ea; uluit de frumusețea ei, nu îndrăzneam să deschid din nou gura pentru a nu mă da de gol că Haim jucase fotbal, chiar dacă nu înțelegeam de ce trebuia să se ascundă.

„Din cauza pianului”, explică Haim a doua zi. Nu avea nicio legătură, dar el încercă să ne spună că din cauza muzicii îi era interzis să riște să-și rănească mâinile și că maică-sa era mereu atentă la mâinile lui. Mihak începu să râdă cu râsul lui prostesc, în timp ce eu, nu știu ce m-a apucat, i-am spus că mama lui avea dreptate și că nu trebuia să joace fotbal. Haim Stauber zise că mama lui, dacă ar putea, i-ar ține mereu mâinile într-ale ei, lăsându-le libere doar pentru a face exerciții la pian și pentru concerte. Apoi scoase un urlet neașteptat, sări în sus și bătu aerul cu mâinile cu toată puterea, în timp ce eu verificam cu coada ochiului dacă era totul în ordine și dacă nu cumva pățise ceva la degete.

Cu gândul în altă parte, i-am repetat cu vehemență că mama lui avea dreptate; mai mult, acum că înțelesesem cum stau lucrurile, aveam de gând să-l țin și eu sub observație. În fond, pianul era viitorul lui, și poate că, grație lui, întregul Israel avea să devină celebru în lume. Era plină lumea de fotbaliști capabili, dar pianiștii erau unul la un milion.

Mișa se uita la mine speriat; eu însumi eram mirat de ceea ce spuseseam. Ce mă interesau pe mine degetele lui Haim? Dar în momentul în care am auzit acele cuvinte, am înțeles că aveam dreptate, și era una dintre puținele dați în care simțeam că am un

ideal, ceva important pentru care trebuia să lupt, fără a cere nimic în schimb. Așa că, pentru a-mi demonstra intențiile, mi-am scos rotilele, și ținându-le în mână, am început să merg pe lângă Haim ca o gardă de corp. Haim mi-a aruncat o privire stupefiată și ezitind, mă întrebă dacă și eu cântam la pian. Am început să râd:

„Ce idee, cum să cânt la pian?” Și Mișa: „El știe să ne calce pe nervi”. Trebuie să recunosc că, de când Haim Sauber ni se alăturase, tot ce făcea și spunea Mișa mi se părea urât, prostesc și grosolan, și speram ca Haim să nu-și facă o impresie proastă despre mine din cauza lui. A doua zi la școală, Haim voia cu orice preț să joace fotbal. M-am dus la el și i-am explicat că era prea riscant, dar el răspunse că nu-i păsa. Am încercat să-l conving și chiar să-l cert, dar el nu vroia să audă nimic. Copiii începuseră să strige că pauza se terminase, așa că a trebuit să renunț. În acea zi am renunțat chiar și la rolul de atacant, jucând în apărarea porții sale.

Nu am depășit linia de șaisprezece metri și am respins orice atac al adversarilor. Am fost atât de fenomenal, încât Haim a rămas fără ocupație, cu mâinile goale, intacte. Nu-mi amintesc să ti lost vreodată atât de obosit.

Și la fel în zilele următoare. Haim se încăpățâna să joace, și mereu ca portar, iar eu vegheam asupra lui ca și cum ar fi fost o specie rară. Dădeam șuturi sălbatice cui se apropia de degetele prețioase. Nu mă mai comportam ca un fotbalist, acționam ca un bodyguard. De fiecare dată când îndepărtam un jucător care îndrăznea să se apropie de poarta lui Haim, mă întorceam către el și-i zâmbeam, uitându-mă la el ca un câine credincios. Uneori, în ciuda apărării mele, adversarul reușea să treacă de mine. Atunci îl urmăream îndurerat pe Haim care își punea în joc viitorul, făcând salturi teribile să ajungă la picioarele adversarului, închideam ochii și mă

încordam, simțind mâinile calde și delicate ale mamei sale închizându-se în jurul inimii mele.

În afară de meciurile de fotbal care îmi consumau nervii, petreceam și clipe frumoase. Nu știam ce prieteni avusese Haim înainte să vină în cartierul nostru; nu ne-a vorbit niciodată despre ei, dar începuse să se distreze cu adevărat în tovărășia noastră. Grupul nostru imaginase un traseu de război pentru a măsura curajul fiecăruia. Trebuia să-l facem o dată pe lună pentru a confirma pactul de prietenie. Era vorba de o conductă strâmtă de canalizare dezafectată. Ne târâm înăuntru câteva sute de metri până când ajungeam la un canal deschis, foarte adânc, pe care trebuia să-l ocolim de asemenea târâș, întorcându-ne înapoi. Ne era frică acolo, pe întuneric.

Nimeni nu ne putea asigura că acea canalizare nu ar fi putut să funcționeze după ani și ani, inundând conducta. Șimon Margolis jurase că o dată trecuse pe lângă el un șarpe negru (iar eu, după o săptămână, a trebuit să văd o viperă lungă de un metru). Când ajungeam la celălalt capăt al conductei auzeam în jos apa neagră și murdară, curgând. Dar nu fusesem niciodată atât de îngrijorat ca atunci când a trebuit să traverseze Haim. Ceruse să facă acel traseu și chiar a țipat la mine când am încercat să apelez la bunul lui simț. Ceilalți copii începuseră deja să facă comentarii despre neliniștea mea, spunând că aveam grijă de el ca o bunică bătrână. Chiar și Mișa rânjea.

Ce puteam să fac? Am rămas deoparte, smulgând smocuri de iarbă, rugându-mă, implorându-l pe Dumnezeu să-și coboare măriniția spre capătul conductei și invocând-o pe mama lui Haim, unindu-mi mâinile cu ale ei pentru a încălzi degetele fiului ei care brusc hotărâse să se poarte atât de dezmațat.

Când a ieșit, avea fața murdară de pământ și zgâriată, dar părea fericit. Shimon Margolis l-a întrebat cum i se păruse, iar el răspunse că îi fusese frică, mai ales în apropierea canalului, dar că își revenise. Nu s-a lăudat, nu a încercat să povestească că îi venise să vomite sau că auzise o fantomă zburând pe lângă el, așa cum

făcusem eu o dată. Spuse doar că îi plăcuse și că săptămâna următoare ar fi vrut să repete.

Mă făcea să-mi pierd mințile Haim. Tot ce-i interziceam el vroia imediat să facă, poate doar pentru a mă scoate din minți.

Uneori mi se părea că sunt dădaca unui copil răsfățat, insuportabil, în clasă îl priveam din spate, imaginându-mi noi motive de îngrijorare. Închipuiți-vă că am refuzat banii pe care mi-i oferise pentru a lace un tur cu patinele mele. Chiar și Mișa, care părea atât de apatic, îmi atrăsese atenția că exagerez, dar mie mi se păru că era invidios. Desigur, avea toate motivele să fie. Acest Haim Stauber, în afara născocelilor lui pentru a mă scoate din minți, era un copil isteț și interesant. Avea o minte enciclopedică. Stăteam lungiți ore în șir, iar eu îl ascultam. Povestea despre aborigenii din Australia, despre indieni și despre eschimoși. O dată fusese în Japonia cu părinții săi și-mi povesti că acolo se construiau case de lemn și se cultivau copaci pitici. Avea un ton blând și timid, chiar dacă povestea fapte incredibile, cu simplitate și dezinvoltură, fără a fi ostentativ. Nu încerca să mă impresioneze, se limita să povestească faptele cum erau, dar și așa erau mult mai surprinzătoare ca invențiile mele. Seara, în pat, încercam să imit felul lui de a vorbi, calm și precis, în timp ce spunea, de exemplu: „în Japonia am fost într-un loc unde găteau furnici în ciocolată. Eu nu le-am mâncat, fiindcă nu m-a lăsat mama”.

Îl respectam mai ales pentru asta: avea curajul să recunoască că nu-l lăsa să facă anumite lucruri. În schimb eu, dacă aș fi avut o poveste ca aceasta, aș fi transformat furnicile într-o delicată. Aș fi spus că am mâncat un kilogram, iar furnicile vii ar fi continuat să mă gâdile în burtă, iar bucătarul ar fi jurat că nu văzuse în viața lui un copil mai încăpățânat decât mine.

Și ce să mai spun despre mama lui? Am povestit deja despre mâinile ei, dar pentru mine era cu totul fantastică. Era o femeie foarte înaltă, mai înaltă decât tatăl lui Haim, cu pielea albă ca

porțelanul, părul de culoarea mierii care coborau ondulat pe spate și ochi albaștri care clipeau rar. O păpușă de dimensiuni uriașe. Părea că, închizând și deschizând ochii, era gata să spună: Mama. Dar ea zicea doar: Haim. Așa: „Ha-im?” cu blândețe, iar vocea sa melodiosă se ridica crescând până la sfârșitul aceluiași nume scurt, ca și cum ar fi vrut să se asigure de fiecare dată că exista, că trăia cu adevărat și era al ei. Când m-am dus la ei acasă, am văzut că intra tot timpul în camera lui, de fiecare dată cu un nou pretext: pentru a închide fereastra ca să nu intre vântul, pentru a aprinde lumina fiindcă el nu trebuia să-și forțeze ochii sau pentru a-i da vitamine speciale. Acolo, în acea casă, când era ea vorbeam puțin și de fiecare dată când simțeam acel bâzâit între ochi, lăsam capul în jos cu modestie și-mi mușcam obraji cu disperare. Mă controlam când vorbeam și nu aminteam niciodată despre experiența mea în poliție și despre infractori, fiindcă aveam impresia că acest subiect ar fi deranjat-o. Dacă era posibil, rămâneam acasă la el toată ziua, până seara. Dar Haim voia mereu să ieșim. Zicea că acasă se simțea sufocat, că mama lui îl făcea să-și iasă din minți. Ea era preocupată pentru el și, cum era normal, îl îngrijea. Pe mine nu mă deranja să intre tot timpul în cameră cu fața ei de păpușă, clipind încet din ochii albaștri și zicând cu blândețe: „Ha-im?” sau uneori „Hai-mke?”. Din contră, îmi doream să intre, sperând că ne va întreba pe acel ton blând și profund dacă era totul în regulă sau dacă aveam poftă de o oranjadă sau un biscuit. Simțeam cu atâta intensitate neliniștea și devotamentul ei pentru Haim încât puteam să ghicesc dinainte când își făcea apariția.

Cele mai frumoase momente erau când Haim se îmbolnăvea și stătea în pat. Atunci puteam să mă duc la el acasă și să-l văd întins pe pat, palid, diafan, cu fața încadrată de părul negru și fruntea largă, rezemat pe pernă. Boala îl făcea să pară frumos și fragil, apărât de orice primejdie din afară. În acele zile, la școală eram deosebit de atent, scriam toate cuvintele și copiam temele de pe

tablă pentru a-i explica totul lui Haim: era o ocazie bună s-o revăd pe mama lui. Venea la câteva minute, îi aranja cearșafurile sau îi umfla perna cu gesturi ușoare și vapoaroase, iar Haim era atât de slăbit încât nu putea să se împotrivescă. Făcea un gest anume când îl acoperea cu pătura ca pe un copil mic, până la gât. Uneori îi măsura temperatura, nu cu termometrul, ci cu buzele: îl săruta pe frunte cu ochii închiși, băiatul închidea și el ochii și pentru un moment rămâneau așa, până când ea îi deschidea și zicea: „Mai ai un pic de febră. Ar trebui să dormi. Amnon vine mâine”.

Mă studia în continuu. Haim îmi mărturisise că ea îi tria cu atenție prietenii. Dacă vreunul nu i se părea potrivit, era îndepărtat pentru totdeauna. Se comportase mereu așa, oriunde ar fi locuit, în Israel sau în străinătate. Pe de altă parte, când unul era acceptat, era posibil să-l invite la cină cu familia, vineri seară, ceea ce ar fi trebuit să fie un lucru cu adevărat special. Această ceremonie m-a făcut curios de prima dată când am auzit vorbindu-se despre ea.

Haim îmi povesti că se mânca în farfurii de porțelan cumpărate în Elveția, și că erau mereu oaspeți interesanți, mai ales cei invitați de tatăl său. Fiecare membru al familiei pregătea un fragment special de citit de față cu toți, iar Haim cânta la pian.

Acea expresie „fragment special” m-a amuzat, și în fiecare duminică dimineată (sâmbătă Haim nu putea să iasă la joacă, deoarece pentru ei această zi era dedicată familiei) eram nerăbdător să-l întreb cum se desfășurase cina de vineri seara, cine fusese invitat, despre ce vorbiseră și ce „fragmente speciale” fuseseră citite. Uneori, vineri seara ieșeam afară – Gaby și tata erau ocupați cu serviciul – și treceam cu rotilele pe lângă casa lui Haim, făcând multe tururi în jurul clădirii. Sau mă urcam în copacul unde aveam o casă și încercam să trag cu urechea la ce se citea înăuntru.

Celelalte zile, între patru și cinci jumătate, îl ascultam pe Haim cum cânta. Era inutil să fie obligat să cânte. Zicea că fără muzică viața lui nu avea niciun sens. Nu reușeam să înțeleg cum acest copil

care știa atâtea și care călătorise în toată lumea putea să afirme că viața lui nu avea niciun sens dacă nu cânta la pian timp de o oră și jumătate pe zi. I-am cerut să-mi explice pe înțelesul meu cum putea un pian să-i umple viața. Voiam să-l fac să vorbească. Voiam să înțeleg. Poate că aș fi vrut și eu ca un pian să-mi umple viața.

Dar Haim nu reușea să explice. Spunea că nu se poate explica în cuvinte, iar eu mă enervam, spunându-i să încerce. În fond, știa să vorbească! Așa că trebuia să se străduiască să-mi explice cum de puteau acele sunete să umple viața unei persoane. Că doar nu sunt făcute de ciment! Nu erau praf! Nici apă!

Haim dădea din cap, se gândea, își încrunta fruntea și spunea că nu reușește; era ceva ce avea loc în el însuși, era imposibil să fie explicat unuia din afară. Așa că nu l-am mai întreat. Dat fiind faptul că eram unul din afară, nu mă interesa. În orice caz, învățasem de la tata să suspectez acest tip de lucruri. El spunea: „Eu cred doar în lucrurile pe care pot să le ating și să le văd! Ai văzut vreodată iubirea? Ai văzut vreodată un sentiment? Ai ținut în mână vreun ideal? Dacă nu ai văzut și nu ai atins, atunci nu crede! Eu sunt doar un fiu de vânzător de biscuiți, dar un lucru este sigur: marfa trebuie să o atingi!”

În ciuda acestui lucru, în sinea mea știam că Haini nu mă mințea sau nu încerca să mă păcălească. De aceea acest lucru mă atrăgea și în același timp mă deprima. Eu încercam mereu să-i fac pe ceilalți copii să mă creadă! Chiar atunci când îi mințeam (mai ales atunci). În timp ce Haim era opusul meu. Era mulțumit să creadă el, nu-l interesau ceilalți. Mă refer la ceilalți din afară.

Mă obișnuisem să mă urc în fiecare zi la casa din copac de la patru la cinci și jumătate. Întins acolo, îl ascultam pe Haim cum cânta, mă gândeam și, dacă nu adormeam, încercam să-mi imaginez cum ar fi o viață goală. Cine știe dacă era ca o sală uriașă și pustie care se traversează de la un capăt la altul fără obstacole? Sau ca o cameră mare fără mobilă, în care se aude ecoul fiecărui cuvânt? Mă

eândeam cât sunt de norocos, deoarece viața mea era plină, fără un moment de plictiseală; mereu aveam câte ceva de făcut, acel du-te vino de polițist, activitățile de detectiv – nu aveam timp de gânduri inutile. Dacă înainte mai trecea câte-o zi în plictiseală, acum, datorită lui Haim și a prieteniei noastre, eram mereu ocupat.

Câteodată mă întrebam de ce un astfel de geniu se împrietenise cu mine. Comparând caracterul său cu al meu (din punct de vedere al talentului), îmi dădeam seama că era o mare diferență între noi și că aveam multe de învățat de la el. Presimțeam cu tristețe că nu aveam să ajung niciodată ca el, că aveam să rămân doar un geniu al fotbalului sau al cățărutului pe stâlpii de electricitate, sau maestru în fantezii, exagerări și invenții.

Uneori Mișa se urca în copac să-mi țină de urât și mă întreba ce aveam în ultimul timp, de ce dispărașem și stăteam singur. Îl făceam să tacă cu un gest, arătându-i direcția din care veneau sunetele făcute de Haim Stauber. Mișa dădea din cap, spunând că muzică îl plictisea. De vreo două ori in-am luat de el zicându-i că nu avea niciun pic de respect pentru lucrurile importante, dar apoi l-am lăsat în pace, compătimentându-l.

Când termina de cântat, Haim alerga să se joace cu mine. Toată spiritualitatea și echilibrul său dispăreau. Mamei sale nici prin cap nu-i trecea ce se întâmpla afară. Grație prefăcătoriei mele și prudenței când mă duceam la ei, mama lui credea că eu eram asemeni lui Haim, un copil ascultător și responsabil. Din ceea ce îmi povestise Haim, în curând ea avea să se împrietenească cu vecinii pentru a cere informații despre mine; și când avea să înțeleagă din ce aluat eram făcut, avea să-și dea seama că am mințit-o, că acasă la ea mă prefăceam că eram un copil inocent și delicat, ordonat și responsabil, în timp ce în realitate eram cu totul altfel.

Un moment, nu chiar cu totul altfel. În sinea mea îndrăzneam chiar să mă revolt împotriva verdictului său. Păcat că atunci nu știam cum să explic că de fapt eram într-un anume fel și în același

timp eram cu totul altfel. Îmi schimbam personalitatea de la un moment la altul. Acasă la ei mă simțeam bun cu adevărat. Aproape pur. Pentru ea (fără să știe ea, desigur) îmi tăiasem unghia de la degetul mic cu o săptămână înainte de picătura care avea să umple paharul. Un val de altruism și responsabilitate mă lua pe sus când ea apărea în camera lui Haim și întreba cu vocea ei de flaut dacă voiam un biscuit sau o oranjadă.

Știam că, oricum, mai devreme sau mai târziu, m-ar fi descoperit. Era un miracol că nu mă descoperise încă.

Haim însuși m-a dat de gol. Nu, nu s-a dus să spună mamei lui că eram un copil teribil, sau de multe ori și mai rău. Asta îi plăcea, și încă cum! Poate că aceasta era problema: că îi plăceam doar pentru asta. Și astfel, după ce i-am arătat tot ce știam să fac, după ce a văzut toate ascunzătorile mele și l-am învățat cum să meargă pe burtă prin acel tub de canalizare sau cum să sperie automobilistii cu un salt de pe trotuar, cum se furau dulciurile din magazinul Sarei, cum să lipească cu clei un câine și o pisică, cum se puteau scoate bani din cutia bisericii sau cum puteai împinge la sinucidere un scorpion galben, a început să se plictisească de mine.

Trebuie să recunosc, chiar dacă încă mă doare: se plictisise de mine. Îmi epuizasem prea repede resursele.

Mi-am dat seama cu mult înaintea lui. Am avut mereu o intuiție fină, și oricum eram obișnuit cu ideea că într-o zi avea să mă părăsească. Când îl vedeam privindu-mă lipsit de orice interes când îi povesteam ceva, mă simțeam rău, vid pe dinăuntru, dezgustat de mine însumi.

Creierul meu începuse să proceseze cu mare viteză. I-am propus, de exemplu, să pescuim și să aruncăm peștii în bazinul Palatului Canada, la universitate. Haim întreabă dacă era permis, iar eu i-am răspuns că era interzis; atunci el, un pic dezamăgit, întreabă:

„Doar interzis? Îl l-am răspuns imediat că era nu doar interzis, ci ilegal, un adevărat furt, iar el, entuziasmat: „Hai să mergem!”

Și astfel am plecat la pescuit înarmați cu pungi de plastic pentru a vărsa apoi peștii în fântâna universității unde turiștii aruncau monede. Am repetat operațiunea de cinci sau șase ori și astfel, într-o lună, fântâna era plină de pești. Din acest motiv, au fost nevoiți să schimbe-apa.

Ei bine, terminând această aventură, trebuia să născocesc altceva pentru a-i aprinde din nou luminița din ochi. Asta voia Haim de la mine. Să fac lucruri din ce în ce mai îndrăznețe. Așa s-a complicat totul, deoarece eu voiam doar să stau cu el, ascultându-l cum povestește despre războiul civil din America, despre viața indienilor, despre civilizația incașilor, despre Mozart, despre țigani și despre toate lucrurile pe care le cunoștea. Cu vocea lui liniștită, delicată, fără lăudăroșenii. M-aș fi mulțumit să-i privesc părul său negru și des deasupra frunții frumoase și înalte. Iată ce vroiam. Nimic mai mult. Cred că a fost singurul copil căruia nu i-am propus să-i vând sau să-i închiriez ceva timp de o oră sau să-mi dea bani în schimbul unui tur pe patinele cu roțile. Dacă îi plăcea ceva de-al meu, i-l dăruiam imediat. Prietenia lui era un cadou pentru mine.

Mi-e rușine să povestesc tot ce-am inventat pentru a-l ține aproape de mine. Dacă ar fi știut tatăl meu, m-ar fi dus înaintea unui judecător de minori. De exemplu, într-o seară, Haim și cu mine am turnat zahăr în rezervorul mașinii directorului didactic

Aviezer Cârmi, stricându-i pentru totdeauna motorul. Ani de-a rândul acea mașină a rămas în fața casei sale ca un monument.

Trebuie să înțelegeți, domnule director, nu aveam de ales. Teama că prietenul meu m-ar putea lăsa era insuportabilă. Deoarece prietenia sa m-a apărat de ceva, nu știu exact de ce; poate de acel destin asemănător lui Mișa Dubovski, de a fi doar un copil normal. Când eram cu Haim simțeam că sunt diferit. Și atunci când Haim s-a săturat de mine, m-am simțit doborât, aruncat în gura căscată a lui Mișa.

Oricum, nu am reușit să-l păstrez. Haim și-a găsit noi prieteni,

copii care îl interesau mai mult. Poate că ei știau să discute despre Mozart și despre incași, poate că înțelegeau ce însemna o „viață plină”.

Eu am rămas cu Mișa. Îl chinuiam, devenise țapul meu ispășitor. Nu înțelegea ce se întâmplă, sau poate că înțelegea și se amuza lăsându-se chinuit de mine cu o brutalitate care arăta ce suflet întunecat aveam.

Într-o zi, în timpul orei, Haim povesti ceva despre coride. Dacă-mi amintesc bine, spuse că în timpul unei coride se omoară șase tauri. Întors acasă, am făcut ceea ce era normal pentru un cetățean care a auzit un asemenea lucru: am telefonat imediat la poliție. I-am cerut lui Gaby să întrerupă ceea ce făcea și să-mi povestească tot ce știa despre coride. Gaby luă un taxi, trecu pe la biblioteca municipală și veni cu o pagină de notițe despre coride luate dintr-o enciclopedie. Alergăm în bucătărie unde îmi arată rezultatul cercetărilor sale, fără a-mi pune întrebări. Îmi aruncă o privire și înțelese toată povestea. Murmură: „Știința este putere, nu-i așa?”

și continuă să citească. Stăteam cu ochii închiși și fiecare cuvânt rostit de ea mi se întipărea în minte, acolo unde simțeam rana arzătoare a geloziei.

A doua zi dimineață am căutat prilejul să-i spun lui Haim că acea lance mică care se înfigea în tauri se numea *banderilla* și, având forma unui cârlig, intra ușor, dar era foarte greu să iasă.

* Dacă domnul Aviezer Karmi, fostul meu profesor, citește din întâmplare aceste pagini, îi cer iertare, fiind de la sine înțeles că sunt gata să-l despăgubesc pentru mașina stricată.

Haini își luă un aer grav și recunoscă că nu știa acest lucru, iar apoi mă întrebă ce diferență era între *matador* și *torero*.

În acea seară Gaby muncise din greu pentru a-mi rezolva dilema. Telefonase prietenilor săi și apoi unei doamne care-i fusese profesoară la universitate; concluzia a fost că *toreros* sunt toți cei

care participă la coridă, în timp ce *el matador* este cel căruia îi revine privilegiul exclusiv al uciderii taurului.

În pauză am făcut o demonstrație de știință nou acumulată pentru urechile lui Stauber arătând că în Portugalia, de exemplu, nu se ucideau animalele în timpul coridei, în timp ce *el matador* în Spania avea dreptul la o ureche a taurului, uneori la amândouă și dacă era cineva de talia lui Paco Camino („celebrul” am adăugat), putea să capete chiar și coada. Lui Haim îi străluceau ochii. Spuse că tatăl său îi promisese că-i va procura cărți poștale colorate de la o coridă adevărată și că avea să mi le arate. Eu am adăugat cu dezinvoltură că ar fi extraordinar dacă aş putea să văd cărți poștale cu *banderillas*, deoarece erau un lucru fantastic (am spus chiar așa) acele benzi de hârtie colorată care împodobeau *banderillas*.

Și am plecat.

1 laim veni după mine.

Și astfel, indirect și cu precauții, a început să se apropie din nou de mine. În fiecare zi vorbeam despre coridă, despre costume și tipurile de cuțite și *banderillas* folosite. Termina de cântat la cinci și jumătate și venea la casa mea din copac. Stăteam împreună câteva minute și vorbeam mereu despre același subiect. Era cel mai bun lucru. Noua prietenie era atât de fragilă, încât nu trebuia să exagerăm. Și Haim își dăduse seama că eram jignit.

Din delicatețe, încheiasem între noi un acord tacit de a nu vorbi despre subiecte pe care eu nu le cunoșteam. Haim era cu adevărat un copil special.

Bazându-ne pe ceea ce Gaby reușea să ne procure, vorbeam despre cei mai faimoși matadori, despre cazurile tragice în care *el matador* rămânea pe arenă ucis de taur și despre tehnicile de luptă. Cu un freamăt de plăcere, pronunțam nume ca Rafaelo di Paul, Riccardo Torres, Luis Mazzaniti, parcurgând bătăliile lor cele mai frumoase, acelea în care învinseseră, câștigând urechea sau coada taurului, sau își pierduseră viața cu glorie... După câteva momente

scurte de conversație fragile ca o pânză de păianjen, scânteind ca aurul în soare, Haim dispărea cu eleganță, iar eu rămâneam întins timp de o oră, atât de fericit încât eram îngăduitor cu Mișa care-și arăta câteodată fața mare dintre ramuri.

„Ce mai faci, Nono?”

O săptămână, două. Un fir atât de subțire. Dacă s-ar fi rupt, ar fi fost pentru mine lovitura de grație. Aș fi fost pierdut pentru totdeauna. Gaby muncea pentru mine ca o vită de povară. Îl suna zilnic pe atașatul cultural al Ambasadei Spaniei și încerca să-i stoarcă noi informații. S-a dus acasă la părinții ei în Nes Zionah pentru a lua o carte de poezii scrisă de un poet spaniol numit Lorca, poeme despre coride. Eu, din proprie inițiativă, am început să adun informații despre Pesia, vaca pe care vecinul nostru Mautner o adusese de la kibbutz. Nu-i tăiase coarnele când fusese tânără, iar acum erau niște excrescențe mari și superbe, pe care ea nu le folosea niciodată. Era o fire liniștită și bună, îi plăcea să stea pe pășunea lui Mautner, lângă căsuță, rumegând și mișcându-și botul cu privirea adâncă și gânditoare care avea ceva omenesc, într-o zi i-am fluturat pe la nas un șervet roșu șterpelit dintre rufele puse la uscat. Mă privi mirată, iar coada începu să penduleze ca un metronom. M-am gândit că poate era avea vreun strămoș în Spania al cărui sânge curgea prin vinele ei. În acea seară, Gaby îmi citi cu solemnitate *La ora cinci după-amiază*, poezie pe care Lorca o scrisese în memoria unui matador ucis de taur. Erau versuri ca: „începură să sune din corn/ La ora cinci după amiază. / Rănille ardeau ca niște sori/ La ora cinci după amiază/ Ah! Ce teribilă era ora cinci după-amiază!”

Gaby termină de citit poezia, cu chipul întunecat. Mâna îi tremura, avea capul lăsat pe spate ca și cum ar fi fost tăiat de o sabie.

Eu am fremătat sub pătură. Cuvintele lui Lorca se răspândiseră în corpul meu ca un vin foarte tare. Mi-am tras pătura pe cap, în timp

ce mi se părea că patul arde. Când se termină totul, Gaby spuse că dacă ar fi știut ce efect avea să-mi provoace acea poezie, mi-ar fi citit *Scufița Roșie*. Dar în noaptea aceea versurile au răsunat și au vuit toată noaptea în camera mea, umplându-mi visele de unduiri de pânză roșie ca sângele. A doua zi, lângă fântâna din curtea școlii, le-am spus lui Haini și Mișa ce am hotărât, îmi găsisem idealul în viață. Aveam să devin primul matador israelian.

Tăcere. Deasupra capului meu, cerul Spaniei se colora în roșu.

„Mautner?” șopti Haim cu teamă. „Ai de gând să intri în grădină la Mautner?”

„Da, desigur. Ce se poate întâmpla? O să mă lupt cu Pesia pe viață și pe moarte.”

Mai ales până la moarte, știam. Deoarece Mautner era o persoană foarte severă.

„Dar e o vacă” observă Mișa.

M-am simțit luat de un val de teamă, teamă de mine însumi. Matorașul îmi bâzâia între ochi ca o viespe.

„Dar are coarne” zise Haim cu blândețe. Începea să-și dea seama că îi propuneam cea mai tare aventură, semnul suprem al prieteniei noastre.

„Veniți și voi?” am întrebat. „Am nevoie de doi *picadores* cu sulite.”

Se lăsă liniștea. Dar în acea tăcere se agitau un vârtej de imagini de coșmar, presentimentul unei catastrofe, avertismente și implorări. Apoi ochii lui Haim se iluminară ca două beculețe și am izbucnit într-un râs sufocant, îngrozii. Mișa rămase deoparte privindu-ne cu ostilitate. Poate chiar se bucura dinainte, intuind ceea ce avea să se întâmple? Nu l-am privit, nu aveam chef să-i văd mutra limitată și morocănoasă. Ce știa el despre curaj, nebunie, prietenie, legendă? Despre o viață plină de sens? Haim și cu mine ne-am strâns mâinile și am început să sărim în sus ca doi nebuni, strigând de bucurie, dar mai încet, astfel încât să nu apară pe

neașteptate mama lui și să-mi citească pe față cele șapte păcate.

ÎN CĂUTAREA DULCINEE1

„Așa mai zic și eu mâncare!” spuse Felix lăsând furculița și zâmbind prietenos și satisfăcut.

În restaurant domnea o plăcută penumbră roșiatică. Lumânări roșii luminau mesele. Îmi simțeam stomacul plin și umflat. Pe masă se aflau resturile celei mai somptuoase cine pe care o mâncasem vreodată. Felix luase ficat de găscă, apoi sparanghel, iar ca felul doi rață cu portocale. Eu, abținându-mă cu greu să comand acele fripturi care-mi treceau prin față, am ales orez și cartofi prăjiți, dar ce cartofi și ce orez! Am luat de două ori și am comandat și o supă de ciuperci, ardei umpluți cu migdale și trei porții de *mousse* de ciocolată. Când Felix mă întrebă ce părere am despre mâncare, i-am răspuns cu sinceritate că bucătarul poliției mai avea de învățat.

„Dar cel mai important este că astăzi și mâine vom face lucruri mărețe!” spuse Felix, dintr-o dată cu vocea bunicului Noe.

„Mai precis?” am întrebat cu nerăbdare, repetând imediat întrebarea cu vocea lui Tami, ca să nu ne suspecteze nimeni.

„Vom face lumea mai frumoasă” și râse, „vom face în așa fel încât toți să știe ceea ce am făcut și să spună:” Oh la la! Aceasta este artă! Ce curaj au avut cei doi! Ce stil!”

„Dar ce vom face?” am întrebat din nou încet.

„Nu știu. Tot ce vei vrea tu. Totul este posibil. Nu există limite! Nu există legi! Este nevoie doar de *curaj!* Curaj! Trebuie să fii îndrăzneț!”

Ah, trebuie să fii îndrăzneț. E ușor de zis. Ce puteam face? Să intru la cinema fără bilet? Să mă furișez noaptea în cancelaria școlii mele? Să fur scheletul din laborator? Am înțeles imediat că acestea erau nimicuri pentru un om ca Felix. Trebuia să mă străduiesc mai mult, să mă eliberez, să arăt ceea ce pot, să risc cu adevărat, să fiu un pic nebun, să sfidez legea. Trebuia să fiu îndrăzneț...

Și atunci, de ce să nu mă cațăr pe acoperișul ambasadelor și să le

schimb steagul, așa cum făcuse o dată tata înainte de a deveni polițist? Sau să fur un animal de la zoo și să-l încalec?

Voiam să fac ceva deosebit, ceva original.

Ospătarul care ne servise se apropie din nou de masa noastră, făcu o plecăciune și scoase din găletușa cu gheață o sticlă de șampanie. Îi oferi lui Felix vinul spumos rozaliu. Eu nu terminasem încă primul pahar. Balonașele transparente dansau. Când am început să mâncăm, s-a întâmplat un lucru extraordinar pe care nu-l voi uita niciodată: ospătarul a desfăcut sticla de față cu noi. Extraordinar: s-a auzit o explozie adevărată, dopul a zburat și o cascadă de balonașe a ieșit din sticlă... Absolut stupefiant.

Când sunt acasă, la această oră viața mea este complet diferită. Dacă nu era Gaby, eu și tata stăteam liniștiți fiecare în camera lui. Eu jucam fotbal de unul singur, răsfoiam cataloage de arme și echipamente pentru poliție, făceam exercițiile de gimnastică pe care mi le dăduse tata sau stăteam întins pe pat sugând o bomboană sau pur și simplu, fără să mă gândesc la nimic. Visam și nu visam, până când mi se închideau ochii și degetul urmărea o zgârietură pe perete. O atingeam cu degetul mic; era o zgârietură ca un fulger pe care o făcusem eu însumi și pe care o săpam de fiecare dată când mă abțineam să nu plâng. În camera sa tata citea un ziar (în ultimul timp folosea ochelarii, dar doamne ferește să-l vadă cineva), studia vreun dosar nou sau telefona din cinci în cinci minute la comisariat pentru a verifica dacă au ieșit toate patrulele pe traseu. Apoi, unul din noi – de obicei eu, fiindcă mi se făcea foame – începea să pregătească cina. Dacă eram doar noi doi acasă, nu ne oboseam să gătim. Deschideam o cutie de supă de ciuperci, humus, o cutie de porumb, sau un cotlet pentru tata. Lucram împreună. Aveam sarcini prestabilite și nu era nevoie să vorbim. La radio transmiteau cântece în ebraică care ne plăceau la amândoi, așa că rămâneam tăcuți.

Uneori îi povesteam ce făcusem la școală, dar el nu asculta. Puteam

să-i spun despre lucruri care nu s-au întâmplat niciodată, să inventez colegi inexistenți sau să-l mint; el mă privea absent și suspina. Cine știe cum ar fi acum în casă, după ce am descoperit locuri extraordinare și pline de viață, ca acest restaurant. „Văd că ți-e greu să decizi, ei, Tami?”

I-am răspuns cu un surâs visător: „Da. Există atâtea lucruri încât.

„Bine. Gândește-te în liniște. Nu e nicio grabă.”

M-am întors la realitate. Îmi mângâiam coada. Ce-aș fi putut să cer? Cât ar fi trebuit să îndrăznesc? Cum de nu mă pregătisem pentru o asemenea situație, în care o zână cu chipul lui Felix mi-ar fi îndeplinit trei dorințe? Părul perucii îmi cădea pe frunte și mă gâdila ușor. Ce aș fi putut să-i cer? De ce-aș fi avut chef în acel moment?

Să continui acest vis, să mă adâncesc în el ca într-o plapumă, gândindu-mă acasă cu o ușoară nostalgie.

Dacă, în schimb, era una dintre acele zile în care Gaby rămânea la noi, o zi în care nu avea cursul de cinematografie sau de franceză pentru începători, sau la o reuniune de supraponderali, pe scurt, dacă era duminică sau miercuri, ne găseai pe toți în bucătărie gătind o cină pantagruelică, iar apoi așezați la masă, vorbind despre orice. Uneori eu tăceam și-i lăsam să vorbească. Se purtau ca un cuplu adevărat. Deseori tata începea frazele cu „Uite, ei, Gaby”, ca și când s-ar fi forțat să-și amintească numele ei sau ea s-ar fi numit Ei Gaby. Ea răspundea numindu-l „comoară”, „iubitule” sau „floarea tinereții mele”. Rareori tata ne vorbea despre vreo problemă de la serviciu care-l supăra. Într-o asemenea ocazie Gaby îl ajutase, rezolvând cu el misterul unor furturi în laboratorul de diamante din Netanya. (Se descoperise că proprietarul laboratorului ascundea diamantele în buzunarele hainei tatei în timpul percheziției zilnice la care erau supuși lucrătorii. Apoi individul i le fura și le vindea, luând astfel și banii de la asigurare pentru despăgubire.) După ce mâneam ne duceam în sufragerie și răsfoiam

ziarele, tata fuma singura țigară pe care i-o permitea Gaby, iar ea pregătea faimoasa cafea turcească pe care o lăsa să fiarbă nici mai mult nici mai puțin de șapte ori. Strigând din bucătărie, își dădea

cu părerea despre ceea ce se întâmpla prin lume. Apoi mă prindea într-un colț și pretindea să știe ce făcusem la școală, dacă se formase vreo pereche nouă, cine se logodise la noi în clasă și dacă la petrecerile noastre se dansa acel dans nou (de parcă eu aș fi știut).

Erau lucruri care îi plăceau; pe vremea ei, nu o interesa altceva la școală. Pe la zece, când eu și tata eram morți de somn, Gaby decidea să ne revoluționeze dulapurile cu haine; scotea afară toate hainele de iarnă sau de vară, pregătea grămezi de călcat, de împăturit sau de cârpit, și casa se umplea de cârpe. Gaby, cu pantalonii suflecați, roșie în obraji, începea să cânte din repertoriul lui Beatles, pregătea mașina de spălat, călca în sufragerie, spăla podeaua și alerga în bucătărie să pregătească bunătatea de pe locul șapte al scării internaționale BIPI (Bucurie pentru Intestine, Plăcere pentru

Interior): budincă de ciocolată, ceva ce doar ea știa să pregătească în mod corect, fără cocoloașe. În acest timp îl trimitea pe tata să spele vasele, să întindă rufele, să arunce ziarele vechi care umpleau casa, iar pe mine să fac curat în camera mea. Tata și cu mine, ca doi servitori umili, ne plângeam, bombăneam și, întâlnindu-ne pentru o clipă între coridor și bucătărie, dacă ea nu ne vedea, ne strâmbam în spatele ei; dar nu aveam de ales; eram niște dependenți de budincă condamnați la muncă silnică, fiindcă doar ea știa să o facă fără cocoloașe. La miezul nopții cădeam frânți toți trei, cu casa pusă la punct: încă se mai auzeau râcâiturile celor trei lingurițe care săpau în zadar căutând ultima picătură de budincă. Eu nu reușeam să țin ochii deschiși, iar tata îi puneă o mână pe umăr și o săruta pe frunte, ca și cum eu n-aș fi fost prezent. Dar ce-mi păsa mie? Putea să o sărute liniștit. Apoi mă ghemuiam pe scaun și așteptam ca el, cu mâinile sale puternice, dar atât de delicate cu mine, să mă ducă în

pat. Dormeam... Cine știe cine îmi dădea acel timid sărut prietenos de colegi de echipă.

Ca de departe, îl auzii pe Felix șoptind: „Acum trebuie să îndrăznești! Este nevoie de idei mărețe, Tami! Idei colorate! Ca la cinematograful, ca la teatru!”

Când spuse „teatru” îmi explodează o petardă în cap: ce tâmpit sunt! Adică: ce tâmpită. Dar nu eram în stare să spun ce-mi venise în minte în acel moment. Ar l i crezut că era o idee proștir. Cfi. .1 eram un mototol, unul căruia i se oferea posibilitatea de a li cura jos, de a sfida legea, iar el cerea un cadou pentru o fată.

„Pentru o fată?” întrebă Felix cu un zâmbet, lăsându-mă trăsrit de ușurința cu care îmi citea gândurile pe față, fără îndoială pentru că am pielea atât de fină. Dar cum de nu-și dăduse seama că știam cine este?

„Da...” zâmbi Felix, rezemându-se de scaun și privindu-mă satisfăcut. „Ți se citește pe față că e ceva pentru o fată. Frumos! Ca tipul ăla, cum se cheamă, Don Quijotte, care a luptat în numele doamnei Dulcineea!

Chiar și eu, care nu mă omoram cu cititul, auzisem de acea doamnă nu prea frumoasă care locuia în orașul Toboso și de dragul căreia Don Quijotte pornise în viața aceea aventuroasă.

„Deci ce părere ai” mă provocă Felix. Îi sticleau ochii. „Ne-am hotărât cui vrem să dedicăm curajul nostru? Cine e frumoasa ta? Felix știe să țină un secret!”

„Gaby” am răspuns, luat pe nepregătite.

„Gaby?” începu să râdă, iar râsul îi trezi în ochi o explozie de scânteii. „Credeam că o să numești vreo puștoaică frumoasă de la tine din clasă, nu pe mama ta vitregă!”

„Gaby nu e mama mea vitregă. E doar Gaby!”

„Bine, bine. Îmi cer scuze! Foarte bine. Gaby. Frumos. Îi ești devotat.”

„Da” spun ca și cum m-aș fi justificat. „La început m-am gândit la

Zohara” am mințit, „dar Zohara e moartă” m-am scuzat, „în timp ce Gaby... nimeni nu se gândește la ea, așa că...”

„Înțeleg foarte bine.” Felix îmi făcu semn cu degetul.

„Ai spus Gaby, așa să fie!”

M-am simțit stupid și infantil. Ar fi trebuit să numesc vreo fată din clasă. Semadar Kantor sau Batsheva Rubin, reginele la modă.

Dar nu le iubeam pe niciuna dintre ele și nu voiam să fac nimic în numele lor. Dar Zohara... cum de nu mă gândisem la ea?

„M-ai surprins” spuse Felix, „e fermecător cum te porți ca un gentleman cu Gaby. Un adevărat cavaler. Vei li iubit de femei, asciltă-l pe Felix...” Apoi adăugă: „Mă faci să mă simt mai tânăr. Mi se pare că sunt alt bărbat”. Eu? Pe el?

„Așa că vom dedica curajul și istețimea noastră doamnei Gaby” și îmi întinse mâna întinzându-se pe masă. „Te-ai gândit la ceva deosebit să-i dărim lui Gaby? Un diamant sau un mic iaht ca să facă o croazieră în Cipru?”

„Nu... are rău de mare și pe plajă...” am șoptit, gândindu-mă în același timp că un diamant era cam somptuos pentru gusturile lui Gaby. Mă uitam la masă ca și acum nu aveam nici cea mai vagă idee ce-ar fi dorit Gaby. Nu știam cum să-i spun fără a părea un idiot.

„Dar există ceva care i ar face plăcere...” mă provocă Felix. Cunoșteam foarte bine acel ton. „Haide, nu-ți fie teamă! Cere orice, tot ce-i posibil și imposibil. Trebuie să ai curaj.”

Am început să râd. „E ceva prostesc, dar ea... nu. Prostii.”

Felix se aplecă către mine, cu ochii strălucind de curiozitate.

„Prostiile sunt punctul meu forte” spuse pe un ton blând, malițios.

„Sunt specialist în prostii!”

Murmurai, fără a fi convins: „Adevărul este că lui Gaby îi place o actriță.

— Mai mult, o adoră.”

„O actriță?”

„Da, o actriță de teatru. Lola Ciperolla.”

O scânteie? Un fulger periculos? Cum aş putea descrie strălucirea care trecu prin ochii lui Felix? Ciulise cu adevărat urechile, așa cum fac animalele?

„Lola Ciperolla! A... da numele îmi e cunoscut. Mi se pare că am întâlnit-o o dată...” își îngustă ochii ca niște fante albastre; știa că în acele momente se închidea în sine. Discutând însuflețit cu sine însuși. O dezbateră fierbinte în interior. Dar într-o clipită ieși la suprafață și se întoarse către mine:

„Da... Lola. O femeie de pe vremea mea! Când eram tânăr, ea era ca o regină la Tel Aviv.” Mișcă brațele deasupra mesei, imitind un dans sinuos și cântând încet: *Ochii tăi/strălucesc ca diamantele / Un adio pe peronul nării...* Da, da, Lola cânta, și recita, dansa... știa să facă orice! Apoi coborî din nou vocea și dădu frâu liber gândurilor, Ură să și ascundă mirarea: „Nu știam că pe Lola o știi și o plac cei din generația mai tânără.” Atunci am început să-i povestesc cum Gaby o imita pe Lola. Mă făcea să râd sau să plâng când recita fragmente interpretate de ea. Datorită lui Gaby, știam pe de rost scene întregi.

„Și doamnei Gaby i-a plăcut dintotdeauna și îi place și acum?”

„Cred că da. Și știe să cânte *Ochii răi strălucesc* ca ea, ca Lola Ciperolla. Cu toate gesturile ei. Nu le poți deosebi. Și zice Gaby că, dacă ar... avea... eșarfa... nu, nimic. Prostia despre care spuneam mai devreme.”

„Cum nimic?” Felix ridică vocea, zâmbind larg. „Cum nimic? Hai, povestește! Cum e povestea aceasta cu eșarfa? Eșarfa Lolei?”

La naiba, dar ce-mi păsa?

„Uneori Gaby zice, în glumă, bineînțeles, că dacă ar avea eșarfa Lolei ar putea să fie o actriță sau o cântăreață adevărată. Este tot ce-și dorește.”

„Eșarfa?”

„Această actriță” îi explic, „poartă mereu o eșarfă. Violet. În fotografiile din ziare poartă eșarfa asta. O are mereu cu ea: acasă, la

teatru, pe stradă. E simbolul ei.”

„Da, știi asta. Mereu a fost așa.. Eșarfa Lolei... Ai văzut-o vreodată?”

Zâmbi. „O dată? De unsprezece ori! Cel puțin!”

„Oh! Unde?”

„Mai ales în spectacole.” Gaby mă dusese să văd de trei ori *Romeo și Julieta*, *Crimă și pedeapsă* de două ori, *O nuntă însângerată* de Lorca o dată și *Macbeth* de patru ori. „Și o dată am întâlnit-o în realitate pe stradă, latel-Aviv.”

„V-ați întâlnit întâmplător?”

Am ezitat. În fond, era un secret între mine și Gaby pe care nu i l-am spus nici măcar tatei.

„Întâmplător. Am așteptat-o lângă casa ei și după puțin timp a venit.”

„Erați lângă casa ei din întâmplare?”

„Da, și ea a ieșit...”

O pândisem acolo de vreo cincizeci de ori, dar numai atunci am reușit să o vedem.

„Și ați vorbit cu ea?”

„Aproape. Gaby a întrebat-o cât e ceasul, dar ea nu a auzit. Se grăbea.”

Cum îi tremurase mâna lui Gaby pe umărul meu când Lola a trecut prin fața noastră! Am așteptat-o o oră și jumătate în fața gardulețului din fața casei la Tel Aviv. Eram morți de frig, cerul era acoperit de nori, când deodată a apărut ea și lumea a devenit aurie. Avea o pălărie neagră și venise acasă într-un taxi. Nu s-a mișcat până când șoferul nu i-a deschis portiera. A scos afară un picior lung, aristocratic, refuzând mâna bărbatului care se oferise să o ajute. Cu vocea sa gravă îi spusese: „Plătește teatrul”. Mergea cu spatele drept ca o regină, iar eterna eșarfă îi flutura pe umeri. Fusesem aproape de ea timp de un minut! După acel succes, ne-am dus să o așteptăm de multe ori: ore de așteptare, de frig, de căldură,

de ploaie, umbrelele întoarse de vânt, kilometri de conversații despre ea, și palpitații, dezamăgiri, dar nu renunțam niciodată la această distracție când mergeam la Tel Aviv.

„Și Lola v-a spus ceva?”

„Nu. Se grăbea.” Gaby mă împinsese către ea, dar o doamnă ca Lola firește că nu dădea nicio atenție la ceea ce se întâmpla în jurul ei. Nici nu ne-a privit. Mergea dreaptă și gânditoare; dar nu ne-am simțit jigniți, fiindcă oricum era o distanță între noi ca de la cer la pământ.

Felix medită puțin, acoperindu-și gura cu mâinile sale frumoase. Acum că-i mărturisisem totul, nu mai puteam să tac: „Gaby zice că secretul magnetismului Lolei este acea eșarfă, dar sigur că glumește”. Îmi plăcea la nebunie să spun acel nume, Lola Ciperolla. Avea un gust de ciocolată albă, elvețiană.

„Dar de ce te atrage Lola atât de tare?” întrebă Felix gânditor. Mă surprinse faptul că îndrăznea să o cheme pe nume.

„Pentru că e o actriță atât de...” am căutat cuvintele lui Gaby, „formidabilă, genială.”

Ospătarul cu fața rotundă ne aduse cafeaua. Continua să se poarte cu respect față de Felix. Impresionat de bunele maniere și de aerul lui distins, se aștepta să obțină un bacșiș bun. Uitându-mă la prețurile pe lista de bucate, am socotit cât va plăti Felix aceasta cină și mă luaseră amețelile: cam jumătate din salariul tatei pe o lună. Să fii chelner... este o meserie frumoasă. De ce să nu luăm în calcul ideea lui Gaby să deschidem un restaurant? Sorbii încet cafeaua neagră. Era amară și nu-mi plăcea, dar nu am spus nimic, pentru ca Felix să nu-și dea seama că era prima cafea din viața mea.

Felix era dus pe gânduri, iar mie îmi veni ră în minte toți iubii Lolei Ciperolla, toți poeții și pictorii care au adorat-o, ceea ce spusese într-un ziar: că nu s-ar fi măritat niciodată deoarece căsătoria este o sclavie și nu ar fi permis nici unui bărbat să-i domine sufletul și corpul. Nu există bărbat pe lume care să fie demn

de asta, declarase într-o revistă pentru femei; niciun bărbat nu știe să iubească o femeie așa cum o femeie știe să iubească un bărbat.
Lola

Ciperolla spunea lucruri de felul acesta fără nicio rușine.

„Aș săruta fiecare vorbă a ei” zicea Gaby lingându-se pe buze.

„Dacă aș avea un sfert din curajul ei, aș fi o femeie fericită.”

Chelnerii aduseră un toii cu lumânări pentru o doamnă frumoasă de la o masă din colț și am cântat cu toții *Happy Birthday*.

Mă simțeam bine. Lumânările scânteiau, iar eu aveam obrajii în flăcări. După ce îi dezvăluisem lui Felix ideea mea, mă simțeam vesel și ușor ca un fulg. Mă jucam de-a Tami și Nono. Era ușor:

dacă mângâiam coada de la început până la sfârșit ca pe cordonul unui clopoțel sau ca pe frânghia unei fântâni, apărea Tami. Nu trebuia să-mi modific fața sau gesturile, doar sensibilitatea, trecând dintr-o parte în alta: o mișcare imperceptibilă, tic-tac! Amnon și

Tami, Hansel și Gretel... Deodată, Felix scoase monoclul din buzunar și mă privi curios și tăcut, cu un chip blând și fericit. Nu-mi păsa dacă își dădea seama de micile mele metamorfoze; m-am bucurat văzându-mi încă o dată imaginea reflectată în monoclu, fiindcă mă simțeam puternic, cufundat într-o licoare magică.

Puteam să fiu ceea ce doream, chiar și o fată. De ce nu, doar eram un profesionist! Un artist în domeniu. Un copil-cameleon. O zi sau două de exerciții și aveam să fiu la fel ca Felix. Dublura sa.

Urmașul său.

Felix vârî monoclul în buzunar, ridică cupa de șampanie în cinstea performanței mele și bău până la fund. „Un restaurant exce-

lent” zise, lingându-se pe mustăți. „Odată, cu ani în urmă, când Felix era încă Felix, veneam aici o dată pe săptămână. Rezervam tot restaurantul pentru mine și prietenii mei. Dar atunci aveam bani să plătesc.” îmi zâmbi. Nu eram atent la ceea ce spunea, chiar dacă ar fi trebuit să fiu. Dar eram distrat din cauza emoției. Felix își șterse

gura cu un șervețel: „Deci doamna Gaby ar vrea să devină o stea de cinema?”.

„Pe vremuri, da. Acum s-ar mulțumi cu curajul Lolei Ciperolla, fiindcă ar vrea să facă și ea ce vrea, fără să se gândească la părerea celorlalți.” Să fie independentă ca Lola, puternică, să știe să vrăjească bărbați fără să sufere din cauza lor. Și să-l oblige pe tata să o ia în serios sau să-l facă să o implore să-l ia de bărbat, lată ce vroia ea. Desigur, în acel moment nu am spus nimic.

„Și ce zice domnul, tatăl tău despre asta?” întrebă Felix, confirmându-mi că pentru el eram ca o carte deschisă.

Asta mai lipsea, să afle tata acest secret dintre mine și Gaby.

„Știe faptul că Gaby o adoră pe Lola?” continuă.

„Da, Dar nu știe că am întâlnit-o la Tel Aviv și că am fost la spectacolele ei.” M-a pus să jur că nu voi spune nimic, că nu voi pomeni numele Lolei acasă. Nici măcar în glumă. Poate că îl-ar fi trebuit să-i spun nici măcar lui Felix.

„N-o să-i povestești, nu i așa?”

Felix își puse mâna pe piept și închise ochii. Genele sale lungi tresări că.

„Promit.”

„Nu, jură.”

Flăcările lumânărilor se reflectau în lentilele ochelarilor săi.

„Să știi un lucru: când Felix jură, este o păcăleală, când promite își ține promisiunea. Așa este. Așa că îți promit, pe cuvânt de bandit.”

M-am gândit un pic și am fost de acord.

Poate fiindcă vorbise despre înșelăciune, mi-am amintit de ceva: „Ce ai spus mai înainte?”

„Referitor la ce? Am zis multe lucruri.”

„Că nu ai bani să plătești restaurantul?”

„Ah! Este o fată grozavă!” exclamă vesel. „O fată uimitoare!”

„Cine? Lola Ciperolla?”

„Nu. Doamna noastră, Gabriela, Gaby; Dulcineea noastră în cepe

să-mi placă.” Am fost atât de mulțumit auzindu-l încât am uitat ce vroiam să aflu de la el. Murmură ceva de unul singur, zicând cuvinte de neînțeles, apoi zise: „Și i-ar plăcea să aibă eșarfa Lolei”.

„Da.”

Și spicul tău de aur, dar n-am îndrăznit să spun asta.

„Și ce ar mai dori doamna Gaby? Nu fi timid, spune-mi totul!”

Avea acel ton glumeț, dar am observat că gesticula excesiv.

„De unde știi că mai vrea și altceva?”

„Aștept răspunsul, domnule Feyerberg.”

Atunci mi-am dat seama că știa totul. Am lăsat capul în jos.

Dacă mă refuza, cu atât mai rău. N-aveam ce pierde.

„Un... un spic de aur de-al tău.”

„Eram sigur” comentă fără să zâmbească.

Inima îmi bătea puternic. Credeam că acel vis minunat se va termina. Jucându-se cu un chibrit, îmi spuse în grabă: „Ai știut de la început cine sunt?”

„Doar de astăzi după-amiază” am mărturisit, „când polițistul a citit numele tău pe permisul de conducere.”

„Am crezut că nu ți-ai dat seama” șopti. „Am crezut că polițistul era prea tânăr ca să-și amintească de numele meu și că nici tu nu ți-ai dat seama...” Apoi rupse chibritul cu un trosnet, iar eu tresării. Continuă: „Ți-ai dat seama, dar ai tăcut. Știai că eu eram celebrul Felix Glick și nu mi-ai zis nimic. Fără îndoială, ai putea să devii cel mai mare detectiv din lume”.

Vocea sa deveni dintr-o dată aspră, și mi-am dat seama că vorbea cu un fel de ranchiună. Ca și cum s-ar fi aflat de partea cealaltă a baricadei. Am auzit din nou răsunând alarma în mintea mea.

„Ce mai știi despre mine? Ce ți-a mai povestit?”

„În mare, cam ce mi-ai spus tu în timp ce mâneam. Că erai bogat, dar cheltuiai tot, că erai ca un fel de rege în Tel Aviv, că ai călătorit în jurul lumii, că făceai tot felul de chestii la bancă, și că ai fost urmărit de polițiști din toată lumea. Ca să nu-l jignesc, m-am

prefăcut că nu știam în ce împrejurări se întâlniseră el și tata pentru prima dată.

„Îmi imaginez că nici despre asta nu vorbește în prezența tatălui tău.“

„Niciodată. E un secret între mine și ea.“

„Este o fată foarte specială” spuse Felix gânditor, mângâindu-și inelul cu piatră neagră. „Cred că e mai inteligentă decât mine. Decât tatăl tău. Ce fată grozavă!”

„Da? Crezi cu adevărat că este deosebită?” Trăind împreună cu ea și văzând cum se purta cu ea tata, uitam adeseori cât era de deosebită și de inteligentă.

Felix se gândi un moment și spuse: „Eu cred, dacă înțeleg ceea ce are de gând... atunci tot respectul meu. Complimente doamnei Gaby! Ce fată grozavă!”

Nu-mi venea să cred că reușisem să scăpăm, că această călătorie era salvată și că va continua.

„Atunci ești de acord cu mine? Încercăm să-i facem rost de eșarfă?”

„Și de spicul de aur, bine-nțeles.”

Lăudat să fie Domnul-Dumnezeu și tot cerul! Ura, ura!

„Ți-a' spus cumva doamna Gaby de ce o interesează acest spic al meu?”

„Nu știu, nu-mi amintesc.”

L-am mințit. Nu vroiam să-l jignesc.

Pentru că Gaby făcea haz, zicând că dacă ar fi avut un pic de spirit criminal, tata s-ar fi îndrăgostit de ea imediat; fiindcă el era interesat doar de lumea interlopă. Poate că ar fi trebuit să-i spun lui Felix. Poate că l-ar fi considerat un compliment. Gaby spunea mereu: „Felix Glick și Lola Ciperolla! Aceasta este combinația câștigătoare! Dați-mi eșarfa violet și spicul de aur și îmi voi pune o dorință: să rup destinul meu de Cenușăreasă și să-i câștig inima acestui prinț nesuferit! Poți să-mi faci rost de lucrurile acestea,

cavaleriile?”

Și clipea languros din ochi, uitându-se la mine.

Felix continuă: „Poate că Lola va dori să facem ceva înainte de a ne da acel obiect atât de prețios.”

„Să ceară ce vrea! Va fi misiunea noastră!”

„Dar ar putea cere ceva dificil!”

„Trebuie să ai curaj!” i-am amintit, fericit.

Felix își mângâie mustățile. „Poate că ar trebui să-ți cei și eu ceva pentru spic. Ce zici? Un spic de la Felix Glick nu se obține cu una, cu două.”

Un clopoțel de alarmă începu să sune înăuntrul meu: „Ce vrei, de fapt?” am zis cu o voce stridentă. Vorbeam cu el de parcă ar fi fost un străin.

„Să nu-ți fie teamă, domnule Feyerberg!” zise dintr-o dată.

Mi-am dat seama că se simțea jignit. „Nu ai încredere în Felix, așa-i?”

„Voiam să știu...”

„Nu! Nu mai zice nimic, nu minți!” Deodată era supărat pe mine. „Felix nu te minte niciodată, iar tu nu faci altceva decât să-l bănuiești tot timpul! Nu e frumos. E păcat.”

Tăcu. Închise gura furios, cu fruntea plină de riduri. Era un bărbat în toată regula, dar se supăraseră ca un copil.

Muream de rușine. L-am întrebat cu umilință: „Voiam doar să știu ce vrei în schimbul spicului.”

„Încă nu. Trebuie să fiu sigur că ești pregătit.” își încrucișă mâinile pe piept, evitând să mă privească.

„Sunt pregătit. Hai! Sigur că sunt pregătit.”

Dădu din cap: „încă nu. Ești prea neîncrezător. Ești mereu în alertă!” Uitase complet că era travestit în bunicul Noe și vorbea cu vocea sa obișnuită. „Încă nu-ți dai seama că Felix îți propune un lucru extraordinar. O ocazie! Îți propune să devii Felix, să impui legea sa, să fii ca într-o poveste! Când vei crede în mine, în

minciunile mele, atunci vei fi pregătit să trăiești după legea mea!”

Ce aș fi putut să răspund? Îmi doream atât de mult ca el să fie mulțumit de mine, dar îmi era teamă. Poate că nu aveam încredere în el. Poate că nu eram capabil să fiu un criminal, chiar și în glumă, deoarece eram prins în capcana propriei mele frici.

„Termină-ți cafeaua, trebuie să plecăm” zise, „și nu trebuie să bei ce rămâne pe fund. Avem mult de lucru.”

Am lăsat ceașca și l-am privit în ochi. L-am văzut mai relaxat. Poate că de această dată mă ierta că îl jignisem.

„Știi unde mergem?” întrebă.

„Să luăm eșarfa de la Lola Ciperolla” am răspuns, între îndoială și speranță. Cine ar fi crezut că din gura mea va ieși acea frază? Vroiam să-i arăt că mă metamorfozam sub ochii lui.

„Bravo” observă obosit, „înveți repede.”

„Să mergem.” M-am ridicat entuziasmat. Vroiam să-l contaminez cu bucuria mea, cu veselia mea, voiam să uite ce se întâmplase. „Să mergem!”

„Un moment!” Felix nu se ridicase încă. Acea expresie de suferință încă mai era întipărită pe chipul său, dar în ochi i se citea o privire cu o expresie de reproș: „Dar cum te porți, domnule Tami Feyerberg? Suntem la restaurant! Mai întâi, trebuie să ne aranjăm ca să nu plătim!”

15

CORIDA

„Și dacă nu e acasă?” îl întreb, după câteva minute de mers.

„Este, este” mormăi Felix continuând să fredoneze cântecul lui obișnuit, acompaniat de plesnituri din limbă și bătăi pe volan.

„Acum cred că e la teatru, spectacolul trebuie să se termine, dar apoi se va duce imediat acasă.”

„Și dacă se hotărăște să se ducă altundeva?”

„Nu. Trebuie să se ducă acasă, e obligatoriu.”

Nu-mi plăcea faptul că știa atâtea lucruri despre Lola Ciperolla.

În fond, eu îi dedicasem mai mult timp decât el.

„De ce se duce acasă obligatoriu?”

„Deoarece există un principiu: ceea ce trebuie să se întâmple se va întâmpla. Iar ea trebuie să se ducă acasă ca să-ți dea eșarla.

Asta-i tot!”

„Ce fel de principiu?”

„Principiul călătoriei noastre. Un principiu special! Încet-încet se va lămuri totul.”

Nu mai înțelegeam nimic. Dar mă simțeam bine, cufundat în scaunul vechiului Volkswagen. Stăteam ghemuit ca un bob de mazăre (o altă expresie de-a lui Gaby), atât de obosit încât nu-mi mai era teamă de nimeni. Nici măcar de chelnerul pe care-l lăsasem în parcare, țipând ca un nebun, agitându-și mâinile furios, nici de cele două bariere ale poliției pe care le trecusem fără a da de bănuț. Mi se părea că sunt norocos în ziua aceea.

Dar cine eram eu?

Un impostor. Un actor. Un băiat mascat în față. Unul care mănâncă pe săturate la restaurant, fără să plătească nota. Simțeam între ochi o plăcere subtilă, aproape dureroasă, răspândindu-se din creștet până în măduva spinării... Felix pregătise cu atenție lovitura: l-a convins pe ospătar să împingă mașina ca să pornească, lăsându-i în mână un portofel gros, dar gol, adică umplut cu nisip...

Trec peste amănunte, nu sunt importante. Ar fi mai bine să recunosc că mi-e rușine să povestesc ce rol am îndeplinit eu, cum am contribuit la fapta aceea destul de crudă.

Tata va veni cu siguranță mâine să plătească datoria, îmi trecu prin cap. Și m-am simțit ușurat, poate prea mult, dar în acel moment n-am vrut să mă gândesc. Mi-am scos în grabă peruca neagră, trecându-mi mâinile prin păr. S-a terminat! Eu sunt eu! Să lăsăm baltă această nebunie cu Tami! Mâine dimineață tata va veni cu portofelul plin și va plăti. Adevărul este că nu-i văzusem niciodată portofelul plin, dar cu un surâs și o bătaie pe umăr ar fi

clarificat totul, s-ar fi scuzat, ar fi reglat conturile, ar fi plătit, lăsându-i chiar și un bacșiș frumos chelnerului – exageram mereu în mintea mea – și, o dată ieșiți din restaurant, vom începe toți să râdem, chiar și ospătarul cel gras, spunând: da, frumoasă inițiativă, cu adevărat profesionistă; nu putem să nu fim indulgenți cu cei geniali, nu-i așa?’ Apoi tata va merge în altă parte să repare nebuniile noastre, calmând spiritele după isprăvile lui Felix.

Ce tâmpit! Prost cu diplomă. Nono și fanteziile lui.

„Tu îmi ești încă dator, domnule Feyerberg” fredonă Felix. „Ai promis că-mi povestești cum de ești vegetarian și de ce nu mănânci carne.”

„Vrei să știi cu adevărat? Îl Eram mirat, deoarece poveștile mele nu erau nimic în comparație cu aventurile lui.

„Dacă vreau să știi?” începu să râdă. „Vreau să știi totul despre tine! Tot ce ți s-a întâmplat de la început și până acum.”

Aceasta este una dintre acele fraze care-mi intrau pe o ureche și-mi ieșeau pe alta. Credeam că vroia să mă facă să vorbesc: doar după aceea mi-am dat seama că fusese mereu sincer. Voia într-adevăr să știe totul. Toate amănunțele vieții mele insipide. În timp ce eu nu-l credeam, nu înțelegeam și nu-mi imaginam nici pe departe ceea ce vroia să spună.

Volkswagen-ul verde mergea liniștit de-a lungul drumului de lângă mare. În aer se simțea umiditatea verilor din Tel Aviv. Uneori ne depășea câte-o mașină; se duceau toți să se distreze. La această oră Ierusalimul doarme, în timp ce aici începe viața. Felix se oprise din cântat ca să mă asculte. Dar eu tăceam și, nesuportând acea liniște, deschise radioul. Se auzi o voce cântând răgușit un jazz. Lui Gaby îi plăcea acest fel de muzică. Am închis ochii și am început să mă gândesc la casa mea, la ea și la tata, la faptul că nici măcar nu-i sunasem să le spun cum mă simt, să le mulțumesc pentru această idee nebunească, pentru imensul sacrificiu. M-am întrebat cum de mi permitea să trăiesc această aventură, el care lupta împotriva

răufăcătorilor...?

Apoi, fără să-mi dau seama, ca într-un vis, am început să vorbesc. Limba îmi era greoaie, iar mintea leneșă. Nu am zăbovit prea mult asupra poveștii cu Flaim Stauber. Am început să-i povestesc de când îmi intrase în cap că eu eram primul toreador evreu. Haim, eu și restul bandei am făcut niște *banderillas* rupând mânere de sapă și decorându-le cu hârtie colorată. Apoi am construit cai din mături, făcându-le capul din ciorapi umpluți cu cârpe. Am căutat în tot cartierul și am furat cămăși, haine, fuste și prosoape roșii – dacă nu, cum am fi putut enerva taurul?

Iată numele personajelor în ordinea apariției lor:

Banclerillos: Shimon Margolis și Avi Kabbesa.

Picadores: Haim Stauber și Mișa Dubovski.

El Matador: eu, Nono.

„E foarte frumos că ai fost tu matadorul” comentă Felix.

„De ce e frumos?”

„Îmi place că tu ai fost protagonistul. Îmi place că semeni cu mine.¹¹

Exact la ora cinci după-amiază (ora lui Garcia Lorca), am intrat în grădina lui Mautner printr-o spărtură în gard. Vaca Pesia păștea; ne-a privit cu ochii ei mari și negri, mișcându-și botul, fără a bănuși nimic. Era o vacă destul de mare, cu pete albe și negre. Mautner ținea la ea și o îngrijea cu dragoste. O dată pe an îi făcea însămânțam artificială și vindea vițeei fără părere de rău. Mautner nu avea nici soție, nici copii, iar Pesia îi era dragă ca lumina ochilor, era prietena lui, dacă Mautner putea avea o prietenă.

Era un bărbat înalt și gras, cu părul roșu, zbârlit, tuns militarăște. Avea fața rotundă și umflată, ca și cum ar fi fost mereu pe punctul să explodeze de furie. Avea mustăți de culoarea morcovului, dedesubtul cărora ieșeau cuvinte tăioase și pline de ură. În fiecare joi, la patru și jumătate fix, se urca în Cortina sa și se ducea la întâlnirea săptămânală a veteranilor. Era îmbrăcat cu o cămașă kaki

cu epoleți și pantaloni scurți. O dată pe săptămână, în ziua în care eu și tata lustruiam Perla, trecea pe lângă casa noastră cu pas ca de militar și se oprea să-l întrebe pe tata cum de nu scoate mașina în stradă. Scena se desfășura mereu la fel: tata nu se ridica, se limita doar să-i spună: „Nu e o mașină obișnuită, domnule Mautner. Dacă ar ieși afară și ar da de libertate, ar începe să facă pe nebuna. O mașină ca asta are nevoie de spații mari, nu de străduțele acestui oraș!” Mautner strâmba din gură, spunând că dacă tata i-ar fi vândut-o, el ar fi îmblânzit-o, iar ea l-ar fi ascultat ca o marionetă. În acel moment, cu același gest, tata îi arăta palmele murdare de ulei, spunând: „Când îmi va crește păr aici, atunci veți avea onoarea să o conduceți”. Și într-o zi părul i-a crescut în palme.

La cinci după-amiază m-am prezentat în fața vacii lui Mautner. Eram îmbrăcat cu o manta roșie făcută dintr-un prosop, cu patru ciorapi legați la colțurile ei, ca razele unui soare roșu-aprins. Pentru această ocazie, Shimon și Avi își puseseră singurele lor veșminte de sărbătoare, pantaloni de stofă și cămași albe. Avi, care atinsese deja maturitatea religioasă, și-a mai pus și un papion negru.

Haim era cel mai elegant: avea un costum. Era primul copil pe care-l văzusem îmbrăcat în costum. Pantaloni negri, cămașă albă și haină croită ca un frac.

„E pentru concerte” spuse ca și cum s-ar fi scuzat, „mi l-a cumpărat tata în străinătate. M-am nenorocit dacă-l murdăresc.”

Ne-am dat mâna cu solemnitate, am luat caii de lemn și cu pași siguri am încercuit-o pe Pesia.

„Un foșnet trepidând se simți printre mulțime” am recitat, ridicând tonul vocii, „ochii taurului scânteiază de furia de a omorî, doamnelor și domnilor! Se plimbă prin toată arena!” Biata Pesia Mautner rumega liniștită un fir de iarbă.

„*Banderilleros!*” urlai gesticulând și făcând un pas înapoi.

Shimon Margolis și Avi Kabbesa parcurseră arena în galop. După regulile coridei, ar fi trebuit să meargă pe jos, dar acest lucru

li se păru demn de dispreț, așa că au amenințat că vor crea Sindicatul *Banderilleros* din Israel, făcându-mă să înțeleg că vor boicota corrida. Am fost obligat să cedez.

Când auziră „ole!”, cei doi începură să se încurajeze reciproc și să-și vânture lăncile. Avi era cel mai isteț: dădu piteni calului ajungând aproape de Pesia, și, cu un efort supraomenesc, îl opri chiar sub nasul vacii. Calul se ridică în două picioare și Avi lovi ușor vaca pe spate.

Se auzi un zgomot înfricoșător. Haim, care era lângă mine, își strânse picioarele.

„Ai atins-o” zise Mișa cu voce lentă și profundă, „Ne omoară Mautner.”

Dar Avi era atât de orgolios! Galopa prin arenă urlând sloganul echipa sale de fotbal favorite. O lovi din nou pe Pesia, de data aceasta peste crupă.

Vaca făcu un pas înapoi, ridică botul și ne privi cu ochi curioși. Pentru un moment razele soarelui îi făcură să strălucească vârful coarnelor și părea că e groaznic de furioasă.

O furie care încă nu se manifesta: părea adormită, ghemuită în vârful coarnelor. Celor doi *picadores*, Mișa și Haim, cu caii și lăncile ascuțite, le revenea rolul de a trezi furia animalului. Mișa nu era deloc înzestrat. Îi lipseau entuziasmul (folosind un eufemism) și grăuntele de nebunie necesar. Îi oferisem acest rol doar pentru că era prietenul meu. Haim Stauber era, în schimb, formidabil. Începu să galopeze cu calul său pursânge „Moartea”, sărind în jurul vacii ca un vultur răpitor, ieșind din toate părțile și urlându-i în urechi, în timp ce colțurile hainei fluturau în vânt ca două aripi negre. Îi atinse chiar și spatele cu lancea.

Pesia se cabră și se smuci.

Lupta se termină brusc. *Picadores* și *banderilleros* se înghesuiră unii în alții, albi ca varul. Le dispăruse tot cheful de luptă.

„V-ați speriat doar că a dat din picior?” i-am întrebat și am făcut

un pas înainte, fluturându-mi pânda roșie – un prosop furat de la un hotel din Tiberiada.

Haim se bloca. Gâfâia, fixându-mă cu neliniște și curiozitate. Avea ochii foarte ciudați care se măreau și se micșorau în momentele emoționante; păreau că respiră.

„Ești sigur că ai curaj?” întrebau ochii lui.

„Am de ales?” au răspuns ai mei.

Am îngenuncheat și m-am rugat la Dumnezeu să mă ajute. Și deoarece eram primul *torero* israelian, în locul crucii făcute de un *torero* creștin, am schițat steaua lui David în aer. Am rămas nemișcat pentru mult timp la fel ca Paco Camino, Rafael Gomez și Juan Belmonte. Era ca și când aș fi presimțit ceea ce urma să se întâmple și voiam să prelungesc această așteptare. Apoi m-am ridicat și, cu mișcări lente, mi-am încălecat calul. Mai întâi am înconjurat vaca. Era iritată, mă urmărea cu privirea. Văzută de aproape chiar părea înfricoșătoare: era aproape cu un cap mai înaltă decât mine și lată cât un șifonier. Am trecut prin fața ei în galop, practic chiar pe sub botul ei, i-am văzut nările umflate, negre și umede. M-am apropiat de ea și am lovit-o cu palma.

Lovitura răsună ca un bici. Mă durea mâna, iar Pesia își întoarse capul și mugii de durere. Mugetul m-a cutremurat și în același timp m-a surescitat. Era un muget adevărat, dureros, care suna la fel ca atunci când Mautner îi lua vițelul. Plângea și mugea zile întregi, iar acum scotea același zgomot din cauza mea. Dintr-o dată nu mă mai recunoșteam. M-am întors, iar ea a făcut la fel, cu o agilitate surprinzătoare, privindu-mă fix. Ugerul plin de lapte i se legăna greu. Am început să bat pasul pe loc; la fel și ea. Am înclinat capul, la fel și ea. Așteptam să mugească din nou. Vroiam să aud încă o dată acel sunet amenințător. Dar vaca tăcea. Nu vroia să-mi dea această satisfacție! Atunci, galopând și urlând în gura mare, răgușit, am trecut pe sub botul ei, am deviat în ultima secundă și am lovit-o din nou. Animalul s-a cabrat din nou mugind, iar eu am fugât cât

mă țineau picioarele.

Povestea devenea din ce în ce mai serioasă. Prietenii mei erau adunați lângă gard, pregătiți să fugă. Nu îi vedeam. Uneori reușeam să văd chipul încântat al lui Haim; eram sigur că de acum înainte n-aveam să-l mai pierd niciodată, că acea luptă era pecetea prieteniei noastre. Ce ar mai fi putut să-mi ceară, ce aș mai fi putut să-i dau, mai mult decât această nebunie care îi era destinată doar lui?

Râuri de sânge îmi invadaseră creierul și între ochi simțeam bâzâitul care însoțea poveștile, minciunile, dorința de a demonstra de ce eram în stare. Luând din nou cu asalt vaca, am căzut la picioarele ei și am reușit cu greu să mă rostogolesc departe de ea. Vaca lovi calul meu cu o copită și îi rupse coloana vertebrală ca pe un băț de chibrit.

Fără cal, am început să mă simt slab și dezarmat. Am început să alerg către Pesia, dând din mâini ca o elice de elicopter și țipând din toată inima. Presimțeam că se apropia momentul bătăliei finale, până la moarte.

Probabil și vaca știa asta. Stătea pe loc și dădea din picioarele din spate. Apoi ridică coada și începu să urineze, cu un miros acru de sudoare, de urină și de teamă, în timp picioarele i se încordau călcând pământul noroios. M-am năpustit asupra ei ca din pușcă. Am apucat să-i văd capul aplecat în jos și coarnele negre.

Ce lovitură! Botul ei greoi, tare ca o piatră, îmi lovi umărul și mâna, tăindu-mi respirația. M-am repezit răcnind în via lui Mautner, iar ceilalți alergară către mine. Aproape că nu mai vedeam. Aveam ochiul stâng închis, acoperit de sânge, iar mâna dreaptă mă durea. Mi-a rămas o cicatrice acolo. Dar am reușit să mă ridic, clătînându-mă.

Mă aflu încă în mijlocul arenei fierbinți. Am scos încet șurubelnița cea mare a tatei. Nu reușeam să vorbesc, parcă maxilarul îmi cântărea o tonă, așa că i-am confiscat calul lui Mișa rapid și, șchiopătând, am început să tropăi în jurul vacii.

Soarele apunea. Pesia se învârtea și ea după mine, urmărindu-mi fiecare gest. Uneori încerca să sară și să mă lovească din nou. Avea ochii însângerați, iar din gură îi ieșea o spumă albă.

I-am fluturat de trei ori mantaua roșie în față.

Îmi curgea sânge din răni, iar umărul mă durea îngrozitor, dar continuam să lupt, în ciuda chinului și a durerii, mai presus de orice raționament. Colțurile mantalei zburau în jurul meu, iar ultimele raze de soare mi se păreau a fi privirile a mii de spectatori

ațintite spre mine prin binocluri. Dar cel mai mult mă chinuia acel bâzâit dintre ochi. Știam cu certitudine că făceam ceva ce niciun alt copil nu îndrăznise să facă înainte; un lucru interzis cu adevărat; eram cel mai mareț dintre toți și cel mai disperat.

Când se zări ultima rază de soare, m-am năpustit pentru ultima dată. Am galopat cu toată puterea ce-mi rămăsese, ținând în mână șurubelnița. Pesia lăsă capul în jos. Am trecut prin fața ei și, făcând cel mai mare salt din viața mea, i-am înfipt șurubelnița între coaste și am căzut în noroi.

„Cu șurubelnița?” întrebă Felix, apăsând din greșeală pe frână și făcându-ne să tresărim. „E-adevărat?”

Era adevărat. Pe partea dreaptă, de sus în jos. Începuse să-i curgă sânge; roșu închis și foarte cald.

Pesia rămase nemișcată un moment, își întoarse capul către mine, lent, dureros. Ne-am privit înspăimântați. Apoi vaca a mugit.

Ochii i s-au umplut de furie și s-au făcut mai negri și mai strălucitori. Mugi din nou, ridică coada și începu să fugă înnebunită.

A fost oribil. Își pierduse mințile. Se îndreptă către casa lui Mautnefși cu o lovitură de coarne a dărâmat ușa. Corpul său imens a trecut prin peretele de cărămidă și a intrat în casă. Am rămas șocat, fără voce și terorizat. Vedeam doar poarta lui Mautner și un perete din sufragerie, în timp ce vaca era nevăzută; animalul furios

se dezlănțuise înăuntru: se auzeau trosnete de mobilă și zgomot de sticlă spartă, și lovituri surde; căută să iasă din casă, poate fără niciun fel de intenții rele, dar în câteva minute a demolat toată casa, a distrus mobila și frigiderul.

Apoi s-a făcut liniște. Am privit în dreapta și în stânga, dar prietenii mei dispăruseră. M-am oprit în mijlocul grădinii lui Mautner.

Dinspre casă s-a auzi un muget de uimire. Ascultam cum Pesia mergea printre dărâmături, muta cu coarnele scaune și mese.

Pentru un moment am crezut că vroia să facă ordine. Apoi apărui în ușă. Botul uriaș, spatele enorm. Cu pași greoi, se întoarse în grădină. Mă privi ca și cum nu m-ar fi văzut și începu să pască. Avea un cheag de sânge în locul în care o lovisem.

Păștea iarba concentrată, ca și cum ar fi încercat să-mi amintească mie și sie însuși ce trebuia să facă o vacă obișnuită.

În mașină domnea tăcerea. Felix mă privi pe furiș, ca și cum m-ar fi văzut pentru prima oară. Eu tăceam, îmi părea rău că-i povestisem acel episod.

„N-aș fi crezut!” zise, punându-și mâinile pe volan.

După această coridă, s-a terminat prietenia mea cu Haim Stauber și grupul s-a destrămat definitiv. Tata a fost silit să-i dea lui Mautner Perla ca despăgubire. Rămăsesem fără Perlă, dar mai ales fără ceremonia de marți seara, când împreună cu tata rămâneam să vorbim ca între bărbați. Între paranteze, atunci a fost prima dată când m-au trimis la Flaifa ca să ascult predica fratelui lui tata.

Și a mai fost ceva. Într-o zi, Mautner a încărcat-o pe Pesia într-un camion și a dus-o la kibbutzul de unde o cumpărase. Vecinilor le povesti că după cele întâmplate nu mai reușea să țină la ea. Vaca îl trădase și nu mai voia să știe nimic despre ea. Colegii mei de clasă nu mă mai băgau în seamă. Era ca și cum aș fi fost exclus, dar nimeni nu-mi spunea nimic. Nu era oficial. Le era frică de mine sau își pierduseră încrederea. Erau atenți să nu mă atingă, nici măcar

din greșeală, de parcă aș fi avut cine știe ce.

Doar Mișa îmi rămăsese fidel. Oare îi plăcea să fie de partea mea și să-mi amintească neîncetat acele momente groaznice și înfiorătoare?

Ceva s-a schimbat în mine. În primul rând, am devenit vegetarian. Am calculat că dacă timp de zece ani nu mă atingeam de fripturi sau de cârnați aș fi scutit o vacă, ispășind astfel tot răul făcut lui Pesia; o rănisem, o făcusem să-și piardă mințile și din cauza mea fusese alungată de acasă. Am început să mă tem de mine însumi, deoarece îmi dădusem seama că anumite reacții nu le puteam controla. O furie ciudată punea stăpânire pe mine și deveneam un altul, o creatură ciudată care nu înțelegeam de ce alesese să intre chiar în corpul meu.

Câteva dintre aceste lucruri i le-am povestit în acea seară lui Felix Glick, călătorind de-a lungul coastei. I-am povestit toate acestea pentru a-și da seama că aveam încredere în el, că mă încredințam lui cu toate părțile mele bune sau rele. Sau pentru a-i spune: ai grijă de mine! Tu îmi oferi această aventură în afara legii, iar eu sunt puțin confuz, nu înțeleg ce mi se întâmplă sau cine ești tu cu adevărat. Acum sunt pe mâinile tale, dar amintește-ți de Pesia și amintește-ți că ar putea să mă apuce din nou nebunia, pe neașteptate. Te rog să nu ne bagi în încurcături, ai văzut prea bine din ce aluat sunt făcut!

Felix nu spunea nimic și am înțeles că asculta rugăciunile mele interioare, mai atent decât fusese vreodată la mine oricine altcineva.

Mașina mergea de-a lungul străzii pustii. Parcă se terminaseră toate mașinile care treceau în timp ce am povestit acea întâmplare. La radio se auzea un jazz în surdină, liniștitor. Stâlpii de lumină lăsau în jurul nostru imense halouri de lumină galbenă. I-am spus lui

Felix că Gaby îmi rămăsese devotată după cele întâmplate. A fost a doua persoană, după mama lui Haim, care a ajuns la locul faptei.

Și acolo, văzându-mă acoperit de sânge și de noroi, mă îmbrățișase

și spusese: „Nu-ți face griji, te apăr eu de tata”.

Pe Mautner l-au calmat în cele din urmă, dar tata s-a înfuriat îngrozitor; am crezut că avea să mă omoare. Atunci a rostit pentru prima și ultima oară numele Zoharei, vorbind despre blestemul care căzuse și asupra mea.

O RAZĂ DE LUMINĂ ÎN ACEST ÎNTUNERIC

În aer se simțea un parfum feminin discret, iar abajurul chinezesc lumina delicat încăperea. Stăteam așezat, cu mâinile strânse pe brațele acestuia fotoliului.

Felix se liniștise. Era întotdeauna calm în preajma unui pericol. Era așezat în fața mea, picior peste picior, cu un pahar de vin în mână. În acea seară băuse trei pahare de whisky și o sticlă de șampanie: vinul mai lipsea acum!

Simțeam ceva în interior care-mi spunea: trebuie să pleci!

Evitam să ating covorul imens ca să nu-l murdăresc și țineam ochii închiși pentru a nu contamina cu privirea acea cameră, sanctuarul ei.

Trebuia să plecăm imediat de acolo. Era prea mult.

Unul dintre pereți era acoperit cu fotografii înrămate ca într-un atelier de fotograf. Doar că aici se vedea un singur personaj: Lola Ciperolla. O fotografie împreună cu un actor faimos, alta cu primul-ministru. Sau singură cu un buchet de flori imens. Erau și fotografii de la recepții sau altele în timp ce era pe scenă; apoi o alta, în care stătea singură într-o cameră goală, cu privirea tristă îndreptată către lumină și cu fața rezemată pe mână, în timp ce se gândea la singura dragoste a vieții sale, acum pierdută, la singurul bărbat cu care ar fi putut să-și petreacă viața, fiindcă n-ar fi încercat niciodată să-i stăpânească trupul și sufletul.

Aproape pe toate fotografiile era scris ceva pe orizontală. Am recunoscut o dedicație în engleză de la Elisabeth Taylor și alte fraze scrise de David Ben Gurion, Dannye Kaye și chiar Moshe Dayan. Toate aceste personaje umpleau camera, intinidându-mă. Cât i-ar fi

plăcut lui Gaby să fie aici cu mine! De câte ori am așteptat afară,

imaginându-ne cum era în casă; iar acum eram acolo fără ea. Mă simțeam obligat să-mi amintesc fiecare mobilă, fiecare tablou, fiecare plantă, pentru a-i putea povesti după aceea. Dar nu îndrăzneam; mi se părea că așa aș fi încălcat intimitatea Lolei.

„Doamna este în întârziere în seara asta” observă Felix, privind ceasul de pe perete.

„Este tot timpul aplaudată” explicai încet, „și după spectacol admiratorii vin să-i ceară un autograf.

„I-ai cerut și tu?”

„Nu, n-am avut curaj. Hai să plecăm!”

„Să plecăm? De ce? Fără eșarfă?”

Mă durea stomacul. Puțin mai lipsea să vomit pe splendidul covor.

„Hai să mergem! Nu se poate să intrăm așa în casa ei.”

„Cum așa?”

„Așa cum ai făcut...” încercam să mă exprim fără a-l jigni!

„Cum ai intrat tu fără... ei bine, ai deschis ușa cu o șurubelniță.”

„Fiindcă doamna a închis ușa uitând să lase cheia.”

„Ca să nu intre străinii!”

„Noi, străini?” zise Felix ridicând din sprâncene mirat. „De unde știe că suntem străini dacă nu ne cunoaște?”

Am întors propoziția asta pe toate părțile, fără a-i înțelege adevăratul sens.

„Mai întâi vom face cunoștință” continuă Felix, explicându-și planul înspăimântător, „apoi o vom întreba dacă vrea sau nu să stăm în casa ei. Dacă nu ne vrea, ne luăm picioarele la spinare și plecăm; bonjour, mersi și la revedere.” începu să râdă. „Felix nu obligă pe nimeni să-l primească!”

„Și dacă sună la poliție?”

„Asta ar însemna că nu ne vrea aici” răspunse pe un ton îngăduitor. „Dar de ce trebuie să decizi în locul ei ce vrea sau nu vrea?”

Din câte știu, este o doamnă modernă și nu-i place să decidă altcineva în locul ei.”

Se ridică să-și toarne din sticla de pe masa rotundă din colț. Ceasul de pe perete ticăia. Felix se opri lângă fereastră. Trecu un

Minut, apoi altul. De fiecare dată când auzeam pași pe stradă, rămâneam împietrit. Dintr-o dată, Felix suspină.

„Pe vremuri, și Felix locuia într-o casă frumoasă ca asta.”

Părea că vorbește imaginii ce se reflecta în geam.

„Hai să mergem” am mai făcut o încercare, „îmi povestești afară.”

„De ce afară? Afară e periculos pentru Felix. Aici mă simt atât de bine. E o casă frumoasă. Păcat că Felix nu a reușit să-și păstreze casa.

Era o casă primitoare; o casă pentru când voi fi bătrân, nu doar o casă pentru recepții și pentru oaspeți” și arată acea încăpere cufundată într-o lumină delicată, fotoliile comode, fețele de masă croșetate, enormele plante de apartament. „Uite, Felix a pierdut toate acestea.

Ar fi putut să aibă o casă ca aceasta, dar a pierdut-o. A preferat să călătorească în jurul lumii, să alerge decolo-colo și să aibă mulți bani.”

Se aplecă pe fereastră obosit.

„*La dracu!*” exclamă deodată. Chiar dacă nu am înțeles cuvintele, am intuit că era vorba de o imprecuație într-o limbă necunoscută de mine. Dar nu era tipul de persoană care să profereze injurii, așa că am început să mă neliniștesc.

„Așa e Felix!” Se scutură greoi și ridică paharul în cinstea

imaginii reflectate în fereastră, încercând să zâmbească. „O zi în noroi, alta plină de glorie! Azi nu mi-a mai rămas decât un portofel plin de nisip și să fug de ospătarul gras, dar mâine Felix va fi din nou cineva! Acel Felix adorat de toți, acel Felix care dansa cu toată lu...”

Brusc, gemu și alunecă în fotoliu. Îmi făcu semn să nu mă apropiu, să nu-l ating. Am sărit în picioare: mi-am dat seama că era învăluit într-un cerc invizibil, la fel ca tata când era bolnav și se închidea în sine. Lupta de unul singur împotriva durerii și a suferinței. Nimeni nu trebuia să-și dea seama, nimeni nu trebuia să-l ajute.

Cu mâna tremurândă, căută în buzunar și scoase o cutie rotundă. Înghiți două pastile, una după alta. Închise ochii. Avea fruntea plină de sudoare. Era palid și continua să bolborosească; „Bătrân și bolnav... nimeni nu va plânge când va muri Felix”.

M-am apropiat un pic, apoi m-am îndepărtat din nou. Nu știam ce să fac. Părea singur, dezarmat, închis în sine însuși; își pierduse

* în românește în original.

dintr-o dată acea dezinvoltură a lui și se vedea că îl teroriza ideea de a rămâne singur în acel moment, în bula aceea transparentă în care se baricadase. M-am străduit să trec acea graniță, fie ce-o fi!

Am îngenuncheat lângă fotoliu și l-am atins cu grijă. Felix tresări.

Deschise ochii mirat și-mi zâmbi cu greutate, fără a-și retrace mâna.

Mi-am dat seama că se lupta între viață și moarte. Vroia să vorbească, dar nu reușea. Am respirat o dată cu el, amintindu-i ce trebuia să facă, în timp ce el încerca să-și îndrepte cămașa șifonată ca și când s-ar fi rușinat ca eu să-l văd astfel, dezordonat, micșorat

parcă? Am rămas lângă el, speriat, dând din cap a negație, deoarece trebuia să știe că se înșela asupra mea; că deși îl cunoșteam doar de o zi, n-aș fi uitat niciodată orele petrecute cu el: între noi se crease o legătură cu adevărat specială.

Am rămas așa timp de câteva momente, până când își reveni. Se îndreptă pe fotoliu, își așază nodul de la cravată și mă privi zâmbindu-mi cu greu.

„Îmi cer scuze... trebuie să fi fost o ușoară durere de stomac... Acum e totul în regulă! Ca de obicei, *yes, sir*!” Vocea lui încerca să sune cât mai sigură.

M-am dus în bucătărie să-i aduc un pahar cu apă. Cum era posibil ca o doamnă ca Lola să trăiască atât de modest? Bucătăria era mică și mobila veche, iar frigiderul mai scund decât mine. Pe masă era o jumătate de pâine neagră. Lola uitase lumina aprinsă. Dacă ar fi fost acasă la tata, ar fi primit deja o amendă. Am turnat apa într-un pahar și i-am dus-o lui Felix. Își revenise puțin sau se prefăcea că-i e mai bine.

„Bine, atunci povestește-mi” am spus. „Povestește-mi cum era pe vremurile acelea.”

Pentru ca el să uite de acel moment de slăbiciune, ca eu să uit de frică...

„Așează-te aici, nu pleca! Îl îmi țin mâna pentru un moment privindu-mă în ochi. „Ești un copil bun, domnule Feyerberg. Simt că ai un suflet bun, așa cum avea Felix odată. Doar că Felix a învățat să fie altfel. Fii atent, viața e dură când ești așa de bun! Ferește-te de oameni, sunt răi ca lupii!”

„Povestește-mi” l-am rugat din nou.

Dar încă nu reușea să vorbească. Încercă de două ori, dar trebui să se oprească. Bău apa. Mustățile i se dezlipiseră la un colț și atârnav, dar el habar n-avea. Trecură alte minute de tăcere, iar el continua să-mi strângă mâna. Îmi trecu prin cap că dacă ar fi murit, nu mi-ar mai fi povestit nimeni de tata și Zohara.

„Pe timpurile acelea frumoase” zise cu vocea slabă, „aveam tot ce-mi doream. Un Mercedes? Imediat! O barcă sau un yacht? Cea mai frumoasă femeie din lume? În salonul meu se găsea toată lumea bună din Tel-Aviv. Actori, cântăreți, regine ale frumuseții, ziariști, magnați, bancheri; știau toți că cele mai frumoase petreceri aveau loc la Felix Glick!”

Începea să-și revină. Continua să vorbească, să se consoleze cu amintirile, uitând ceea ce i se întâmplase cu puțin înainte. Bău un pic de apă și mă privi din nou așa cum doar el știa s-o facă, cu privirea aceea albastră, și cele trei riduri îi apăruură din nou în jurul ochilor. Îi zâmbii din politețe, dar farmecul era destrămat: buzele îi tremurau atât de tare...

„Și ce petreceri dădeam vineri seara! Îl continuă să povestească.
„Ce mai ceremonie! Umpleam casa de flori și în fiecare colț ardea câte o lumină. Nu electrică, binențeles! Doar lumânări roșii – chestie de stil – și o față de masă albă. În mijlocul mesei se afla o pâine uriașă, lungă de un metru, pregătită special pentru mine de un brutar arab din Jaffa. Și un serviciu de farfurii de porțelan cu margine aurie, iar în mijloc inițialele mele aurite: F. G, Felix Glick...”

Mă dureau mușchii obrazilor, dar credeam că dacă aș fi încetat să zâmbesc, el ar fi cedat, ar fi început să plângă sau ceva în genul acesta. Mi se părea că totul depindea felul în care mă purtam eu, și pentru a-mi da curaj, mi-am spus: ce contează dacă e mai complicat? Chiar și eu sunt un copil complicat, viața mea e destul de încurcată. Dacă aș fi avut un bunic, ar fi putut să fie ca Felix și am fi stat așa, eu la picioarele sale, iar el povestindu-mi amintirile sale pline de aventuri, uneori exagerând sau lăudându-se...

„Lipit de perete, în spatele oaspeților, se afla un dulap special plin de fructe frumoase și mezeluri dintre cele mai bune, deloc cușer, și crevete aduse cu avionul din Grecia chiar în dimineața aceea. Adu-ți aminte că ne aflam în epoca în care era mare sărăcie,

alimentele erau pe cartelă, și cine își permitea să meargă la restaurant primea doar câte-un pui pricăjit, în timp ce la mine acasă...!”

„Un moment” l-am întrerupt, „lumea știa că ești...”

„Un bandit?” zâmbi Felix. „Nu-ți fie teamă să spui cuvântul, nu te mușcă. Sigur că știau. Poate că acesta era motivul pentru care veneau. Pentru că intelectualilor și celor bogați le place să fie în contact cu pericolul, cu lumea interlopă... Nu prea mult... mai ales dacă banditul are maniere, e îmbrăcat în smoking și știe să sărute mâna doamnelor, pe scurt, cineva ca Felix... Desigur, nu știau chiar totul. Nu trebuie să povestești totul celor din jur. Nu e politicos. Închipuie-ți că deodată, în timp ce mâneam supa de scoici, aș fi început să povestesc cum am jefuit banca din Barcelona și am fost nevoit să împușc doi polițiști care-mi stăteau în cale! N-ar fi fost frumos, nu? Și-ar fi pierdut pofta de mâncare.”

„l-ai împușcat cu adevărat?” Planul meu de a-l adopta pe Felix ca bunic căzuse.

„Ce puteam să fac?” Felix ridică din umeri. „Rolul lor era să mă prindă, iar al meu să fug de ei. Fără Felix, ar fi rămas fără serviciu. Nn-i așa?”

„Și au murit?”

„Cine?”

„Polițiștii!” m-am abținut cu greu să nu urlu.

„Dacă au murit? Asta ar mai fi lipsit. Felix țintea bine pe vremurile acelea. Impecabil. Nu a ucis niciodată pe nimeni, Doamne ferește! Lua doar banii! Lăsa spicul de aur și dispărea!”

Am înghițit în sec. Acum era momentul să-l întreb.

„Pot... aș putea să văd unul?”

„Un spic?” Mă privi țintă, apoi vârî mâna în cămașă și scoase un lăntișor. Legat de lăntișor, era un medalion în formă de inimă, din acelea ce conțin un mic portret. Pe mine mă interesau cele două

spice atașate de lănțișor. Fine, aurii, străluceau în lumina delicată. Le-am atins cu vârful degetelor; nu îndrăzneam mai mult.

Mii de polițiști din toată lumea visaseră acest moment: să-l prindă pe Felix împreună cu spicele sale.

„O dată, acum cel puțin cincizeci de ani, când eram la începuturile carierei mele, m-am dus la un bijutier din Paris și i-am comandat o sută de spice. Da, cu mult înainte de a deveni adevăratul

Felix, hotărâsem deja care-mi va fi stilul pentru tot restul vieții.”

Puse un spic în palmă, suflă peste el și apoi îl lustrui cu mâneca.

„O sută. Apoi am comandat încă o sută și încă o sută... trei sute în total. Acum spicele lui Felix sunt răspândite în toată lumea: în bănci, în seifuri, în castele, pe iahturi, în portofele... peste tot, oriunde am făcut ceva deosebit care cerea străduință și curaj, sau când am fost îndrăgostit, am lăsat unul. O amintire de la Felix.”

Am avut o revelație bruscă: „Chiar și azi, nu-i așa? Când am coborât din tren!” Așadar, spicul strălucise în lumina soarelui, clinchetul lui ca o monedă căzută pe jos... Deci îl văzusem în plină acțiune!

„Chiar și azi, desigur! A fost frumos să oprim un tren întreg! Ce stil! Nu mai făcusem niciodată așa ceva! Așa că am lăsat un spic. Ca Picasso care-și lăsa semnătura pe tablouri. Și acum, câte mai am? Doar două. Privește-le bine, copilul meu: cariera lui Felix este pe sfârșite.”

Aș fi vrut să le mai ating o dată, dar nu îndrăzneam. Acum le vedeam cu ochii lui Felix: ultimele fire de nisip din clepsidra sa.

„Ah” gemu Felix. „S-a terminat, bătrâne, s-a terminat.”

„Dar prietenii tăi...” încercai să-l încurajez, „aceia care veneau la petreceri...”

„Felix nu are prieteni!” spuse, vârându-și lănțișorul în cămașă și arătându-mi un deget amenințător. „Doar persoane cărora le plăcea să se distreze și să danseze la petrecerile mele. Era foarte bine așa! Și

le făceam chiar și daruri la fiecare zi de naștere. Dar prieteni, prieteni dragi... Poate doar o femeie în toată lumea, și în secret, fără ca nimeni să știe.”

„Erai căsătorit cu ea?”

„Căsătorit? Doamne ferește! N-ar fi fost bine nici pentru mine, nici pentru ea. Dar ea m-a iubit cu adevărat... mă considera un fel erou, de Robin Hood, care fura de la bogați ca să dea săracilor... și mă iubea fiindcă eram așa, romantic, *fermecător*, curajos și nu semănăm cu prietenii ei intelectuali. De fapt, știam să-i spun cuvinte frumoase, să-i recit din Shakespeare, dar mă și certam, mă luam la bătaie și aveam un pistol. Și știam să țin un secret. Dintre toți cei care roiau în jurul ei, doar pe Felix putea să conteze/*

Ascultam atent. Gaby nu-mi povestise niciodată despre acea iubire a lui Felix.

„... În timp ce toți ceilalți stăteau pe lângă Felix ca să se distreze, să se plimbe, să danseze. Era perfect așa. Ascultă-mă! Ascultă un bătrân care are experiență și știe adevărul: nu e bine să-l cunoști prea bine pe cel care-ți stă în preajmă. Dacă intri prea mult în sufletul oamenilor, nu reușești să te bucuri de tovărășia lor, să dansezi, să râzi sau să uiți de neazuri, fiindcă în sufletul lor găsești doar răni și suferință. Și atunci pentru ce?”

Bău vinul atât de repede, încât îi căzură pe pantaloni câteva picături.

„Trebuie să știi însă că nici Felix nu are nevoie de prieteni. Felix este un singuratic. Se simte mai bine singur” continuă cu voce puternică, „așa că nu a avut nimic de pierdut când l-a prins poliția, l-au judecat și a apărut în toate ziarele ca un supercriminal de talie internațională. Încerca să zâmbească ca și cum ar fi povestit ceva amuzant, dar îi tremurau buzele. „Consideră acest lucru o lecție: toate acele persoane care veneau la petrecerile mele să mănânce pâine albă făcută de brutarul din Jaffa, toți acei care primiseră cadouri de zilele lor de naștere, toți au uitat dintr-o dată cine era

Felix. Ce fantastic, nu-i așa? Și mai mult, au scris în ziar că nu mă cunoșteau, că din greșeală, veniseră o dată la o petrecere dată de mine! Și că în fond, acel Felix era ridicol, un tâmpit care vroia să dea lovitura, un tip lipsit de educație care voia să-și cumpere cu bani prietenia oamenilor... Foarte bine! *Yes, sir!*” Zâmbetul său larg acum părea o mască pe punctul de a se rupe.

„Și femeia aceea? ” am întrebat. „Doamna despre care mi-ai vorbit, prietena ta?”

„Femeia aceea.. Suspină. „Doar ea mi-a rămas alături. Uite, mi-e greu să-ți povestesc chiar dacă au trecut atâția ani de când s-a terminat totul... chiar și ea, doamna mea, nu mai vroia să mă vadă; spunea că este prea dureros, că am rănit-o prea tare... ” Strânse buzele și duse la gură paharul rece.

„Și iată prețul pe care trebuie să-l plătească Felix. E bătrân și singur. Uneori cred că cei care trăiesc închiși în sine sunt cei mai puternici! Reușesc să suporte timp de cincizeci de ani același serviciu, aceeași soție. Poate că asta înseamnă să fii puternic! Cine știe? Poate că Felix este cel mai slab dintre toți. Cel mai capricios. Trebuie să fie totul așa cum vrea el: călătorii, sentimente, bani, povești. Ce zici, băiatule? ”

Nu știam ce să răspund, dar din fericire îmi ieși această frază:
„Atunci de ce în cărți se vorbește mereu de personaje aventuroase?
”

Felix îmi zâmbi recunoscător. „Da, ești cu adevărat bun...”
murmură el. Peruca bunicului Noe alunecase, descoperindu-i părul. Mustățile i se dezlipiseră și-i atârnavă pe gură. Avea o expresie tristă, dar și comică în același timp. Mă simțeam emoționat.

„Și tu ai făcut corida aceea, fiindcă o doreai, era visul tău, nu-i așa? De-asta ai făcut-o! Știi prea bine! Și eu am creat o lume doar pentru mine! Pentru ca oamenii să-și amintească că a existat unul... Unul ca Felix. Pentru că acolo pe unde a trecut Felix a rămas o lumină, pentru ca oamenii să-și piardă puțin capul și să rămână

încântați, visând o lume mai bună... ”

M-am uitat la ceas. Era aproape miezul nopții. Era timpul să-l conving să ieșim de acolo, acum că era dus pe gânduri. Am spus încet: „Ar fi mai bine să plecăm. Am stat destul. Nu cred că mai vine.” Măcar de-ar fi fost așa!

Felix nu mă ascultă. „Uită-te la oameni când se duc de dimineață la serviciu cu autobuzul: privește-i, privește-i bine în față!

Sunt triști, fără veselie, fără niciun pic de speranță. Ca niște morți în viață! În timp ce Felix crede că trăim doar o singură dată! Șaizeci, șaptezeci de ani și s-a terminat! Trebuie să ne bucurăm, să fim veseli!” Vocea i se frânse. Era agitat ca și când ar fi făcut cu mine bilanțul vieții sale; eram spectator la un proces ciudat, un proces în care Felix era propriul său acuzator pentru tot ce făcuse în viață, pentru caracterul și păcatele sale; nu reușeam să înțeleg de ce mă alesese chiar pe mine, un copil pe care de-abia îl cunoștea, își apropie fața de a mea și spuse din toată inima: „Înainte să ne naștem stăm în întuneric o mie de ani și când murim, aceeași poveste! Întuneric acolo, întuneric dincolo! Viața noastră nu este altceva decât un mic interval între o veșnicie de întuneric și alta!”

Mă prinse de umăr și începu să mă scuture. „De aceea, Felix spune: dacă nu suntem altceva decât apariții pe această scenă, atunci spectacolul trebuie să fie deosebit! Felix vrea un spectacol în care replicile le scrie el. Un spectacol cu multe lumini, culori, orchestră și aplauze. Un spectacol imens: un circ! Cu un star în mijloc, adică eu. De ce? Nu e bine așa?”

Felix îmi lăsă umărul, respirând din greu. Încerca să-mi citească pe buze ceea ce urma să zică. Și iată că-mi trecu prin cap ceva: Felix decisese ca eu să fiu judecătorul aceluia proces.

Nu reușeam să mă concentrez asupra ce-mi spusese. Eu, judecătorul său? Dar cine eram eu? Vroiam să se termine totul, să mă întorc acasă, dar în același timp aș fi vrut să și rămân, să ascult în continuare. Nimeni nu-mi vorbise în acel mod, nimeni nu mă

lăsase să mă apropii atât de tare de lumea sumbră și terifiantă a adulților.

Chiar și poveștile lui Gaby mi se păreau deodată atât de inocente în comparație cu viața lui Felix, cu frământările sale... El continua să vorbească, în timp ce eu încercam să-mi amintesc tot ce se petrecuse în această zi, tot ce-mi spusese și cum recitase... da, ca un fel de roată: când se oprește încet-încet, vârtejul de imagini se alege, siluetele devin net conturate. Am înțeles că din primul moment Felix încercase să mă facă să țin la el, să-l înțeleg. Și să-l iert.

Dar de ce tocmai eu? De ce mă alesese chiar pe mine ca judecător?

Am simțit un fior din cap până-n picioare: de ce trebuia să-l iert? Ce făcuse? Poate că eram implicat și eu? Răspunsul se afla, fără îndoială, în câteva fapte care scăpau deocamdată înțelegerii mele.

Felix îmi citi totul pe față. Nu reușeam să-i ascund că îmi era teamă. Aș fi vrut să înceteze cu acel mister, cu acele metamorfoze fulgerătoare ca niște descărcări electrice: să se oprească și să-mi spună adevărul!

„Acum ascultă-mă bine” zise fără să mă privească. „E ceva serios, îți fac o propunere. Când am avut criza, n-ai șters-o din preajma mea.”

„Unde?”

„Nu știu. Mi-am spus că ai fi putut intra în panică, ai fi putut fugi, dar n-ai făcut-o! Uite ce-ți propun: domnul Feyerberg a hotărât să nu mănânce carne timp de zece ani pentru a răscumpăra acea vacă? Am dreptate?”

Am aprobat. Nu înțelegeam unde voia să ajungă.

„Și domnului Feyerberg îi place la nebunie carnea, la restaurant mi-am dat seama după cum te uitai la fripturi. Dar trebuie să te abții încă opt ani de acum încolo, nu-i așa?”

„Opt ani și jumătate.”

„Atunci trebuie să facem o afacere: Felix ia asupra lui cinci ani.

Ce zici, ești de acord?" îmi întinse mâna.

„Nu înțeleg” am șoptit. Dar înțelesesem bine.

„Ascultă-mă bine: timp de cinci ani – dacă-mi rămân cinci ani de trăit – Felix nu va mânca deloc carne! Te ajut să treacă mai repede acei opt ani și jumătate.”

„E o idee genială, dar nu se poate.” Nu reușeam să vorbesc. Reușise din nou să mă zăpăcească și să mă facă să regret că mă îndoisem de el. Să încerc să-i câștig din nou încrederea și simpatia, în ciuda voinței mele.

„De ce nu se poate?” răcni Felix. „Ce e rău în asta? Felix poate răscumpăra mult mai multă carne în cinci ani! O cireadă întreagă!”

Nu știam ce să-i răspund. Am rămas lângă el, gândindu-mă că nimeni nu fusese atât de bun cu mine.

„Gândește-te” spuse, „eu vreau să-ți fac o favoare. Lui Felix nu-i plac datoriile.”

Dar știam amândoi că era vorba de ceva mai mult. În acel moment se auziră pași pe scări. Felix se îndreptă pe scaun, își trecu mâna prin păr și încercă să-și așeze un pic hainele. „Uite că vine” zise cu voce ezitantă.

Cheia se întoarse în broască, ezită, se opri. Persoana din spatele ușii recunoscu urmele care spuneau că ușa fusese forțată. Ușa se dădu de perete și apărură silueta înaltă și subțire a Lolei Ciperolla, luminată din spate. Avea eșarfa violet pe umeri. Când a înaintat spre noi, eșarfa a fluturat imperceptibil, de parcă ar fi fost vie.

O PRĂPASTIE ÎNTRE EI

„Cine e acolo?” întrebă cu voce profundă, răgușită, aproape masculină.

„Ei... prieteni” zise Felix cufundat în fotoliu. Stătea cu spatele la ea, nu se deranja să se întoarcă.

Ea nu se mișcă. Nu știa dacă era mai bine să intre sau să fugă. Dar știam chiar și eu că o doamnă ca ea știa să înfrunte primejdiile.

„Nu-mi amintesc să fi invitat pe cineva în seara asta” adăugă,

încă mai ținea mâna pe clanța ușii.

„Doar un bătrân cu un copil” murmură Felix, în paharul de vin.

„Un copil?” întrebă mirată.

„Eu nu cunosc niciun copil. Nu vreau copii aici. Afară!”

Mă ridicai în picioare, gata de plecare.

„Nu este un copil obișnuit” zise Felix, făcându-mi semn să mă așez. „Acest copil o să-ți placă.”

Ce bizar: între ei era un joc prietenos, plin de provocări. Vorbeau ca doi actori pe scenă. Lola nu se mișca din prag, în timp ce Felix continua să stea cu spatele la ea.

„Și de ce copilul e îmbrăcat cu haine de fată?” întrebă ea.

Oh, Doamne! Uitasem că eram îmbrăcat în fustă.

„Fiindcă joacă un rol, ca și tine” răspunse Felix.

Acum Lola ezită. Se gândea la ce urma să răspundă, simțeam asta.

„Și copilul știe ce rol are?”

Tăcere.

„Fiecare actor își cunoaște rolul” spuse Felix după ce se gândi, „dar nu știe ceea ce vede publicul.” Nu reușeam să țin pasul cu enigmele lor, mă pierduseră pe drum.

„Fusta asta...” spuse pe neașteptate Lola, venind aproape de mine, cu ochii larg deschiși de uimire. Eu nu înțelegeam ce era atât de îngrozitor la fusta aceea. Încercai să o trag în jos pentru a-mi ascunde gleznela. Lola spuse către Felix: „Ești în stare de orice, nu ai limite!”

„Nici legi” recunosc liniștit el. „Și se întâmplă ca acest copil să fie admiratorul tău...” Zicând aceasta, Felix se ridică și se postă în fața Lolei. Erau aproape unul de altul și se priveau în ochi. Ea lăsase un pic capul pe spate ca și cum s-ar fi dat bătută, dar se îndreptă imediat, cu privirea dură, voind să spună ceva. Dar Felix o luă de mână fără teamă și o duse către fotoliu. „Ia loc, te rog!” spuse, iar Lola îl ascultă, așezându-se ca o jucărie mecanică.

„Dă-mi ceva de băut” zise în șoaptă, scuturându-și picioarele pentru a-și scoate pantofii. Felix se duse la măsuta din colț, citi etichetele de pe sticle și turnă un vin violet, închis la culoare într-un pahar. Lola dădu afirmativ din cap.

„Într-o noapte vin la mine un copil și un bătrân...” șopti ca pentru ea însăși. Vârî mâna în geantă și scoase un pachet de țigări. Felix îi oferii o brichetă de aur. O flacără străluci între ei. Lola Ciperolla trase fumul în piept, fără a-și lua privirea de la Felix. A hipnotizat-o, gândii. La fel ca pe mecanic, pe polițist sau pe mine. Eram dezamăgit că cedase cu atâta ușurință.

„Recită-i ceva, puștiule” spuse Felix, privind-o pe Lola.

Să-i recit Lolei? Să recit în fața Lolei Ciperolla?

„Eu... nu...”

„Amnon!”

Și atunci, poate pentru că mă chemase pe numele meu adevărat, dintr-o dată nu-mi mai păsa de nimic...

„Da, recită-mi ceva, Amnon” zise și Lola, articulându-mi numele literă după literă.

„Eu... eu nu...”

Într-un colț, printre plante, văzui o umbră mișcându-se, cineva care se ridica cu greu și îmi făcea semn cu mâna.

„Hei!” țipă Gaby spre mine. „Haide, recită! Ce mai aștepți?”

Umbra masivă făcea salturi, smulgându-și părul din cap. Îi făcui semn că nu. Umbra părea că ezită, apoi se îndreptă, ridică o mâna, iar cu cealaltă i. Și acoperi ochii, așa cum făcea Gaby când o imita pe Lola.

„Mi-e frică de ea!” o imploram pe Gaby.

„Ridică-te, Nono inimă de leu! Te ajut eu!”

„E ușor să faci pe eroina când nu ești aici! Am văzut cum tremurai când ți-a apărut în față!”

„Taci din gură și ascultă-mă: trebuie să începi!”

M-am ridicat în picioare, chiar dacă aveam picioarele moi, fără a

o privi pe Lola. Încercam să uit unde mă aflam, să uit că-și scosese pantofii violet și își ținea picioarele sub ea. Și că eu eram îmbrăcat cu o fustă, cu o bluză și cu sandale de fată. Totul era lipsit de sens. Continuam să privesc către plante. Am încercat să-mi imaginez acea umbră îmbrăcată în hainele negre ale lui Gaby, fiindcă negrul te face mai slab, iar ea ținea mereu doliu după fata care fusese odinioară, o fată care acum se afla îngropată sub rotunjimile ei. Apoi îi așezai pe față chipul dulce al lui Gaby, nasul rotund mereu roșu, pistruii și gura cu buze răsfărante, ca de broscuță, cu un zâmbet permanent. Ca atunci când, în timp ce spăla pe jos sau curăța un ou fiert de coajă, se oprea dintr-o dată și tăcea, ascultând o voce care o chema din depărtare. Gaby ridica o mână și începea să vorbească cu acea voce răgușită, profundă, maiestuoasă:

„O, țărână din grădina mea secată... o, ciocârlii oarbe. Apoi se înclina atingându-și marginile rochiei și-și acoperea ochii care lăcrimau din cauza cepei pe care o curățase mai înainte: „Prințul nu mai este aici, maiestate. A plecat departe cu trăsura neagră. Cum să mă consider credincioasă, când eu am rămas aici fără să-l însoțesc departe, la capătul lumii?”

Nu-mi amintesc când mi-am unit vocea cu a lui Gaby. La început îmi simțeam vocea sugrumată, apoi am auzit-o din ce în ce mai clară, având aceeași ardoare ca a lui Gaby. Cred chiar că gesticulam la fel ca Gaby, ca Lola...

Chiar așa! De unde găsisem curajul să recit în fața ei? Din când în când se auzea scârțâitul fotoliului, sticla care lovea paharul. Nu priveam, nu deschideam ochii. Continuam să recit. Poate din cauza oboselii, uitasem de rușine. Poate că mă ajuta faptul că Gaby era acolo cu mine, vorbea cu vocea mea și nu mă părăsise nicio clipă.

Mi se părea că îi văd chipul confundându-se cu cel al Lolei, încercând să o îmbuneze și rugând-o să aibă grijă de mine în locul său.

După acea zi imprevizibilă, haotică, obositoare și periculoasă

petrecută cu Felix, aveam cu adevărat nevoie să cunosc o persoană liniștită și rece ca Lola Ciperolla.

Continuai să recit până la replica actorului Aharon Meskin care trebuia să-i răspundă Lolei, el având rolul bătrânului rege. Acolo am pus capăt. Obosit și răvășit, m-am ghemuit pe fotoliu. Acum trebuia să dorm!

Se auziră trei aplauze. Era Lola. Stătea pe fotoliu cu picioarele ridicate pe un scăunel. Avea ochii plini de lacrimi. Nu doar una, ca în acea fotografie de pe perete, ci mult mai multe; aceste lacrimi, curgând îi lăsau pe chip două dâre: deodată mi-am dat seama că nu mai era tânără.

„Ai talent, băiete” spuse cu vocea sa gravă ca de bărbat. „Ai un talent înăscut de actor.” Apoi privi către Felix: „L-ai întrebat pe băiat de unde îi vine inspirația?”

Răspunse inocent: „L-am întrebat, dar nu știe. Cunoaște o femeie, Gaby, prietena tatălui lui, care l-a învățat să recite. Poate îi vine de la ea, cine știe?”

Mi-ar fi plăcut să-i povestesc Lolei câte ceva despre Gaby, dar mi-era teamă că ar fi durat prea mult. Lola se ridică, luă lampa chinezească și se apropie de mine, privindu-mă curioasă. Nu îndrăzneau să mă mișc. Îmi amintesc că am rămas dezamăgit văzând că nu era atât de tânără. Nu știu de ce aveam impresia că ar fi avut aceeași vârstă ca și Gaby... „Nu trebuie să ai niciun idol, copilule”

zise. Profilul său apăru lângă mine luminat de un fascicol de raze galbene. „Nimeni nu e demn de a fi venerat, Amnon! Se șterse la nas cu mâna, așa cum fac copiii. Doar că ea avea o mânășă violet de mătase.

Mi se părea ciudat ca o femeie ca ea – celebră, înconjurată de atâta dragoste – ar fi putut să fie nefericită.

„La naiba cu meseria mea!” se plânse, izbuclnind într-un râs plin de amărăciune. Când trecu pe lângă mine, simții o ușoară

mângâiere pe obraz, rămânând electricizat: mă atinsese cu eșarfa ei.

„Meseriile care mizează pe sentimentele oamenilor sunt cele mai periculoase...” continuă, vărsând niște vin în paharul lui Felix și zâmbind așa cum făcea pe scenă. „Poate-i mult mai ușor să mergi pe sârmă, să mănânci foc, să fii alpinist? Corpul vorbește mereu și întotdeauna aceeași limbă. Corpul este sincer. Nu minte... Dar cine se folosește toată viața de propriile sale sentimente pentai a emoționa mulțimea, până la urmă va rămâne fără sentimente.”

Își duse mâna la gură și se așeză. Nu am reușit să înțeleg dacă recitase sau vorbise din propria-i experiență. Ar fi trebuit să aplaud? M-am abținut.

„Nici măcar nu v-am întrebat cine sunteți” spuse cu vocea ei plină de ecouri. „Ce roluri vreți să jucați aici?”

„Copilul are rolul de copil. În timp ce eu, ca de obicei, un actor rătăcitor. Un vrăjitor. Un hoț. Spărgător de seifuri și cuceritor de inimi.”

„Ah, domnul este un hoț?” întrebă Lola Ciperolla obosită, dând capul pe spate. „Aici nu mai este nimic de furat. Doar amintiri.” Cu un gest amplu, arată către peretele acoperit de fotografii.

„Amintirile nu se pot fura” spuse Felix, „doar se pot falsifica. Dar eu mă mulțumesc cu ale mele.”

„Explică-mi! Îi ceru Lola, legănându-și ușor piciorul lung.

„Nu este nimic de explicat!” râse Felix. „Există cineva căruia îi plac amintirile neplăcute? De aceea încerc să fac cât mai interesante cele mai neplăcute momente din viața mea, să fac mai frumoase femeile pe care le-am iubit sau să măresc sumele de bani furate...”

Discutau fără să se uite unul la altul. Era o mare intimitate între cei doi, ca și cum s-ar fi cunoscut de mulți. Iar eu, fără a înțelege ceea ce se petrecea, mi-am dat seama că făceau un efort uriaș: acela de a nu-și vorbi ca două persoane care se revedeau după mult timp.

„Și copilul... cum l-ai adus cu tine, Felix?”

Nu-mi aminteam ca el să-i fi spus cum se numește, dar poate că

nu fusesem atent. Deodată, Lola se îndreptă în fotoliu și îl privi fix: „Este totul în regulă, Felix? Sper că nu începi din nou să...?”

„Copilul? Copilul a venit singur, din proprie inițiativă. Nu-i așa, puștiule?”

Amuții. N-aș fi reușit să-i povestesc tot ce se întâmplase, cum tata se întâlnise cu Felix și-și dăduseră mâna.

„Felix” zise Lola cu o voce rece, tăioasă, „uită-te în ochii mei, Felix: ai grijă de el? Nu o să-i faci nimic? Sau e vreuna dintre glumele tale, Felix? Răspunde-mi!”

După acel strigăt al Lolei, se lăsă liniște. Felix înclină capul. Eu îi zâmbii pentru a o liniști, dar simțeam acel țipăt al ei ca tăișul unui cuțit. Dacă aș fi avut mai mult timp, dacă aș fi fost un singur moment mai liniștit, poate că aș fi priceput ce se întâmpla cu mine, poate că aș fi găsit un răspuns la acea întrebare care mă chinase toate aceste ore: întrebarea referitoare la Felix, la această călătorie plină de aventuri, la felul cum tata îi ceruse să facă acest lucru, unde se întâlniseră și cum își dăduseră mâna...

„Nu-ți face griji, Lola” spuse Felix în cele din urmă. „Eu și Amnon petrecem o zi sau două împreună. Ne distrăm. Ne deghizăm. Îi scoatem din minți pe polițiști. E doar un joc, Lola. Sunt prudent când sunt cu el.”

Nu înțelegeam de ce era atât de preocupată. Mă privea cu o expresie chinuită. Pe frunte, deasupra ochilor, îi apăru un rid.

„Am grijă de el, Lola” repetă Felix duios, „E doar un joc... nu cum era înainte. Nu se va întâmpla nimic. Când vrea, îl duc acasă. Este ultima mea apariție, Lola. Am așteptat mult acest moment. Peste câteva zile va sărbători *bar-mitzvah*-ul, așa că m-am gândit că este momentul să ne cunoaștem, eu și Amnon.”

„Da...” șopti Lola absentă. „Săptămâna aceasta vei sărbători *bar-mitzvah*-ul... august... 12 august... da.” De unde știa? Când îi spusese? Fusesem tot timpul cu ei! Poate că nu fusesem atent pentru o clipă. Lola îi spuse lui Felix: „Dar ce-ai spus mai înainte?”

Vrei să renunți la profesia ta?"

„Profesia mea, da” zise Felix scurt, fără să mai spună nimic altceva.

Actrița îl privi și să strâmbă.

„S-a întâmpnat ceva, Felix? Ești bolnav? Întrebă obosită, cu o voce schimbată, caldă și afectuoasă, care contrasta cu vocea ei puternică de scenă. În sfârșit, Lola întinse mâna și îi atinse umărul, rupând acea distanță dintre ei. Felix lăsă șața în jos, atingându-i

mâna cu obrazul lui; se priviră în ochi. În acel moment am avut certitudinea că se cunoșteau de mult timp și că se abțineau să se îmbrățișeze.

„E totul în regulă, Loli” spuse Felix obosit. „Este doar bătrânețea. Și un pic inima. E bătrână și bolnavă. Zece ani în închisoare n-au fost un tratament prea bun pentru mine. Dar totul va fi bine.”

„Da” suspină ea cu amărăciune, „va fi totul bine. Ca întotdeauna, așa-i? Nimic nu este bine, Felix. Ce am pierdut nu vom mai avea niciodată. Ne-am risipit viața așa...”

„Dar putem s-o luăm de la capăt” spuse Felix. „Sunt aici ca să îndrept ce se mai poate îndrepta.11

„Nu se poate îndrepta nimic” zise Lola încet.

„Ba nu” răspunse el, mângâindu-i mâna cu blândețe. „Felix îndreaptă mereu lucrurile... pe unde trece Felix, apare lumina. Oamenii rămân visători, își închipuie că lumea poate fi mai bună...”

Lola râse, dar mi se păru că în același timp plângea: „Ești neschimbat, Felix” spuse, „dar eu vreau să te cred. Pe cine să cred, dacă nu pe tine?”

„Doar tn impostori poți să ai încredere. E adevărat.11

„Jură-mi!”

„Știi că ție pot doar să-ți promit, Loli. Nu jur niciodată.11

Ea râse din nou. Jumătate din chipul ei era cufundat în întuneric, iar părul ei cenușiu strălucea slab. Stinse țigara în scumieră și, ca în

scena din *Arma Karenina*, apăru din nou în lumina aurie; își ridică chipul și îl privi pe Felix. Îl privi așa cum o femeie îl privește pe bărbatul de care este îndrăgostită. Ochiul ei obosește se umplură de veselie și de dragoste.

„Unde ai fost în tot acest timp? Îl întrebă.

„Ai dreptate, nu prea am fost prezent în viața ta” suspină. „O vizită și apoi plecam în grabă. Apoi, în ultimii zece ani, am avut lucruri importante de făcut, știi bine...”

„Sigur că știi” spuse, rezemându-se de spătar. „Zece ani. În fiecare zi te blestemam și îmi era dor de tine. Îmi părea bine că ai fost condamnat. Meritai.¹¹ Lola vorbea cu seninătate, fără să-l privească. „Dar apoi anii treceau, cinci, șase, șapte, și ranchiuna mi-a trecut și ea. Nu poți urî la infinit. Ura este fragilă ca iubirea, este totul ca un joc. Cum spuneai tu? I În interval de lumină între două lumi de jntuneric. Noroc!”

El ridică paharul: „Noroc, Loli. În cinstea frumuseții și al talentului tău!”

„Ce ciudat” spuse ea zâmbind printre lacrimi, „când întâlnesc și eu un bărbat care mi se pare sincer, neprefăcut, dau tocmai peste regele escrocilor”. Cu un gest grațios, își scoase una după cealaltă agrafele din păr și o cascadă de păr argintiu îi căzu pe spate. „Vorbește-mi despre tine” spuse, „povestește-mi tot.¹¹ Felix întinse mâna, luă o șuviță de păr și o mângâie. Nicio altă persoană nu ar fi avut curajul să facă un asemenea gest. Ea nu protestă. Coborî privirea și-și mușcă buzele. El trecu printre degete șuvița de păr și începu să cânte ceva. Un cântec liniștit și dulce, în surdină. După câteva clipe, cânta și ea. Păreau doi copii bătrâni care își cântau cântece de leagăn înainte să adoarmă; totul în acea cameră se umplu de tandrețe, ca într-un vis.

Chiar și ochii mei se închiseră. Poate că ar fi fost mai bine să telefonez acasă pentru a le spune lui tata și Gaby unde mă aflam, să le mulțumesc pentru această aventură și să o întreb pe Gaby cum de

nu știa despre legătura dintre Felix și Lola, dintre spicul de aur și eșarfa violet. Poate că știa, dar nu-mi spusese nimic. Dar de unde știa o doamnă atât de faimoasă ca Lola când era ziua mea de naștere? Cine îi spusese? Ce se întâmpla cu adevărat? De ce mă simțeam ca o marionetă căreia i se călăuzea fiecare pas pentru a atinge un anumit scop? Și cine știe ce mă aștepta afară?

M-am trezit speriat de zgomotul făcut de jaluzele. Am crezut că era deja dimineață, dar afară era încă întuneric. Mă afluam în fotoliul unde adormisem. Ceasul de pe perete arăta ora două. Felix și Lola erau lângă fereastră și se uitau afară. Ea își ținea mâna pe umărul său; el o ținea de mijloc. Eram atât de tulburat, încât îmi venea să intru în pământ.

Lola arată un punct în depărtare, iar Felix amuți. Spunea ceva despre marea care îi fusese furată. El îi puse mâna pe umăr, ca și cum ar fi consolat-o. Lola își rezemă capul pe umărul lui Felix și spuse: „Oameni ca tine există doar în povești”.

„Având în vedere trista realitate a lumii, adevărata viață nu mai există decât în povești, nu crezi?”

Am tușit, pentru a le da de știre că eram treaz. Lola se întoarse către mine și zâmbi. Nu era un zâmbet de scenă. Era un surâs plăcut, senin, surâsul unei femei către un copil pe care îl iubește.

Felix întrebă: „Dacă eu și Amnon reușim, îi vei dăruia eșarfa ta violet?”

Ea își pipăi eșarfa, continuând să-mi zâmbească.

„Dacă reușiți, al vostru e.”

„Ce trebuie să reușim?” am întrebat mirat.

Ea întinse mâna cu delicatețe și o apropiere de fața mea, încet, de parcă aș fi fost făcut dintr-o materie extrem de fragilă. Nu m-am mișcat. Eram nerăbdător, dar nu știam ce vroiam cu adevărat. Apoi mă mângâie, alunecând cu mâna sa lungă și rece de la bărbie până la frunte. Mâna ei era caldă. Avea pielea mătăsoasă, atât de diferită de vocea sa când recita sau de aerul ei mândru. Degetele se opriră

cu delicatețe deasupra ochilor, atingându-i ușor, și atinseră chiar acel punct, în mijloc, dar nu auzi niciun bâzâit, niciun motor pornind; avg'am impresia că ochii mi se măreau, devenind din ce în ce mai mari, limpezi și luminoși.

„Dacă reușiți să-mi aduceți înapoi marea pe care mi-au furat-o” zise Lola liniștită.

Nu reușeam să vorbesc, nu înțelegeam nimic. Amușisem simțindu-i mâna care mă mângâia. Aș fi făcut orice pentru ea.

„Ia spune, doamnă Ciperolla” interveni Felix după un moment de pauză, „ai întâmplător un excavator?”

ASEMENI UNUI ANIMAL DE NOAPTE

Lola își trecu mâna prin păr: „Un excavator? Mai aveam unul...” Alergă spre frigider și îl deschise, țișând din bucătărie:

„Ah! De-abia l-am aruncat pe ultimul... Ce proastă sunt!” „Poate în vreun sertar...” șopti Felix, deschizându-și valiza. Căută înăuntru și scoase o perucă oribilă, și-o puse în cap; își lipi și o pereche de mustăți (avea o colecție întreagă) și doi negi cu fire de păr îi crescuse brusc pe bărbie. Lola îl privi, se duse în altă cameră și luă o cămașă murdară și niște pantaloni vechi care-i rămăseseră de la un spectacol. Într-o clipită Felix deveni un cerșetor murdar, un pic cocoșat, care își țâra piciorul stâng bolnav. „Ce zici, domnule Feyerberg? Suntem obosiți sau suntem gata pentru un plan de noapte?”

Eram epuizat, dar nu vroiam să renunț. L-am întrebat care era ținta. „Îți explic pe drum. După aceea ne întoarcem să luăm eșarfa. Și chiar și pe Lola.”

„Să nu uiți” spuse ea, fluturându-i eșarfa nas ca și cum ar fi vrut să-l ademenească. „Doar în schimbul mării. Marea și nimic altceva!” în ultimul timp devenise veselă și nepăsătoare ca o puștoaică. Trupul ei dansa, literalmente. Nu o văzusem niciodată așa pe scenă.

„Ole!” exclamă Felix, făcându-mi semn cu ochiul. Apoi își puse degetele pe cap simulând două coarne, iar Lola se feri, țișând

speriată. Bătu podeaua cu piciorul ca un taur, și se năpusti spre ea, în timp ce Lola, îngenuncheată lângă fotoliu, îi flutura pe sub nas eșarfa. Felix tropăi comic, dar se opri când mă văzu. „Îmi cer scuze!” exclamă rușinat. „Era doar o glumă! Uitasem!” spuse, dându-și o palmă pe frunte.

Nu-i nimic!

„S-a întâmplat ceva?” întrebă Lola, care se ridicase învăluindu-se în eșarfă.

„Sunt un prost...” se plânse Felix, „vreau să-l văd pe Amnon zâmbind, dar de fiecare dată fac câte-o prostie și el rămâne trist...” Lola nu înțelese. Cum ar fi putut? Ne privi, apoi spuse: „Voi îmi ascundeți ceva”. Zâmbi: „Frumos”. Apoi ne strânse în brațe și mă sărută pe frunte. Din nefericire, nu se afla niciun fotograf pe-acolo care să facă poze. Lola mă sărutase! Gaby ar fi leșinat, mi-ar fi împăiat fruntea ca s-o păstreze ca amintire Apoi Lola îl sărută pe Felix. Pe frunte și pe gură, cu ochii închiși.

Felix nu a avut niciodată prieteni, mi-am amintit, doar pe o anume doamnă. Și timp de zece ani nu se văzuseră, acei zece ani în care Felix fusese în închisoare. Era oare Lola acea doamnă, prietena sa? Totul începea să prindă contur asemeni unui mozaic, dar conexiunile erau mai misterioase decât enigma însăși.

„Minunat!” exclamă Felix bucuros. „Amnon și Felix se duc în căutarea-mării! La ce oră se trezește doamna mâine dimineață?”

„Ziariștilor le spun că nu deschid ochii înainte de ora zece, spre invidia prietenelor mele” spuse Lola pe un ton răutăcios. „Dar adevărul este că la ora cinci sunt deja în picioare. Persoanele în vârstă ca mine nu mai pot dormi atât de mult.”

Chiar și cele tinere ca mine, gândi. M-am ascuns după un fotoliu mare, mi-am scos fusta și cămășuța și am devenit eu însumi.

Felix mă privi mirat: „Și dacă te văd îmbrăcat astfel?”

„Pot să alerg mai bine îmbrăcat în hainele mele.” Se gândi un moment, apoi ridică din umeri. Era totul în ordine. Spuse către

Lola: „La șase mâine dimineață, Felix și Amnon îți vor aduce înapoi marea. Acum stinge luminile și du-te la culcare”.

„Nu-mi spune tu ce să fac” răspuse ea, „poate că am alt program în noaptea asta în timp ce voi hoinăriți pe afară.”

Ne conduse până la ușă, sărutându-ne pe amândoi.

Coborâram în stradă. Afară era întuneric și cam frig. Frunzele copacilor foșneau încet, iar luna era mare, albă, aproape plină. În acel moment, toate persoanele cunoscute de mine dormeau. Persoanele normale visau liniștite, în timp ce eu, împreună cu Felix Glick, legendarul bandit, eram stăpânii acestor străzi întunecoase.

„Acum facem așa.” Felix mă opri: „Eu merg înainte, tu rămâi cincizeci de metri în urmă. Dacă ai vreo problemă, polițiști sau alteeva, șșșt, te ascunzi imediat! Apoi te duci acasă la Lola. Nu stai după mine!”

„Dar unde mergem?”

„Pe plajă. Avem o problemă de rezolvat. Mergem spre plajă și căutăm un excavator. Nu e complicat. Facem ceea ce trebuie, bonjour și la revedere și mii de mulțumiri.”

„Un moment, nu înțeleg: care-i problema?”

„Îți explic după aceea! Acum trebuie să plecăm!”

Dispăru fără să-mi mai spună „haide” în românește și fără să-l văd: se topise în întuneric.

Apăru din nou la câteva zeci de metri. Nu înțelegeam cum ajunsese acolo: alergând, zburând? Apăruse dintr-o dată în capătul străzii, mergând cu pași lenți, cocoșat, târându-și piciorul.

Îl urmării, atent să mențin distanța stabilită. Privii înjur pentru a vedea dacă mai era altcineva prin jur. Ce situație bizară: urmăream o persoană care voia să fie urmărită și în același timp trebuia să fiu atent ca să nu fiu urmărit.

Mergeam tară să fac zgomot. Mă simțeam vulnerabil și nervos. Poate că cei care mă urmăreau erau deja acolo. Încercam să gândesc cu mintea lor: poliția căuta un copil și un bătrân coborâți dintr-un

tren. Cine știe dacă au înțeles că piratul șinelor de cale ferată era Felix Glick? Așa cum îi știam, vor avea nevoie doar de o oră pentru a-i face portretul robot, pentru a-l compara cu celelalte și pentru a găsi spicul de aur pe care Felix îl aruncase lângă locomotivă.

Dar polițistului cu acnee îi arătase carnetul de conducere cu numele său.

Și îi furase ceasul. Doar pentru a mă face să râd!

Nu, nu doar atât. Felix nu lăsa nimic la voia întâmplării. Era întotdeauna ceva mai mult, un motiv misterios.

Dar care motiv? De ce-i spusese adevăratul său nume?

Polițistului ar fi putut să i se pară suspect și să-și amintească de numele său.

Mi-l imaginam scărpinându-și fruntea plină de acnee. Numele de Felix Glick îi amintea de cineva. Când Felix intrase în închisoare, acel polițist încă se mai juca de-a hoții și vardiștii. Cu siguranță ajunsese acasă și începuse să vorbească cu soția lui însărcinată, spunându-i ceea ce bătrânul îi povestise: copiii îți schimbă viața. Apoi a întrebat-o dacă îi văzuse ceasul; era sigur că îl avusese la mână înainte de întâlnirea cu bunicul și nepoțica. Numele de Felix Glick îi spunea ceva, îl obseda, îl văzuse scris undeva sau publicat în vreun ziar? Era nervos. Îi spusese soției sale: vin imediat, și se dusese la secția de poliție. Poate că-și uitase ceasul în vestiar. Dar ceasul nu era acolo. Polițistul intrase în biroul unuia dintre superiorii săi, un bătrân polițist care-și amintea faptele petrecute cu douăzeci de ani în urmă. Unul de pe vremea tatălui meu, de exemplu. „Spune-ți-mi” l-a întrebat omul nostru cu o voce nesigură, „ați auzit vreodată numele Felix Glick?”

Era scânteia care aprinde explozibilul: enorma mașinărie a poliției intra în acțiune.

Felix/oaia ca poliția să știe că fusese el. Este mai amuzant să te ascunzi când ai pe cineva pe urmele tale. Era mai palpitant astfel.

Îl privii: șchiopăta în fața mea, cocoșat și jalnic. Ce actor! Tata știuse

ce făcea. Erau lucruri pe care doar un infractor ca Felix ar fi putut să mă învețe. Uneori riscul te învață multe și nu poți deveni cel mai bun detectiv fără a cunoaște aceste lucruri. Aveam sentimentul că mă aflam de unul singur în mijlocul nopții, pe punctul de a îndeplini o acțiune ilegală, căutat de poliție, știind că mă pot baza doar pe mine însumi, pe curajul și pe intuiția mea.

Tata ar putea să aibă încredere în mine. În fond, nu făcuse altele decât să mă pregătească pentru această aventură: o viață de antrenament și exerciții. Orice putea deveni subiectul unei lecții de investigație, de luptă pentru supraviețuire. Mergeam la cumpărături povestind banalități și deodată îmi spunea: „Privește această stradă”, iar eu recunoșteam imediat acel ton didactic, special. „Opt persoane din zece fac cumpărăturile aici, își întâlnesc prietenii, iau autobuzul, dar doi dintre ei o văd diferit: unul este infractorul, celălalt ești tu. Poliștistul.” (Eu eram foarte mândru.) „Infractorul vede aici ascunzători, buzunare de golit, genți deschise, închizători ușor de deschis și mai ales te vede pe tine, Nono, detectivul ascuns printre trecători. Iar tu, detectivul, reușești să vezi toată strada dintr-o privire, fără să te oprești la trecătorii obișnuiți! Nu-i bagi în seamă, nu te interesează mai mult decât te interesează bunica ta!”

(Aici bunica Tzitka trecu în zbor, călare pe o mătură, fără să le arunce nicio privire celor din jur.) „Tu trebuie să vezi doar ce este important: băiatul cu privirea furișă, cei doi care stau lângă bătrânica din stația autobuzului, domnul grăbit, cu un pachet ciudat în mână. Doar ei contează! Tu duci o bătălie împotriva lor!”

Îmi plăcea să merg la plimbare cu el. Eram pătruns de importanța mea. Dacă întâlneam un coleg de clasă, mă mulțumeam să-l salut dând din cap și-mi vedeam de drum. Uneori îmi era milă de oamenii obișnuiți, acele opt persoane normale care mergeau fără să bănuiască nimic din pericolul iminent. Erau și mai în vârstă decât mine, dar când mergeam pe stradă cu tata aveam impresia că sunt

tatăl lor.

Mergeam prea repede, apropiindu-mă de Felix. Nu era bine. Se vedea că era nervos; nu trebuia să ies astfel în evidență. Nimeni nu trebuia să bage de seamă că eram în acțiune. Eram doar un copil care se întorcea târziu acasă dintr-o excursie. Făcusem bine că mă îmbrăcasem în hainele mele. La ora aceea, o fetiță singură ar fi dat de bănuț. Mă simțeam cu adevărat mai bine de când îmi schimbasesm hainele, redevenind băiat.

De fapt, nu era chiar așa de rău să fii fată. Aproape că mă obișnuisem.

Unde era Felix? Dispăruse din nou. Ba nu, uite-l!

Un câine furios începu să latre la el din fundul unei curți. Nu era bine, atrăgea atenția. Începură să latre și alți câini, în case, în grădini. La etajul doi se mișcă o perdea. Cineva se apropiase de fereastră pentru a vedea ce se întâmplă. Felix îmi spusese că atrăgea câinii. La fel și eu, fusesem mușcat de cel puțin zece ori. Chiar și câinii cei mai cuminiți și dresați își ieșeau din minți când treceau pe lângă ei. O dată s-a repezit la mine un câine pentru orbi!

Mergi înainte, nu te gânde. Tot orașul ne lătra. Picioarele mele alergau singure ca și când m-ar fi chemat cineva, întinzându-mi brațele: vino, vino... Poate fiindcă mă simțeam singur, departe de

Felix, de tata. Deasupra mea luna albă își schimba fețele ofilite: iată-mă împins înainte. Unde? De către cine?

Brusc, mi-am amintit de Zohara. Era frumoasă și intransigentă. Câți ani ar fi avut dacă ar fi fost în viață? Treizeci și opt. La fel ca mamele colegilor mei. Cum ar fi viața mea dacă ea ar fi aici? Gaby nu ar fi fost cu noi, dar așa avea o mamă. Nu că mi-ar fi trebuit neapărat o mamă. M-am descurcat și fără ea în toți acești ani. Aș fi vrut să știu doar câteva amănunte ca să închei aventura pe care o începusem.

Câinii se liniștiră și se cufundă totul în tăcere. Liniștea unui oraș adormit. Mă simțeam ca o panteră la vânătoare, un animal de noapte. În casele pe unde treceam, copiii de vârsta mea dormeau, fără a-și închipui de ce era în stare un puști ca ei.

Un copil infractor, care se supunea altor legi decât cele făcute pentru toată lumea.

La sfârșitul săptămânii voi avea *bar-mitzvah*-ul. Vor fi acolo toți polițiștii. Tata mi-a promis că mă va avansa în grad. Vorbisem de mult despre asta. De-a lungul anilor ajunsese sergent, iar sâmbătă urma să mă proclame sergent-șef. Vom face ceremonia noastră obișnuită, va trebui să beau un pahar de bere blondă ca un bărbat adevărat, iar el îmi va acorda gradele. Adevărul este că sosise momentul unei schimbări; de un an și jumătate nu mă avansase în grad din cauza poveștii cu vaca.

M-am oprit îngrozit. O mașină de poliție parcase pe trotuarul din față. M-am repezit ca un fulger într-o grădină și după câteva secunde am aruncat o privire. În mașină erau doi polițiști care discutau liniștiți. O lumină albastră clipea plictisită pe acoperișul mașinii. La radio se auzea muzică. Erau doi polițiști robuști care își făceau rondul obișnuit și, plictisindu-se, fără îndoială, începuseră să poarte o conversație în mașină. N-aș fi putut trece neobservat.

Am privit în stânga și în dreapta, strada era pustie. M-am uitat și pe acoperișuri pentru a mă asigura că nu era niciun pericol. Am ieșit din grădină alergând pe lângă zid, aplecat. Nu văzuseră nimic. Fugeam de polițiști! Ce ușor era! Am trecut pe lângă ei ca o umbră neagră.

Nu avea chef de nimic! Erau greoi și leneși ca niște urși.

La prima intersecție am început să merg normal, cu mâinile în buzunar. Chiar și Felix apăruse din întuneric. Evitasem polițiștii folosind aceeași tehnică. Am început să fluier; mă simțeam minunat. Eram în extaz, ar fi spus doamna noastră națională, Gaby.

Ca și când am fi fost pe scenă, în prim plan, doar eu și Felix, în

timp ce restul oamenilor erau doar niște figuranți. Le ordonasem să doarmă, iar ei ne ascultaseră. Și cine nu dormea, aiura sau visa cu ochii deschiși. Doar noi doi, eu și Felix, eram treji și atenți. Treceam ca niște umbre de-a lungul străzilor întunecate. Eram străini de ei, aparțineam unei alte specii. O graniță subțire ne despărțea de ei. Dacă în acel moment s-ar fi trezit un copil și s-ar fi uitat pe fereastră, s-ar fi gândit că eram într-un vis al lui, Batman sau omul-broască. Încercam să-mi fac curaj. Am tras un șut în roata unei mașini parcate. Ei, și? Eu eram stăpânul. Îmi aparținea totul:

strada, orașul. Voi dormiți, iar eu rătăcesc în jurul vostru, cu simțurile ascuțite ca lama unui cuțit, imprevizibil, periculos. Dacă voiam, puteam să distrug jumătate din oraș. Sau să-i dau foc, de ce nu? Bieții de voi! Inocenți, capricioși. Noapte bună! Nu vă temeți, nu vă fac nimic. Sunt bun și îndurător.

Aș putea, de exemplu, să iau un cui și să-mi scrijelesc numele pe un șir întreg de mașini. Nono a trecut pe aici în noaptea asta, ați spune oripilați.

Poate că ar trebui să inventez ceva special, precum semnătura lui Felix, spicul de aur.

Dormiți în pace, oameni buni! Micile familii, tata, mama și doi copii în fiecare casă. Ce știți voi despre viața adevărată, despre cât este de ușor să dispară totul? Ce înțelegeți voi din lupta pentru supraviețuire? Sau despre eterna luptă dintre bine și rău? Dormiți, înveliți-vă bine! Astupați-vă urechile!

Înaintam ca un spion într-un teritoriu inamic. Când auzeam pași în jur mă ascundeam în câte-o grădină sau într-o scară de bloc, așteptând răbdător. Uneori trecea câte un trecător întârziat, aproape atingându-mă, dar nu-și dădea seama de prezența mea. O dată, o doamnă se opri la câțiva centimetri de mine, își căută cheile în geantă și se întoarse, privind către mine cum stătea înghesuit între biciclete în casa scării, dar nu mă văzu.

Încetinește, mergi prea repede!

Cam cu un an în urmă participasem la arestarea unui puști de vârsta mea. Eu și tata ne întorceam târziu de la o cină somptuoasă la care ne invitase Gaby; nu-mi amintesc cu ce ocazie, probabil pentru că reușise să ducă până la capăt unul dintre acele regimuri de slăbire ale ei. Cum veneam către casă, tata auzise în stația radio de la bordul mașinii că doi băieți vroiau să fure o mașină lângă cinematograful Ron. Tata a schimbat imediat direcția și ne-am îndreptat către acel loc. N-ar fi trebuit să mă ia cu el, dar îi era teamă că dacă m-ar fi condus acasă, n-ar fi ajuns în timp la cei doi.

Aproape că am zburat până acolo. Viteza cu care conducea mă ținea lipit de scaun. Apoi am rămas blocați în mijlocul traficului, iar tata a început să ofteze exasperat, bătând cu degetele în volan; nu avea nici sirenă, nici girofar pe mașină. Eu tăceam, privindu-i venele de pe gât și de pe frunte palpitând. Apoi a demarat brusc, depășind șirul de mașini.

Roțile scârțâiau, mașina făcea un zgomot îngrozitor. Tata a întors, conducând în sens invers. Trecea de pe o stradă pe alta, se urca pe trotuar și era cât pe aici să se tamponeze cu o mașină care venea din cealaltă direcție. Eram paralizat. Nu atât fiindcă credeam că vom muri, din expresiei lui, din cauza îndrăznelii cu care călca legea, regulile sacre. Deși îmi aminteam ce-mi spusese: „Un bodyguard nu-și cere scuze când îl trânteste la pământ pe primul-ministru când este în pericol”, mi-era teamă să-l văd astfel, ieșit din fire, ca un resort enorm de oțel care avea să se destindă dintr-o dată.

Fără să încetinească, mi-a explicat sec regulile, ceea ce-mi era interzis: să nu fac zgomot, să nu ies din mașină, să nu ies în evidență. Ca și când nu aș fi știut! L-am privit cu coada ochiului. Se purta de parcă ar fi fost un alt om, un străin. Avea fața încordată și își trecea continuu limba pe buze. În ochi i se vedea o luminiță ciudată, periculoasă: părea că se delecta cu un joc delirant, o provocare mortală, ca și cum ar fi fost unul din pariurile sale nebunești de când era tânăr; acum însă era sub protecția legii.

Continuam să primim informații prin stație de la polițiștii de lângă cinematograful.

Spuneau că unul dintre adolescenți, cel mai mic, veghea sănu-i surprindă nimeni, iar celălalt încerca să deschidă portiera. Nu-și imagina că omul nostru era pe acoperișul cinematografului, deasupra capului lui și ne dădea informații prin stație despre ce se petrece.

S-ar zice că am avut o copilărie destul de aventuroasă, nu?

Nu e chiar așa. Dar acum nu vreau să povestesc cum a fost copilăria mea, în afară de operațiuni și de pistoale.

Poate altă dată, dacă voi avea timp.

Am parcat mașina la colțul străzii, printre alte mașini. Am văzut cum de pe chipul tatei dispăruse acea expresie gata de aventuri.

Redevenise cel dintotdeauna. Îmbracă un pulover pe deasupra cămășii uniforme de polițist, scoase un binoclu și începu să se uite.

Cunoșteam bine acea expresie. Dintr-o dată se întoarse spre mine, de parcă și-ar fi amintit de-abia acum că eram și eu acolo; îmi atinse obrazul, zâmbindu-mi cu tristețe:

„Îmi pare bine că ești cu mine” zise, lăsându-mă tară grai. Cum de-i trecea prin cap un asemenea lucru în toiul unei operațiuni? Ce se întâmplase? Obrazul îmi ardea.

Polițistul de pe acoperiș ne spuse că băiatul trecuse de trei ori pe lângă o mașină Fiat galbenă, uitându-se înăuntru. Dacă se apropia cineva, hoțul se ascundea după mașină, iar celălalt contempla cu interes afișele de la cinematograful.

„72 către 75, recepție” murmură tata în transmițător. Se comporta ca un profesionist.

„Ascult, 72” răspunse vocea în aparat.

„Trebuie să-l prindem asupra faptului. Nu trebuie să fugă, îmi trebuie AD suficiente. E clar?”

„Recepționat” răspunse vocea. AD însemna Amprente Digitale.

Trecură câteva minute de tăcere și de tensiune. O pereche de

îndrăgostiți se opriră, sărutându-se chiar lângă mașină. Era evident că vroiau să fie singuri și nu-și imaginau toți acei ochi și binocluri ațintite asupra lor. O lume întregă mișuna în jurul lor: binocluri, emițătoare, iar ei, sărmanii, habar n-aveau.

„Au terminat cu pupatul” spuse polițistul de pe acoperiș.

„Ai avut un film gratis. Nu ești mulțumit?” spuse în stație un alt polițist, ascuns în tufișuri.

„Ștt!” îi certă tata. „Nu se glumește în timpul serviciului!”

Trecu un alt minut. Tata bătea cu degetele în volan, iar privirea îi devenea din ce în ce mai concentrată. Era pregătit să se năpustească asupra prăzii.

„Băiatul scoate șurubelnița” zise polițistul de pe acoperiș. „Forțează închizătoarea.” și după câteva secunde: „A intrat”.

„Numărați până la zece, apoi ieșiți” șopti tata în emițător.

„Eu prind spionul, 75 hoțul, iar 73 îi blochează dacă vor să fugă. Acțiune!”

Spusese atât de bine „Acțiune!”, la fel ca în filme.

Ieși repede din mașină. Uitase complet de mine. Era concentrat asupra operațiunii. Îl urmăream, observându-i cu atențiune gesturile. Începu să meargă indiferent pe stradă, ținând mâinile în buzunar. Spionul îl văzu și îl catalogă ca pe un trecător obișnuit. Tata părea că se afla acolo din întâmplare, un om oarecare care se întorcea de la serviciu. Ținea umerii aplecați și părea obosit. Avea aceeași înfățișare ca atunci când se întorcea seara acasă. Acum îmi dau seama că nu era atât de mulțumit când se întorcea acasă. Chiar dacă eram eu acasă, lui casa i se părea pustie fără ea.

Alți treizeci de pași, douăzeci; aveam gura uscată. Îi despărțeau cincisprezece metri, iar băiatul nu bănuia nimic. Deodată, tata se năpusti spre el ca un taur sălbatic și răcni: „Ticăloșilor!” dând din mâini. Am înțeles că făcea o greșeală enormă! Ar fi putut ajunge aproape de băiat și apoi ar fi putut să se năpustească asupra sa.

Dar nu reușise să se abțină. Tata ura atât de mult infractorii, încât

ar fi vrut să-i strângă de gât pe toți cu mâinile sale.

„Te porți de parcă ar fi o problemă personală și strici totul” îi spunea Gaby în bucătărie.

De ce era o problemă personală?

„Ești atât de nerăbdător să te răzbuni, încât dezvălui toate capcanele.”

De ce vroia să se răzbune, la ce se referea Gaby?

Băiatul care spiona țipă speriat. Îi tremurau picioarele, dar în scurt timp își reveni și o luă la fugă. Alerga cu o viteză incredibilă, parcă zbură. Reuși să scape de tata, driblându-l ca un fotbalist.

Tata rămase gâfâind, supărat, gesticulând. Cel care stătea în mașină își dădu seama de ceea ce se petrecea și alergă în direcția opusă. Polițistul din tufișul i ieși. Frustrai și dând din mâini de enervare. Spionul fugise de tata și se îndrepta către mine. Ne despărțeau o sută de metri, iar cu știam prea bine ce să fac. Am ieșit ușor din mașină, mergând către el ca și când nu s-ar fi întâmplat nimic.

Corpul îmi reacționează instinctiv, se mișcă precum ca o mașinărie bine pusă la punct. Nu-l privii, iar băiatul nu mă privi pe mine: un copil nu putea să-i dea de bănuț. El se temea de polițiști adulți.

Dădu colțul străzii și, cu privirea halucinantă, se pregătea să treacă de mine. Cu un gest brusc, m-am repezit la picioarele lui, cum mă învățase tata, și l-am trântit la pământ.

Totul se petrecuse în fracțiuni de secundă. Dus de elan, în cădere se rostogoli câțiva metri și se lovi cu capul de o mașină parcată. Leșină. Polițiștii se năpustiră asupra lui ca să-i pună cătușele.

„Ăsta nu este băiatul lui Feyenberg?” întrebă Alfasi, unul dintre polițiști. „Nu e Nono, mascota noastră?”

„Ce faci tu aici, Nono?” întrebă celălalt, Bărbosul.

Toți polițiștii de la secție mă cunoșteau.

„Am văzut că scăpa și l-am oprit.”

„Ești grozav! Ai salvat operațiunea!”

Tata veni repede, obosit și răsuflând greu.

„Îmi pare rău, n-am calculat bine distanța” bolborosi. „M-am năpustit asupra lui prea devreme.”

„Nu-i nimic, șefule.”

„Nu-i nimic, șefule.”

Cei doi începură să verifice cătușele băiatului de formă, astfel ca tata să nu vadă expresia de pe chipul lor...

„Celălalt a scăpat, șefule, dar fiul dumneavoastră l-a prins pe acesta; el ne va ajuta să-l găsim și pe celălalt, așa-i drăguțule?”

Polițistul poreclit Bărbosul îi dădu un șut înfund băiatului. Dar știam cu toții cui ar fi vrut să-i dea o lecție.

A

Am stat acolo timp de câteva minute. Tata a așteptat echipa de polițiști care a luat amprente de pe închizătoarea mașinii. În jurul nostru se strânsese o mică grămadă de oameni, dar polițiștii au dat ordin să se îndepărteze. Lumea arăta spre mine, spunând ceva. Am rămas nepăsător. Am controlat amprente cu mâinile în buzunar, încercând să descopăr alte indicii folositoare anchetei. Pe scurt, mă purtam exact cum trebuia în asemenea împrejurări.

Victima mea rămase întinsă pe trotuar, cu mâinile prinse în cătușe la spate, lira luminat de un felinar de pe șosea și părea un mic animal prins în cursă. Nu îndrăzneam să-l privesc în ochi. Din cauza mea, toată viața lui se schimbase.

În schimb, el mă căuta cu privirea. Se răsuci spre mine pentru a mă privi. Nu m-am mișcat. L-am lăsat să mă privească, deși în ochii lui se citea un pic de sarcasm: copilul preaiubit al legii, părea că-mi spune. Îmi zâmbi cu răutate, dușmănos. Un amestec de ură și de stimă, plină de amărăciune, totuși. Pentru că-l prinsesem.

Așa eram noi, profesioniștii, recunoșteam valoarea adversarului. Face parte din noblețea meseriei. La fel ca Felix și tata, când își dăduseră mâna, făcând o învoială cu privire la mine; era de necrezut, și totuși știam că este adevărat. Și dacă nu era așa?

Tata își luă la revedere de la polițiști și ne-am întors acasă în

tăcere. Era neplăcută această situație: din cauza tatei ar fi putut să se ducă pe apa sâmbetei toată operațiunea; intervenția mea salvase totul. 'Âș fi vrut să-i spun că fusese doar o întâmplare, că nu avusesem de gând să intervin, dar n-am scos un cuvânt. Cu siguranță că i-ar fi părut rău de ceea ce-mi spusese în mașină înainte să coboare.

Timp de un an nu m-am gândit la acel episod. Nu i-am povestit nici măcar lui Mișa. Voiam să uit acele momente teribile de tăcere după această întâmplare. N-am mai vorbit niciodată despre asta. Chiar și Gaby, care știa totul, deoarece bătuse la mașină raportul, tăcea. Dar în noaptea aceea mi-am amintit de acest episod. Zâmbetul plin de răutate al băiatului. Poate că era din dispreț pentru copiii răsfățați ca mine, sau poate că intuise în mine ceva din adevărata mea personalitate?

Dar ce voia să spună Gaby când afirma: „Faci din asta o chestie personală? Îl Ce-i făcuseră, de era așa de înverșunat împotriva lor? Pentru ce trebuia să se răzbune?”

Adevărul este că începeam să înțeleg. Intuiam răspunsul, dar voiam să fiu prudent, fără să trag concluzii pripite. Și, ca într-o anchetă bine condusă, mi-am formulat toate întrebările care nu-mi dădeau pace: de ce conducea o luptă personală? Îl răniseră? În ce împrejurări? I-au ucis pe cineva drag? De aceea declarase război lumii interlope? Uitasem că mă feream de poliție și trebuia să fiu atent. Vorbeam de unul singur și nu-mi păsa dacă mă vedea cineva. De ce au ucis-o pe Zohara? Ce făcuse ea? Oare au făcut asta ca să se răzbune pe tata? Și cine a ucis-o? Și după ce murise ea, îl lăsaseră în pace sau aveau să încerce să lovească o altă persoană care-i era dragă?

Poate că de aceea mă învățase să fiu în gardă de când eram mic. Să țin ochii deschiși și să nu am încredere în nimeni. Dar poate că eu nu mă purtasem ca un profesionist. De pildă, cu Felix, care alerga în fața mea. Ce legătură avea cu această poveste? Era adevărat că tata

i-a strâns mâna și au făcut o învoială? De ce îmi plăcea atât de mult să stau cu el, de ce mi-era teamă totodată? Poate că trebuia să fug, să scap. *.

Încetinisem pasul. Eram abătut și-mi era teamă. Mergeam înainte, dar simțeam ceva care mă trăgea înapoi, ca și când cineva mi-ar fi arătat un lucru care nu era pentru ochii unui copil. În picioare, ascuns în întuneric, cu mușchii încordați, cu venele de pe gât umflate de efort, tata se lupta cu răufăcătorii. Misiunea lui era aceea de a salva lumea întreagă, și mai ales pe mine, din ghearele unui dușman teribil, uriaș, cu mii de fețe. Mă antrenase pentru această veșnică luptă. Purta această bătălie singur, trist, fără a cere ajutorul nimănui, fără să cedeze.

Și am început din nou să alerg.

CEI DOI CAVALERI AI NISIPURILOR

Deodată se auzi marea. Mă învălui cu mirosul și umezeala ei. Marea! O văzusem cu câteva ore în urmă și deja îmi lipsea. Îmi plăcea mult marea (cred că am mai spus asta). Deși eram născut în Ierusalim, știam să înot ca unul din Tel-Aviv. Foloseam orice metodă ca s-o conving pe Gaby să mergem la mare, iar ea râdea de mine fiindcă intram în transă de cum ajungeam în piața Diezengoff: „ca un pește fugit de la acvariu și care se întorcea în valuri!” zicea ea.

Biata Gaby se așeza pe un șezlong, îmbrăcată în negai, cu nasul acoperit, acoperită toată – inclusiv geanta de loțiune contra arsurilor solare. Părea o fantomă pe acea plajă veselă. Nu-i plăcea marea, iar soarele o teroriza. Dar mai ales suferea văzând fetele în costume de baie minuscule. Dădea din cap neîncetat, de durere sau de invidie. „Sunt singura care suferă de rău de mare pe plajă” suspână când îi trecea prin față o fată cu corpul subțire, superbă.

„Dumnezeu m-a trimis pe pământ pentru a suferi groaznic.11

Nici tatei nu-i plăcea marea. Cred că nu l-am văzut niciodată în apă (când aveam zece ani am descoperit din întâmplare că nu știa să

înnoate!) Gaby detesta plaja, dar știind cât îmi plăcea, accepta să vină cu mine cel puțin o dată pe lună. Era ziua noastră de distracție... a noastră, adică a mea: cred că lui Gaby nu-i plăceau majoritatea lucrurilor pe care le făceam la Tel Aviv. În orice caz, de cinci ani încoace, de când împlinisem opt ani, nu pierdusem nicio excursie: o ardea soarele pe plajă, apoi ne duceam în fața casei

Lolei Ciperolla așteptând o oră sau două; o dureau picioarele, dar nu se plângea niciodată. La restaurant se îndopa cu un aer disperat notându-și pe un șervețel toate kaloriile care se ascundeau în cartofii prăjiți și în nevinovata friptură... uneori, între două îmbucături lacome, se rezema de scaun, își mângâia pernuțele de grăsime de pe burtă și spunea: „Nu e deloc bine, Gabrieluța! Nu e deloc bine pentru tabelul cu calorii”.

De acolo luam autobuzul și ne îndreptam către alt loc pus pe lista noastră clandestină: fabrica de ciocolată de la Ramat Gan.

Acesta era un alt secret al nostru. Tata nu trebuia să afle că Gaby mă ducea în acele escapade. Era micul nostru secret dulce și jurasem să nu-l dezvăluim niciodată.

O dată pe lună, joi, la ora patru fix, la fabrica de ciocolată avea loc o vizită organizată, și timp de cinci ani eu și Gaby am fost oaspeți constanți, uneori fiind singurii vizitatori. Petreceam o oră întregă urmând același ghid, o femeie slabă ca o grisină, cu un aer adormit. Ascultam cu atenție explicațiile ei despre procesul de fabricare al ciocolatei, începând cu măcinarea cafelei și topirea untului, malaxarea pastei lichide, vâscoase, dense...

Ghidul era o femeie cu adevărat originală. Avea aversiune față de toate plăcerile vieții, în special de ciocolată, ceea ce nu o împiedica să se poarte cu profesionalism când ne dădea acele informații, cu eficiența unui automat. Nu a schimbat niciodată nicio virgulă din discursul ei și nici glumele cu care era presărat. Nu ne-a întrebat niciodată de ce veneam să vizităm acea fabrică cu atâta asiduitate. Doar o dată în toți acei ani s-a întâmplat să schimbe ceva. În acea zi

eram singurii vizitatori și, în fața sălii unde se împacheta ciocolata în hârtie colorată, s-a întors către noi și ne-a spus: „Scuzați-mă că vă deranjez, dar ați văzut deja această sală. Vă supărați dacă, în mod excepțional, sărim peste această etapă azi: am o întâlnire urgentă la cinci fără un sfert”.

Eu și Gaby ne-am privit supărați și năucii: cea sală era cea mai interesantă! Era ca și cum am fi vizitat vestiarul actorilor înainte să intre în scenă!

Gaby s-a uitat la ea malițios: „O întâlnire cu un bărbat?”

„Nu” spuse doamna, „cu doctorul.11

„Dacă este cu doctorul, atunci suntem de acord” spuse Gaby, „dar doar de data asta.11

Trebuie să fac o paranteză: există persoane rudimentare, insensibile și fără niciun pic de simț artistic cărora, deși le place ciocolata, acel tur li se pare plictisitor. Sunt interesați doar de rezultatul definitiv.

Dar eu și Gaby eram fascinați de procesul de fabricare a ciocolatei: tuburile, recipientele, mașinăriile care aduceau boabele de cacao, sitele enorme unde o prăjeau înainte de a fi măcinată, pâlniile uriașe prin care trecea acel lichid magic, splendoarea pură și scânteietoare a ciocolatei înainte de a fi împărțită în tablete, modestia emoționantă cu care se lasă înfășurată mai întâi în folia de aluminiu, iar apoi în hârtie colorată.

Îmi cer scuze pentru această lungă digresiune. Sunt perfect conștient că nu tuturor le place ciocolata. În această lume există și astfel de creaturi, iar noi trebuie să le acceptăm ca pe un fenomen inexplicabil. Eu însumi cunosc un copil al cărui nume nu vreau să-l pronunț, care a preferat, de când s-a născut, doar lucrurile sărate. Este adevărat: devora cu lăcomie grisine și sărățele acoperite de granule de sare. Ce înclinație ciudată, dacă pot să-mi exprim punctul de vedere! Eu și el eram la antipodi, făceam parte din două categorii diferite: cum se știe, cei care preferă sarea sunt persoane

logice, hotărâte, sceptice și pragmatice. Acel copil mi-a spus de mai multe ori că adepții gustului sărat organizau ceremonii secrete în munții Sodomei, lângă Marea Moartă, în care aruncau tablete întregi de ciocolată în adâncul mării! Ce oroare! Dar pe de altă parte, se știe că, după ani și ani regim sărat, facultățile mentale ale oamenilor sunt definitiv alterate.

În ceea ce mă privește, sunt convins că prin venele mele curge ciocolată (cu aromă de căpșuni). Chiar și astăzi, când mă aflu printre persoane de vârsta mea, adulți cu înfățișare respectabilă, la reuniuni importante, mă consolez cu gândul că toate acele discuții din timpul prânzurilor de afaceri sunt prețul care trebuie plătit pentru a ajunge la ceea ce mă interesează: desertul.

Și când se ajunge la desert! Oh!

Cu indiferență și pierdut în conversații neînsemnate, înghit netulburat spuma de ciocolată, prăjitura de casă numită „iântâna dragostei”, profiterolul, tortul „zăpada de pe Himalaya”... iar femeia așezată în fața mea la acel prânz de afaceri nu-și imaginează nici pe departe ce se petrece în mintea acelui bărbat politicos și rezervat cu care ia masa: cum se luptă cu creaturile ivite din memoria lui: un copil cu părul blond, tuns periuță, și o femeie corpulentă, strânsă în rochia ei neagră pentru a părea mai slabă, care se năpustesc asupra desertului, mâncând pe nerăsuflăte până la ultima firimitură de prăjituri din farfurie.

Aș vrea să fac o altă scurtă pauză, folosindu-mă de acest moment de sinceritate totală, de intimitate între scriitor și cititor, pentru a exprima ultima mea dorință, testamentul meu spiritual:

Aș vrea să fii îngropat într-un sicriu de ciocolată.

Astfel pământul de deasupra mea va fi ușor!

Mai întâi am văzut excavatorul, apoi pe Felix. L-am văzut înainte ca el să-și dea seama de prezența mea. Ieși din vehicul chiar când am ajuns pe plajă. Mergea șchiopătând; părea că se gândește în altă parte, dar era atent la tot ce se întâmpla în jur. Știa cum trebuie să se

uite: de obicei, când o persoană vrea să se uite în urmă, se întoarce către stânga. Chiar așa, încercați! De aceea, atunci când un detectiv urmărește pe cineva, trebuie să stea mereu pe partea dreaptă, pentru a nu fi descoperit. Felix știa acest lucru foarte bine, așa că uneori se uita în dreapta, și astfel mă văzu ascuns în întuneric.

Nu era sigur că eram eu. Dispăru într-o clipită și n-am reușit să văd unde. Ca și cum l-ar fi înghițit nisipul sau întunericul. Spuneau despre el că nu putea să-l oprească nimeni, asemeni apei: sute de polițiști erau convinși că-l prinseseră, se uitau mai bine nu găseau nimic, părea că se evaporase.

Cu excepția unuia singur, care închisese capcana atât de tare, încât Felix n-a mai putut scăpa.

Am așteptat. Unde era? Am ezitat un moment, apoi am început să fluier încetișor un cântecel, *Ochii strălucitori*. În lumina lunii, am văzut un trup care se mișca ca un șarpe prin nisip, și imediat se auzi un fluierat. Găsisem acest semn de recunoaștere între noi fără să ne înțelegem dinainte.

Am venit unul spre altul prin întuneric.

„Uite”, am spus arătând către excavator.

„Un dinozaur” comentă Felix. Nu știam dacă se referea la faptul că era vechi sau că semăna cu un animal preistoric.

Mic, masiv, vopsit în galben. Avea o lamă cât el de mare, pe care o ținea ridicată în aer.

Ne aflam într-o groapă enormă săpată în nisip. Era, cu siguranță, fundația unei case. Nu știam ce aveam să facem acolo. Mergeam în liniște, examinând terenul. În jurul gropii era un gard de lemn și o grămadă de fiare lungi și subțiri, așezate lângă drujba electrică. Am văzut o baracă mică în care se afla cu siguranță paznicul. Nu se vedea nicio lumină în jur.

Ne-am apropiat. Felix mai mult adulmeca decât să privească.

„E un tip înăuntru” tăcu semn cu degetul, „doarme.”

„De unde știi?” am întrebat încet.

„A făcut un foc” spuse, arătând un cerc mic de cenușă. „Doar o ceașcă de cafea.”

„Bravo, Flolmes” i-am zis, auzind vocea lui Gaby în minte.

„Și de unde știi că doarme?”

„Nu știi” răspunse Felix încet. „Sper să fie așa. Că doar nu sunt profet!” Am făcut un tur în jurul barăcii; nu avea terestre. Felix era foarte fericit din acest motiv; îmi făcu O.K. Cu degetul și începu să caute. Găsi o scândură și-l măsură comparându-l cu ușa barăcii de care se aproprie pe furiș, ca un motan care urmărește un șoarece în vârful labelor. Se opri un moment, apoi fixă într-o clipită scândura între clanță și ușă, transformând baraca într-o închisoare.

„Repede” spuse. Primejdia îi dădea o energie neobișnuită, ca și cum, o dată pornit, un motor ar fi început să meargă în interiorul lui.

Se cățără pe buldozer ca și când ar fi fost un cal ce trebuia îmblânzit, scotoci peste tot până când găsi două cuie și un clește. Nu înțelegeam ce vroia să facă. Mi s-a părut că în baracă se trezise cineva, dar era încă năuc. Felix îndoii cuiele cu ajutorul cleștelui și făcu un fel de furculiță pe care o introduse în locul cheii de contact a buldozerului. De jur împrejur nu se auzea nimic. Nu știam ce avea să se întâmple.

Dar deodată tăcerea se rupse. Felix răsuci cheia făurită de el și excavatorul se puse în mișcare. Făcea un vacarm îngrozitor.

Avea să se trezească tot orașul, l elix sări pe banchetă și îmi făcu semn să vin. I rase frâna de mână și excavatorul porni. Ne scutura de parcă am fi fost pe spatele unei cămile. Felix trase cele două mânere, apăsă pe pedale, făcu câteva încercări, iar apoi începu să-l conducă bine. Excavatorul i se supuse, conștient că nu avea de ales. Când trecurăm prin fața barăcii, observai o lumină slabă înăuntru. Clanța ușii se mișca. Paznicul încerca să iasă, dar ușa era blocată de scândură. Începu să lovească în ușă cu toată puterea.

Cine face o greșeală plătește, dragul meu. Asta este lupta pentru

supraviețuire. Du-te la loc în pat!

Am ajuns aproape imediat la zidul de nisip. Era enorm. Un munte de nisip presat și solid: cu siguranță era nisipul scos din groapa în care ne aflasem mai înainte.

„Acesta este muntele care o împiedică pe Lola să vadă marea!” explică Felix răcnind. „Nu mai vede marea!”

„Dar când vor construi casa o să fie și mai rău!” am răcnit la rându-mi.

„Au întrerupt lucrările de trei ani!” răspunse Felix. „Au lăsat totul baltă: nisipul, excavatorul și chiar și pe paznic! S-au terminat banii! I-au furat marea și au plecat! Ține-te bine! *Haide!*”

Și scoțând acea exclamație, se năpusti asupra muntelui, accelerând la maxim. Mi se părea că zbor. M-am apucat cu o mână de scaun și am închis ochii.

Lama buldozerului lovi în centrul muntelui și îl dărâmă. Timp de trei ani, umiditatea și sarea întăriseră nisipul, dar excavatorul îl dărâmă într-o clipită. Se formă un nor de praf care îmi intră în ochi, în nas și în gură. Felix acționează o manetă și dădu înapoi. Cu un gest hotărât, pregăti buldozerul pentru un nou atac.

Excavatorul porni din nou, lama de fier se ridică și lovi din nou ceea ce rămăsese din munte. Grămezi enorme de nisip se sfărâmau și cădeau în jurul nostru ridicând praful la cer. Felix izbucni în râs, scoase un răget de leu și urlă de fericire ca un șacal. L-am bătut pe spate pentru a-i aminti că nu era singur. Îmi tăcu loc și mă lăsă să apăs pe pedală. Lama bâzâia și se mișca: am scos-o din nisip, și iată-ne din nou încercând să doboram ceea ce mai rămăsese. Era genial, complet nebunesc ceea ce făceam: am atacat muntele de ni-

sip ca niște cuceritori ce asaltau un zid; și astfel, la rubrica de experiență în conducerea vehiculelor, am mai adăugat și un excavator pe lângă locomotiva trenului pe care îl deturnasem. Felix cânta ceva, mi se părea că era cântec: „Cine va fura, va fura trenul

care duce la Tel-Aviv?”. Și-și răspunse de unul singur, puternic ca un tunet: „Noi, pionierii, vom fura trenul de Tel-Aviv!”, și apoi: „Albastră, după-amiaza este albastră pentru noi cei care demolăm un port, un port!”. Atunci îmi trecu prin cap să cânt un imn personal, un imn al echipei în misiune, și așa, printre nori de praf, am compus următorul cântecel:

*Ochii tăi strălucesc ca diamantele,
Îți spun „la revedere “ de pe peron!
Ți-au furat marea!
Noi ți-o aducem înapoi!
Și ca răsplată vom avea eșarfa ta!*

Nu știu care din noi a compus imnul. Am început eu, apoi a continuat Felix, și un minut mai târziu, cântam împreună. Felix dădea din Mâini în toate părțile, iar ochii îi străluceau de fericire. Sărind pe scaunul buldozerului, îmbrăcat cu acele haine de cerșetor, părea un păgân în timpul unui ritual dedicat lunii. Cred că era mulțumit fiindcă nu făcuse niciodată asemenea lucruri: lucruri împotriva legii, dar în scopuri bune. Așa că am început să dansăm pe excavator, dând din mâini și strigând; părea că se bucură de libertate însuși excavatorul! Nu văzusem niciodată o mașinărie atât de bine dispusă! Poate că era recunoscătoare că o trezisem din letargie. Se apropie de grămada de nisip și atacă pe neașteptate, urlând de fericire și lovind lama enormă cu grația și forța distrugătoare a unui pui de mamut. După fiecare lovitură, ridica spre cer lama zimțată cu un hohot uriaș de râs în tăcere. Uneori trebuia s-o batem pe spate ca s-o potolim...

*(Acum cu toții:
Ah, ah Lola...
Ah Lola Ciperolla.
Ah, ah Lola...
Lola Ciperolla!)*

Întunericul se ascundea în mare. Pete de un albastru deschis se

vedeau prin spărturile muntelui de nisip. Am respirat adânc, simțind mirosul de sare până în plămâni. Țipam de bucurie, vociferam, nu-mi mai amintesc ce am făcut, luat de valul entuziasmului. O cucerisem! Acum era a mea! Eram primul copil care făcuse așa ceva!

La cinci dimineața, excavatorul se opri. Se stricase sau rămăsese fără benzină. La orizont, cerul se luminase și începuseră să planeze pescărușii. Zidul era demolat, distrus în mii de bucăți, iar valurile puternic purtau rămășițele în mare. Felix și eu eram acoperiți de nisip din cap până-n picioare. Îl simțeam chiar și sub pleoape. Aveam pe față o mască de nisip umed și sare. Ochii lui Felix străluceau ca ai unui copil fericit.

Vârî o mână sub cămașă și scoase lăntișorul. Medalionul în formă de inimă și cele două spice străluceau în mâna-i plină de nisip.

„Ești la fel ca mama ta” spuse râzând. „Ea se purta astfel când era la mare. Era nebună ca tine. Marea era casa ei. Ți-a pus chiar și un nume de pește.”

„Amnono.”

Scoase un spic și îl mângâie.

„Acum îl arunci tu” spuse deodată, punându-mi-l în mână.

„Eu?!”

(Eu?)

„Vrei să las eu simbolul tău?”

(Voia să las eu simbolul său?)

„Da, te rog. E mult mai bine așa. Dacă vrei să faci asta.”

Auriu și ușor. Un mic spic de aur în mâna mea. M-am ridicat în picioare pe excavator. El mă privea cu coada ochiului într-un mod ciudat, ca atunci când mă văzuse pentru prima dată în tren. L-am aruncat cu toată puterea spre mare.

Spicul se răsuci în aer, scânteie și dispăru printre valuri. Un pescăruș se aruncă să-l prindă. Cine știe dacă l-a găsit?

Am coborât și am luat-o la fugă. Trebuia să dispărem înainte ca

orașul să se trezească. Am privit în urmă cu tristețe: micul excava-2 tor rămăsese pe plajă, singur, cu lama în aer. Desfăcusem acea vrajă doar pentru o noapte; acum era din nou cufundat în letargie.

Din baraca paznicului se auzeau urlete și lovituri. Felix stătu pe gânduri, apoi se întoarse și împinse ușor scândura de deasupra clanței. Nu se mai auzea niciun zgomot. Poate că cel dinăuntru se temea. O luarăm la goană, dar înainte de a părăsi plaja, Felix mă opri, arătând către oraș.

„Privește, Amnon!”

Se vedeau aproape toate jaluzelele trase. Tel-Aviv încă dormea, cufundat într-un somn adânc, zăbovind asupra ultimului vis. În lumina blândă a zorilor, un fel de vârtej ușor se stârni la o fereastră, un nor violet, ca o pânză de păianjen, părea să prindă viață în adierea dimineții. Eșarfa Lolei Ciperolla. Sau mai degrabă a mea.

UNDE SE VORBEȘTE DESPRE METEMPSIHOZĂ ȘI,
PE DEASUPRA, APAR PE PRIMA PAGINĂ A ZIARELOR

Mai întâi am făcut un duș. Asta mi se întâmpla prima dată la Tel-Aviv și mi-am dat seama că zvonurile pe care le auzisem la Ierusalim erau adevărate: dușul era o adevărată cascadă care mi se revărsa deasupra capului. Nu avea nimic de-a face cu firicelul suțire și capricios de apă din Ierusalim, care se mulțumea să te stropească ușor înainte să se retragă în țevi cu un bolborosit răgușit. Am scăpat de pelicula de nisip care mi se lipea de piele, apoi m-am răsfățat o jumătate de oră sub jetul puternic. Mi-am amintit că încă nu-i sunasem pe tata și pe Gaby și, când am ieșit din baie, Felix m-a anunțat că micul dejun era servit. Lola pregătise o masă gen „deliciul mațelor și sărbătoarea măruntaielor” (căruia îi atribuisem ilegal locul doi pe scara BIPI, imediat după cina la restaurant: ochiuri, ciocolată caldă, salată de crudități tăiate fin și compot de mere. I-am zis Lolei că salata era exact așa cum o făcea

---

² Amnoun este numele unui pește de apă dulce, răspândit în apele din Israel.

Gaby și, la cererea ei, cu gura plină, i-am explicat de cine era vorba. Îmi părea rău că Gaby nu era acolo, căci simțeam că ea și cu Lola s-ar fi putut împrieteni la cataramă: aveau aceleași idei despre viață și despre bărbați. Și-mi părea rău și că nu era acolo să mă vadă ce bine mă descurcam cu vedetele. Nu trecuse prea mult timp până să începem să ne tutuim și să ne spunem pe nume.

La ea acasă, Lola n-avea niciun fe! De fițe: se purta ca o femeie deșteaptă, cu spirit practic, umbla nefardată, nu mai avea faimoasa voce cu inflexiuni care urcau și coborau – înțelesesem că aceea era o voce de scenă, artificială – și nici nu gesticula amplu cu mâinile, cum făcea pe scenă. O creatură în carne și oase care vorbea cu un ușor accent, făcea observații spirituale, avea o față frumoasă bronzată, trupul suplu, mâinile presărate cu pete brune de bătrânețe și pielea de pe gât ușor ofilită, ceea ce explica fără îndoială faptul că nu se despărțea niciodată de eșarfă.

Cu mine se purta într-o manieră plină de atenție și tandrețe, mă urmărea peste tot și se uita tot timpul la mine. Mi se părea foarte bizar, deoarece, cu o zi în urmă, se întâmplase exact contrariul: o pândisem pe stradă, sperând ca printr-un noroc să o zăresc măcar o fracțiune de secundă, și cheltuisem o groază de bani ca s-o văd jucând, iar acum ea nu mă scăpa din priviri nicio clipă.

„Când încep să te plictisesc să-mi spui, Nono, dar nici nu-ți închipui ce fericită sunt că te văd!

„Dar ce mare lucru e de văzut la mine?” am întrebat eu uimit, râzând ușor stingherit.

„Ești frumos. În regulă, nu din cale-afară, nu te împăuna, dar ai un chip foarte interesant. Și pari să ai un caracter plin de contradicții pe care mi-ar plăcea să-l cunosc mai îndeaproape! Și urechile – ai niște urechi ca de pisică! Și pe urmă, ești chiar drăguț când zâmbești – cele mai mici gesturi ale tale mă înduioșează.

Uf!” își duse mâinile la obraji și dădu din cap, râzând: „Bat câmpii, vorbesc ca o babă. Dar trebuie să mă înțelegi și tu: singurii copii pe

care-i cunosc sunt femeile deghizate care joacă roluri de copii la teatru, parcă n-am mai văzut un copil adevărat de sute de ani. Haide, mai vorbește-mi.“

„Despre ce?“

„Despre orice. Despre prietenii tăi, despre camera ta, despre ce haine îți place să porți, ce faci după ce pleci de la școală. Îți place să citești?“

Mai întâi Felix, și apoi ea. De mult timp nu-mi mai arătase nimeni un asemenea interes. Ce i-o fi apucat?

„Bine, atunci vino să mă ajuți cu fotografiile astea, am nevoie de două brațe puternice!“

Se cățără pe un scaun și i-am întins una după alta pozele înrămate care, cu o zi înainte, stăteau agățate peste tot pe pereți. O mare parte din noaptea trecută, Lola și-o petrecuse dând jos aceste fotografii, scoțând cuiele din pereți, acoperind găurile cu pastă de dinți albă și, la sfârșit, zugrăvind din nou zidul.

Când ne întorsesem, dimineața devreme, ne întâmpinase cu aceste cuvinte: „Datorită vouă m-am hotărât!“ Era îmbrăcată într-un pantalon și într-o cămașă bărbătească, pătată de var.

„De zece ani mă gândeam la asta fără să avem curajul s-o facem!“ exultă ea agitănd bidineaua-o dâră lungă și albă îl stropi pe Felix din cap până-n picioare. De zece ani mutrele astea umflate mă împiedică să dorm, fotografiile astea, scenele astea. În sfârșit o să le duc în pod! O să respir normal!

I-am dat fotografiile lui Elizabeth Tayler, Ben Gurion și Moshe Dayan, în timp ce hohotele ei de râs răsunau deasupra capului meu în timp ce le puneam departe de lumina zilei.

„Iată ce numesc eu un regim eficace!“ exclamă ea coborând de pe podiumul improvizat. Am reușit să mă descotorosesc de o tonă de iluzii și de ipocrizie într-o singură noapte!“

„Dar credeam că teatrul e viața ta!“ am obiectat eu, încremenit și oarecum dezamăgit.

„Eroare, domnule Fayerberg! Viața mea începe astăzi, chiar în acest moment! Poate... datorită ție!” și, luându-măde umăr, mă luă într-un dans îndrăcit care era cât pe ce să ne facă pe amândoi să ne pierdem echilibrul.

Suntem în plin delir, mi-am spus. Nu mai înțeleg nimic.

În afară de asta, totul era mai degrabă haios.

În timp ce luam micul dejun, storurile apartamentului vecin se ridicară în timp auzeam de peste tot exclamații de surpriză și strigăte de bucurie. Ferestrele și obloanele se ridicau unele după altele, oamenii se uitau afară, se chemau între ei și, incapabili să înțeleagă ce se întâmplase în timpul nopții, vorbeau despre un miracol. La etajul de dedesubt, o voce behăitoare explica pe un ton doct că strălucirea lunii probabil că fusese în noaptea aceea îndeajuns de puternică pentru a provoca o maree uriașă care inundase și demolase cheiul.

Cineva emise ipoteza că, plănuiind să mărească impozitele locale, primăria se grăbise să le redea marea locuitorilor de pe țârm...

„Vezi, micuțule, zise Lola, la Tel-Aviv toată lumea este acceptată așa cum este, nu e nevoie să dai niciun examen”. Și, strecurându-se între Felix și mine, ne luă de umeri pe amândoi. „Oamenii ăștia nici nu bănuiesc ce cadou frumos le-ați făcut”.

Mă pregăteam să telefonez acasă, dar Felix a început să povestească pentru a nu știu câta oară demolarea zidului de nisip: asaltul, avalanșa, paznicul care rămăsese închis în cabină, etc. Exact ca tatăl meu după o misiune reușită. Același aplomb, aceeași aroganță, același dispreț pentru cine îndrăznise să-i țină piept. În asemenea împrejurări, tatei îi mai trecea un timp tristețea lui obișnuită, în timp ce, la Felix, distincția părea să i se ciobească pe ici, pe colo.

Pe urmă, Lola ne trimise la culcare – Felix dormea pe canapeaua din salon, iar eu într-o încăpere pe care n-o văzusem niciodată: o cămăruță care dădea spre mare.

„Asta e camera cu ceâf mai frumoasă vedere” zise ea. De aici, priveliștea este liberă, iar albastrul apei este cel mai adânc” rosti ea fîncet, ca și cum ar fi citat cuvintele altcuiva.

Lăasă storurile ca să nu între înăuntru lumina soarelui de dimineață, cu o mișcare atât de bruscă de parcă ar ti căutat să șteargă o amintire dureroasă. „Noapte bună, Nono” murmură ea înainte să iasă.

Întuneric. M-am întins pe pat și am încercat să adorm. Am auzit un zgomot de voci neclare care veneau din salon. Eram exasperat pentru că, încă o dată, uitasem să telefonez acasă. Asta e, o să văd.

Patul era îngust, un pat de adolescent, dar, precum Fata cu bucle de aur în vizuina ursulețului, mă simțeam bine. Probabil că răcisem, fiindcă respiram greu. În camera aerul era închis. Nimeni nu mai intrase acolo de o veșnicie. În fața patului era un dulap mare, iar pe pereți atârnav tablouri cu peisaje. M-am ridicat fără zgomot ca să mă uit mai bine la ele. Erau cărți poștale înrămate. Alpii elvețieni, turnul Eiffel, câțiva zgârie-nori, o turmă de zebre. Mergeam în vârful picioarelor, fără să știu de ce, nu voiam să-și dea seama că nu adormisem.

Pe o etajeră stăteau aliniate niște păpuși vechi: soldați din diferite țări, în uniformă. Parcă era o colecție. Cineva le așezase acolo, fără îndoială că de ani de zile. Când am luat una în mână, aproape că s-a descompus. Uniforma roșie era gata să se dezintegreze în bucățele. Am încercat o stare de indispoziție și un presentiment rău, ca și cum tot ce aș fi atins avea să se sfărâme și să se ofilească.

M-am grăbit să mă întorc în pat. În ciuda întunericului, nu mi-a fost greu să ajung de unde plecasem. Ca și cum aș fi știut exact încotro să mă îndrept pe podeaua căreia îi simțeam neregularitățile sub tălpile desculțe. De parcă locurile îmi erau familiare. Totuși, nu pusesem niciodată piciorul acolo! Bâzâitul dintre ochi s-a întetit. Îl simțisem apropiindu-se, ca zgomotul unei motociclete pe care îl auzi de departe, din ce în ce mai tare. Mâncasem, în mod sigur, prea

mult la micul dejun. M-am întins pe pat și m-am ridicat imediat. Era cineva în cameră. Nu, era o umbră.

În ciuda sfaturilor tatălui meu, mi-am ridicat cuvertura până peste urechi, nelăsând decât o fantă subțire în dreptul urechilor. Încercam să disting forma întunecată a dulapului, bibelourile, soldăteii de pe etajeră, cărțile poștale... Mă simțeam amenințat de ceva.

Cămăruța parcă se strângea în jurul meu. M-am întins la loc. Nu mergea, M-am întors pe burtă. Mirosul pernei îmi era familiar. Mai simțisem cândva, undeva, acest parfum. Ce se întâmpla cu mine?

Camera asta și conținutul din ea îmi vorbeau. Micul dejun îmi apăsa stomacul. Am atins peretele cu mâna și am dat peste o zgârietură în formă de fulger, o zgârietură adâncă, mult mai adâncă decât cea de pe peretele meu. Ființa care dormise aici își reținuse plânsul zgâriind peretele și, când mi-am trecut degetele peste el, mi-am simțit încheieturile pâlind. Mi-am strecurat mâna sub saltea și am găsit acolo ceea ce căutam, ceea ce mă temeam să descopăr:

bucăți de gumă mestecată și lipită acolo. Nu se poate, m-am gândit, e exact ca în camera mea. Am pipăit salteaua și am dat peste o ruptură. Exact acolo unde mă așteptam s-o găsesc. Celui care dormise acolo înainte de mine îi plăcea să scoțoască sub saltea în același loc în care scoțocean eu. Nurțai de n-aș găsi și bomboane cu zmeură, m-am gândit eu prostește.

Înnebunit, m-am ridicat în capul oaselor pe pat. E imposibil, m-am gândit, nu e normal. Brusc a încetat să-mi curgă nasul.

Mi-am amintit ce-mi povestise Haim Stauber într-o zi despre o micuță indiană care avea amintiri dintr-o viață anterioară. Își dusesese părinții într-un sat în care nici nu pusese piciorul înainte și găsise locul în care își ascunsese păpușa cu o sută de ani mai înainte. Dar lucrurile astea nu se întâmplă decât în India. Nu aici și nu mie. Ce se întâmpla? Cine eram eu? Împietrit de teroare, am desfăcut bomboana din poleiala ei și am vârat-o în gură. Era uscată și tare.

Chiar

și mucegaiul se întărise. Parcă era o bucată de cristal. Am supt-o conștiincios ca să-i amintesc ce era de fapt, o bomboană, O șuviță subțire cu aromă de zmeură se topi pe limbă și mi se răspândi în creier. Am continuat să sug bomboana cu îndemânare – ființa mea nu mai era decât o limbă, o gură, niște amintiri. Tot ce mă înconjura s-a încheșat și a dispărut, în afară de savoarea efemeră a zmeurei. Probabil că asta li se întâmplă bebelușilor alăptați la sân de mama lor.

Am ieșit din această dulce reverie; nu mai eram obosit. Camera răsună de voci, de chemări, de vibrații. Simțeam ca niște furnicături dureroase în mâna amorțită. M-am ridicat fără zgomot și m-am dus să deschid marele dulap din perete.

Era plin de hăinuțe de copil. Nimic extraordinar, mi-am zis ca să mă liniștesc. Erau doar niște hăinuțe. N-a ținut. Aveam pielea ca de găină. Doar niște hăinuțe de copil. Nu reușeam să-mi dau seama dacă erau de băiat sau de fată. Poate că erau amestecate: erau rochii, fuste și pantalonași de fată, dar și haine de băiat. Centuri late de piele și șosete groase de tenis. Băiat sau fată? Și colecția de păpuși de pe etajeră fusese a unui băiat sau a unei fete? Erau niște păpuși, desigur, dar înfățișau niște soldați...

Se perindase oare prin camera asta o mulțime de băieți și de fete care fuseseră atrași acolo prin viclenie, pretexte sau promisiuni? Ce li se întâmpla aici?

Unde erau acum? Am atins rochiile. Țesătura era rece, exact ca fusta pe care Felix mă obligase s-o port în ziua aceea. Erau aceleași culori aprinse. Roșu, violet, verde. Ceva nu era în regulă. Ce făceam

eu acolo? Gaby nu-mi spusese niciodată că Lola avea un copil în casă. Băiat sau fată? Ale cui erau hainele din dulap? Și ce legătură era între Felix și Lola? Și de ce mă adusese Felix aici?

Trebuia neapărat să sun acasă. Trebuia să vorbesc cu tata. Imediat.

Am sărit în pat, fiindcă auzisem pași pe culoar. Abia apucasem să-mi trag cuvertura peste mine când intrară în cameră, în vârful picioarelor, Felix Glick și Lola Ciperolla. Am închis ochii. O sudoare rece mi-a acoperit trupul, o teamă difuză mi-a strâns inima, ca atunci când te gândești la liliicii din povești și legende sau la zvonurile terifiante pe care le auzeam pe culoarele poliției despre copiii răpiți de răufăcători și despre soarta care-i aștepta. Mi-am strâns toate resturile de luciditate pentru a face față panicii. Nu, nu așa stăteau lucrurile cu Felix și cu Lola. Ah, nu? Și de ce nu? Răpitorii de copii erau în mod siguri niște oameni fermecători, în aparență cel puțin. Altfel cum i-ar fi ademenit pe copii să vină cu ei? Aștia doi probabil că lucrau mână în mână, Felix având rolul să-i aducă pe copii aici. Nu îl întrebase Lola ce extravaganță mai era și asta, după ce-l întrebase dacă i se dăduse voie să mă aducă aici? Și hainele din dulap ale cui erau?

Am riscat o otheadă printre gene. Erau aplecați asupra mea. Lola își pusese capul pe umărul lui Felix, care o ținea de mijloc. Nemișcați, se uitau la mine în tăcere.

„Copilul!” șopti Felix.

Lola suspină.

Îl împinse pe Felix afară din cameră, închise ușa în urma lui și se așeză pe un scaun la căpătâiul patului. Nu mă scăpa deloc din ochi, abia dacă respira.

Totul se încețoșa în mintea mea, nu mai aveam forța să înțeleg ce se întâmpla. Felix avea fără îndoială un trecut de criminal, poate că era încă un criminal, dar eu îl adusesem aici: eu luasem hotărârea să venim. Și Lola? Ce legătură avea ea cu toate astea? Dacă într-adevăr juca un rol în uneltirea a cărei victimă eram, atunci nimic nu mai

avea sens. Eram atât de deprimat, încât fără să vreau mi-a scăpat un geamăt surd, neliniștit.

Ea sări în picioare, se repezi și îmi puse o mână pe fruntea acoperită de sudoare.

„Dormi, sunt aici cu tine!” șopti ea. Mă înveli mai bine și bătu ușor perna ca s-o facă mai moale. De la început fusesem convins că n-ar fi făcut rău nici unei muște.

Se uita la mine cu un aer ciudat, plin de speranță sau de regret. M-am întors ușor și ne-am uitat lung unul la altul, aproape în întuneric.

„Nu trebuie să-ți fie teamă, Nono, zise ea cu o voce blândă, cu vocea ei de acasă. Eu sunt. Vrei să plec?”

„Nu, nu.”

Dar ce voia de fapt de la mine?

„Felix mi-a povestit că m ai așteptat de multe ori în fața casei. N-am observat nimic, adăugă ea. Iartă-mă.

„Nu face nimic. M-am dus și la teatru ca să te văd.”

„Da, știu. Cum ți se pare că sunt eu, Nono?”

„Super. După părerea mea, ești o actriță foarte bună, dar...”

„Dar ce?” Se aplecă spre mine. Mai bine mi-aș fi ținut gura.

„Nimic special. Îmi place mai mult de tine când ești acasă decât când ești pe scenă.”

Ea râse încetișor.

„Și Felix e de aceeași părere. Îmi spune că nu joc bine decât rolurile de regină sau de prințesă, dar că sunt groaznică în cele de femeie obișnuită. Sunt ani de zile de când îmi repetă acest lucru. Poate că are dreptate.”

Voiam să protestez, să-i iau apărarea, ca și lui Gaby, când vorbea de rău despre înfățișarea ei. Dar n-aveam putere să deschid gura.

„Vorbește-mi un pic despre tine, Nono.”

„Sunt cam obosit.”

„Ce proastă sunt! Sunt atât de mulțumită că ești aici, că am un

copil acasă la mine, și uite cum te chinui! Mă duc. Acuma dormi!”

„Nu, mai stai! Nu pleca!” am strigat eu ca s-o fac să mai stea lângă mine, atât de frică îmi era să rămân singur în camera aceea misterioasă. Și de asemenea pentru că, brusc, începuse să-mi placă tovărășia ei. Ca și cum ar fi fost bunica mea.

Dar aveam cu toate astea o rezervă. Bunica mea, Tzitka. Cu care aveam niște relații mai degrabă ambigue. Era mama tatălui meu, a unchiului Shemuel și a celorlalți trei frați. Era înaltă și slabă, cu un coc minuscul – parcă era o nucă – pe vârful capului, cu un ochi acoperit de albeață din cauza bătrâneții, și mâinile subțiri și îngălbenite. Îmi pare rău dacă descrierea asta vă duce cu gândul la o vrăjitoare, dar așa arăta. Nu mă iubea, sau, mai exact, nu mă iubea deloc. Cum apăream în preajma ei, mă ațintea cu ochiul ei întreg, cu privirea ascuțită ca un compas, și începea să se învârtă în jurul meu, bombardându-mă cu remarci răutăcioase și sarcasme până când izbucneau în lacrimi sau făceam o adevărată criză. Aveam impresia că mă detesta din naștere și, la vârsta de trei ani, m-am încăpățânat să nu-i spun „bunica”, ci s-o numesc Tzitka, pronunțându-i numele în așa fel încât nimeni nu putea să pună la îndoială ce gândeam. La patru ani, după ce Gaby îmi citise povestea Scufiței Roșii, începusem să nutresc îndoieli serioase la adresa ei și i-am declarat tatii că nu voiam să mai calc în casa ei, doar dacă nu cumva avea să vină vânătorul care să clarifice anumite lucruri nesigure privind adevărata ei identitate.

Tata nu a încercat să ne împace. Împărtășind în întregime părerea mamei sale despre mine, s-a străduit să limiteze cât mai mult aceste întâlniri ale noastre. Nu-mi venea să cred că accepta atât de ușor să întrerupă legăturile cu propria sa mamă. Tata nu prea avea instinctul familiei. Nu încuraja nici relațiile mele cu ceilalți șapte nepoți ai bunicii Tzitka, verii mei care nici nu încercau să-și mascheze disprețul profund față de mine. În copilărie, întâlnirile noastre de familie se mărgineau la nunți și alte bucurii de-astea de

clan.

Își petreceau seara la masă, mâncând îngrijit cu cuțitul și furculița și fără să deschidă gura decât dacă le adresam cuvântul. Cum nu voiam să-i decepționez, date fiind privirile lor severe în direcția mea, nu mă dezlipeam de la bar, chinuindu-mă să beau un pahar după altul, până când unul dintre chelneri se ducea să-i spună unuia dintre unchii mei că eram complet beat. Atunci, asigurându-mă cu coada ochiului că Tzitka se uita la mine, mă duceam țănoș să vorbesc cu șeful orchestrei.

Nu pot explica sentimentul de bine pe care-l încercam stând cu Lola, care-mi era absolut străină. Amabilitatea ei, tandrețea ciudată pe care mi-o arăta...

Era bine, ce mai!

„Mai bine vorbește-mi despre tine, am spus. Nu despre teatru, despre tine”.

„În sfârșit, mă înțelege și pe mine cineva!” zise Lola zâmbind, își îndoi picioarele sub ea, așezându-se în poziția ei favorită, și se gândi puțin.

„Ai dreptate, Nono. Pentru mine teatrul nu mai e ce a fost înainte. De ani de zile simt un fel de distanță și, ca să spun drept...” își apropie fața de a mea și șopti: „nu mai uni place așa de mult să dau spectacole pe scenă în fața publicului”

Nu-mi reveneam din uimire. „Lolei Ciperolla nu-i mai place să joace teatru!” Dar era evident că n-am să spun asta la toată lumea. Era un secret între noi doi.

„E incredibil, a urmat ea, nu îndrăznisem să mărturisesc asta nimănui, dar, de când ești aici, multe lucruri îmi apar mai clare: ce este important în viață și ce nu e, de exemplu, și ce mi-ar plăcea să fac în anii care îmi mai rămân de trăit”.

Am schițat un surâs strâmb. Era cu adevărat atât de drăguță!

„Și dintr-odată aș vrea să-ți vorbesc despre mine ca să mă cunoști mai bine, zise ea. N-aș vrea să te plictisesc, dar nu știu cum să mă

opresc. Sunt groaznică, nu-i așa? Spune-mi că ești obosit și că e destul.”

„Spune-mi despre tine când erai mică.”

„Chiar te interesează?” Părea atât de mulțumită, încât îmi dădeam seama cum era în copilărie.

„Spune-mi măcar...” îmi căutam cuvintele care să n-o contrarieze. „Spune-mi ce nu ai povestit niciodată reporterilor de la ziare.

Lucruri pe care le știi numai tu”.

Ea se tiită lung la mine, dând din cap.

„Pentru asta ai merita un pupic cât toate zilele, Nono, dar mă abțin. Nu mai am chef să vorbesc. Vrei să-ți cânt un cântec?”

„Ochii tăi strălucesc?”

„Nu, altul. Un cântec pe care mi-l cânta mama când eram de vârsta ta. Locuiam într-o țară îndepărtată și numele meu era Lola Katz, eram necunoscută și încă nu aveam niciun nume de scenă. Dar aveam un câine pe care îl chema Victor și două prietene, Elka și Katia...

„Lola Katz? Așa te chema?”

„Ei, da, imaginează-ți. Ești dezamăgit?”

„Nu. Doar că... e așa bizar... Lola Ciperolla sună mult mai bine...”

Ea zâmbi, închise ochii și începu să cânte cu voce joasă, într-o limbă pe care n-o înțelegeam. Un cântec blând, plăcut.

După câteva minute sau câteva ore, am auzit-o murmurând:

„Dormi, comoara mea. Avem tot timpul”.

Când m-am trezit, se lăsa seara, eram complet aiurit. Am mai stat un timp în pat, cu reveriile mele. De obicei, la ora asta, tata nici nu se întorcea de la serviciu. Eram liber ca pasărea cerului,

Puteam să mă joc, să răsfoiesc cataloagele poliției, să schițez cu degetul pe globul pământesc călătorii imaginare sau să nu fac nimic pur și simplu. Uneori, eram sigur că a trecut o oră și că tata urma să

vină din clipă în clipă, dar când mă uitam la ceas îmi dădeam seama că nu trecuse decât un minut. Ce să fac? N-aveam niciun chef să rămân în casă, nici nu se punea problema să-mi fac teme fără ajutorul lui Gaby, iar Mișa era o soluție disperată. Când eram cu el, începeam să spun prostii, debitam minciună după minciună în timp ce el se uita la mine cu gura căscată, cu lobii groși ai urechilor atârânănd de-o parte și de alta a capului... Mă lăsa să mă afund în marea aceea de minciuni, până când exasperat, mă apucam să-i fac scandal sau să-l lovesc din senin, și plecam de acolo cu un gust amar în gură. Demult nu mai puteam vorbi despre prietenie între noi. Ne plictiseam împreună, asta era tot. După ce aveam să trec de *har-mitzvah*, aveam de gând să-i spun că nu mai puteam fi prieteni. Mă săturasem.

Dacă măcar mi-ar fi plăcut să citesc... Dar nu-mi plăcea, o puneam pe Gaby să-mi citească. Sau dacă măcar aș fi cântat la un instrument oarecare, dacă aș fi ajuns baterist, nici măcar n-aveam nevoie de ureche muzicală, doar de simțul ritmului și de forță, și le aveam pe amândouă. Dar tata nu era de acord.

Cu ce îmi petrecusem timpul atâtea mii de ore? Interminabilele după-amieze ale copilăriei mele? Cu ce-mi umplusem viața până atunci? Îmi amintesc, de pildă, că inventam tot felul de teste, încercam să recunosc mașinile vecinilor după zgomotul motorului. Sau mă cufundam în citirea gândurilor unor persoane dispărute pe care le colecționeam, imaginându-mi ce s-ar fi întâmplat cu ele. Aveam un proiect secret: ele nu aparțineau nimănui, deci erau pierdute, ce-ar fi fost dacă mi le-aș fi însușit eu, făcând din ele garda mea personală? Îmi puneam patinele cu rotile și mă duceam în parcul de lângă casa noastră, unde era un monument al soldaților căzuți pe câmpul de luptă. Sau nu făceam nimic. Stăteam acolo nefăcând nimic, așteptând să se întâmple ceva.

Dar nu se întâmpla niciodată nimic. Și când începuse o nouă prietenie, una adevărată, reușisem cumva s-o stric.

În fiecare miercuri, exact la ora asta, mă întorceam din centrul comercial prin tufișuri. O urmăream în secret pe mama lui Haim. Miercuri seara, la șase și jumătate, se întorcea de la coafor. Mă alungase din viața ei, dar acesta nu era un motiv să o las să se întoarcă singură acasă. Cu toate simțurile la pândă, o urmăream căutând o poziție de apărare în caz de urgență: dacă, spre exemplu, ar fi atacat-o cineva. Când se oprea să-i vorbească vreunui vecin, eu mă încordam tot, gata să mă joc de-a kamikaze dacă bărbatul ar fi schițat cel mai mic gest de a atenta la viața ei. O voce îmi striga în urechi: „Ochește! Foc! Foc!” Din ascunzătoarea mea, mă uitam la pleoapele ei mari care coborau și se ridicau lent. Uneori, când mi se întâmpla să mă apropii de ea, avem impresia că ea îmi dădea acest ordin.

Pendula de perete arăta ora șapte fără un sfert. M-am ridicat și am făcut un duș: era cald și transpirasem abundent. Nu înțelegeam deloc cum puteau trăi oamenii în orașul ăsta. Lola plecase la teatru, lăsându-i lui Felix o listă interminabilă de „instrucțiuni privind casa, bucătăria și pe Nono” S-ar fi zis că aveam trei ani și că eram o ființă mică, fragilă și delicată. Așezat în salon, Felix citea ziarul la lumina lampadarului chinezesc. Purta un halat roșu, strâns în talie cu un cordon la fel. Coama lui albă cu vârfurile galbene, pe care tocmai și-o spălase, tăcea bucle savante. Se ridică dintr-un salt văzându-mă, împături ziarul și mă întrebă ce voiam să mănânc.

Am observat o ușoară tensiune în vocea lui. Tocmai puneam masa în bucătărie. M-am așezat. M-am ridicat. Voiam să sun acasă. Dar Felix mi-a spus că ochiurile erau aproape gata și ar fi păcat să le mănânc reci. I-am zis că nu voiam decât să-i anunț că eram bine și că n-avea să dureze decât un minut. Mi-a răspuns că la ora aceea probabil că toate liniile erau ocupate și că n-aveam să obțin legătura cu Ierusalimul. Vorbea repede, cu încăpățănare. M-am așezat la masă. Ce mai era și povestea asta cu liniile ocupate? Mi-a pus în farfurie un ou împodobit cu fâșii de ardei roșu și cu o frunză de

pătrunjel, într-un colț al farfuriei – parcă era semnătura unui artist. Mi-am zis că probabil îi părea rău după vremurile când organiza faimoasele sale petreceri pentru treizeci de persoane.

„E bine așa, Ammon?”

„Bineînțeles! O adevărată operă de artă!”

Zâmbi forțat. Mi-era teamă. Când era trist, era ca și cum cineva ar fi suflat în lumânarea pe care o aprinsesem împreună. I-am vorbit din nou despre noaptea trecută, despre nebunia cu excavatorul și despre distrugerea zidului de nisip.

„Ce ți-ar plăcea să faci în noaptea asta?” m-a întrerupt el.

„Dar ție?”

„Poți să te întorci acasă dacă așa ai chef, Ammon.”

„Gata, s-a terminat?!” Distracția de-abia începuse.

„Nu ești obligat să mergi înainte. Tu trebuie să decizi”.

„Din partea mea, ar putea să țină la nesfârșit, am zis eu râzând.

Dar ceremonia mea de *bar-mitzvah* cade sâmbătă. Ce ți-a zis tata? Ce ai hotărât?”

„Îți repet că numai tu hotărăști, Ammon.”

Răspunsul lui mă intrigase. S-ar fi zis că încerca să ocolească răspunsul la întrebarea mea.

„Stai puțin. Dacă ți-aș spune că vreau să continuăm o săptămână? O lună? Dacă nu m-aș mai duce niciodată la școală, ca să fac tot felul de învârteli noaptea, cu tine?”

„Aș fi absolut flatat!” spuse el cu gravitate.

Mi se părea că ar fi trebuit să-mi spună altceva. Tata nu putea să-i dea la nesfârșit mână liberă. Mica sonerie de alarmă începu din nou să sune. Se spune că ar suna în cap, dar la mine era în burtă, ușor în dreapta, sub locul în care era inima.

Felix se agita prin bucătărie. Spălă vasele, deschise frigiderul, îl închise din nou, își strânse cu gesturi mecanice cordonul halatului...

M-am oprit din mâncat ca să mă uit mai bine la el. Ce-l apucase?

„A propos, Ammon, zise el vorbindu-mi cu spatele. Ar fi ceva ce

ar trebui să vorbim noi doi, înainte de a lua o decizie.

„Ce este? Ce s-a întâmplat?” Numai de-ar mai fi ținut acest vis frumos! Încă puțin. O zi sau două. Eram silit să mă întorc acasă sâmbătă. Felix căuta ceva: ziarul. Ziarul pe care îl împăturise adineauri. Mi-l aruncă peste masă, și ziarul ateriza în farfuria mea. Îmi făcu semn să citesc. N-aveam nici cea mai mică idee despre ce era vorba. Dar am descoperit repede.

Un titlu mare sărea în ochi, scris cu litere roșii:

**CERCETĂRILE POLIȚIEI SE ÎNTEȚESC
PENTRU A-L GĂSI PE COPIL
ȘI PE RĂPITORUL SĂU**

Și mai jos, cu litere mari și groase:

Poliția nu are niciun indiciu.

Se știe doar că băiatul răpit este fiul unui comisar de poliție.

O fotografie a mecanicului de locomotivă era ilustrația articolului, cu trenul în plină câmpie în fundal. O frază mi-a sărit în ochi:

„Tatăl copilului coordonează cercetările. Identitatea răpitorului este cunoscută. Viața copilului poate fi în pericol.”

**UNDE REVOLVERUL REVINE DIN NOU ÎN SCENĂ
ȘI UNDE ESTE VORBA DE DRAGOSTE**

Mi-amintesc că am simțit fiori reci pe șira spinării. Eram înghețat, ca și cum cineva m-ar fi decupat dintr-o frumoasă fotografie strălucitoare cu o foarfecă rece ca gheața.

„Ce înseamnă asta?” am întrebat eu, sau mai degrabă am declarat, nemaievând forța să marchez intonația de întrebare la sfârșitul frazei.

„Trebuie să-ți povestesc ceva, a zis Felix, cu un surâs obosit, închizând ochii.

„Ce înseamnă asta...” am repetat eu, cu vocea tremurătoare, ca și mâna care ținea ziarul. Cuvintele „viața copilului poate fi în pericol” îmi jucau în fața ochilor și eram fascinat de cuțitul uriaș de

pâine care stătea pe masă, între Felix și mine.

„E-adevărat că m-ai răpit?” l-am întrebat eu cu prudență. Nu-mi venea să cred, conștient că știussem de la început, dar că nu voisem să recunosc.

„Este un mod de a vedea lucrurile”, răspunse el fără să deschidă ochii, cu trăsăturile încordate.

„E-adevărat că m-ai răpit?” am repetat întrebare fără a reuși să-mi controlez vocea gătuită.

„Ai venit cu mine de bunăvoie” zise el.

Avea dreptate: eu îi vorbisem primul, întrebându-l cine sunt.

„E o poveste, cum să-ți spun... foarte complicată, reluă Felix, sprijinindu-se de perete. Dar dacă nu vrei s-o asculți, nu trebuie decât să-mi spui.”

Nu mai simțeam nimic. Nici cea mai mică emoție, nici cea mai mică senzație. Aș fi vrut să dispar. Nici nu puteam să mă mai întorc acasă. Cum să mă arăt în fața tatălui meu după povestea asta?

Nu-mi venea să cred că ceea ce trăisem împreună cu Felix, odiseea noastră, era cu adevărat o încălcare a legii. Dar asta era adevărata ei definiție. O încălcare a legii, o infracțiune. Comiseseam o infracțiune. De data aceasta, bâzâitul se înfipse dureros în ochiul meu stâng. Așa-mi trebuia. Cu atât mai bine dacă mă durea. Dar ce se petrecuse? Fusese o întâmplare? Tata nu era deloc amestecat în asta? Nu știa chiar nimic? Și n-o să se ducă mâine să-i dea un bacșiș chelnerului? Cum mă lăsasem păcălit atât de ușor? Ce mi se întâmplase? Cine eram eu cu adevărat?

Și dacă mă mai gândeam și că îmi plăcuse la nebunie!

„De ce m-ai răpit?” am întrebat eu oprindu-mă la acest cuvânt care dintr-odată mi se păru teribil și crud.

Nu-mi răspunse.

„De ce m-ai răpit?” am strigat. Trupul lui Felix parcă se înțepeni. Părea bătrân și slab.

„Pentru că... pentru că... voiam să vorbesc cu tine.”

„Să vorbești cu mine? Ce să vorbești? Încetează cu minciunile!” am răcnit eu, sărind în picioare. Cuțitul era periculos de aproape de mâna lui.

„Despre tine, Amnon. Și despre mine. Dar mai ales despre tine.”

„Bun, și acum ce-ai să faci? O să ceri o răscumpărare de la tata?” Deodată mi se păru că înțelegeam totul foarte clar: voia să se răzbune pe tata. Da. Se întorsese ca să-și potolească setea de răzbunare. Făcuse aluzie la asta de mai multe ori, dar eu nu înțelesesem: voia să se răzbune pe el fiindcă îl arestase și îl trimisese în spatele gratiilor. Dar ce legătură aveam eu cu asta? Nu eram cu nimic vinovat!

Iar faimosul acord pe care îl încheiaseră în secret pentru a mă introduce în lumea celor certați cu legea, pentru a face din mine cel mai bun detectiv din lume, strângerea lor de mână bărbătească? Eu fusesem cel care inventase asta.

„Ce vrei de la tata?”

„Am nevoie de fiul lui.”

„De ce?”

Întrebarea parcă îmi provoca greață, îmi sfâșia inima. Învățasem să țin la el și credeam că și el ținea la mine, dar nu știusem că am de-a face cu un vulgar răpitor de copii. Stricase totul. Cum putusem crede o singură secundă că tatăl meu ar fi putut organiza o asemenea echipă? El și Gaby se mulțumiseră cu magicianul, cu femeia-cauciuc, cu polițistul deghizat și cu falsul prizonier. Ce făcusem eu împreună cu Felix era de-a dreptul o nebunie.

„M-ai răpit ca să te răzbuni, am zis eu, articulând fiecare silabă, urându-l pe Felix în clipa aceea. Ca să te răzbuni pe tata. Nu-i așa?”

El scutură capul, cu ochii închiși cu încăpățânare. Încă de la început îmi făcuse impresia că nu voia să-i deschidă de teamă, ca și cum ar fi fost la fel de disperat ca și mine de întorsătura pe care o luaseră evenimentele. Nu, Amnon. Dacă te-am răpit, înseamnă că aveam nevoie să te văd. Să te cunosc. Asta n-are nicio legătură cu

tatăl tău. Este ceva care nu ne privește decât pe mine și pe tine.

„Serios? Mă privește pe mine? De ce pe mine? Nu sunt star de cinema. Sunt un copil foarte obișnuit. N-ai avea nicio șansă să capeți ceva ca recompensă dacă n-ar fi tata.

„Amnon, ești liber să pleci! Eu nu te opresc. Dar trebuie să știi un singur lucru: tu ești important pentru mine. Nu tatăl tău. Tu, Amnon.”

„Dacă înțeleg bine, pot s-o șterg imediat și să scap de aici?”

„N-ai nevoie să scapi. Nu poți să scapi decât dacă ești urmărit sau dacă te reține ceva.”

„Deci... n-ai să mă urmărești?”

Felix deschise în sfârșit ochii. Erau acoperiți ca de o ceață, tristețe sau parcă înfrângere. Ochii lui nu mințeau, dar îmi aminteam de cei pe care-i înșelase, uitându-se la ei cu ochii aceia sinceri.

„Ce privire mi-ai aruncat!... strigă el luându-și capul între mâini. Este pedeapsa cea mai aspră pe care mi-a dat-o cineva pentru șaptezeci de ani de fărădelegi, ochii tăi, felul în care m-ai privit...”

M-am ridicat. Aveam genunchii moi, mâinile amorțite, dar m-am străduit să-mi păstrez o înfățișare sigură pe mine. Nu trebuia să-și dea seama că îmi era teamă. M-am îndepărtat foarte lent, fără să mă întorc cu spatele nicio clipă. Nu se mișcase de pe locul lui și ofta de țî se rupea inima. Vedeam bine că lipsa mea de încredere făcea să i se rupă inima, dar n-aveam de ales.

„Plec” am zis eu.

„Cum vrei. Ți-am spus de la început că jocul va lua sfârșit când ai să hotărăști tu.”

Am ajuns la ușă mergând de-a-ndăratelea.

„Dar încă nu ți-am spus povestea mea, mai zise el cu o voce surdă. E importantă. E vorba și de viața ta.”

La naiba cu poveștile tale, mi-am zis în gândul meu. Ai risipit visul frumos, aventura. Brusc, lumea mi se părea urâtă și terifiantă.

„Trebuie să știi cel puțin un lucru, zise Felix. Aș avea timp să-ți

povestesc tot dacă mi-ai da câteva ore în plus, nu prea mult, de pildă, până mâine dimineață.”

„Și dacă nu vreau?”

Își plecă fruntea, ca și cum ar fi primit o palmă. „Dacă nu, povestea asta n-ai s-o afli de la nimeni altcineva.”

„Ești gata să juri pe Dumnezeu că e adevărat, evident!” am replicat eu cu ironie.

Stăteam cu spatele sprijinit de clanța ușii. Eram sigur că ușa era încuiată. Că ascunsese cheia în buzunar și că avea s-o scoată și să mi-o fluture pe sub nas cu surâsul lui obișnuit de felină carnivora și că totul avea să se termine aici, cum se terminase pentru ceilalți copii pe care-i atrăsese în capcană.

„Niciodată nu jur, Amnon, replică el liniștit. Nu pot decât să promit.”

Dar cheia era la locul ei. Am răsucit clanța, ușa s-a deschis și m-am năpustit afară.

Am coborât scările câte patru, convins că Felix mă urmărea. Cred că și țipam de teroare. Aveam părul măciucă și mi se zbârlise pielea. Dar nu mă urmărea nimeni. Am ieșit din clădire ca o furtună. Se lăsase seara. Mașinile treceau pe stradă și felinarele erau aprinse. M-am oprit lângă intrarea în clădire, gâfâind, strigând în interior: „Am scăpat! Am scăpat!” Dar în mod curios, eram trist și deprimat. Îmi amintesc că plutea în aer o mireasmă de miere. Totul părea perfect normal. Nimeni nu bănuia ce trăisem eu și de la ce chinuri scăpasem. Un băiat și o fată trecură prin fața mea, sărutându-se. Un bărbat care-și plimba câinele venea în urma lor. Avea faimosul ziar sub braț, ziarul cu titlurile mari care vorbeau despre mine. Ce-ar fi făcut bărbatul dacă i-aș fi spus că eu eram băiatul pe care îl căuta poliția?

Bărbatul trecu mai departe. Câinele s-a oprit ca să-mi miroasă încălțările, uitându-se la mine neîncrezător. Apoi începu să mârâie. Așa făceau toți câinii care se apropiau de mine. Stăpânul său trase

de lesă și câinele se lăsă târât mai departe, înainte ca eu să am timp să-mi descopăr identitatea.

Mergeam repede, aproape alergând, de-a lungul trotuarului, Mi-am zis că mi-ar trebui un an întreg să mă eliberez din plasa în care mă zbăteam de două zile. Cel mai rău era că nu înțelegeam nimic din nimic. În timp ce alții erau neliniștiți pentru mine și se agitău cu frenezie în căutarea mea, eu mă vârnăsem singur în povestea asta idioată, la care contribuise din plin.

Ca de obicei.

Ce idiot eram, ce tâmpit! Chiar am putut să cred că tatăl meu îi ceruse unui răufăcător să mă inițieze în lumea crimei – un stagiul de criminalitate accelerat, cumva? El care era întruchiparea legalității și care își petrecea viața urmărind infractorii ca Felix!

Ce mă apucase? Cum am putut să mă rătăcesc așa încă de la început? Ca un somnambul pe care cineva l-ar fi dus pe un drum greșit, pe care continua să meargă, zâmbind prostește și înghițând orice i se spunea.

Era o rețea de minciuni. De minciuni și de crime. Și tot mințind, căzusem eu însumi în capcană.

Chioșcul de ziare din colțul străzii era încă deschis. Am trecut de el aruncând o privire la titlurile mari de pe prima pagină. Eram pe prima pagină a ziarelor care vorbeau despre răpirea mea. Numele meu nu era pomenit – probabil că poliția nu-l făcuse public.

Răpit, răpit, fusesem răpit, eram în pericol de moarte. Îmi tot repetam aceste cuvinte care făceau un zgomot ca un scrâșnet de fiare în capul meu. Nu vedeam nicio legătură între înțelesul lor și felul în care Felix se purtase cu mine. Nu-mi pusese niciodată viața în primejdie. Ziariștii nu știau ce să mai inventeze ca să mărească tirajele ziarelor!

Am trecut pe celălalt trotuar. Mergeam repede, fără să știu încotro mergeam. Trebuia să mă îndepărtez cât mai mult de Felix.

Era periculos. Oare ce făcea acum, singur în bucătărie? Probabil că și plecase de acolo. Nevăzut ca o umbră. Plecase ca să făptuiască în altă parte o nouă nelegiuire.

După un ocol serios, m-am trezit din nou în punctul de plecare; eram în stradă în fața clădirii în care stătea Lola Ciperolla. Voiam doar să verific dacă nu cumva încerca să iasă pe fereastră. Ei bine, nu! Trebuia să mă duc la poliție, fără să mai pierd niciun minut. Aș fi putut telefona dintr-un chioșc de ziare. N-aveam bani la mine, dar aș fi putut să-i explic vânzătorului că eu eram băiatul răpit despre care se povestea în ziare.

Am încetinit un pic. Trebuia să mă gândesc în liniște. Mi-ar fi plăcut să știu dacă Mișa era la curent cu povestea asta și dacă băieții din clasă aflaseră că era vorba de mine. Niciodată n-aș fi putut să mă împrietenesc cu vreunul din băieții ăștia. Tot timpul făceau haz de mine, de tata, de antrenamentul nostru, de avansarea în grad pe care avea să mi-o acorde sau nu, ori de faptul că mascota poliției nu reușise să treacă testul de „circulație rutieră preventivă”, fiindcă nu se putea avea încredere în el dintr-o mulțime de motive.

Acum aveam să le arăt eu lor. Doamna Markus, de pildă, cea care ținea atât de mult să mă exmatriculeze: „Nu era un băiat rău, va zice ea vărsând o lacrimă. Avea un suflet de artist, asta-i tot. Unii copii sunt pătrați, alții sunt în zig-zag, asta-i tot, se mai întâmplă. Din păcate, am înțeles prea târziu ce era cu el.” Iar celelalte profe: „El era, săracul, avea să-și spună la telefon. Poate că noi suntem de vină că l-am adus în situația asta. Va trebui să scriem un anunț comemorativ. Era cu adevărat deosebit puștiul. Și destul de insuportabil când vroia să fie așa.”

Ce mi-ar fi plăcut să-i citesc gândurile lui Haim Stauber! Poate că lucrurile aveau să se schimbe. Ar putea foarte bine să-i vorbească mamei lui despre asta.

Mi-am vârât mâinile în buzunare ca să-mi mai adun gândurile. Oare ce mă apucase să alerg așa? Mai întâi trebuie să te gândești, după aceea să acționezi. Fără să vreau, m-am pomenit în fața clădirii în care locuia Lola. Toate străzile semănau una cu alta în cartierul ăsta. M-am îndreptat din nou spre chioșc ca să recitesc titlurile ziarelor, cum făceau mii de oameni, poate chiar în acea clipă.

Primul ministru, Golda Meyei. Probabil că aruncase și ea o privire la acele titluri și-i întrebuse pe consilieri dacă poliția se străduia să-l salveze pe sărmanul puști din ghearele răpitorului: și chiar voise să afle numele băiatului, pe care unul dintre consilierii ei i-l șoptise la ureche. „Ahh!” șoptise atunci primul ministru cu vocea ei atât de deosebită, lăsând pentru moment deoparte dosarele urgente.

Oare ce făcuse Felix de când îl lăsasem în bucătărie? Nu-mi venea să cred că acel om cu care petrecusem două zile senzaționale – un adevărat vis, probabil zilele cele mai frumoase din viața mea – devenise un străin, un dușman, care brusc ajunsese pe prima pagină a ziarelor! Mi se părea că energia lui vitală pierise de când plecasem de lângă el. Mi-ar fi plăcut să aflu de ce ținuse atât de tare să mă convingă că spunea adevărul. Și de ce se dăduse peste cap să-mi facă plăcere.

Și chiar îmi propusese o alianță ca să mă ajute să-ți țin legământul de a deveni vegetarian.

Iar eu îi promisesem, în mintea mea, că voi avea încredere în el.

Îl mințisem. Dar el era cel care mințise primul.

M-am așezat pe marginea trotuarului, nemaștiind ce să cred.

Am auzit sirena unei mașini de poliție pe artera principală.

Dacă le-aș fi făcut semn să oprească, s-ar fi terminat totul în cinci minute. Dar asta însemna că niciodată n-aveam să mai aflu ce voia

să-mi povestească Felix. Și n-aș mai fi putut niciodată să-i pun cele câteva întrebări care-mi ardeau buzele. Era zadarnic să sper că tata avea să mă lămurească. N-ar avea încredere în mine. Și îi poruncise și lui Gaby să-și țină gura.

Felix spusese că o cunoscuse pe Zohara!

Și că știa despre vremurile când ea și tata locuiau împreună într-o casă din vârful muntelui. Și ce mai era și povestea asta cu caii? Și ce fel de cuplu erau ei doi?

Felix îmi spusese că m-a răpit ca să-mi povestească istoria lor.

Istoria lor. Povestea lor. Îmi făcuse capul calendar cum că avea să-mi spună povestea asta.

Nimeni nu-mi suflase o vorbă treisprezece ani despre asta și uite că acum mă ajungea din urmă!

Stai puțin, și fotografia pe care mi-o arătase în tren!

Dumnezeule!

Mi-am luat capul în mâini: în fotografia aceea eram îmbrăcat în palton. Planul lui Felix începuse încă de astă-iarnă. Câte eforturi, câtă concentrare! Doar ca să-mi povestească o istorie veche? Și mașina Bugatti expedită cu vaporul! Și broșuța? Fără să mai vorbim de restul poveștii pe care n-aveam s-o mai trăiesc. Era ultima lovitură a lui Felix, îi spusese Lolei. Avea să-și ia adio de la viața lui de fărădelegi.

Știa ceva despre mine. Ceva esențial. Astfel nu și-ar fi dat atâta osteneală. Probabil că acorda o mare importanță poveștii mele. În afară de el, n-aveam de la cine s-o mai aflu vreodată. Și trecuseră treisprezece ani până să se hotărască cineva să mi-o spună.

Nu mi-e teamă de el, mi-am spus îngrozit. Și chiar pot să mă întorc acolo să ascult ce avea de spus, înainte să-l dau pe mâna poliției.

Ar fi genial, tatăl prinsese un infractor în urmă cu zece ani, iar acum venea rândul fiului să facă același lucru. Cercul se închidea.

Fierbeam de mânie: ce ipocrit! Cum mă făcuse să cred că tata era

părtaș la asta!

Dar dacă mă gândeam mai bine, trebuia să recunosc cinstit că nu mă făcuse să cred nimic. Îi pusese niște întrebări la care îmi răspunsese cu onestitate. Asta era lucrul cel mai incredibil: de când plecasem cu el, nu mă mințise niciodată. Doar cu revolverul, dar fusese o glumă. Și voise cu tot dinadinsul să-mi vorbească despre el. Și aici fusese de bună credință (după părerea mea, în orice caz). Ca și cum ar fi vrut să fie onest cu cineva, chiar dacă era doar un copil, măcar o dată în viață.

Dar de ce mă alesese pe mine? Fiul unui polițist care îl arestase?

M-am ridicat de pe marginea trotuarului și am tăcut cale-ntoarsă. Felix fusese sincer cu mine. Nu încercase niciodată să-mi facă nici cel mai mic rău – nici măcar nu încercase să mă împiedice să plec. De ce nu fusese mai atent când îmi repetase: „Tu singur hotărăști când vrei să pui capăt la toate astea”? Totul depindea de mine. Aveam în sfârșit să aflu adevărul, cu condiția să am curajul să-mi doresc asta cu adevărat. Iar dacă nu, puteam să mă întorc acasă, ceilalți m-ar fi tratat ca pe un erou fiindcă reușisem să scap din ghearele răpitorului, și nimeni în afară de mine n-ar fi aflat vreodată adevărata desfășurare a faptelor.

Am urcat încet scara. Mă întorceam fiindcă așa voiam eu.

Aveam să ascult ce avea de spus și apoi aveam să găsesc eu un mijloc să ies din toată povestea. Da, exact așa aveam să fac. Era singura modalitate să repar lucrurile rele pe care le făcusem împreună cu el, să-l oblig astfel pe tata să mă ierte.

M-am oprit la ușă. Gândește-te, mi-am zis eu, are un revolver și se simte încolțit. Mai poți încă să te răzgândești. Gândește-te că dacă intri riști să nu mai ieși viu de aici.

Am sunat la ușa apartamentului Lolei. Dinăuntru nu se auzea niciun zgomot.

S-a cărat, m-am gândit eu. La ce te așteptai? Să stea să vadă dacă aveai să te întorci cu polițiștii după el? Plecase, iar eu n-aveam să

știu niciodată sfârșitul poveștii. Aveam inima strânsă.

Din pricina faptului că ratasem prilejul și fiindcă nu știam dacă nu cumva aveam să-i duc dorul ticălosului de Felix.

Am apăsat pe clanță. Ușa s-a deschis. Am intrat cu o mulțime de precauții ca să fiu cât mai la adăpost: reflexele moștenite de la tata îmi reveniseră.

Liniște de mormânt.

„E cineva aici?” am întrebat eu cu o voce nesigură.

Draperia s-a dat la o parte și a apărut Felix, cu revolverul în mână. Știam eu, eram sigur! Cum putusem că cad iar în capcană, ca un tâmpit?

„Te-ai întors! A strigat. Fața lui bronzată era palidă. Îi tremura vocea. „Ești singur, nu-i așa? N-ai venit cu poliția?”

Revolverul îi căzu din mână pe covor și își acoperi fața cu mâinile. N-am făcut nici cel mai mic gest să pun mâna pe revolver. Așteptam să se liniștească, să înceteze cu plânsul. Când își descoperi fața, ochii îi erau roșii și umflați.

„Te-ai întors, bolborosi el. E formidabil, Amnon!”

Trecu prin fața mea clătinându-se și târându-și picioarele grele. Era ciufulit, cu părul năclăit de sudoare. Când a intrat în bucătărie, m-am repezit, am luat revolverul și l-am vârât în buzunar. Mă simțeam înveselit, dar inima îmi bătea nebunește. Nu știam de ce. M-am sprijinit de ușa bucătăriei. Felix a băut un pahar de apă și s-a așezat suspinând, cu capul în mâini. Avea fața palidă ca de ceară, ca a ca-

davrelor din fotografiile victimelor din dosarele poliției. Pe masă erau un petic de hârtie cu câteva rânduri scrise și un stilou. Surprinzându-mi privirea, luă hârtia, o mototoli și o vârâîn buzunar.

„Habar n-ai ce înseamnă pentru mine faptul că te-ai întors” zise.

„Te pregăteai să fugi?” am zis eu sec, dar fără nicio urmă de

animozitate.

„Trebuie să știi că mi-ai salvat viața revenind aici. Nu că viața lui Felix Glick ar însemna mare lucru, dar i-ai dat un alt sens...

Înțelegi?”

De fapt, nu înțelegeam absolut nimic.

„Dacă ai fi întârziat cinci minute numai, nu m-ai fi revăzut niciodată.”

„Acum vreau să aud povestea” am bombănit nerăbdător. Începea să-mi pară rău că mă întorsesem. Pierdusem ocazia să scap de complicații, să mă întorc acasă și să uit toată aventura aceea bizară și neliniștitoare. „Mi-ai promis că îmi povestești, haide, ce mai aștepți?”

Dacă aș fi oprit mașina de poliție care patrula prin oraș, acum aș fi vorbit la telefon cu tata.

„E vorba despre o femeie” începu Felix cu voce șovăitoare. Mi-am simțit inima bătând mai tare. Zohara Zohara, sângele îmi pulsa în tâmples. Felix și-a strecurat mâna sub gulerul cămășii. Am pus mașinal degetul pe trăgaciul revolverului, în buzunar. Instinctul mi-o luase înaintea rațiunii, dar era inutil. Nu avea nici cea mai mică intenție să mă amenințe. S-a mulțumit să-și scoată lăntșorul fin de aur, cel de care atârnav spicul de aur și un medalion în formă de inimă.

Apăsă ușor pe resortul care închidea capacul și îmi arătă interiorul bijuteriei. „O femeie pe care tatăl meu și cu mine o iubim amândoi foarte mult” zise cu o voce șovăitoare.

Din inima de aur îmi zâmbea frumosul chip cu ochii ușor îndepărtați ai Zoharei.

22

O PASĂRE, IARNA

A fost odată o fetiță, acum mult timp. Când a împlinit șase ani părinții ei au dat o petrecere de ziua ei. Au cocoțat-o pe un scăunel cu flori și au aruncat-o în sus în timp ce invitații numărau cu voce

tare, în cor. Când au ajuns la cifra șapte, ea i-a anunțat zâmbind că avea să moară peste exact douăzeci de ani. Aceste cuvinte ale fetei i-au făcut să înghețe pe cei din jurul ei. Fetița i-a privit cu uimire pe cei care se uitau fix la ea, în tăcere și întristați, și a pufnit în râs: „Dar mai este atât de mult până atunci!”

Zohara avea chipul alungit și pomeții proeminenți – s-ar fi zis că tot timpul era leșinată de foame – mâinile și picioarele filiforme, acoperite de zgârieturi pe care și le făcea singură când dormea sau când era cufundată în reveriile ei. Stătea la fereastra camerei ei ore întregi, cu ochii negri pe jumătate închiși, surdă la zgomotele lumii exterioare, chiar atunci când era strigată pe nume. Când a crescut mai mare, a început să devoreze călii, sau mai exact, cărțile o devorau pe ea. Citea tot ce-i cădea în mâini, căiți pentru copii și cărți pentru oamenii mari. Avea un secret: nu era o fetiță, ci era chiar eroina cărților sale preferate – inutil de spus că tot timpul își schimba personajul pe care-l întruchipa – trimisă pe pământ ca să-i spioneze pe oameni și să se confunde printre ei, tară a fi simțită de nimeni. Dacă oamenii i-ar fi descoperit adevărata identitate, pedeapsa ar fi fost teribilă. Astăzi, când sunt mult mai în vârstă decât era Zohara când a murit, cred că ghicesc care era acea pedeapsă: spionul ar fi fost condamnat să rămână printre oameni până la sfârșitul vieții.

După câțiva ani, Zohara (alias Fiii Brindacier, Anne d'Avonlea, Huckleberry Finn, David Copperfield, Ditte, fiica oamenilor, Lassie, Romeo și Julieta la un loc sau unchiul Tom) nota în jurnalul său

descrierea detaliată a unui tărâm pe care îl numea „tărâmul de dincolo”: țara morților, în care se trăia în familii, iar copiii se nășteau cu fețele albe ca varul și fără ochi. Medicii la care au dus-o părinții pe fetiță s-au dovedit incapabili să determine originea melancoliei ei. Unul dintre ei a sugerat ca fetița să învețe să cânte la un instrument care să-i alunge tristețea. Dintr-o prăvălioară de pe

strada

Ben-Yehuda, la Tel-Aviv, i s-a cumpărat un flaut de lemn negru la care a învățat să cânte fără să protesteze: dar se oprea aproape întotdeauna după câteva minute, cu flautul lipit de buze, atingând ușor găurile după un ritm secret, numai de ea înțeles.

Când era bine dispusă, ceea ce i se întâmpla rar, Zohara exulta ca o pasăre care a scăpat din furtunile iernii: radiind de bucurie, țopăia peste tot și, avidă de tandrețe, îi copleșea pe cei care o iubeau cu mângâieri. În acele zile se lumina și micile cute de tristețe și de exasperare care o urâțeau se ștergeau ca prin minune de pe chipul ei. Atunci se vedea ce fetiță frumoasă era de fapt. Se îmbrăca în haine care de care mai extravagante, deloc potrivite cu vârsta ei:

șaluri, pălării multicolore, și astfel împopoțonată se plimba pe străzile din Tel-Aviv cu mama ei. Era ca un timbru poștal rar, în toate culorile, și absorbea privirile uimite ale trecătorilor ca și cum și-ar fi făcut provizii pentru o lungă călătorie solitară.

În acele zile Zohara îi amețea pe cei din jur cu vorbele ei. Simțea nevoia irepresibilă să comunice și inventa povești fanteziste pe care le povestea celor din familie, colegilor de clasă, oricui voia s-o asculte. Într-un limbaj bogat și poetic, vorbea despre țările pe care le vizitase, fără îndoială într-o viață anterioară, despre minusculele creaturi care făceau tumbe sub pleoapele ei, gata să-i îndeplinească cele mai mărunte dorințe, sau despre un prinț ce trăia într-o țară îndepărtată al cărui nume nu putea să-l dezvăluie pentru că acest nume semăna cu o vrajă: ghicitorul curții prezisese că prințul se va căsători cu o fată din orașelul Tel-Aviv din Palestina... Ea spunea istoriile astea cu aerul cel mai serios din lume, cu ochii pe jumătate închiși, cu gura aproape închisă, ca și cum ar fi ascultat o voce interioară care-o șoptea cuvintele astea. Relatările ei erau atât de interesante încât, departe de a le categorisi drept minciuni, cei din jur le ascultau ca pe niște minunate povești. „Poveștile Zoharei” se spunea. Nici unuia dintre copiii din clasă nu i-ar fi trecut prin cap s-

o față mincinoasă: o ascultau cu o uimire nedisimulată, cu o undă de teamă. Oare credea cu adevărat ce spunea? Altfel, însemna că fata asta era o prefăcută fără pereche. Și apoi era ciudată fata asta, într-o zi era așa, mâine era altfel, să se hotărască odată cum voia să fie!

214

Mai era un amănunt care le strângea inima celor care se gândeau la asta: când era în zilele ei bune, Zohara își alegea un băiat din clasă, de care se îndrăgostea nebunește. Avea opt sau nouă ani și considera că dragostea este un lucru absolut serios, căruia i se consacra cu trup și suflet. Fericitul ales era la pământ, bineînțeles: n-avea deloc nevoie de calamitatea asta care se abătea asupra lui, de fetița asta pe jumătate nebună, cu dragostea ei sufocantă, ca de persoană adultă, care îi atrăgea derâderea copiilor din clasă. Departe de a fi descurajată de lipsa de entuziasm a băiatului, Zohara îi scria lungi scrisori pasionate, îl aștepta ore întregi în fața casei lui, îi spunea tot felul de prostii în fața altora, fără să-și dea seama că puștiul se chinuia s-o respingă cu amabilitate (dacă avea suflet bun) sau dacă își bătea joc pe față de ea (ceea ce se întâmpla de cele mai multe ori) făcându-i la rândul lui declarații înfocate în care colegii lui care ascultau pe la uși nu pierdeau nici măcar un cuvânt, strâmbându-se de râs. Darzoharei nu-i păsa, rămânea indiferentă la glume, știa că era vârsta ingrată la care băieții le detestă pe tete, păcat că cel pe care îl iubea nu făcea excepție de la regula asta, dar avea energie pentru amândoi și mai multă răbdare decât toate legile naturii și natura înseși la un loc, dacă era posibil, fiindcă ea își crease propriile ei reguli și se resemnase să aștepte să treacă această fază stupidă, dar din fericire, efemeră. Era sigură că până la urmă, ceva din ea însăși va sfârși prin a se strecura în inima băiatului, un cuvânt, o privire care îi va lumina mintea iubitului ei când va fi singur, fără ceata lui de cretini și că într-o zi, peste un an sau doi, după ce avea să depășească acel stadiu, inima lui avea să-i

întoarce dragostea-i înflăcărată. Această certitudine îi ajungea ca s-o facă fericită și o făcea să meargă pe stradă în pași de dans, căci viața era frumoasă, iar ea nu era o extraterestră, ci o fetiță vie, în carne și oase!

Și dintr-odată, ca prin atingerea rea a unei baghete magice, ochii i se stingeau, colțurile gurii i se lăsau în jos ca și când i le-ar fi tras cineva cu o sfoară, trăsăturile i se contractau și începea să semene cu o femeie bătrână, clătinându-se sub povara anilor și obosită de viață.

Lucrurile cele mai neînsemnate îi produceau o suferință de nedescris: un vas care se spargea, un om care trecea strada șchiopătând sau o promisiune neîndeplinită. Chiar și primăvara, în momentul în care natura renăștea exuberantă, când adolescenții aveau impresia că sunt fructe sau flori și trupul lor se umplea de sevă,

Zohara, așezată la fereastra camerei ei, își așeza mâinile pe geam ca să vadă în *contre-jour* alcătuirea delicată a venelor și a articulațiilor și izbucnea în hohote de râs inexplicabile. Într-o zi, în clasă, se ridicase în mijlocul lecției, cu ochii mari ca și cum s-ar fi trezit dintr-un coșmar, strigând: „Nu există niciun parapet! Nu există niciun parapet!”. A împins-o pe învățătoare care a încercat s-o liniștească și a început să alerge prin clasă ca o nebună, repetind cu o voce frântă că nu există niciun parapet în jurul lumii și că oamenii riscau să se prăbușească în gol și să-și rupă gâtul.

La paisprezece ani, când medicii începuseră să-și piardă orice speranță, simptomele acestea au dispărut ca prin minune. Specialiștii nu înțelegeau nimic. Vorbeau despre pubertate... metabolism... hormoni... Nu mai știu. Important era că totul se sfârșise și că

Zohara începuse să înflorească. Copila tristă și melancolică dispăruse – toată lumea a răsuflat ușurată – lăsând locul unei creaturi debordând de viață, veselă, extravertită, avidă de culori și

de plăcerile vieții, iar frumusețea ei devenea din zi în zi mai strălucitoare.

Era înaltă, cu părul și ochii negri și pomeți înalți care îi dădeau un fel de sălbatică distincție. Era mai îndrăzneță decât orice băiat, nu șovăia să vorbească urât, îi plăceau hainele lălâi, pantalonii în zdrențe și cămășile rupte și nu voia să aibă nicio oglindă în cameră: „N-am niciun chef să mă văd și oricum nu e nimic de văzut!” îi provoca pe băieți și îi ațâța împotriva fetelor, niște biete creaturi sensibile pe care le trata cu o cruzime rară, terorizându-le.

Și cât de obraznică era cu profesorii! Venea la școală o zi din trei, chiulea ca să se ducă la plajă, era bronzată și avea un trup musculos și suplu de înotătoare – de parcă ar fi vrut să recupereze dintr-odată toți anii pierduți în hibernare. Nu mai deschidea nicio carte, jurase să nu mai cadă în capcana perfidă întinsă de volumele cu coperti foșnitoare și multicolore. Doar muzica mai avea valoare pentru ea, mai ales în amurg sau când se schimbau anotimpurile, dar când Zohara se așeza distrată pe pervazul ferestrei, cu flautul lipit de buze, se întâmpla uneori... Dar nu! În niciun caz! Zohara învățase să-și stăpânească instrumentul și ea decidea ce voia să cânte și în ce fel! Și dacă flautul încerca să se răzvrătească și să încalce regulile scoțând alte sunete, tonalități uitate, insuportabile auzului, îl punea imediat la locul lui, în suportul de catifea neagră, unde flautul avea timp să se gândească la faptul că existau limite pe care nu trebuia să le treacă.

Palestina trecea atunci printr-o perioadă tulbură: era epoca mandatului britanic, evreii luptau pentru eliberarea de sub stăpânirea englezilor, pentru a-și căpăta independența. Fetele și băieții de vârsta Zoharei participau la mișcări clandestine, se aruncau în acțiuni riscante, erau snopiți în bătaie de soldații englezi sau arestați și duși la închisoare. La școală schimbau între ei secrete, sloganuri, rumori, toți vorbeau aceeași limbă, toți în afară de Zohara: „Nu mă interesează politica, mă duc la plajă ca să fac baie și

să stau la soare, nu ca să-i ajut pe refugiați să debarcheze”. Într-o zi, fusese văzută dansând într-o cafenea frecventată de soldații englezi și când fusese avertizată că interesul ei era să stea la locul ei, răspunsese în cuvinte atât de dure încât unul dintre băieții din clasa ei, un puști din Rezistență, declarase: „Lăsați-o în pace, habar n-are pe ce lume trăiește, parcă a picat de pe lună!”

Poate că avea dreptate. Am să ajung la momentul în care ea a sărit de pe lună după ce alergase pe ea, și la faptul că acestei luni faimoase și unui munte lunar îi datorez eu venirea mea pe lume.

„Nu știu absolut nimic despre asta, i-am repetat eu lui Felix în bucătăria Lolei. Tata nu vorbește niciodată despre ea, iar Gaby își ține și ea gura.”

„Cred că doamna Gaby a noastră a găsit totuși vreo metodă ingenioasă să-ți vorbească despre Zohara.”

„Dar nu mi-a spus nimic niciodată!”

Ai să înțelegi în curând că, dimpotrivă, ea ți-a spus destul de multe lucruri.”

„Știi că îi plăcea dulceața de căpșuni.”

„Cine ți-a spus asta, tatăl tău sau Gaby?”

„Niciunul dintre ei. Tzitka mi-a spus, mama tatei.”

Era în ziua în care dădusem gata un borcan întreg de dulceață. Ea a zis că eram exact ca mama, și pe ce ton a spus asta, strângându-și gura atât de tare, încât părea că are o cicatrice în loc de buze!

„Pot să te asigur, Amnon, că mamei tale îi plăceau dulciurile. Mai ales ciocolata. Era nebună după ciocolată.”

Ca și mie.

Și apoi era povestea asta cu corida. Eram sigur că îi amintise tatei ceva despre Zohara, fiindcă îi apucase atunci un acces de furie!

„Și n-ai întâlnit niciodată pe cineva din familia mamei tale? Unchi sau mătuși?”

„N-avea familie...” Așa mi se spusese. Sau așa crezusem eu. Sau asta voisem eu să cred.

„Da? Ai mai pomenit pe cineva care să nu aibă nicio rudă? Nici măcar vreun unchi sau vreun văr îndepărtat? Și cu ce se ocupa ea? Avea vreo meserie? Ai căutat vreodată să afli? Cu adevărat?”

N-am răspuns.

„Ascultă, Amnon, chiar trebuie să afli și tu toate astea. Nu va fi ușor pentru tine. Mi-e teamă că-ți va face rău. O să înțelegi multe lucruri. Trebuie neapărat. Pentru că... cum să-ți spun... chiar pentru acest motiv am plănuit să ne întâlnim”.

„Bine, haide, spune-mi”. Fie ce-o fi.

„Așteaptă! Poate că ar trebui să te gândești puțin înainte. Poate că nu vrei să afli chiar totul. Uneori e mai bine să nu știi unele lucruri.”

M-am gândit că, dimpotrivă, sufeream îngrozitor fiindcă nu știam nimic și, cu un semn din cap, l-am rugat să continue.

„Bine”. S-a ridicat din scaun și a băut o înghițitură de apă.

„Știi că o cunosc pe mama ta de când era mică de tot. Eram prieten cu mama ei. Am mai văzut-o după mult timp, când era cam de vârsta ta, dar numai după ce a împlinit optsprezece ani am început să petrec mai mult timp cu ea. Era femeia cea mai frumoasă și originală pe care am cunoscut-o vreodată, și crede-mă că am întâlnit destule femei în viața mea, pe cuvântul meu de om bătrân, zise el arătând cu un deget spre sine însuși.

„Ai... ai iubit-o?” Ce întrebare idioată. Se vedea pe fața lui că o iubise.

Mi se părea atât de ciudat să aud că Felix fusese îndrăgostit de mama mea.

„Dar era o dragoste absolut specială, mi-a precizat el. Ca în filme!”

Din ce în ce mai bine!

Încet, cu o voce înăbușită, Felix a început să-mi povestească. Vorbea simplu, fără înflorituri, cu ochii închiși. Simțeam că făcea eforturi supraomenești ca să fie coerent și să relateze doar faptele, oricât de extraordinare ar fi fost, fără comentarii. Se străduia să-mi

relateze o versiune cât mai obiectivă posibil a ceea ce se întâmplase.

Nu știu cât timp a vorbit. Se lăsase noaptea și din apartamentele vecine se auzeau zgomote de tacâmuri. Am auzit de două ori genericul buletinului de știri de la radio. M-am predat în întregime povestirii lui în timp ce mă plimba prin țări străine în trăsuri, avioane și vapoare. Își cântărea cuvintele și, deși fiecare dintre frazele lui mă făceau să sufăr teribil de tare și mă tulburau, știam că îmi spunea adevărul și chiar reușeam să iau distanță ca și cum aș fi ascultat o poveste frumoasă și tristă.

Era o dată, foarte demult, o fată frumoasă care se numea Zohara. Locuia în orașul Tel-Aviv. Era o fiică a mării, sălbatică și insolentă, exuberantă și imperioasă. A hotărât să-și abandoneze studiile la șaisprezece ani și nimeni n-ar fi putut spune că știa mai puțin decât fetele de vârsta ei. La șaptesprezece, era probabil cea mai frumoasă fată din Tel-Aviv. Nu o admirau numai soldații englezi: un milionar celebru, de două ori mai în vârstă decât ea, șeful orchestrei filarmonice a Olandei și înaintașul echipei naționale de fotbal îi făceau o curte stăruitoare, dar Zohara nici nu vroia să audă de vreun pretendent. De ce? Încă nu-și găsisese dragostea vieții ei? Sau se temea să nu facă aceleași greșeli ca în copilărie? La optsprezece ani, a plecat în străinătate împreună cu Felix Glick, un escroc căutat în multe țări, un bărbat rafinat, cu ochii albaștri fermecători.

Călătoria lor a durat doi ani, doi ani de aventuri petrecute în țări îndepărtate și misterioase – harta se umezește de sudoare când pui

degetul pe una dintre ele, în acei doi ani, Felix și mama au fost în țări pe care le alegeau numai după rezonanța incantatorie a numelor lor: Madagascar, Honolulu, Hawaii, Paraguay, Țara de Foc, Tanzania, Zanzihar, Coasta de Azur...

Acolo, în palate somptuoase, întâlneau oameni care păreau să fi ieșit din paginile unui vechi almanah ferfenițit: prinți în exil, suverani detronați, generali, mercenari, revoluționari cărora nu le

reuşiseră încercările de a răsturna guverne, staruri de cinema a căror voce li se păruse stridentă publicului obișnuit cu filmul mut...

„Eu mă prezentam drept un colecționar de artă italian, zise Felix zâmbind, sau directorul unui muzeu din Florența urmărit de fisc, iar Zohara... ei bine, ea trecea drept fiica mea, singura moștenitoare a tablourilor de Modigliani și Picasso pe care le ascusesem în seifele blindate ale unei bănci.“

„Ce vrei să spui cu asta?“ am bolborosit eu. Nu înțelegeam nimic.
„Vrei să spui că și Zohara... ia stai puțin.“

„Ai răbdare un pic, ai să înțelegi.“

Stăteau un timp în capitala uneia dintre acele țări. Se plimbau pe malurile fluviului, își închiriau o trăsură cu ornamente aurite, în timp ce fiica devotată întindea pe genunchii pretinsului său tată o cuvertură de lână de angora, ca să-l apere de frig. Și când, din întâmplare, întâlneau vreun rege în exil a cărui privire pătrunzătoare nu avea cum să nu observe batista albă care îi căzuse Zoharei, regele se repezea să o ridice și să i-o dea fetei, sărutându-i mâna și ridicându-și respectuos pălăria. Conversația se lega foarte firesc și alteța sa îi invita pe cei doi să cineze cu el. La sfârșitul mesei, amețit de vin și zăpăcit de frumusețea bizară a fetei, gazda lor îi invita, de pildă într-o croazieră de o săptămână pe fluviu, pe spendidul său iaht.

După câteva ezitări, căci nu voiau să deranjeze, nui așa? „Dar ce deranj, dimpotrivă, aș fi încântat!“ – Alteța Sa este prea bună!

– Așadar, veniți mâine?“ până la urmă erau de acord. Urcau la bordul unui vas luxos cu cele șapte valize goale ale lor, cu căști coloniale pe cap ca să se apere de soarele arzător, fără să uite niciodată să ia cu ei micul flaut pe care i-l cumpăraseră pe vremuri Zoharei dintr-o prăvălioară din Tel-Aviv pentru a fermeca sirenele din povești.

„Așa a fost de fiecare dată, explică Felix fără să se uite la mine.
De cinci ori, de zece ori. Nu schimbam din povestea asta decât

locurile și personajele și, bineînțeles, victimele. Cel care voia să păcălească devenea păcălit. Mama ta era extraordinar de înzestrată pentru jocul ăsta.

„Ce? Ce?... Nu înțelegeam. Bătea câmpii? Ce legătură aveau poveștile astea cu mama? Ce mai aștepta ca să-mi vorbească despre Zohara?”

Felix ridică din umeri, tăcând un moment.

„Va fi greu pentru tine, Amnon. Dar trebuie să continui. Am promis. Așa a vrut și ea.”

„Cine și ce a vrut?”

„Mama ta, Zohara. Înainte să moară. Mi-a cerut să te caut și să-ți istorisesc toate astea înainte să împlinești treisprezece ani.

Spunea că ar trebui să știi tot ce a făcut. Totul pleacă de la asta.”

„Totul, adică ce?”

„Ei bine, toate astea. Răpirea ta, și așa mai departe. Totul a fost doar ca să aflî povestea ei. Se apropie ziua ta, nu-i așa?”

„Ahh! Am zis eu, scuturând din cap. Aaahh!”

„Și trebuie să-ți dau ceva din partea ei, a adăugat el prudent. Un cadou de *bar-mitzvah*.”

„Un cadou? Darea a murit!” îmi era cumplit de greu să articulez cuvintele.

„Da, sigur. Dar s-a gândit la tine înainte să moară. Va trebui să așteptăm până mâine dimineață ca să putem ridica darul ei pentru tine. Eânchis în seiful unei bănci. De aceea ți-am cerut să rămâi cu mine până mâine dimineață. Și dacă vii cu mine mâine dimineață la bancă, am să-ți dau și ultimul spic de aur. Apoi poți să pleci și să-l uiți pe Felix!”

Am schițat un surâs palid. Auzi, să-l uit pe Felix!

„Mama.” am bolborosit cu vocea răgușită. Cuvântul era să mă doboare, și simțeam un gust ciudat de miere, de sare și de alte lucruri ciudate.

„Era o ființă atât de originală, a reluat Felix, mângâindu-mă pe

mână ca să mă liniștesc. Era foarte frumoasă și sălbatică, era ca o panteră. Și era atât de tânără, cea mai frumoasă fată din Tel-Aviv, ajungea să ridice degetul mic pentru ca douăzeci de bărbați să se dea peste cap pentru a-i face pe plac. Făcea tot ce-i trecea prin cap. Și nimeni pe lumea asta n-ar fi putut să-i spună ce să facă.”

Îl ascultam cu gura căscată. Chiar despre mama mea era vorba? Chiar așa fusese ea? Niciodată nu încercasem să mi-o imaginez, dar asta era mai presus de puterea mea de a înțelege!

„Și era puternică, Amnon, avea acea forță pe care ți-o dă frumusețea. Și era, cum să-ți spun, crudă. Poate că nu-și dădea seama de puterea ei și fără îndoială că nu înțelegea că frumusețea și puterea pot fi primejdioase. A distrus viața multor bărbați care s-au îndrăgostit nebunește de ea, îi juca pe degete apoi, când se plictisea, se descotorosea de ei.”

C rudă? Era imposibil. Cred că vorbea despre altcineva. Mințea! O adunătură de minciuni, de la început până la sfârșit! Totuși, chipul lui emana atâta sinceritate!

„Ca un pui de pisică jucându-se cu șoarecele, de pildă. Nu știe că gheruțele lui pot ucide. Crede că e doar o joacă, dar bietul animal moare:”

„Dar cum se lăce că s-a căsătorit cu tata? Cum s-au cunoscut? De ce nu-mi spui odată?” Simțeam nevoia imperioasă să-i abat povestirea sau, cel puțin, să îi apropiu pe tata și pe Zohara pentru a reveni la o oarecare normalitate.

„Nu l-a cunoscut prea curând, Amnon, răspunse Felix zâmbind. Mai avem destul până atunci.”

„Stai puțin! De-asta m-ai răpit?” am strigat eu. „Ca să te răzbuni pe tata pentru că ți-a luat-o pe Zohara? Pentru că a iubit-o mai mult decât tine?”

Scutură din cap: „Iartă-mă, Amnon, dar trebuie să ascuți toată povestea! De la început până la sfârșit. În ordine. Asta a fost voința ei! Altfel, n-ai să înțelegi nimic!”

Bine, să vorbească! Eram împărțit între dorința de a rămâne ca să aud ce se întâmplase mai departe și pofta nebună de a fugi de acolo cât mă țineau picioarele, ca să nu mai aud nimic. Nu mai știam ce mi se întâmpla. De fiecare dată când deschidea gura, aveam impresia că viața mea avea să se dea cu totul peste cap. De parcă ar fi fost vorba de altcineva. Eram pe cale să leșin. După ce avea să termine, trebuia să refac prezentările: Nono Fayerberg, în cântat să vă cunosc. De fapt, nu chiar atât de încântat.

„A devenit asociata mea. Ea a cerut asta!” adăugă, în chip e justificare, întâlnindu-mi privirea. Spunea că așa voia ea să-și trăiască viața. Pe cuvântul meu!”

„O viață de hoată!”
își plecă fruntea.

Mama mea era o...? Nu se poate! Minți!” am țipat eu. M-am ridicat, apoi m-am așezat la loc. M-am uitat în tavan, apoi mi-am coborât privirea spre el.

. Ascultă!” mi-a zis Felix. „Ea a vrut asta!” Nu eu! Bărbații sunt toți niște neisprăviți! Mă plictisesc, așa spunea ea. Zohara, i-am spus, viața unui răufăcător e scurtă! Poate muri din clipa în clipa. Oricum viața e scurtă, îmi spunea ea, hai să profităm de fiecare moment! Un an sau o lună trebuie să poți face tot ce-ți trece prin minte! Viața în stil mare! Ca în filme!”

Mama mea era o hoată. Asta era. De aceea nu-mi vorbiseră niciodată despre ea. Mama era o infractoare. Lucrurile astea se întâmplă. Există o închisoare pentru femei în care sunt închise cele de teapa ei. Dar de ce mi se întâmpla tocmai mie? Dar de ce nu. Trebuia să se întâmple cuiva, și atunci de ce să nu mi se întâmple mie? Și ce aveam eu de-a face cu asta, din moment ce nici macar n-o cunoscusem? Ei bine, mă priveau lucrurile astea, atât de tare încât nimic nu mai avea importanță acum. Și dacă totul era o invenție? Dar nu, Felix spunea adevărul. Mama mea încălcase legea în toată lumea. De aceea tata nu-mi vorbise despre ea decât o dată, după

povestea cu vaca, atunci când făcuse aluzie la faptul ca semă-
Dar atunci... de ce se căsătorise cu ea? Cum putuse tatăl meu sa
trăiască împreună cu o hoată?

Eram copilul unui polițist și al unei infractoare

Chiar aveam motive să explodez, să mă desfac în două bucăți.

„Asocierea noastră a durat doi ani, urmă Felix. Am petrecut
împreună doi ani în străinătate. A fost ca un vis. Apoi ea s-a săturat.
Așa se petreceau întotdeauna lucrurile cu ea. N-am întâlnit
niciodată pe nimeni căruia să-i placă meseria asta atât de mult cât îi
plăcea mamei tale. Pentru ea era un joc. O tăcea să râdă.”

CA LA CINEMATOGRAF

M-am cufundat în contemplarea feței de masă. O mulțime de
pătrățele roșii și albe Dar nu poți să privești la nesfârșit o față de
masă în carouri albe și roșii. Aș fi vrut ca tata și Gaby să mă strângă
în brațe înainte să mă ascund undeva unde să nu mă mai vadă
nimeni.

„Să povestesc mai departe?” întrebă prudent Felix.

...Iar noaptea, când cântau greierii, pe apele întunecate ale
fluviului, sub cerul înstelat al Portugaliei sau al Madagascarului,
sau sub clar de lună în Zanzibar sau pe Coasta de Azur, regele în
exil le vorbea oaspeților lui despre frumoasa lui țară, despre
splendoarea munților și a lacurilor, despre prosperitatea pe care
domnia lui luminată le-o adusese supușilor care, într-o bună zi, îl
trădaseră cu toții, revoltându-se fără niciun motiv: îi confiscaseră
cele șaptezeci și șapte de palate, cele șapte trăsuri de aur și cele
șapte sute de perechi de pantofi (regele expatriat avea pasiunea
încălțărilor).

Pretinsul tată și fiica sa dădeau din cap întristați la auzul
nefericitei istorii a sughiunitului, plescăind dezaprobator la adresa
trădătorilor care nu-i ajungeau suveranului nici la degetul mic,
probabil acesta era motivul pentru care se răzbunaseră pe pantofii
lui care erau nevinovați, și erau fericiți să audă că, fugind din țară,

regele reușise să-și salveze câteva perechi de sandale aurite, de papuci de catifea încrustați cu rubine și, de asemenea, câteva dintre cele mai frumoase comori ale patriei sale. Aici regele arunca priviri bănuitoare în jurul lui, surâzând cu timiditate, și îi ruga să păstreze secretul.

După ce suspinaseră cum se cuvine și păstraseră o tăcere respectuoasă față de suferințele exilatului, bătrânul tată, al cărui păr argintiu era de fapt o perucă savant potrivită, începea să-i facă celuilalt confidențe despre viața lor rătăcitoare, despre cum fuseseră nevoiți să fugă din calea unor percepatori lacomi, și să aducă în treacăt în discuție colecția de opere de artă pe care avusese grijă să o pună la adăpost în seifurile unei bănci elvețiene, tablouri care valorau sume astronomice. Când vedea obraji ofiliți ai suveranului îmbujorându-se, tatăl înțelegea că peștele mușcase momeala.

Apoi, trecând cu îndemânare de la un subiect la altul, bătrânul vorbea despre fiica lui, moștenitoarea milioanei sale, tână nevinovată care flutura modest din gene în spatele evantaiului multicolor, aprinzând de fiecare dată un incendiu în inima regelui.

Vocea bătrânului se frângea deodată și începea să tușească atât de tare încât îl apucau convulsiile, fiica sa cea devotată se grăbea să-l învelească în cuvertura de angora, dar tușea nu ceda, accese sacadate, îngrozitoare, pe care tatăl le ascundea rușinat în batistă; și totuși, regele, cu privirea sa ageră în materie de batiste, observa că batista era plină de sânge.

Tatăl cerea atunci permisiunea să se retragă și, lăsând-o pe frumoasa fată și pe regele exilat pe punte, se îndrepta cu pași grei spre cabină, în timp ce accesele lui de tuse făceau să se umfle pânzele vasului, ca și inima lacomă a regelui.

Cei doi continuau să vorbească, regele despre amintirile sale, tinerețea sa și faptele sale de vitejie, iar fata, fascinată, sorbindu-i cuvintele.

„Dar chiar era interesată sau doar se prefăcea”? L-am întrebat pe

Felix cu jumătate de voce, pe deasupra feței de masă cu pătrățele albe și roșii, pentru că și eu eram... cum să spun... captivat.

„Și da și nu” a fost răspunsul lui.

Era fascinată, pentru că avea impresia că trăiește într-un vis: vasul alunecând pe fluviu, stelele, cântecul greierilor, sticla de șampanie în frapieră și regele melancolic. Și nu era, pentru că, asemenea unui vânător la pândă, asemenea unei pantere, aștepta momentul să îndrepte conversația în direcția voită de ea.

Cu toate acestea, era sinceră, pentru că mângâierea brizei, acoperind-o ca un vâl imaginar, era atât de blândă încât uita de comorile regale și începea să creadă că era cu adevărat moștenitoarea unui bătrân milionar în agonie și, gata să plângă, asculta trista poveste a bătrânului rege: „E ca la cinematograf...” spunea ea.

Și cel mai nostim era că lacrimile ei imaginare erau de fapt adevărate, umede și sărate, făcând să tresară inima regelui.

La sfârșitul cinei, gazda regală o ruga pe tânăra sa invitată să-l cânte ceva la flaut. Ea refuza la început, dar sfârșea prin a ceda în fața rugămintelor lui insistente. Scottea instrumentul din cutia lui de catifea neagră, se sprijinea de bastingaj și începea să cânte „Ce frumoase sunt nopțile din Canaan” sau „O căpriță vine la izvor, o căpriță albă”. Uneori se prindea în propriul ei joc și, cu flautul lipit de buze, uita de ea, cu degetele abia atingând găurile flautului din care nu se auzea niciun sunet. Note neauzite se revărsau în abisuri, trezind din somn sirenele diafane care, urcând la suprafața apelor întunecate învăluite în pletele lor lungi de alge, o ascultau suspinând în timp ce fluviul se acoperea de lumini albe, galbene și violet – ochii lor strălucitori.

Regele tușea ca să o trezească pe 11 aut ista care, credea el, ațipise, și o scutura ușor de umăr. Ea tresărea și, un moment, el se pierdea în privirea ei neagră. Dar sub perdeaua genelor lungi apărea din nou foarte repede privirea candidă și jucăușă care îi

plăcea atât de mult.

Bărbatul se uita în toate părțile ca să se asigure că erau singuri, apoi se apleca și șoptea un secret la urechea tinerei frumuseți.

Probabil că ea nu-și amintea, spunea suveranul izgonit cu vocea subțiată de emoție, pentru că era deasupra realităților prozaice ale acestei lumi, că reușise să salveze câteva comori înainte să fugă, cele mai frumoase fructe care au fost vreodată culese din măruntaiele pământului, egrete de diamante, cutii cu cărăbuși de auri, lingouri de aur și alte fleacuri pe care regii au obiceiul să le ia în bagajele lor când pleacă pe neașteptate, mai ales dacă sunt surghiuniți.

Toate aceste comori ar fi ale ei dacă ar accepta să se mărite cu el.

Să se mărite cu el?

Frumoasa clipea fremătând din gene, făcându-și vânt cu evantaiul, vălul imaginar flutura în jurul ei și inima regelui se consuma de dorință. Poate că se îndrăgostise de ea, sau poate că bănuia valoarea tablourilor pe care avea să le moștenească după moartea bietului său tată? Regele nutrea speranța că avea să-și reia tronul cumpărând complicitatea unor generali, dar, pentru asta, avea nevoie de foarte mulți bani – devotamentul unui general costă foarte mult – și știa că un Picasso valora mult mai mult decât o duzină de diamante.

„Trebuie să vorbesc cu tata” declara frumoasa, cu genele fremătând (îi plăcea la nebunie să contemple lumea alternând ochetele cu fremătatul genelor, universul părea atunci o peliculă veche tremurând pe ecran).

„Așteaptă!” zise regele năpustindu-se în cabina lui. Cu mâini tremurătoare, deschidea cutia, ascunsă în spatele portretelor tatălui său, al bunicului și al străbunicului său, și revenea pe punte, roșu ca racul, strângând în mână una dintre comorile sale: grante de cristal roșu, culese din măruntaiele pământului negru. Sub lumina lunii, fructul copt strălucea cu mii de scânteieri, o ploaie de steluțe purpurii și mov cădeau în apele întunecate.

Stupefiată, tânăra contempla acest spectacol uluitor: nu văzuse în viața ei ceva atât de frumos. Cu mâna lui regală, umedă de sudoarea dorinței și a lăcomiei mai ales, regele punea bijuteria agățată de un lăntișor de argint la gâtul fetei care se gândea atunci la îndepărtatul

Tel-Aviv, acel oraș strălucitor în care lumina era atât de limpede încât niciodată nu se puteau întâmpla asemenea lucruri, un oraș în care nu exista niciun fluviu în care să te oglindești atunci când un rege exilat îți pune diamante la gât. În străfundul ființei ei, o fetiță slabă de zece ani se uita la ea cu ochii ei cu străluciri negre împietrite, o fetiță tristă care nu știa să mintă. Cealaltă Zohara, cea mare, o ruga să accepte fructul copt, strălucitor, al măruntaielor pământului; voia oare s-o îmblânzească oferindu-i un leac, un antidot împotriva fricii?

Dar fetița scutura din cap cu hotărâre: nu.

Zilele treceau. Călătoria dura la nesfârșit. Fata nu se mai hotăra odată. Monarhul, care se dusese de zeci de ori în cabina bolnavului ca să se intereseze de sănătatea lui, se uita înduioșat la petele de sânge care pătau pernele brodate. Seara, Alteța sa se plimba pe punte cu fata, apoi o invita la cină în cabina lui unde o distra cu povești amuzante, amintirile din tinerețea lui, cu diamante și cu minuscule pietre prețioase asemănătoare cu niște fructe sălbatice, pe care din când în când i le strecura în mână, în locul sărutărilor pe care ardea de dorință să i le dea, dar pe care ea le refuza întotdeauna.

A doua zi, starea bătrânului tată se înrăutățea. O chema urgent pe fiica sa și pe rege, și îi dădea cu solemnitate mâna fetei sale suveranului proscris implorându-l să aibă grijă de ea ca de lumina ochilor lui. În ultimele momente de luciditate, îi vedea jurându-și dragoste eternă și mai avea timp și să șoptească în urechea păroasă a regelui numărul secret al seifului plin de tablouri; apoi regele se repezea în cabina sa ca să-și noteze prețioasa informație pe un

carnet, pe ușa cabinei sau pe palmă ori pe fruntea unui mus care trecea pe acolo, și se întorcea cu cel mai frumos dintre fructele sale pe care îl atârna la gâtul de alabastru al celei mai frumoase dintre femei pentru a pecetlui logodna lor, pentru că tot ce era al lui era și al ei și invers, pentru totdeauna.

Și începea lenta agonie a tatălui. Fata se plimba pe culoarele vasului, hohotind de plâns. Căpitanul chema prin radio orașul cel mai apropiat: un medic bătrân și o călugăriță austeră veneau pe vas și intrau în cabina muribundului unde stăteau un timp și de unde ieșeau cu pași grăbiți, cu chipurile ascunse, pentru că pare-se bolnavul era contagios.

Mult mai târziu, auzind strigăte înăbușite din cabina tatălui, încuiată pe dinăuntru, căpitanul forța ușa și îi descoperea pe medic și pe călugăriță cu mâinile și picioarele legate și îmbrăcați cu hainele tatălui și ale fetei care, deghizați în medic și călugăriță, ajunseseră demult în oraș și de acolo pe aeroportul cel mai apropiat. Cine știe dacă, chiar atunci, nu treceau în avion pe deasupra vasului, fluturându-și mâinile ca să-l salute pe bătrânul rege care rămăsese fără cincisprezece dintre cele mai faimoase diamante ale lui; câteva perle, câțiva scarabei de aur și un pumn dintre prețioasele sale fructe sălbatice se aflau acum în buzunarele frumoasei care stătea cu capul pe umărul tatălui muribund. Acesta, aparent într-o formă de zile mari, se scutura de râs. O istorie printre atâtea altele asemănătoare.

Felix tăcu, iar eu de asemenea. Ce-aș fi putut să mai spun? Se lăsase noaptea. Tremuram la gândul a ceea ce aveau să-mi mai audă urechile. Povestirea lui Felix făcuse să-mi bată inima în același ritm cu inima mamei: vasul, apele întunecate, regele, diamantele... Simțeam cum forța lui vitală palpita în mine. Din medalionul de aur, ochii strălucitori ai Zoharei mă priveau fix: „Nu-ți fie teamă, spuneau acești ochi, ești carne din carnea mea...”

„Dacă ai fi văzut-o... urmă Felix cu surâsul lui melancolic.

Parcă era o prințesă din povești. Avea un stil de a se îmbrăca

unic... rochiile, pălăriile ei... ca o fetiță care adoră să se deghizeze... Și cheltuia tot ce aveam... de parcă banii i-ar fi ars degetele... spunea că erau hani murdari, hani furați de la hoți care îi furaseră de la alții... Zohara, fetița mea, protestam, banii n-au miros, banii sunt bani, important e ce faci cu banii, dar nu voia să audă nimic! O interesa doar jocul, mă durea inima când vedeam cum arunca cu banii pe fereastră! Așa, ca să se distreze! Uneori, brusc, în mijlocul străzii sau într-o sală de cinematograf, arunca în aer diamante sau o ploaie de bancnote începea să cadă din barca în care ne urcasem..."

Ghemuit pe scaun, îl ascultam fascinat. Cunoșteam prea bine această dorință neînfrânată de a risipi..

Sunetul telefonului ne făcu să tresărim.

Eram atât de concentrat încât uitasem totul, răpirea mea, lumea din afară, titlurile mari de pe primele pagini ale ziarelor. Felix ridică receptorul și ascultă ce i se spunea, cu un aer radios.

„Venim, spuse el înainte să pună la loc receptorul. Haide, Amnon, plecăm.“

„Unde? Cine era?“ am întrebat eu, imediat alertat.

„Lola. Ne suna de la teatru. Ne așteaptă Rolls-Royce-ul în fața clădirii.“

„Rolls-Royce-ul?“

„Așa i se zice. În glumă. Haide, deghizează-te repede, plecăm.

Lola ini-a zis ce scrie de noi în ziare, probabil poliția este cu ochii în patru. Trebuie să ne punem la adăpost în noaptea asta, până mâine dimineață când se deschide banca și vom putea merge după cadoul tău.“

Brusc am avut o iluminare – ce detectiv jalnic eram! – și nu prin raționament logic ajunseseam să-mi dau seama, ci prin intuiție, urmărind itinerarul pe care-l urmase Zohara, mama mea, când era

puțin mai mare ca mine.

Povestea urma regulile pe care Felix le fixase în lunile de dinaintea loviturii. Și doar acum înțelegeam unde voia să ajungă, din minutul în care îl întâlnisem, din clipa în care mă îndepărtasem de la calea pe care Gaby și tata o pregătiseră pentru mine: fiecare pas al meu fusese dinainte hotărât, chiar atunci când luasem eu inițiativa, totul fusese pus la cale de Felix, dar, în mod curios, și de Gaby care, vorbindu-mi despre Felix, mă adusese fără să vreau până aici. De fapt, Zohara era adevăratul creier al acestei organizații, Zohara care era în mine și care în sfârșit voia să iasă la suprafață.

Îmbrăcat cu fusta roșie și cu bluza verde de împrumut, m-am dus la Felix. Hainele se decoloraseră puțin cu trecerea anilor. Contactul țesăturii pe pielea mea mi se părea acum familiar. Hainele mă mângâiau, se lipeau de mine, mă îmbrățișau cu tandrețe.

„Ale ei au fost hainele astea, nu-i așa?” am întrebat.

Felix dădu din cap.

„Pe care le purta ea când era mică?”

„Da, desigur.”

Mi-am amintit de privirea pe care mi-o aruncase în tren, prima oară când mă văzuse, și tulburarea lui când mă îmbrăcasem cu acele haine prima dată, în Broscuță.

„Semăn puțin cu ea, nu?” am întrebat eu cu circumspecție.

„Ca două picături de apă.”

24

FIUL COMISARULUI

Formasem două unități distincte. Eu eram prima, Felix a doua. Îmi explică amănunțit cum să mă duc la teatru și mă avertiză că poliția avea să strângă cercul în jurul nostru. Intuiția îi spunea că tot cartierul era plin de polițiști. L-am întrebat de unde știa. „Pentru că simt furnicături pe spate.” începeam și eu să simt astfel de furnicături, ca și cum cineva s-ar fi uitat fix la mine. Poate eram pe

cale să capăt și eu un al șaselea simț.

Unitatea numărul unu se așează la fereastră ca să verifice dacă drumul era Liber în timp ce unitatea numărul doi își pune la punct ultimele detalii ale deghizării în vagabond. Unitatea numărul unu se uită prin vizorul ușii pentru a se asigura că nu era nimeni pe culoar, Unitatea numărul doi anunță că avea să plece la cinci minute după unitatea numărul unu.

Unitatea numărul doi veni să se alinieze lângă unitatea numărul unu.

„La revedere, Amnon. Atenție în stradă, să nu te lași prins. Trebuie să fii mai șmecher ca ei. Povestea nu s-a terminat, trebuie să afli cum s-au întâlnit mama și tatăl tău, și apoi mai e și cadoul!!

„Și tu să fii atent!”

„Bate palma, camarade!”

Camarade! Nu mai fusesem atât de mândru de când tatăl meu fusese numit sublocotenent. Ne am strâns mâinile și, brusc, fără să se fi înțeles, cele două unități se îmbrățișară.

„La revedere!” am șoptit eu, gândindu-mă că după ce fusese complicele mamei, escrocul devenea complicele fiului: cercul se închidea.

„Bun, șterge-o acum, și repede” bombăni Felix, întorcându-se, nu știu de ce, cu spatele la mine.

Începea ultima mea noapte cu Felix. Ultimul capitol al istorici noastre comune.

Felix avea dreptate: erau polițiști peste tot. I-am văzut imediat ce am ieșit în stradă. Felinarele erau deja aprinse și mașinile poliției patrulau în viteză. La toate colțurile de stradă erau polițiști în uniforme care studiau planul cartierului. Auzeam stațiile radio pârâind în întuneric. Am crezut chiar că am văzut un polițist îmbrăcat în civil furișându-se în spatele unui panou solar pe acoperișul unei clădiri. Dar poate ca văzul îmi juca feste. Era atât de întuneric încât nu era greu să te înșeli. Tot nu înțelegeam cum

reușise poliția să afle că Felix și cu mine eram în cartier. În orice caz, bănuiau ceva din moment ce se apucaseră să patruleze prin cartier. Probabil că știau ceva, ce Felix nu-mi spusese.

Un tânăr se așază pe o bancă.

Parcă era prea tânăr ca să se prăbușească pe bancă în felul ăsta.

Am aruncat o otheadă spre încălțărilor lui, pentru că e ultimul lucru la care se gândesc oamenii când se deghizează.

Purta pantofii marca Palladium ai polițiștilor, pe care îi știam prea bine.

O fetiță se duse spre el, cu coada lungă împletită săltând vesel pe spate. Fetița se uită la polițist cu privirea Zoharei, o privire pătrunzătoare, îndrăzneată și batjocoritoare.

„Du-te de-aici, fetițo, lasă-mă-n pace” mârâi tânărul.

Am plecat fără să mai aștept vreo invitație specială.

Am luat-o la dreapta, conform indicațiilor lui Felix. Mi-l închipuiam pe tata conducând operațiunile: așezat la birou, cu harta Tel-Aviv-ului înaintea, ocupat să aleagă cele mai bune ascunzători în care să-și posteze oamenii. Era foarte înzestrat pentru asta. Avea un instinct infailibil care-l ajuta să ghicească în ce direcție se vor îndrepta răufăcătorii sau unde aveau să se ascundă. O dată și-a postat unul dintre oamenii într-o benă de gunoi, la un kilometru și jumătate de trupa care pândea lângă magazinul unui bijutier. Hoțul, care scăpase de polițiștii care-l așteptau în apropierea magazinului, a luat-o la fugă, a scăpat de cei trei polițiști întâlniți în goana sa a cărei traiectorie tata o prevăzuse foarte exact, și până la urmă a plonjat în pubela rău mirositoare cu un surâs triumfător care a înghețat instantaneu când a auzit zgomotul cătușelor ce i se închideau în jurul încheieturilor.

„Un polițist bun trebuie să gândească precum un criminal.”

Numai că eu nu mai știam prea bine de ce parte mă aflam.

Întunericul foșnea de șoapte și de o agitație confuză.

Îmi repetam fără încetare că, din punct de vedere profesional,

tata putea să conteze pe mine. N-aveam să-l decepționez. Sigur că n-aveam decât treisprezece ani, dar aveam în urma mea aproape zece ani de antrenament. Începusem la vârsta de trei ani: așa hotărâse tata. Știind că asta era vârsta la care tatăl lui Mozart începuse să-i predea primele noțiuni de muzică micului Amadeus, începuse să-mi dezvolte simțul de observație prin ținutele vestimentare pe care trebuia să i le descriu cu cea mai mare precizie posibilă.

Tata inventa jocuri mnemotehnice: ce culoare avea cămașa mașinistului? Cine purta ochelari la băcănie? Cum erau îmbrăcați copiii din clasă. Astăzi? Ce culoare avea rochia învățătoarei când a fost ziua mea?

Și nu râdea niciodată. Întotdeauna se lua foarte în serios și se mânia foarte tare când nu dădeam răspunsurile bune. Trebuia să recuperez totul a doua zi. Fără să mai vorbesc de pedepse, dintre care cea mai rea era disprețul lui atunci când nu reușeam să fiu la înălțime.

La cinci ani: ce număr de înmatriculare are mașina parcată în fața casei noastre? Câte semafoare sunt de acasă de la noi până la casa bunicii? În ce mână ține noul poștaș sacul de corespondență?

Ce fel de accent avea omul care venise să ne ceară de pomană azi? Cum pornești o mașină fură să ai cheia de contact? De ce-ai adormit și azi-noapte cu pătura trasă peste urechi? Vigilența ta lasă de dorit. Săptămâna asta nu-ți dau banii de buzunar. Să nu plângi. Ai să-mi mulțumești într-o bună zi.

Mergeam prea repede. Dacă o țineam așa, până la urmă tot intram în colimatorul cuiva.

La zece ani, mi-a oferit de ziua mea un portret-robot. La doisprezece, mi-a permis să mă antrenez pe standul de tir al poliției. Să trag cu gloanțe oarbe în ținte de lemn, dar cu un revolver adevărat:

un Wembley 0.38. O dată pe lună, noaptea, singuri în standul pustiu, cu o cască de piele pe cap, cu revolverul rece în mână, cu

silueta impozantă a tatălui meu în spatele meu, în vacarmul gloanțelor, revolverul care avea recul când trăgeam, răsuflarea umedă a tatălui meu pe obraz când se apleca să-mi corecteze poziția și țintele verzi în formă de siluete omenești: „Țintește capul! Țintește inima! Trage!”

De o sută de ori. De o mie de ori. Trage! Foc! Mergi pe stradă și cineva îți pune cuțitul în coaste: tragi! Cineva răpește un copil sub ochii tăi și îl urcă cu forța într-o mașină: tragi! Încearcă să fugă! Ridică-te. Îndepărtează picioarele ca să-ți asiguri echilibrul. Susține-ți mâna dreaptă cu stânga. Închide ochiul care nu țintește, mai repede. Foc! Până să te hotărăști, ai murit de cel puțin două ori! Foc! Trage! Cel care trage primul va trăi să le povestească asta și nepoților lui! Trage! Ascultă-ți instinctul! N-ai timp de pierdut! Nu mai ai mult înainte să începi să pui în practică ce ai învățat! Ai deja treisprezece ani! Trage!

La replicile lui Gaby care spunea că îmi pierdeam timpul cu jocurile astea stupide de cow-boy și că la poliție vedeam lucruri care nu erau pentru ochii unui copil, tata răspundea că era singura metoda de a mă căli ca să devin puternic, decis și viril. Căci aceste „jocuri stupide de cow-boy” mă învățau ce este viața: lupta continuă între ordine și haos, între lege și infracțiuni. Gaby asculta cu răbdare înainte de a răspunde că era de acord, că un puști ar putea deveni un bun polițist pentru că, pentru el, lumea semăna un rebus gigantic pe care trebuia să-l descifreze, dar că fiecare vârstă are enigmatul ei și că la vârsta mea mai erau câteva mistere pe care încă nu le rezolvasem, mai ales cele privitoare la viața mea particulară. Aici tata începea să strige că nu ea era cea care trebuia să-i dea lecții în materie de educație, că poate făcea greșeli, dar datoria supremă a unui tată era să-i inculce fiului lui adevăratele valori ale vieții. „Și când va ajunge exact așa cum dorești tu, o să regreti amarnic” spunea Gaby în concluzie.

Un greiere începu să cânte într-un tufiș și, înviorat, am respirat

adânc mireasma mării aduse de vânt. M-am ridicat. Noaptea asta era decisivă. Aveam să mă întrec cu el, aveam să-l iau prin sur-

prindere. Cunoașterea înseamnă putere, cunoașterea înseamnă putere! Îi cunoașteam metodele și știam cum ar proceda într-o asemenea situație. Dar el nu mai știa cine este fiul lui. Nu avea nicio informație despre asta. Cunoștea un alt Nono. Nu se îndoia că aveam să încerc să scap de Felix imediat cum aș avea ocazia. Mă învățase cum să procedez dacă aș fi fost vreodată răpit. Nu mă mai cunoștea. Acum era între noi o asemenea distanță! Acest gând m-a întristat și în același timp, ni-am gândit că, poate pentru prima dată în viața mea, aveam să-l iau prin surprindere.

Am grăbit pașii. O briză mângâietoare mergea pe urmele mele. După furnicăturile pe care le simțeam în spate, simțeam că avea în curând să-mi întindă o capcană. Încercam să ghicesc cum trebuia să rezum el situația.

Primo: Felix l-a răpit pe Nono și-l ține prizonier împotriva voinței sale. Secundo: Felix se ascunde undeva în cartier. Quarto: Trebuie să-l arestăm pe Felix înainte să-i facă rău lui Nono.

Dar mai era un tertio pe care tata îl păstrase pentru el și care era esențial: trebuia arestat Felix înainte să aibă timp să-i vorbească lui Nono despre Zohara.

Dar eu chiar voiam să aud întreaga poveste. De la cap la coadă. Era povestea vieții mele. Aveam dreptul s-o știu. Și nimeni nu avea să mă împiedice să aflu adevărul, nici măcar tata. Mai aleasei. Destul cu secretele!

Simțeam că în pieptul meu bătea inima unui erou. Pentru prima dată în viața mea, simțeam că voiam să lupt pentru Zohara.

Numai să încerce să mă aresteze și aveam să le arăt eu...

Dacă voia război, avea de-a face cu mine. Voiam în sfârșit să știu cine sunt. Bizar: aveam nevoie de omul care mă răpise și mă ascundeam de cel care voia să mă salveze.

Eram atât de încordat încât uitasem că eram deghizat în fetiță — mergeam cu pumnii strânși, cu brațele întinse înainte, neavând nimic din ținuta unei adolescente delicate. Dar nici Zohara nu era câtuși de puțin delicată. Mi-o imaginam, la vârsta mea. Frumoasă, colțuroasă, subțire, cu privirea strălucitoare. Fetițele o detestau și șușoteau în spatele ei, băieții se temeau de ea, iar profesorii îi sugerau mamei ei o schimbare de orientare, mai adaptată pentru copiii în zig-zag așa cum era ea.

Mama ei?

Cine era mama ei? Trebuia să fi avut și ea o mamă. Și un tată. De ce începusem să tremur ca o frunză?

M-am străduit încă o dată să încetinesc pașii. Ce se întâmpla? De unde știuse tata unde se ascundea Felix? Toată lumea părea să știe ceva ce eu nu știam. Să înțeleagă ceva care mie îmi scăpa.

M-am chinuit să intru în pielea personajului în care eram deghizat. Am reușit, datorită antrenamentului intensiv de ani de zile. Am depășit o mașină de poliție parcată pe trotuar, în colțul străzii. Polițistul din mașină nu-mi dădu nicio atenție. Am urmărit din ochi o pasăre neagră care zburase dintr-un chiparos pe o sârmă de telegraf.

Micuța Zohara adora păsările, eram sigur! Erau acolo, doi bărbați în bluzoane închise, postați pe acoperișul unui imobil unde instalaseră un trepied. Trepiedul unei arme cu lunetă și infraroșii.

Cercul se strângea în jurul meu. O să vedem ce era de văzut. Ca la cinema. Tatăl meu avea să împânzească tot cartierul cu polițiști ca să ne găsească. Aveam fiori reci pe șira spinării. Ca și cum o plasă nevăzută, cu fire subțiri și rezistente, suspendată deasupra capetelor noastre, avea să coboare asupra noastră din clipă în clipă.

Eram atât de crispat încât mă dureau mușchii, dar continuam să înaintez. Numai de n-ar observa cineva cât de frică îmi era! Cum știuse tata unde să ne caute, pe Felix și pe mine? Era ceva ce nu înțelegeam nicidecum. Nu ajungeam să pătrund prin masa de beton

în care mi se transformase creierul, și totuși, răspunsul îmi stătea pe limbă... Continuă să mergi, nu e momentul să cedezi. În curând cartierul va fi plin de polițiști. Or să se posteze peste tot. Nimeni nu va mai putea să scape de ei. Se vor înarma cu răbdare, știind că până și un răpitor de copiii atât de abil cum era Felix tot avea să iasă până la urmă din ascunzătoare: ca să cumpere mâncare sau ca să-și ducă victima în altă parte.

Probabil că este și tata aici, m-am gândit. Bineînțeles că era! Doar nu rămăsese la birou, cu mâinile în sân. Era acolo. Tata studia harta cartierului într-o mașină de poliție, la lumina unei lanterne?

Îl simțeam aproape. Privirea lui mă urmărea. Trupul lui masiv, debordând de vitalitate Ghemuit în umbră. Scotocind cele mai mici colțișoare. Îi simțeam mirosul, prezența. Era acolo. Poate că ochii lui erau ațintiți asupra mea, din spate. Ochii lui cu privirea pătrunzătoare. Oare își puna întrebări despre natura relațiilor mele cu Felix? Începea să bănuie că mă abțineam din propria mea voință să răspund chemărilor lui mute? Oare i se săpase între ochi cuta întunecată, asemănătoare unei cicatrice?

Cu inima bătând, am grăbit pasul. Ajunsesem ca un animal hăituit. O sirenă s-a auzit în depărtare, am tresărit. Nu se uita nimeni la mine. Pe trotuarul din fața mea, un polițist verifica actele unui trecător, un bătrân inofensiv. Bătrânul gesticula de furie, dar polițistul i-a explicat ceva și omul s-a liniștit brusc.

Să fug de acolo cât mă țineau picioarele. Cu niciun preț nu trebuia ca tata să pună mâna pe mine. Nu eram al lui. Nu eram numai al lui.

Am făcut apel la întreaga mea pricepere, la anii de antrenament, la tot ce învățasem de când începusem să merg în picioare. Nici măcar un detaliu nu mi-a scăpat. Falsele plăci de înmatriculare ale mașinilor de poliție, reflexul armelor cu infraroșu pe acoperișuri, încălțăminte Palladium a unei perechi tinere care trecu pe lângă mine, îmbrățișându-se strâns. Atunci am înțeles că ceea ce tocmai se

petrecea între tata și mine avea să ne dea complet viața peste cap.

Am început să merg mai liniștit. Mă uitam în jurul meu cu ochii fetei Zohara. Chiar am reușit să arunc o privire peste umărul drept. Din când în când ridicam capul uitându-mă pe acoperișuri. Cartierul liniștit al Lolei fusese cuprins de o febră secretă. Polițiștii se iveau de peste tot: se așezau în posturile de observație, își verificau echipamentul.

Îi cunoșteam perfect, nimic din ce-i privea pe polițiști nu-mi era străin. Puteam chiar să simt încordarea din jur. Speram că Felix trecuse înainte ca ei să fi încercuit strada. Numai de nu l-ar aresta înainte să-și termine povestea și înainte să-mi poată da cadoul de la Zohara!

Ce era acel cadou? Ce-mi trimitea ea de dincolo de moarte?

Ce noapte ciudată! O briză ușoară adia foșnind prin coroanele întunecate ale chiparoșilor.

Totul în jur era plin de șoapte și de foșnete. Aveam impresia ca planez pe deasupra lumii. Afară din această lume. Absent. Pierdut. Ciudată senzație. Fără îndoială că din cauza asta polițiștii nu mai găseau niciodată unele persoane date dispărute. Pentru că nu țineau să fie găsite. Când dispari, devii singurul stăpân al ființei tale. Navighezi după propria-ți fantezie, când încolo, când încoace. Ești liber ca pasărea cerului. Ești unic.

Mă simțeam teribil de singur. Un punct minuscul la suprafața pământului.

Dar cine eram eu? Cum putusem, în două zile, să mă transform într-un criminal urmărit de poliție, fugind de propriul meu tată? Ce forță ciudată mă împingea înainte, în inima istoriei acesteia nebunești?

Mă scufundam, cuprins de amețală, împotriva voinței mele.

Din străfundurile ființei mele, o creatură necunoscută se revărsa ca un nor imens, amestecându-se în cotloanele cele mai secrete ale ființei mele, invadându-mi sufletul și mintea: „Iată, murmura ea.

Ești un fugar. Totdeauna asta a fost tendința ta. Intuiția asta te înspăimânta. Acum cunoști secretul: așa ești. Nu pe de-a-ntregul. Doar în parte. Și din cauza acestei înclinații, toată viața vei fi îndemnat să fugi, să fii un rătăcitor, și se pare că n-ai să fii niciodată un moștenitor demn al tatălui tău, cel mai ager copoi din lume".

Dominând acest murmur lugubru, se auzea o altă voce sarcastică și discordantă. „Dar dacă vrei, poți fi moștenitorul mamei tale... și al lui Felix...” și îmi veni ideea ciudată că poate mă răpise chiar pentru asta, ca să mă învețe ceva din secretele lor. Pentru a-mi transmite ceva din priceperea, din talentele lor.

Hainele ei îmi veneau ca turnate. Atingerea lor dulce se strecura în mine, murmurând în ritmul pașilor mei: „A fost o dată ca niciodată o femeie tânără care se numea Zohara. Pe vremuri, când era mică...” Nu știam mare lucru din copilăria ei, dar hainele ei spuneau multe. Vorbeau direct trupului meu, și fetița care fusese pe vremuri mama palpita în mine. Fusta și bluza, sandalele care absorbiseră sudoarea picioarelor ei.

Mergeam cu ochii aproape închiși. Ca și cum aș fi știut drumul pe dinafară. Fără să mă mai gândesc, lăsam sandalele Zoharei să

meargă singure. Nu mai văzusem niciodată niște sandale atât de hotărâte. Trecuseră probabil cincisprezece ani de când făcuseră drumul acesta ultima dată, și s-ar fi zis că amintirea drumului rămăsese întipărită în memoria lor. Și datorită impulsurilor pe care mi le transmiteau prin tălpile picioarelor am început să înțeleg. Ce încet la minte eram! Era odată o fetiță care se numea Zohara. Cei din jur nu o tratau ca pe o copil, altfel Zohara îi făcea să le pară rău imediat. Trăia într-o lume a ei, izolată, pradă gândurilor ei de adult, și se refugia uneori în imaginație, iar micile creaturi din spatele pleoapelor ei jucau o scenetă numai pentru ea. Și altceva? A, da, îi plăcea la nebunie dulceața de căpșuni și ciocolata.

Locuia într-o clădire cu mai multe etaje într-o cămăruță de la

fereastra căreia se vedea marea. De la fereastră, priveliștea era liberă și albastrul apei mai adânc. Avea mania să ascundă bomboane cu zmeură sub saltea. Agățase pe pereți cărți poștale din lumea întreagă. Și colecționa păpuși reprezentând soldați din toate țările. De ce? Cine i le trimitea? Și cărțile poștale?

Probabil că tatăl ei. Nu avusesem niciodată timp să mă gândesc la tatăl ei. Sigur avea un tată, nu?

Aveam impresia că sunt amețit de băutură. Fremătam în mers, ca și cum sandalele din picioarele mele ar fi săltat de bucurie.

Aveam lacrimi în ochi. Aveam să încep să miorlăi ca o fetiță. O fetiță care, ca să nu plângă, zgâria zidul, lăsându-i o cicatrice lungă în formă de fulger. De ce înțelesesem atât de greu? Camera din apartamentul Lolei. Mirosul pernei, hainele din dulap. Cărțile poștale de pe pereți.

Îmi fusese teamă să aflu...

Și Lola care-și petrecuse noaptea suspinând, așezată la căpătâiul meu. Lola care știa când cădea ziua mea de naștere.

Ce încuiat fusesem!

Și tata care ghicise că Felix avea să mă aducă acolo, la Lola.

Itinerarul meu fusese dinainte hotărât.

Ca și destinul meu.

Înaintam clătindându-mă. Ce surprize avea să-mi rezerve urmarea aventurii?

„O iei la dreapta la capătul străzii, la semafor, și apoi la stânga” îmi spusese Felix.

Am luat-o la dreapta, apoi la stânga.

„Când ajungi, să te uiți la stânga.”

Am urmat instrucțiunile, cu ochii ridicați, ca acul unui ceas care se apropie de ora nouă.

Așezată lângă un felinar, o femeie flutura o batistă spre mine: Lola.

O motocicletă era parcată lângă ea. Mi-am amintit brusc: o

motocicletă și un ghiveci cu o roșie. Un tânăr plin de viață al cărui hohot de râs dispăruse brusc, care devenise un bărbat plin de principii atât de triste. Cu o caschetă de piele pe cap, cu niște ochelari ciudați pe nas, Felix era cocoțat pe motocicletă.

Sigur că reușise să scape din cordonul de polițiști pe care-l organizase tata și, bineînțeles, ajunsese înaintea mea. Apăsă pe accelerator și motorul porni.

Rolls-Royce-ul nostru.

Și Lola Ciperolla. Celebra actriță.

Ea era mama Zoharei.

Și Felix Glick, bărbatul cu spicul de aur care o iubea pe mama.

Nu ca un îndrăgostit. Nu așa cum un bărbat iubește o femeie. Ci așa cum un tată își iubește fiica.

Cum de nu înțelesesem mai devreme?

Felix era tatăl mamei mele. Iar Lola mama ei.

Spicul de aur și eșarfa violet.

Tatăl și mama Zoharei.

Amândoi mi-au făcut semn să mă grăbesc.

Bunicul și bunica mea.

UNDE ZOHARA TRAVERSEAZĂ LUNA ȘI CUPIDON
ÎȘI ÎNCORDEAZĂ ARCUL

Călătorisem toată noaptea în formația asta – Felix, Lola și cu mine. Vântul ne biciuia fețele, ne ciufulea părul și ne obliga să răcnim ca să ne auzim vocile. Felix conducea, Lola era în spatele lui, ținându-l de mijloc, iar eu, ghemuit în habitacul ca un bob de mazăre în păstaie. Uneori inversam rolurile: Felix la volan, eu în spatele lui și Lola în habitacul.

Mergeam cu viteză în inima nopții. Luminile orașului scânteiau deasupra capetelor noastre, ochelarii negri ai cerșetorilor și vitrinele luminate ne reflectau imaginea. Umbra motocicletei se prelingea pe trotuar, reclamele luminoase, îndrăgostiții de pe bănci.

Strânși unul în altul, depășeam fulgerător restaurantele încă

deschise la ora aceea târzie, bulevardele scufundate în umbră, măturătorii de pe străzi și ciudatele haite de trei-patru câini vagabonzi care lătrau la noi: un dalmățian, un câine-lup și conducătorul lor, un caniș alb; sau un teckel, o cățelușă interminabilă, un danez enorm și un carlin foarte urât. Era ca și cum populația canină a

Tel-Aviv-ului se înțelesese să ne escorteze în cursa noastră nebunească pe urmele Zoharei...

Ar fi trebuit poate să încep cu începutul: întâlnirea noastră în fața teatrului – regăsirea cu bunicul și bunica mea, acest cadou dublu, extraordinar, de *bar-mitzvah*. Un cadou care nu putea să fie nici luat înapoi, nici schimbat la magazin.

M-am îndreptat spre ei mai întâi prefăcându-mă nepăsător, apoi de-a dreptul alergând. Lola îmi făcea semn cu batista. La început era mai reținută, cum trebuia să fie vedeta Teatrului Național, dar, pe măsură ce mă apropiam de ea, n-a mai rezistat și s-a repezit în întâmpinarea mea. Nimeni de pe stradă (și, de fapt, nimeni pe lume) n-ar fi putut s-o recunoască, așa cum era îmbrăcată în blugi, cu părul lung răsfirat pe umeri, fără machiaj. M-am aruncat în brațele ei. A citit pe chipul meu că știam, că îmi dădusem seama. Ne-am îmbrățișat, ea m-a strâns la piept, eu mi-am apăsat fața în umărul ei.

„Ești mama Zoharei” i-am spus.

„Da, da” răspunse ea, „ai înțeles singur, ce bine, doream atât de tare să-ți spun totul încât mi se părea că am să explodez”.

Pe gât a început deodată să-mi șiroiască apă, în urma unei depresiuni atmosferice care aparent se produsese deasupra teatrului.

Cu mâinile în șolduri, Felix contempla scena clătinând din cap:

„O să terminați cu fandoselile astea, da? Scuze, dar acum trebuie să plecăm! O să avem timp mai târziu pentru alintări și lacrimi de crocodil!”

„Ce mai dur ești și tu! Zise Lola suflându-și nasul. Știu eu de ce ți-ai pus casca asta pe cap, dar tot îți văd ochii!”

„Iar el e bunicul meu, nu-i așa? Îl i-am zis eu Lolei, uimit că mă lăsasem așa în voia sentimentelor.

„Dacă îndrăznești să-mi zici în public «bunicule», te dau pe mâna poliției cât ai clipi din ochi, bombăni Felix. Sunt prea tânăr ca să-mi zică cineva așa!”

„Bietul puști! Ce tristețe să-l ai pe Felix Glick pe post de bunic!” Zise Lola, prefăcându-se copleșită.

„Adică de ce bietul puști? Protestă Felix. Mai cunoști tu vreun bunic care să fi deturnat un tren ca să-i facă pe plac nepotului?”

Avea dreptate Felix.

„Mie poți să-mi spui cât vrei tu «bunico»; zise Lola, „și o să se obișnuiască și Felix cu asta.¹¹

Îi respiram parfumul. Aveam o bunică. Aveam o bunică adevărată, care știa să fie tandră, nu un fel de femeie-compas cum era Tzitka.

„Deci, până la urmă, te-ai măritat? Îl întrebarea îmi scăpase fiindcă eram de-a dreptul nedumerit. Ce se întâmplase cu principiile ei?

„Dacă m-am măritat?” S-a uitat la mine amuzată. „Asta e singura întrebare pe care un nepot se gândește să i-o pună bunicii lui?”

„Nu, dar mi-ai spus...”

Ea a izbucnit în râs. „Ai dreptate, Nono, ascultă, trebuie să-ți mărturisesc un lucru. Îmi place să fiu independentă și să fac ce-mi place. Aș fi vrut să fiu liberă ca o țigancă, de aceea, dacă îmi plăcea cineva, nu așteptam să vină la mine, mă duceam eu și îi spuneam: „Uite, dragul meu, așa și pe dincolo... „Și pe urmă m-am îndrăgostit de bărbatul ăsta...” și mângâie cu tandrețe casca lui Felix,

„dar nu eram deloc pregătită să mă predau, cu arme și bagaje...”

„Mi-ar fi ajuns un șperaclu” strecură Felix pufnind în râs. Cât

despre mine, eram foarte mândru de Lola, bunica mea picată din cer, pentru că știam că rămăsese credincioasă principiilor ei.

„Unde ai găsit motocicleta asta?” l-am întrebat eu pe Felix. Schiță obișnuitul lui surâs misterios, înălță din umeri, zise ceva despre magicianul Felix pentru care nimic nu era imposibil și alte laudăroșenii de genul ăsta, menite mai ales s-o agaseze pe Lola, care se mulțumi să râdă mângâindu-l pe ceafă: „Are șaptezeci de ani și se poartă ca un copil!”

„Haide!” răcni Felix pornind motocicleta.

Aveam o mulțime de lucruri s-o întreb pe Lola. Și pe Felix. De ce nu încercase să intre în legătură cu mine mai devreme? Știa că exist? Mă recunoscuse atunci când eu și Gaby o întâlnisem în fața casei ei...?

Gaby. Gaby, Gaby, Gaby.

Cum putuse ea să-mi ascundă atâta timp amnuntele esențiale care o priveau pe Lola Ciperolla: faptul că era iubita lui Felix Glick? Că avea o fiică? O fată care murise? Și că această fată era o infractoare și că, din întâmplare, era și mama mea? Totuși, trebuia să recunosc că Gaby se străduise din răspuțeri să mă ducă pe calea care ducea la Felix și Lola, să aflu rolul pe care ei doi îl avuseseră în viața mea. Și apoi, datorită spicului de aur și eșarfei violet, talentelor ei de imitatoare, cântecelor și povestirilor despre Felix, sădise în mine micile semințe ale curiozității care aveau să încolțească la momentul potrivit, cu trei zile înainte de *bar-mitzvah*.

Fără să se fi înțeles, Gaby și Felix se străduiseră să mă prindă în plasa lor.

Și mă prinseseră. Cu voia mea. Pentru că muream de dorința de a fi prins.

Mă uitam la Felix și la Lola cu coada ochiului, încercând să mă conving că erau bunicii mei. Mă simțeam ciudat pentru că, înainte s-o cunosc, Lola era pentru mine un personaj inaccesibil care se amestecase brusc în viața mea; dar exista o diferență imensă, aceeași

diferență care le separa pe Lola Ciperolla și pe Lola Katz.

Mă întrebam ce avea să se întâmple, dacă aveam să ne împrietenim, ce putea să însemne faptul că aveam o bunică adevărată...

Privirile ni s-au întâlnit:

„Cu cât mă uit mai mult la tine, cu atât îmi dau seama ce proastă am fost că am ascultat de tatăl tău și n-am încercat să te cunosc până acum” mi-a zis ea aplecându-se spre mine.

„Nu voia? De ce nu voia?” am răcnit eu, și nu era numai din cauza vântului.

„Pentru că, după moartea Zoharei, a vrut să rupă orice legătură cu noi! Se temea că ai moștenit ceva din firea ei, și de-asta a hotărât să ne despartă, da, da!” își adună părul pe creștetul capului ca să o aud mai bine în vacarmul motorului. „Acum s-a terminat!

Acum iac o învoială cu tine: vreau să fiu bunica ta cu normă întreagă, bine?”

Am izbucnit în râs. Toate femeile voiau să-mi devină mame sau bunici cu normă întreagă. Ne-am strâns mâinile. Bineînțeles că eram de acord.

„Locul diamantului! A strigat Felix prin cască. Ajuns la o intersecție mare, părăsi șoseaua și o luă pe un drum neasfaltat, în mijlocul unui câmp.

Și opri la poalele unei clădiri.

Vântul se liniștise. Lola răsuflă ușurată, și eu la fel. Felix se agita lângă noi: încerca să-și scoată oribila cască de piele care semăna cu o cască de aviator din cel de-al doilea război mondial. O aromă puternică de ciocolată plutea prin aer. Am recunoscut imediat locurile: dulcele secret pe care-l împărtășeam cu Gaby, fabrica de ciocolată care, datorită mie și lui Gaby, era în plină dezvoltare de cinci ani încoace.

„Cum ați ghicit că ăsta e unul dintre locurile mele preferate? N-am vorbit niciodată de asta.”

„Despre ce n-am vorbit niciodată? 1' întrebă Lola. Grăbește-te, Felix, urmă ea pe un ton de reproș. Îți scoți odată de pe cap casca asta ridicolă?”

„Nu v-am spus că Gaby și cu mine venim aici o dată pe lună. Ca să vedem cum se face ciocolata.”

„Te aduce aici o dată pe lună?” întrebă ea uimită.

„Da. De ani de zile”. Apoi ne duceam să te așteptăm în fața casei tale.”

Lola se uită la mine, apoi se întoarse spre Felix, clătinând din cap de surpriză: „Trebuie și eu s-o cunosc pe Gaby. Chiar e o femeie extraordinară!”

Nu înțelegeam deloc de ce era atât de entuziasmată. În mod normal, o bunică normală ar trebui să fie îngrijorată de starea danturii nepotului ei, nu să sară în sus de bucurie auzind că se duc atât de des la fabrica de ciocolată.

„Uită de ciocolată!” porunci Felix, care reușise în sfârșit să scape de oribila cască și-i aruncă Lolei o privire încurcată. „Din cauza nasului, zise în chip de scuză. Se înțepenise din cauza nasului.”

Lola făcu un gest răutăcios cu arătătorul și degetul mare, ca și cum ar fi tăiat ceva, iar Felix se ghemui în sine ca și cum și-ar li apărât apendicele voluminos – aveam impresia că Lola îl intimidă uneori.

„Uită puțin de ciocolată!” zise el, concentrează-te asupra diamantelor. Povestea ta abia începe.”

„Povestea mea?”

„Yes, sir! Acum mult timp, aici era locul diamantului. Clădirea era plină de pietre prețioase, de paznici, de camere de luat vederi care puteau detecta și un șoricel, și mai avea și un sistem de alarmă ultramodern. Pe scurt, într-o zi când eu și Zohara treceam pe-aici, ea a început să râdă: „Pun pariu cu tine, papa – așa mă numea – că pot să mă strecor aici într-o noapte și că am să trec liniștită prin clădire și am să ies pe acoperiș fără să mă prindă nimeni?”

Așteaptă puțin, lucrurile se petreceau prea repede pentru mine. Era cât pe ce să-mi astup urechile. Numi venea să cred că mama mea spusese asemenea lucruri, lucruri pe care în general nu le auzi decât în filme, replici de personaje care în general nu erau părinții nimănui.

Felix urmă: „Atunci i-am zis: „Zohara, frumoasa mea, de ce-ai face una ca asta? Dacă ai nevoie de bani, îți dau câți vrei, și dacă chiar vrei să trăim periculos, ne ducem în străinătate, unde nu ne cunoaște nimeni, și găsim noi ceva de făcut acolo”.

Lola îmi puse mâna pe umăr.

„Spune-mi dacă e prea dureros să auzi unele lucruri, îmi șopti ea. Lui Felix îi place să se laude, și uneori chiar exagerează”

„Cum adică exagerez?” ripostă Felix. Îi povestesc o istorie adevărată și îl duc peste tot ca să-i arăt exact cum s-au întâmplat lucrurile. Îl privește, nu?”

Începeam să înțeleg de ce cei doi nu ajunseseră niciodată să trăiască împreună.

„Continuă, i-am zis eu. Vreau să aflu totul.”

„Ah! Se umflă în pene Felix. Vezi, nepotul tău vrea să afle totul!”

Foarte bine! Are dreptul să audă, e povestea lui! Pe scurt: „Papa, mi-a zis Zohara, nu mai vreau banii ăștia murdari, nu mai mă amuză să tragem pe sfoară niște bieți imbecili, vreau doar să mă distrez puțin, să-mi simt inima bătând mai tare, mă plictisesc de moarte de când m-am întors, ce-ai zice ca după ce ajung pe acoperiș să încep să cânt la flaut și să nu mă prindă nimeni, ce zici, papa?”

M-am uitat în gol, mi-am dat capul pe spate și am început să râd. „Doar ca să cânte la flaut pe acoperiș?” Și am început să aud muzica în mintea mea.

„Era atât de stupid” urmă Felix. Dacă măcar ar fi vrut să fure ceva, aș fi înțeles, dar voia doar să se amuze. Așa era Zohara. De fiecare dată când îi interziceam ceva făcea exact pe dos. Și când îi spuneam: „Zohara, frumoasa mea, fii atentă!” îmi răspundea:

„Haide, papa! Nu mai spune nu! Mereu îmi spui nu!”

M-am uitat la el, imaginându-mi disputele lor, cuvânt cu cuvânt.

„Parcă vorbeam cu pereții!” suspină Felix. Eu ziceam într-un fel, ea zicea exact invers. Până la urmă n-am mai vorbit despre asta și credeam că a renunțat, că a uitat de nebunia asta, slavă Domnului, bonjur și la revedere! M-am întors în străinătate să-mi văd de

treburile mele și ea a rămas aici. Și ce mi-a fost dat să aud? Ei bine, după două săptămâni am primit un telefon de la bunica ta – Zohara își pusese planul în aplicare.

„A urcat pe acoperiș? A reușit? 1’

„Evident! Nu mă întreba cum a făcut! Habar n-am! Clădirea era plină de polițiști și i-a dus de nas pe toți! Dar până la urmă au văzut-o pe un monitor de supraveghere și atunci, Dumnezeuule! Toată nebunia care a urmat! Alarma, poliția, câinii! Și a luat-o la fugă!

Distrându-se pe socoteala lor! Dar în loc să o șteargă într-o clipită, s-a încăpățânat să se cațere pe acoperiș! Să cânte la nai... era un joc numai pentru ea făcut!”

Clătină din cap, cu un aer stupefiat: „Nu știu deloc ce s-a întâmplat după aceea” zise el, desfăcându-și brațele, „dar poate că tu ai putea să-mi spui.11

„Eu? Dar cum...”

„Doar e povestea ta, nu?”

Cum aș fi putut eu să știu? Nici nu eram născut atunci! Strânse buzele și-și încruntă sprâncenele în formă de accent circumflex.

Pe acoperiș? Da, urcase pe acoperiș. Câștigase pariul. Dar mai era ceva. Am rânjit în sinea mea. Nu era posibil, doar nu cântase la flaut în timp ce polițiștii... Felix închise ochii în timp ce încuviința din cap cu hotărâre. Ei bine, așa făcuse. „A scos instrumentul din buzunar, flautul de lemn și... A început să cânte?”

„Bineînțeles. Ce credeai?”

Luna strălucea sus deasupra acoperișului. Mi-o imaginam pe Zohara stând acolo, poate chiar așezată pe margine, cu picioarele atârând în gol, cu părul aureolat de lumină, pregătindu-se liniștită să cânte la flaut în timp ce jos, câmpul pe care ne aflam mișuna de polițiști în lumina albăstruie a girofarurilor. Curățase muștiucul flautului înainte să-l ducă la buze. Ghiceam ce melodie alesese – nu uitasem de sirenele captive în apele întunecate ale fluviului – și îi simțeam bătăile inimii accelerându-se de emoție.

Și deodată, cântecul flautului. O melodie foarte simplă și delicată deasupra capetelor polițiștilor încremeniți de stupoare, dintre care câțiva își scosese răștile ca să audă mai bine muzica aceasta aeriană, copilărească, care țopăia ca un ied pe câmpia celestă în jurul cântărețului din flaut.

Încă nu știau că era vorba de o femeie.

Zohara a cântat melodia până la sfârșit, fără să omită nicio strofă, nicio notă. Polițiștii nu se mișcaseră, parcă se intona un imn. Un imn înălțat lucrurilor miraculoase, curajului, nebuliei.

Zohara a terminat. A șters cu grijă muștiucul și a așezat instrumentul în suportul de catifea neagră. Și pe urmă?

Pentru că, în secunda în care s-a oprit din cântat, farmecul se rupsesse și nebunia începuse și mai și. Inspectorii ieșeau din toate părțile, câinii lătrau care mai de care, din emițătoarele radio se auzeau ordine contradictorii, iar ea ce făcea? Ce făcea ea în acest timp?

„Spune, murmură Felix. Tu știi...”

„Cum aș putea să știu eu ce făcea?”

Dar știam. Începusem s-o cunosc pe Zohara. Era suficient să închid ochii ca s-o aud răsunând în mine în locul obișnuit dintre sprâncene. Mi-a devenit brusc foarte clar că nu stătuse acolo, așteptându-i.

„A reușit să scape de ei, nu-i așa?”

Dar cum? Nu putea să coboare de pe acoperiș. Sărise pe aripa

unui avion care trecea pe acolo în zbor? Se lăsase să alunece de-a lungul unui stâlp de electricitate? Felix zâmbea în tăcere. Lola se uita fix la mine cu capul înclinat ca și cum ar fi urmărit firul gândurilor fiicei ei pe fața mea. Aveam ochii închiși. M-am concentrat. Locul dintre ochi ardea. Zohara stătea pe acoperiș. Mama mea. Fiica lui Felix. Eram progenitura unei familii de infractori și de escroci, o familie pe care tocmai o descoperisem... Ce-aș fi făcut eu în locul ei? De ce nu eram în stare să găesc un mijloc de a ieși de acolo? De a imagina un plan de scăpare? Nu ajungeam să-mi adun gândurile. Poate din cauza aromei de ciocolată care îmi înțețoșa mintea... izvorul dulce și secret pe îl împărtășeam cu

Gaby... Luna mă trăgea de mânecă și îmi vorbea la ureche...

M-am întors dintr-o dată arătând fabrica de ciocolată. „Acolo, am zis. Mama a scăpat pe acolo. Îi plăcea la nebunie ciocolata” am adăugat cu gravitate.

„Domnul fie lăudat!” a exclamat Felix cu un suspin de ușurare, ca și cum tocmai aș fi trecut un test prin care devenisem membru al tribului.

Lola și Felix schimbară între ei un zâmbet complice. Oare pentru că spusesem „mama”?

Se ascunsese în fabrica de ciocolată.

Iată de ce Gaby...

O dată pe lună. De cinci ani încoace.

De zeci de ori. Cu o fidelitate obstinată.

„Dar cum a reușit să treacă de pe o clădire pe alta?” întrebă Felix.

„Cum?” Da, chiar așa! Cele două clădiri se aflau la o distanță apreciabilă una de alta. Nici nu se punea problema să sară de pe acoperiș și s-o ia la fugă, din cauza polițiștilor care o așteptau jos.

Am întrebat: „Pe vremea aceea, macaralele erau tot aici?”

„Sunt acolo tot timpul, a zis Lola. În țara asta se construiesc

macarale cu ajutorul caselor, și nu invers.”

înțeleseam.

Zohara sărise pe macaraua imensă care se găsea, să spunem, aici. Brațul macaralei se înălța deasupra acoperișului centrului diamantelor. Înaintase deasupra vidului: nu trebuia decât să se arunce.

La un metru distanță. Nu era prea greu. Dar risca să cadă de la câteva zeci de metri înălțime. Felix îmi urmări privirea. Tăceam.

Gânduri nebunești îmi treceau prin minte: Zohara împletindu-și părul într-o coadă groasă pe care o strecurase sub gulerul cămășii, își vârâse flautul în buzunar. Saltul mortal. Nu se temuse de moarte. Așadar, sărise. Trecuse fugerător peste abisul de sub picioarele ei și aterizase pe brațul metalic al macaralei. Nici nu am așteptat ca Felix să-mi confirme ipoteza. Eram sigur că așa se întâmplase, ca și cum aș fi fost acolo, asistând la scena aceea nemaivăzută. Am simțit șocul pe care ea trebuie să-l fi simțit când a căzut. Mi-au clănțănit dinții ca și ei în acele clipe. A rămas întinsă câteva clipe, năucită de durere, poate chiar de teroare, apoi, foarte repede, a început să se târască.

Nu. Era o greșeală. Asta aș fi făcut eu dacă aș fi fost în locul ei. Dar Zohara nu făcuse așa. Nu. S-a întins, cu picioarele încă tremurând, și s-a ghemuit. A riscat să arunce o privire jos, s-a ridicat și a început să meargă.

Am privit cerul întunecat. Imensul braț al macaralei tăia luna în două. Mi-o imaginam pe Zohara înaintând agățată de braț și traversând luna fără să se uite la abisul de sub picioarele ei. Sau poate dimpotrivă, se uita chiar în acel abis. În fața mea, Felix tresări.

Și ce făceau în acel timp poliștii? O ținteau cu revolverele ridicate spre ea? Suflau în fluier? Ghiceam cât de zăpăciți erau în fața siluetei subțiri care încălcase legea, semănase dezordine, pătrunsese în inima fortăreței pe marginea căreia se așezase pentru a cânta la flaut un cântecel pentru copii înainte de a pleca să asalteze

luna, ca un artist de circ pe o frânghie întinsă, afișând ceva care era mai presus de forțele de ordine cu armele, cătușele și fluierul lor, ceva care îi paraliza pe polițiști lăsându-i aiuriți în mijlocul vacarmului și al strigătelor.

„Nu pe toți!” a precizat Felix. Unul dintre ei a ghicit mișcarea. Unul singur. Un inspector.”

Lola și Felix nu mă scăpau din ochi. Era rândul meu să-l descriu pe comisar, singurul care-și dăduse seama ce pune la cale Zohara. Încercam să-mi imaginez un detectiv ca în filmele americane, un *play-boy* cu părul pomădat și privirea de un albastru metalic. Dar imaginea nu se potrivea deloc.

Ce era de făcut? Am luat singurul model care se potrivea.

„Un polițist nu prea înalt, dar bine făcut. Cu un cap mare. Aproape că nu i se vede gâtul. Și nu prea îngrijit, am gândit cu o oarecare tandrețe, și puțin nervos, de asemenea. Tot timpul părea că se gândește în altă parte, genul MITP (morocănos-iritabil-transpirat-pleșuv).

„Exact, zise Felix surâzător”.

„Și?” îl întrebă Lola din priviri.

„Atunci a știut exact ce avea de făcut. A alergat către macara pe care s-a apucat să se cațere ca pe o scară de metal obișnuită...”

Bine, mi-am zis, și gândul ăsta mi-a încălzit inima: avea obiceiul să se cațere pe acoperișuri și pe port-drapeluri... într-o noapte, cu patru-cinci ani înainte de acest incident, navigase pe acoperișul a nouă ambasade și consulate, la Ierusalim, tăind niște frânghii într-o

parte, înnodând altele în alte părți, și, dimineața, ambasadorul Italiei se deșteptase sub culorile Etiopiei, dușmanul său de moarte, iar consulul Franței, ridicându-și ochii de pe croissantul pe care îl înfuleca la micul dejun, era să se înece de furie văzând că și croissantul și el însuși ajunseseră sub drapel britanic! Au răsunat telefoane supărate, aerul a vibrat de fraze diplomatice pline de

venin rostite în toate limbile în timp ce întreg orașul se scutura de râs – tatăl meu câștigase pariul. Și iată că o luase din nou pe drumul acesta: a prins brațul macaralei la câțiva metri în spatele ciudatului plimbăreț pe acoperișuri, s-a așezat, a aruncat o privire în jos și a fost cât pe ce să leșine de teamă. Apoi s-a uitat la îndrăznețul spărgător, spunându-și în sinea lui că niciodată nu se măsurase cu un asemenea adversar.

Centimetru cu centimetru, temerarul acrobat sfârșise prin a atinge extremitatea brațului metalic deasupra acoperișului fabricii de ciocolată. Tata a încercat să se ghemuiască pe vine, dar amețeala îl făcea să stea lipit de macara. S-a hotărât să-și învingă mândria și a început să se târască. Simțea în pântec vibrațiile pe care fugarul le imprima structurii de oțel. Trupul îi era scuturat de spasme de teamă și de o plăcere de neînțeles. Fugarul a întors capul și l-a văzut pe bărbatul care-l urmărea. Zohara a zâmbit apreciindu-i curajul, dar zâmbetul ei s-a preschimbat în strâmbătură de dispreț când l-a văzut târându-se. Așa se petrecuseră lucrurile sau era doar fructul imaginației mele? Nu-mi păsa prea tare, dar aș fi vrut atât de tare să fi fost adevărat. Și astăzi, de fiecare dată când trec cu mașina prin fața fabricii de ciocolată, revăd foarte exact scena:

amândoi înaintând în liniște de-a lungul brațului enorm al mașinăriei. Pluteau deasupra orașului scăldat în lumini și pe deasupra capetelor polițiștilor în timp ce între ei începeau să se țeasă niște legături nevăzute; oare din cauza asta Zohara a accelerat deodată ritmul, iar tata a făcut la fel? În orice caz, ea a ajuns prima pe acoperișul fabricii de ciocolată.

Am tras aer adânc în piept.

„Și, când a ajuns acolo, a sărit.“

„Dar erau practic la o înălțime de patru metri!“ a zis Felix.

„A sărit, am insistat eu. Și a scăpat!“

„Nu știu cum făcea, dar întotdeauna cădea în picioare“ bolborosi Felix, stupefiat.

„Era noapte” am continuat eu. Nu mai puteam să mă opresc. Povestea se depăna singură – parcă răzbătea de undeva din spatele frunții mele, iar eu nu cunoșteam începutul: „Zohara a traversat fabrica de ciocolată alergând, încăperile erau pustii.” Mi-o închipuiam căutând cu disperare o ieșire din sala imensă. Apărea și dispărea încet, ca și cum ar fi mers pe catifea. Nu-mi scăpa niciun amănunt, era de parcă cineva mi-ar fi atins ușor creierul cu o pană, dădeam frâu liber imaginației și, de data asta, nu spuneam niște minciuni, ci era propria mea istorie pe care ajunseseam acum să o povestesc, să o depăn ca pe un ghem care se aflase acolo dintotdeauna și care o reînvia pe Zohara alergând printre mașinăriile enorme și cuvele adânci cufundate în visurilor lor dulci în fața cărora, incapabilă să reziste, se oprea din când în când ca să-și vâre degetul înăuntru pe care și-l lungea cu lăcomie. Izbucnind în hohote de râs.

Răsună un zgomot surd: un corp greu aterizase pe acoperiș. Polițistul. Singurul polițist, unicul polițist. Se răsuci pe spate înjurând, se ridică și pătrunse, la rându-i în imensa hală. Înainta cu prudență. Cu revolverul în mână, se uita în toate părțile în căutarea hoțului. Nu-l înșela intuiția: senzația de căldură pe care o simțea în pânțele, în jurul buricului, însemna că era pe calea cea bună. Și îi era foarte cald. În pânțele și în tot corpul.

„Hei! A strigat tatăl meu cu o voce puternică, repetată de ecou în mireasma puternică de ciocolată. Ești încercuit! N-ai nicio șansă să scapi. Înaintează încet, cu mâinile sus!”

Ecoul se stinse. Liniște. Tata a aruncat o privire prudentă în jur. Mireasma de ciocolată îi pătrunsesese în nări. Poate că își amintea de anii tinereții lui într-un loc identic: fabrica de biscuiți a tatălui său. Între mașinării asemănătoare, între saci de zahăr și făină.

Oh, biscuiții cu ciocolată ai copilăriei lui!... Dar își alungă repede din minte aceste gânduri. În meseria lui, cea mai mică distracție putea să-i fie fatală. Înainta foarte încet, cu revolverul ațintit în toate

părțile.

Și apoi? Ce s-a întâmplat? Imaginația mea nu mai reușea să pună lucrurile cap la cap. Punctul dintre ochi mi se răcise brusc. O perdele neagră-roșie mi se lăsase pe creier.

„Și atunci, continuă Felix, Zohara a tras asupra lui

„A tras asupra lui?” am repetat eu cu vocea sugrumată. Nici măcar nu mă gândisem că ea ar fi fost înarmată.” A tras în tata?

„Ei bine, da. Cu revolverul pe care-l ai în buzunar, Amnon. Pe care l-ai luat de la mine. Al ei era.”

Un revolver de femeie. Bineînțeles. Îmi aminteam de cel pe care tata îl examinase și îl mângâiase îndelung cu vârful degetelor, în vitrina în care era expus.

„Și l-a rănit?”

„La umăr, da. Îmi pare rău. Să știi că nu trăsesese niciodată în viața ei până atunci. Nu făcuse rău nici unei muște. Dar de data asta glonțul a pornit de pe țeava puștii. În mod sigur voia să glumească, sau poate... cine știe?”

„Sau ce? Ce-o fi fost în mintea ei să tragă așa într-un polițist”?

„Poate înțelesese că era un pericol pentru ea? Nu atât ca polițist, ci ca bărbat. Fără îndoială că presimțise însemnătatea pe care tatăl tău avea s-o aibă în viața ei, și atunci i-a fost teamă.”

M-am lăsat să alunec în fundul habitaculului. Îmi trebuiau cel puțin două minute ca să diger povestea asta. Am rămas în poziția asta vreo cinci minute bune. Cu capul sub scaun și cu picioarele în aer. Lola a murmurat ceva la urechea lui Felix care și-a scărpinat nasul. Un avion a trecut pe deasupra noastră. Antena de pe acoperișul cădirii a clipit în direcția avionului. Când m-am întors pe spate, glonțul agățat de lanțisor mi-a scăpat de sub cămașă și mi-a căzut peste buze. Metalul era rece. Glonțul fusese extras din trupul tatălui meu și plecase de pe țeava revolverului Zoharei. Îl purtasem toată viața la gât fără să știu despre ce era vorba. „Săgeata lui Cupidon”, zise Lola extrăgându-mă cu blândețe din ascunzătoare.

Tatăl tău s-a îndrăgostit fulgerător de ea”.

„Cum ea pufnise de râs când trăsese în el, înțelesese că avea de a face cu o femeie”.

Tata nu-și revenea din uimire. Eram sigur că durerea pe care-o simțea atunci era, să spunem, la fel de mare ca aceea provocată de lovitura de corn a unei vaci. Cu mâna cealaltă, își strângea umărul ca să oprească sângele.

„Cum, ești femeie?” strigase el, în mod stupid.

Ea a izbucnit și mai tare în hohote și râsul ei cristalin răsună în toate direcțiile, mărinind stupoarea tatei. Ea a tras din nou un foc, la întâmplare.

„N-ai nicio șansă!” a strigat tata zâmbind, ceea ce era destul de paradoxal, dat fiind durerea care iradia în trupul și în inima lui.

Ea a mai tras un foc, spărgând becul care atârna deasupra capetelor lor. Tata a făcut un salt, refugiindu-se în spatele unor saci de cafea. Încă un foc de armă. O ploaie de boabe de cafea, brune și parfumate, se vărsă asupra lui, aproape îngropându-l cu totul. El a dat înapoi, s-a aplecat. Ea a tras încă o dată. El număra împușcăturile, știind exact câte gloanțe îi rămăseseră în revolver. Știința înseamnă putere, dar, în chip ciudat, cu cât știa mai mult, cu atât mai dezarmat și mai slab se simțea.

Și urmărirea asta continuase o veșnicie. Ea își bătea joc de el; se strecura prin spatele mașinilor, escalada troliurile, scotea limba la el de după lanțul de fabricare a limbilor de pisică – acest fel de biscuiți care, în paranteză fie spus, îmi plac la nebunie – își flutura puloverul în spatele sacilor de zahăr și, când polițistul se repezea s-o prindă, dispărea și se iveaua în altă parte, deschidea din nou focul asupra lui, având grijă să țintească alături: se juca de-a v-ați ascunselea.

El zâmbea. În ciuda lui însuși, în ciuda durerii.

„Și așa a început ea, am zis eu cuprins de o îndrăzneală subită, așa a început ea să-l răsucescă pe degete.”

„Da, zise Lola. Nimeni nu-i putea rezista.”

Exact, m-am gândit eu. Doar ea putea să-l facă să-și piardă capul. Biata Gaby.

„În 1951, când eram în Jamaica, a fost aleasă regina femeilor cu râsul cel mai frumos, cu un premiu de trei mii de dolari!” a zis Felix.

„Și și-au continuat jocul în hala pustie” am continuat eu, înveselit și înviorat de viziunea tatălui meu și a mamei mele urmărindu-se în imensa clădire goală, doi oameni tineri și nepăsători, în timp ce râsul ei cristalin și râsul lui răgușit ca un nechezat umpleau spațiul dintre ei – niciodată nu-l auzisem pe tatăl meu râzând cu adevărat, spontan, din toată inima – „și apoi, deodată...”

Uneori îmi închipui că în acel moment a fost hotărât undeva destinul meu de scriitor: „deodată, am afirmat cu un ton care nu admitea nicio replică, în timp ce alerga pe șinele suspendate, ea s-a împiedicat și a căzut...”

„... Și?” întrebare Felix și Lola într-un glas, aplecându-se înainte.

„... A căzut cu capul în jos...”

„Și?”

„Într-o cuvă cu ciocolată” am încheiat eu cu mândrie. O cuvă de trei pe trei metri, adâncă de doi metri, cu o elice enormă care amesteca pasta de ciocolată. Știam dimensiunile exacte ale fiecărei cuve din pavilionul central. Minute întregi Gaby uita de ea contemplând-o pe cea mai mare dintre ele, iar eu, ca un tâmpit ce eram, credeam că avea o reverie, că visa să plonjeze în adâncul mării de sirop.

„Atunci, fără să se mai gândească să-și scoată uniforma, tata a plonjat în lichidul cald și vâscos ca s-o scoată de acolo”. Vorbeam repede, de parcă aş fi comentat un meci de fotbal.

M-am întrerupt brusc.

Dar tata nu știa să înoate.

„Așa e” a zis Felix. „Și era gata-gata să se înece. S-a mai pomenit

vreun polițist atât de stângaci încât să se înece în ciocolată?” a adăugat el, special pentru urechile Lolei.

„Dar Zohara știa să înoate!” continuă Lola, fără să-i dea nici cea mai mică atenție. L-a prins de păr și l-a remorcat până la scara pe unul dintre pereții cuvei.”

Îl prinsese de păr! Sigur că inima lui n-aveacum să reziste la asta!

Pe vremea aceea, încă mai avea păr pe cap, și avea și inimă!

„Uf!” zise Lola. Pî greu să ascuți toate astea, nu?”

„Și da și nu, am răspuns eu, strecurându-mă din nou în ataș. Niciodată n-aș fi crezut că sunt capabil să relatez povestea asta.

„Poveștile astea sunt cele mai tari” adăugă Felix.

Tata avea ciocolată și în ochi. Pe uniformă, pe revolver: ciocolata se întărea atât de repede încât nici nu îndrăznea să se miște.

Inima lui de celibatar bătea să-i spargă pieptul: în sfârșit, întâlnește femeia din visurile lui, o femeie care-l capturase, îl salvase de la înec. În fața lui, Zohara râdea în hohote, oprindu-se doar să-și recapete răsuflarea, uitându-se cu ochii mari la umerii lui largi, la trupul solid...

Vedeam scena cu atâta precizie, încât mi se părea că o trăisem cu adevărat: o fată singuratică și tristă, acoperită de ciocolată din cap până-n picioare. Părul, gâtul, umerii, urechile de pisică erau pline de stropi lipicioși care curgeau pe pământ.

O migdală amară învelită în ciocolată.

„Parcă erau două figurine de ciocolată” zise Lola încetișor.

Polițistul și hoața.”

„Care mureau de răs” adăugă Felix.

Tata râzând în hohote...

Biata Gaby.

Degeaba se îndopa cu ciocolată, nu reușise niciodată să-l tacă să râdă.

„Mâinile sus” zise polițistul, îndreptând spre ea revolverul de ciocolată.

Știa acum că încărcătorul Zoharei nu mai avea niciun glonț.

„Îmi plăci, zise hoața întinzând mâna să șteargă o picătură de ciocolată de pe nasul polițistului. N-am întâlnit niciodată pe nimeni ca tine. Aș putea să mă mărit cu tine, dacă ai știu să mă ceri cum trebuie”.

„Bine, mâinile sus, te rog...” repetă tata, care nu înțelesese nimic.

Crezând că dăduse peste cineva care făcea ironii subtile, Zohara pufni din nou în râs.

S-A MAI VĂZUT VREODATĂ O PERECHE
ATÂT DE NEPOTRIVITĂ?

Ne reluasem cavalcada nocturnă. Lăsând fabrica de ciocolată în urmă, ne îndreptam în prezent către nord. Nu știam încotro ne îndreptam. Mi-am scos hainele Zoharei și mi le-am pus pe ale mele. Nu mai aveam nevoie de hainele ei. Acum ea era în mine.

Felinarele rămâneau în urma noastră, defilând într-o viteză amețitoare. Cei câțiva trecători de pe străzi ne aruncau priviri uluite. Probabil că eram un trio ciudat, Felix cu casca lui înfiorătoare de piele, aplecat înainte ca un cavaler pe un cal în galop, Lola cu părul în vânt, unduindu-se ca niște șerpi, și copilul a cărui prezență părea atât de neobișnuită la acea oră târzie din noapte.

Nici motocicletă nu părea din lumea aceasta: era un model foarte vechi, masivă și zgomotoasă ca un tanc, cu un ataș care părea gata-gata să se desprindă de ea în orice secundă. Mă și vedeam ducându-mă în decor, încremenit ca o roșie în ghiveci, în timp ce Felix și Lola își continuau drumul, strânși unul în altul pe motocicletă. Spre apusul soarelui.

Spre răsărit, mai degrabă.

Din când în când, mai aruncam câte-o privire spre ei pe furiș. Ea se ținea strâns de el, cu pletele lungi acoperindu-l ca o eșarfă cenușie. Felix vorbea întruna, răcnind ca să fie auzit, din cauza vântului care-i acoperea vocea, iar ea îi răspundea pe același ton, țipându-i în urechi. Oare se certau sau discutau liniștit? Mi-am dat

seama că pe vremuri trebuie să fi format o pereche tare unită.

„Nu e decât începutul istoriei!” mi-a strigat Lola, prin ecranul suvițelor ei.

„Sunt numai urechi!” am răspuns răcnind la rându-mi.

...Să revenim în fabrica de ciocolată. Tata i-a explicat Zoharei ce urma să se întâmple: i-a promis că avea să aibă grijă să nu i se întâmple nimic rău. El se va ocupa de caz, ea va spune ce avea de spus, și anume va explica motivele pentru care se hotărâse să joace festa aceea; se vedea că era o fată dintr-o familie bună, probabil făcuse un pariu stupid, așa se întâmplă, știa el despre ce vorba; în schimbul unei mărturisiri complete, va aranja astfel încât ea să nu primească decât o pedeapsă ușoară, cazierul ei avea să rămână curat și va putea să ducă în continuare o viață normală, ca orice cetățean cinstit, și după ce avea să se termine totul, oare ea va accepta să meargă într-o seară la cinema împreună?

Mama era vrăjită. Fascinată de forța care emana din acel bărbat. Autoritatea lui, virilitatea, trupului lui bine clădit. Nu se mulțumise să aștepte deznodământul evenimentelor cu brațele încrucișate, precum ceilalți, se lansase în urmărirea ei. Dintre toți bărbații pe care-i cunoscuse vreodată, cei care-i juraseră dragoste eternă sau cei care amenințaseră că se vor arunca pe fereastră dacă îi respingea, era primul care o urmărise în înălțimi, fără să o părăsească. Și Zohara, care disprețuise avansurile milionarilor și ale starurilor fotbalului, îl privi pe tata cu o întrebare mută în ochi: „îmi vei fi credincios?” I-a pus această întrebare din străfundul ființei ei și el i-a răspuns cu un zgomot ca al unui regiment în gardă înainte să pornească la asalt.

„O femeie cum era Zohara, continuă Lola, luptându-se împotriva vântului, care avea capul în nori și nu făcea întotdeauna distincția între adevăr și minciună, nu putea decât să fie sedusă de tatăl tău. Credea tăra îndoială că datorită lui avea să-și găsească liniștea...”

Lola avea, probabil, dreptate. Fără îndoială că, deși se distrase

din plin în tinerețea lui, deși se cățăraseră pe acoperișurile ambasadelor, deși așezase *croissant-elle* franțuzești sub drapelul britanic, schimbaseră cauciucurile mașinilor cu niște roți pătrate și prinsese zebre cu lasoul, tata nu depășiseră niciodată limitele. Știau totdeauna ce era permis de lege și ce nu. Să delimiteze realitatea de fantasmă. El, de pildă, ar fi putut răspunde fără cea mai mică ezitare la întrebarea: „cine era el?”

„Drăguțul meu *cow-boy!*” strigă păpușa de ciocolată, neștiind că aceasta era chiar porecla de odinioară a tatălui meu. „N-ai idee peste cine ai nimerit, nu-i așa?”

Și fără nicio introducere, cu picioarele în cuva de ciocolată, ea a spus totul. L-a bombardat cu numele de regi exilați, cu numele țărilor îndepărtate, cu atlasul care devine umed de sudoare când îți treci degetul, și așa mai departe, cu sumele astronomice, cu fructele strălucind în mii de scânteieri, cu seifurile secrete din Elveția...

Tata o asculta stupefiat, cu gura căscată, iar ea, dându-și capul pe spate, râdea de uimirea lui, de candoarea lui de copil mare, în timp ce, în mintea tatei, aș fi băgat mâna în foc, ceva se pietrifica, o zvâcnire dureroasă îi strângea inima, nu, nu ea, este exact contrariul a ceea ce ți-ai închipuit, striga o voce din interiorul lui, nu e pentru tine!

Și-l închipuia pe fratele lui mai mare ținându-i o predică fiindcă se îndrăgostise de o asemenea femeie, pe mama lui, Tzitka, bombănind că „ar trebui să treacă peste cadavrul ei ca să se însoare cu târătura asta”, pe superiorii lui luându-i funcția pentru complicitate cu dușmanul... înțelesese pe loc aceste lucruri și viitorul avea să-i dea dreptate. Dar inima tatălui meu era plină cu cel mai dulce nectar, acela al dragostei abia născute, și nu era deloc dispus să renunțe la femeia care reușise să-l tacă să vibreze, care îl capturasă. În interiorul lui se încordau niște mușchi a căror existență nici nu o bănuise înainte, mușchii obstinației, ai indulgenței și ai perseverenței.

Așa începuse totul. Câteva secunde fuseseră suficiente pentru a-i da viața peste cap, trăsăturile i se modificaseră, se citea în ele un fel de obscură gravitate și un nou simț al responsabilității – de parcă brusc ar fi devenit adult. Gâtul i se întări și se înfundă între umerii care se lărgiseră brusc, trunchiul îi deveni mai solid, ca pentru a putea conține inima plină de dragoste, ca pentru a suporta această greutate apăsătoare. El, care dansase cu un frigider în spate, se simțea perfect capabil să-și asume povara vieții frământate a splendidei creaturi din fața lui, pentru că, în relatarea uimitoare, presărată de hohote de râs cristalin, a numeroaselor sale fărădelegi care-ți făceau părul măciucă, distingea o chemare tăcută în ajutor și ghicea că ea îl sondase tot timpul pentru a vedea dacă acest detectiv profesionist va ajunge să descopere ce se ascundea sub masca veselă, în spatele acelor ochi ciudați: o fetiță singuratică, prea inteligentă și tristă, căutându-l cu disperare pe cel căruia nu-i era teamă de ea...

M-a invadat un val de tandrețe față de tatăl meu, imaginându-mi acea scenă ca și cum aș fi avut-o în fața ochilor, deși nu asistasem la ea: acel moment în care probabil făcuse eforturi nemaivăzute pentru a-și depăși temerile meschine și considerațiile sale raționale, pentru a se îndepărta de cărările bătătorite și pentru a se duce pe pământuri necunoscute, pline de capcane, dându-și toată viața sa reală pentru o iluzie, ceva impalpabil: dragostea.

Tatăl meu a fost într-adevăr desemnat să se ocupe de acest caz. O lună întregă a vizitat-o la închisoare zi de zi. Așezat în fața ei, își nota pe un caiet ce-i povestea ea, pentru a duce ancheta la bun sfârșit. Zi de zi, opt ore pe zi.

„Anchetă? Mai degrabă o confesiune!” bombăni Felix cu amărăciune, accelerând atât de violent, încât ne-anr trezit proiecțiuni într-alții.

„Dar, la urma urmei, ce-i reproșezi fiicei tale?” întrebă Lola înfigându-și unghiile ascuțite în spatele lui, ca o adevărată femeie-

compas, precum cealaltă bunică a mea. Nu te-a dat pe mâna polițiștilor! N-a făcut nici cea mai mică aluzie la importanta ta persoană. Voia doar să-și spele păcatele, să-și ia viața de la început!”

„Chiar trebuia să-și aducă aminte de toate?” replică Felix scrâșnind din dinți, în scrâșnetul de cauciucuri al motocicletei. N-a păstrat pentru ea nici cel mai mic secret!”

„Așa era ea când era îndrăgostită, suspină Lola, ca pentru ea însăși. N-avea nici cel mai mic secret față de bărbatul pe care îl iubea. Avea oroare de jumătățile de măsură, Felix...”

Am mers în liniște câteva minute. Felix își ținea capul între umeri, cu un gest instinctiv de apărare împotriva Lolei sau împotriva a ceva ce nu putea înțelege. Lola respiră adânc și continuă să povestească despre acea anchetă atât de deosebită.

Zohara i-a povestit despre călătoriile ei, despre diamantele pe care le strecura printre degete ca pe niște sâmburi de rodie, po-

vestea despre insulele și țările îndepărtate despre care tata nu auzise decât din ziare, astfel încât el nici nu mai știa să distingă adevărul de ficțiune din poveștile ei, ceea ce de altfel avea prea puțină importanță – simțea că Zohara îl trăgea după ea dincolo de propriile sale limite, dincolo de orice limită, și dacă o parte din ființa lui se lăsa dus de bunăvoie, cu entuziasm chiar, o altă parte se împotriva cu obstinație...

„A fost o anchetă ciudată, urmă Lola străduindu-se să acopere șuieratul vântului pe lângă urechile noastre. Voia să știe totul, absolut totul... Nu-l interesau atât fărădelegile ei, cât caracterul... Misterul acestei fete.”

„Și chiar a venit s-o interogheze pe Lola” strigă Felix cu o ironie acidă, accelerând atât de brusc încât restul frazei se pierdu în vânt.

„N-a venit să mă interogheze, a venit să vorbim. Acasă la mine, în bucătărie... săptămâni întregi, în fiecare seară. Îmi puneă tot felul de întrebări... cum era ea când era mică... voia să-i vadă albumele

de fotografii, caietele de școală... ore întregi... nu înțelegea” spuse Lola, cu ochii încețoșați din cauza vântului. Cuvintele lor se revărsau în auzul meu. Mi-l imaginam pe tata în bucătăria Lolei. Chiar pe scaunul pe care mă așezasem eu chiar în dimineața acelei zile.

„A venit și ziua procesului” a zis Lola. „Tatăl tău l-a asigurat pe judecător că garanta pentru buna purtare a deținutei. Curtea a ținut cont de asta. N-a primit decât doi ani de închisoare, o pedeapsă ușoară în comparație cu tot ce făcuse.”

„Doi ani de închisoare!” am repetat eu, aiurit. Au rămas despărțiți atâta timp!”

„Nu, Amnon, dimpotrivă! Se iubeau nebunește. Uite că am ajuns”!

„Unde?”

Ea și-a dus degetul la buze și am tăcut.

Vântul se liniștise. Masele întunecate și informe care defilau prin fața ochilor mei își reluaseră înfățișarea familiară: un șir de copaci, un tufiș de eucalipt, o dună, niște garduri înalte. Ca să nu se abată de la obiceiurile lui, Felix a luat-o pe un drum lăturalnic.

Într-un nor ușor de praf, Rolls-Royce-ul începu să ne zgâlțâie cumplit pe drumul neasfaltat, și după un timp se opri.

„Uite, aici, șopti Lola. Timp de doi ani.”

Am coborât de pe motocicletă clătinându-ne, înghesuți unii în alții. Felix începu să se lupte să-și dea jos casca de piele. Lola mă strânse în brațe și își lipi chipul de al meu.

„O să răcești” zise ea.

„la uită-te la ea ce se mai joacă de-a bunica” o ironiză Felix.

Luminată de lună, o clădire dreptunghiulară se ridica în fața mea, în toată hidoșenia ei: închisoarea de femei, cu zidurile ei de beton cu sârmă ghimpată și flancat de gherete hexagonale. Siluete înarmate patrulau pe acoperiș în timp ce din cinci în cinci minute lumina unui proiector mobil mătura câmpurile din jur.

Mama mea își petrecuse acolo doi ani de zile din viața ei.

Închisă. Sufocată. Ofilindu-se.

„N-ai nimerit-o, zise Lola. După numai o lună, devenise conducătoarea grupului și intermediara tovarășelor ei pe lângă administrație. Sufletul întregii închisori. Și apoi... tatăl tău venea s-o vadă în fiecare seară. Da, ai auzit bine.”

În fiecare seară. După ce își termina programul, îi spunea la revedere lui Gaby, tânăra lui secretară, și se ducea la închisoare. Își lăsa motocicleta cu ataș în parking-ul rezervat vizitatorilor (renunțase la planta de tomată care, i se părea lui, ținea de o epocă încheiată a vieții lui), stătea pe scaun un timp, cu capul plecat, nemișcat ca un bloc enorm de piatră, respira adânc, ca și cum ar fi avut de înfruntat o problemă, cobora de pe motocicletă și se îndrepta spre intrarea în închisoare.

Zi de zi. Nimic n-ar fi putut să-l oprească. Nici vremea urâtă, nici faptul că superiorii lui tunau și fulgerau împotriva lui. Începuseră să-i pună bețe în roate la serviciu, exact așa cum se așteptase.

Avansarea lui în funcție era blocată. I se încredințau din ce în ce mai puține cazuri. I se spunea tot timpul că ar avea o carieră strălucită dacă ar accepta să o părăsească pe Zohara. „Cum poți să-ți distrugi viitorul pentru o hoată?” Nimeni nu înțelegea încăpățânarea lui. Iar la sfârșitul zilei, se urca pe motocicletă și pleca la închisoare.

Era ceva absolut irațional. Eforturile lui erau sortite eșecului.

Purtarea sa era absurdă, deloc profesionistă, dar trebuie să nu uităm că această dragoste care începuse într-o cuvă cu ciocolată, era de la început sortită lipsei de rațiune, pasiunii, regretului – era precum un drog în care afli gustul vinovăției și al păcatului.

În fiecare seară, la ora șase, se ducea să o vadă la vorbitorul închisorii și, sub supravegherea unui gardian înarmat, părinții mei vorbeau în șoaptă, cu capetele plecate. Mama îi vorbea despre viața ei în închisoare, despre tovarășele ei de detenție, despre problemele cu administrația sau cu gardienele. Tata îi descria casa pe care

începuse să o construiască pentru ea: cumpărase un teren pe vârful muntelui Lunii, la frontiera cu Iordania, unde clădea un palat pentru ei doi: o cabană de lemn, cu mobile pe care le construise singur, împrejmuiri pentru animale, grajduri pentru cai și o curte pentru păsări. La sfârșitul fiecărei săptămâni, își petrecea două zile singur pe stânca lui bătută de vânturi, clădind casa care avea să fie adăpostul dragostei lor. Cumpărase butuci de lemn, unelte de dulgherie, țevi, cadre pentru uși și ferestre, un plug vechi de lemn, semințe, îngrășămintă, insecticide, începuse să se intereseze de oi, de catâri, de cai... și în timpul vizitelor, îi arăta de fiecare dată Zoharei schițele pe care le făcea. Aici se afla curtea, aici adăpostul animalelor, desena gardul pe care avea să-l termine în curând și dulapurile pe care le făcuse. Dragostea lui încătușată se exprima în cuvinte care desemnau scânduri, garduri, lintouri... Ea era fermecată de seriozitatea și de rigoarea lui. Gravitatea cu care îi vorbea, de pildă, despre înălțimea scărilor de lemn, de pildă, îi insufla o liniște pe care nu o cunoscuse până atunci. Aerul solid, neclintit, pe care îl avea statura lui prefigura, credea Zohara cu siguranță, fericirea pe care avea s-o cunoască în căsuța în care se putea intra urcând pe trei trepte de lemn cu înălțimea de optsprezece centimetri fiecare. „Ca în filme” își spunea Zohara, cu inima plină de dragoste, inima ei schimbătoare, melancolică și pertidă.

„Oh!” suspină Lola, înfiorându-se.

„Oh!” zise și Felix, ca un ecou.

„S-a văzut vreodată o pereche mai nepotrivită?” zise Lola.

„Totuși, nici acum nu pot înțelege ce au găsit unul la altul?!”
bombăni Felix.

Se uitară amândoi la mine. Ca și cum eu aș fi știut răspunsul.
Sau ca și cum eu aș fi fost întruchiparea acestui răspuns.

Nu știam ce să spun. Și astăzi trăiesc aceeași perplexitate când îmi amintesc de asta, și astăzi sunt incapabil să înțeleg această

atracție reciprocă, deși sunt rezultatul diferențelor și al lucrurilor pe care le aveau în comun.

„Tatăl tău nu vedea diferențele dintre ei” se strâmbă Felix.

Tatăl meu îi inspira o profundă aversiune, și constatând asta mi-am zis că probabil că era strașnic să ai un tată și un bunic care se detestau reciproc. „Tatăl tău, urmă el, credea că isprăvile din tinerețea lui aveau să-i îngăduie să o înțeleagă pe Zohara. Dar ea era mult prea sălbatică pentru el. Să zicem că el ar fi semănat cu o pisică, dar ea era ca o panteră...”

„Era prea bun, prea integru... și, cum să spun, prea normal!” interveni Lola.

Nu era nicio urmă de ironie în vorbele ei, ci doar tandrețe, o tandrețe aproape tristă, și, fără să înțeleg prea bine ce spusese, am simțit că avea dreptate; o undă de amărăciune mi-a strâns inima și, pentru prima oară în viața mea, m-am îndoit de calitățile profesionale ale tatălui meu, presimțind poate că acestea nu erau de ajuns pentru a descifra misterul unei vieți sau ale unui suflet.

„Și eu sunt puțin...” am bolborosit eu căutându-mi cuvintele, „ca Zohara, cum ai spus tu despre ea...” Voiam ca lucrurile să fie clare. Voiam ca Lola să afle tristul adevăr. Ca să nu fie nici urmă de minciună între noi.

„Dacă ești fiul Zoharei și nepotul lui Felix, înseamnă că în vinele tale curg câteva picături din sângele lor” comentă Lola cu simplitate.

Asta era ceva nou! Nu văzusem niciodată lucrurile din acest punct de vedere. Era bine sau rău? Era vina Zoharei dacă eram așa? Nici măcar nu apucasem să o cunosc! Ce mai era și povestea asta cu sângele ei care-mi curgea prin vine?

M-am uitat la Felix cu coada ochiului. Stătea drept, cu capul sus. Ca un soldat în poziție de apărare. Aparent, privirea mea îl pu-

nea în încurcătură, de parcă s-ar fi simțit vinovat sau constrâns să

se justifice, exact ca în ajun, când năvălisem în casa Lolei și începuse să-i spună despre mine, ca și cum eu aș fi fost vreun judecător, ca și cum ar fi vrut să-l iert pentru moștenirea pe care i-o lăsase Zoharei, care mi-o lăsase mie... Era mai mult decât puteam suporta, și m-am uitat la Lola cu o privire rugătoare, implorând-o să-mi vină în ajutor, să-mi spună o vorbă bună. „Gândește-te ce bucuroși au fost când ea a fost eliberată din închisoare! Îl mi-a zis ea, prinzând din zbor ideea – era cu adevărat o bunică formidabilă.

Am scos un oftat de ușurare, și Felix la fel.

Îmi închipuiam ziua în care Zohara trecuse în sfârșit de poarta mare de fier a închisorii. Tata o aștepta în parking, pe motocicletă. Ea a înaintat uitându-se în jur, sub ochii gardienelor care o priveau din înaltul gheretelor. El s-a dat jos de pe motocicletă și a venit în întâmpinarea ei. S-au îmbrățișat. Cu toate astea, el avea oroare să se dea în spectacol. Și apoi...

Dar bucuriei mele îi lipsea ceva. Flabar n-aveam ce. Probabil din pricina a ceea ce se petrecuse între Felix și mine și pentru că brusc, în mod dureros, am înțeles cât de diferiți erau tatăl și mama mea.

S-au urcat pe motocicletă și au plecat pe Muntele Lunii. Eram sigur că se duseseră direct acolo. De altfel, nimeni nu-i aștepta nicăieri altundeva. Tata conducea și Zohara se așezase în ataș. I-am văzut îndepărtându-se. Vântul le șuierase și lor în urechi, împiedicându-le cuvintele. Sau poate păstraseră tăcerea. Erau singuri pentru prima dată, lipsiți de magia cu care până atunci fusese înconjurată relația lor. Polițistul de ciocolată și hoța de ciocolată dispăruseră, nu mai era vorba de o dragoste care se năștea printre focuri de armă, nu mai erau ca în filme, de o parte și de alta a gratiilor unei închisori... Acum erau un bărbat și o femeie, doi străini, atât de diferiți unul de altul, care se întrebau cum aveau să trăiască împreună în vârful unui munte.

Erau terorizați de teamă, și eu la fel. Zohara s-a încolăcit în ataș. Simțeam prezența lor atât de distinct, de parcă aș fi fost acolo

împreună cu ei, pe drumul pustiu, cu fața biciuită de vânt, fiecare cu propria lui poveste care nu avea nimic în comun cu povestea celuilalt. Un sentiment sumbru s-a deșteptat în Zohara, iar în sufletul bărbatului a apărut o mânie surdă în timp ce ea îi căuta cu disperare mâna. Cu fața întunecată, cu buzele strânse, tata i-a dat mâna la o parte: era primejdios să conduci cu o singură mână.

„Trebuie să mergem, șopti Felix. Nu mai trebuie să pierdem niciun minut dacă vrem să luăm cadoul lui Amnon de la bancă, mâine dimineață.”

„Unde să mergem?” întrebă Lola. „Mi-e frig. Mai bine să ne întoarcem acasă.”

„Pe Muntele Lunii.”

„Acolo! Dar e foarte departe! E aproape de frontieră!” zise Lola, siderată.

„Trebuie, zise Felix. I-am promis lui Amnon că am să-i arăt în noaptea asta toate locurile în care au trăit părinții lui.”

„Felix, continuă cu răbdare Lola, o să facem câteva ore până acolo. Gândește-te că rabla asta de motocicletă n-o să ne ducă până acolo!”

„Ajungem într-o oră! Promit!”

Câinii închisorii, care simțiseră prezența lui Felix și pe a mea, ca să nu mai vorbim de faptul că auziseră discuția lor, începură să latre la noi smucindu-se în lanțuri ca niște apucați și urlând a moarte. Felix și Lola stăteau față în față și se certau cu voce joasă:

„Și acum continui să hotărâști tu în locul meu, da? Și acum vrei să-mi conduci viața?” „Iar tu n-ai vrut să mă ascuți niciodată!

Dacă m-ai fi ascultat..” „întotdeauna tu știi cel mai bine! Totdeauna ai vrut să hotărâști tu totul, cum trebuie să mă îmbrac, ce prieteni să am, în ce piese să joc!. Tu erai din înalta societate!

Domnul important!”

„Bine, dar de data asta sunt mai bine informat decât tine, zise Felix dându-se cu un pas înapoi. Știu chiar și ce gândești!”

„A, da?” replică Lola strâmbându-se. Atunci ia spune-mi, dacă ești așa de tare!”

„Crezi că grămada aceea de crengi de acolo e o grămadă obișnuită”, zise Felix arătând cu degetul niște crengi adunate în mijlocul unui tufăriș. „Și nu e așa?” l-am întrebat eu.

„Așa crezi și tu, nu, Loli?” se mândri Felix încercând s-o ciupească de bărbie, silind-o pe Lola să se uite într-acolo.

„Ce-ai mai ascuns acolo, Felix? Altă surpriză? Ești chiar imposibil!”

M-am năpustit spre tufișuri fără să mai aștept ceva.

De aproape, se vedea bine că se ascunsese ceva acolo. Ceva enorm, acoperit de crengi. Inima a început să-mi bată mai tare.

M-am apucat să dau la o parte crengile. Nu-mi vedea să cred, asta întrecea orice imaginație. Cum făcuse? Când avusese timp să ascundă ceva acolo? Cine îl ajutase? Și cum reușise să o recupereze?

Am zărit întâi o portieră neagră strălucitoare, apoi roata dreaptă, cu un cauciuc mare pentru drumuri accidentate, aripa rotundă pe care, în timpul războiului, fusese pictată o bandă albă pe care pietonii britanici puteau s-o repereze cu ușurință...

Am îngenuncheat. Era Perla mea, Perla noastră. Mașina Humber Pullman pe care fusesem nevoiți să i-o dăm lui Mautner și care făcuse un accident prima dată când o condusesse, aleluia! A zis că purta ghinion și bănuiam că o vânduse cuiva. Nu vorbeam de ea decât foarte rar, cu o strângere de inimă și uite că era acolo, ca și cum ar fi înviat!

Am deschis portiera mașinii așa cum un credincios deschide ușa templului. Cunoșteam fiecare centimetru al mașinii. Curățasem și lustruisem caroseria, bordul și volanul de mii de ori. Mașina asta păstrase ceva din ființa mea. Simțeam aceeași ușurare ca atunci când văzusem finalul filmului *Lassie*. Ce se întâmplase cu ea în tot acest timp, cine o condusesse? Își amintea de mine cum o mângâiam?

Felix se uita la mine pe fereastră.

„Hei, ce zici ce tare e bunicul tău?”

„Dar unde ai găsit-o? Cum ai adus-o aici?”

„Mi-am zis că dacă am început aventura într-o Bugatti, ar trebui s-o terminăm într-o Humber Pullman. Chestie de stil!”

„Dar... știai că a fost mașina noastră?”

Bucuria mea l-a făcut să râdă pe Felix.

„Totdeauna oamenii au zis despre Felix că este un adevărat magician”, zise el trecând un braț pe după gâtul Lolei care se apropiase și ea.

, *JDeus ex machina!*” declară pompos Lola, cerându-mi explicații.

I-am spus povestea Perlei: cum o găsisse tata, dezmembrată, pe un teren viran, cum o adusese la noi acasă piesă cu piesă, cum o îngrijise ca pe un animal rănit, cum o reconstituisem ca pe un puzzle, bucată cu bucată, și cum țineam la ea ca la lumina ochilor noștri.

„Tatăl lui nu o lăsa niciodată să iasă din curte, pufni Felix. Poți să crezi chestia asta, Loli? Cred că-și închipuia că e din porțelan!” se urcă în mașină și o pofti pe Lola să facă la fel. M-am așezat lângă el, cu mintea aiurea. Știam că ar fi fost inutil să insist să-mi spună unde dăduse peste ea. Îi plăcea să se înconjoare de mister.

Nu-mi păsa nici cât negru sub unghie. Științaânseamnă putere, dar nu trebuie să încerci să găsești o explicație chiar pentru orice. Așa că n-am mai încercat să-i pun alte întrebări. Lumina unui proiector puternic se abătu peste noi de pe acoperișul închisorii. Gardienii probabil începuseră să fie iritați de prezența noastră, ca și câinii închisorii. Cred că își închipuiau că eram acolo ca să ajutăm pe cineva să evadeze. Am auzit o voce nazală vorbind într-o portavoce. M-am uitat la Felix și el la mine. Simțeam furnicături pe spate. Am dat imperceptibil din cap. Felix demară. Am numărat până la trei, motorul a tușit încet fără a da de bănuț cuiva prezența celor șase cai putere ascunși în măruntaiele lui, apoi, brusc, s-a ambalat, mașina a început să tremure și, precum Frumoasa din pădurea adormită

primind sărutul prințului, s-a întors la viață. Felix a tras frâna și a ambreiat, în timp ce cauciucurile pentru drumuri grele, același tip pe care generalul Montgomery le folosise împotriva lui Rommel, scrâșneau aruncând nisip în toate părțile. Până la urmă chiar am demarat.

Mergeam, și parcă drumul nu se mai termina odată.

Și nu pe șosea, ci pe câmpii, pe tot felul de drumuri ciudate.

„Vrei să conduci mașina?”

„Cum?”

„Te-am întrebat dacă vrei să conduci.”

„Felix!” Bunica îi înfipse un deget cu o unghie ascuțită între omoplați. Ce mai semăna uneori cu Tzitka! „Termină cu prostiile astea!”

„Lasă-l în pace. Ce poate să facă rău? Nu e nici picior de polițist pe-aici. E pustiu. Și apoi, gândește-te că băiatul a condus deja o locomotivă!”

„Doar puțin, Lola”, am rugat-o și eu.

„Bine, dar să nu-i dai drumul la mâini, Felix! Povestea asta nu-mi place deloc!”

Mi-a făcut cu ochiul. Ne-am oprit ca să schimbăm locurile.

Abia atingeam pedalele. Am apăsat pe accelerator. Perla a făcut un salt înainte. Am încetinit și am schimbat viteza. Ea s-a supus.

Mă cunoștea. Știam cum s-o trezesc și s-o împlânzesc. Îmi intrase în sânge. Țineam în mână schimbătorul de viteză și am văzut în asta un semn că am crescut mare. Aș fi putut chiar să-i dau lecții lui Mautner. Am încercat să ghicesc reacția tatălui meu dacă m-ar fi văzut. Și-ar smulge părul din cap de disperare dacă ar afla că am condus o mașină. Dar când o să am ocazia să-i spun? Poate că nu avea să afle niciodată! Cum să ies din încurcătura în care singur mă vârâsem? În spatele meu, o auzeam pe bunica strigându-mă pe nume, cu un ton disperat de-ți făcea milă, și răcnind din când în când la Felix. Am străbătut un câmp plin de tufișuri de măceș și am

făcut slalom printre blocuri de piatră. În sfârșit înțelegeam de ce volanul era rotit tot timpul ușor, la stânga sau la dreapta, în timp ce mașina mergea drept înainte și începeam să simt cunoscuta arsură în mijlocul frunții. Ca o pulsație. Am apăsat pe accelerator până la capăt, mi s-a părut că mașina avea să-și ia zborul din clipă în clipă.

Dar m-am oprit brusc. Mă răzgândisem. Cu o secundă înainte ca mașina să explodeze, poate. M-am gândit că deja pierdusem o dată Perla din cauza prostiei mele și că nu trebuia acum să fac exact aceeași greșală.

„Trebuie să-mi vină rândul să conduc mașina asta!” i-am zis lui Felix, eliberând locul.

S-a uitat la mine cu o privire ușor aiurită: „Gata? Credeam că o să conduci până la capăt!”

„Nu! Ajunge, e de ajuns. Mulțumesc.”

Lola m-a bătut pe umăr. „Vino lângă mine” îmi spuse ea. Am trecut pe bancheta din spate și m-am strâns lângă ea. Mă simțeam minunat. Ca și cum aș fi îndreptat un rău care îmi măcina viața.

Sau ca și cum aș fi câștigat o victorie asupra mea. Felix se uita la mine în oglinda retrovizoare. Părea decepționat și surprins. „Pe Muntele Lunii!” comandă Lola cu un gest princiar al mâinii, pe același ton cu care îi spusese șoferului de taxi: „Teatrul o să plătească această cursă!” Felix își frecă nasul și demară.

27

CASA PUSTIE

Mașina rula fără zgomot în noapte. Radioul difuza ultimele cântece englezești la modă, Felix conducea și, în spate, Lola și cu mine ne ghemuiserăm sub marea eșarfa violet, eșarfa mea, pe care o așezase pe genunchii noștri. Vorbeam cu voce joasă ca să nu-l deranjăm pe Felix, dar și pentru a o păstra între noi un aer de intimitate

„Poți să mă întrebi ce vrei tu, mi-a zis ea. Ai pierdut destul timp în ignoranță. Așa că nu te sfii, am să-ți răspund cu plăcere.”

Bun.

„Când Zohara era mică, ea știa că Felix era...”

„Foarte bine, zise ea. Mergi direct la țintă. Ca și mine. Poate că ai moștenit totuși ceva și de la mine, în afară de talentele tale de actor.”

„A, de la tine am asta, nu de la...” Era cât pe ce să pronunț nu – mele lui Gaby. Ce să-i faci, e greu să scapi de prejudecăți.

„Sper că de la mine ai asta. Și mama ta era destul de înzestrată. Avea înclinație, își trăia rolurile și aproape că și-a petrecut toată viața la teatru, cu mine.” Lola începu să râdă. „Era fascinată de teatru, de cortina de catifea cu faldurile largi, de măști, de regi, de eroi, de bandiți... Toată lumea o numea mascota teatrului. Cred că asta i-a ajutat în viață. Dumnezeu știe câți oameni a înșelat datorită talentelor ei speciale... dar uitasem că mi-ai pus o întrebare importantă.”

„Dacă ea știa că tatăl ei era un escroc.” Reușisem în sfârșit să rostesc acel cuvânt.

„Nu numai că nu știa asta, dar nici măcar nu avea habar cine era tatăl ei. N-a aflat decât când avea șaisprezece ani.

„Cum?” Și de data asta mă pierduse pe drum.

„Ești băiat mare, Nono, pot să-ți vorbesc deschis, nu-i așa?”

„Da. Sigur. Sigur că da. Dar despre ce e vorba?”

„Sunt mai multe feluri de bunici pe lumea asta. Bunica ta din partea tatălui este foarte diferită de mine, așa e, și presupun că o iubești mult, dar eu sunt o bunică mai... mai deosebită.”

Deosebită?”

„Să spunem că am un alt mod de a vedea viața, că am un comportament aparte... Fiecare cu ideile lui, nu?”

„Da.” Tot nu înțelegeam nimic încă, dar simțeam că umbla cu mine cu mânuși, fiindcă se temea de părerea mea despre ea.

„Tot timpul au fost mulți bărbați în jurul meu, o mulțime de admiratori, de îndrăgostiți... Bunica ta a avut uneori o viață mai

degrabă aventuroasă...” Se uită în oglinda retrovizoare până când întâlnește privirea lui Felix, căruia i se aprinsese o scânteie în ochi. „Iar pentru Zohara... Felix nu era cu nimic diferit de ceilalți, era un fel de unchi din America, foarte drăguț, care-i trimitea cărți poștale, păpuși și cadouri din toată lumea. Și când poposea pe la noi, își împărțea timpul între mine, între ea și o mulțime de alți oameni înainte de a dispărea așa cum apăruse. Nu era decât unul dintre... Prietenii buni pe care îi aveam pe atunci, înțelegi?”

„Da”. Cred că înțelesesem: era într-adevăr o bunică deosebită.

„Așa că, atunci când a împlinit optsprezece ani, el i-a scris o telegramă în care îi propunea un fel de călătorie inițiativă, o călătorie care la început nu trebuia să dureze decât o lună; dar, citind prima ei scrisoare pe care mi-o trimisese de la Paris, am înțeles că și ea îi căzuse în plasă. Se uită la Felix cu o privire visătoare și tristă. „Ai văzut și tu cât de ușor e să cedezi la farmecul lui, la poveștile lui... Mai ales cineva ca Zohara, cu caracterul ei pasionat și schimbător...”

Sau cineva ca mine.

„Și apoi, Nono, îmi șopti ea la ureche, în afară de ceea ce îi povestea și de ce a învățat-o, în afară de farmecul lui, mai era și ceea ce îi transmisese, moștenirea firii lui. De fapt, în lunga lor călătorie, el nu făcuse decât să-i descopere adevărata sa natură pe care ea nu o cunoștea sau pe care se temuse să o cunoască, și i-a demonstrat că așa era ea într-adevăr. Și că era în stare să se comporte conform acestei naturi.”

M-am redresat: discursul mi se părea familiar.

Felix apăsă bucuros pe accelerator. Mașina Humber mergea ca vântul. I-am văzut chipul, colțul gurii în oglinda retrovizoare. Zâmbea cu gura până la urechi. Deodată, mi-am spus că poate pentru asta mă răpise Felix: ca să-mi dezvăluie mie, unicul său moștenitor, o parte a caracterului meu pe care nu o cunoșteam. Pentru a-l trezi pe Nono, pentru a-i descoperi propria sa existență.

Și pentru a face să supraviețuiască în continuare în lumea aceasta urmele personalității lui, ceva din firea lui Felix Glick.

Pentru ca eu să-mi dau seama că nu aparțineam doar familiei tatei.

Bum!

Lumea se învârtea în jurul meu și vedeam faptele pe care le trăisem în ultimele zile sub o lumină nouă, ca și cum realitatea ar fi fost ceva nestatornic, schimbător, alunecos.

Aveam impresia că avea să-mi explodeze capul: oare insinuările Lolei despre moștenirea Zoharei și a lui Felix însemnau că și eu urma să ajung un escroc? Că nu puteam scăpa de asta? Și dacă aș fi spus nu? Dacă mă încăpățânam în planul meu de a deveni cel mai bun detectiv din lume? Și moștenirea tatei nu însemna nimic, după părerea lor? Era zero? Și păreau să uite prea repede că, de crescut, mă crescuseră tata și Gaby. Voiau să spună că moștenirea Zoharei avea să cântărească mai greu? Că întotdeauna răul e cel mai tare? Câte picături de sânge îmi trebuiau ca să fac să triumfe legea? Ghemuit, simțeam acest sânge la care mă gândeam fierbându-mi în vine. Îmi ardea pânțele, pieptul, picioarele. Nu mă gândisem până atunci că putea fi simțit, că avea o personalitate a lui, dar era posibil ca sângele Zoharei, să poarte prin trupul meu câteva picături de altă natură, care nu aveau nimic de-a face cu fărădelegile, ci cu ceea ce era bun în caracterul meu. Imaginația și gustul ei pentru povești. De ce nu? Toate aceste întrebări se învârteceau în venele mele, îmi clocotea sângele ca și cum ar fi fost supus unui test în laborator. Dar cine putea să-mi spună rezultatul acestor experimente și ce avea să se întâmple cu mine? Și mai ales, aveau să-mi spună în sfârșit cine sunt?

„Un lucru este sigur, faptul că tu nu ești Zohara, a afirmat cu gravitate Lola. Nu uita niciodată asta: tu nu ești obligat să o iei pe acest drum. Tu trebuie să alegi ce faci cu viața ta.“

„Eu nu sunt Zohara, am bolborosit, eu nu sunt Zohara.“

„Ai moștenit ceva de la ea, desigur. Și de la Felix. Dar și de la o mulțime de alte persoane.”

Pentru prima dată în viața mea, mi-am spus că faptul că eram rudă cu unchiul Shemuel nu era atât de teribil cum mi se părea mie. Aveam un sentiment de mândrie neobișnuit, amestecat cu încredere: nu mai eram singur în fața clanului rudelor mele din partea tatălui. Tocmai îmi dădeam seama cât de rușinat, neînsemnat și inferior mă simțisem în prezența lor – erau o familie unită din care eu, oaia neagră a clanului, eram exclus. Singuratic, precum un copil de suflet, primit într-o familie doar din milă. Am înțeles că fuseseră înțeleși împotriva mea încă de la început, chiar înainte să li venit pe lume, din pricina Zoharei, dar acum lucrurile se petreceau ca și cum Lola, Felix și Zohara erau alături de mine ca să mă susțină atunci când cele două familii se înfruntau: doctorii, profesorii și toți tztkanienii față în față cu vagabonzii, cu escrocii și șarlatanii... Am închis ochii închipuindu-mi scena. Am înaintat câțiva pași pentru a mă regăsi exact în mijlocul ei. Îmi ascultam vocea interioară: tot nu aveam impresia că sunt la locul meu. Când am făcut o jumătate de pas în direcția clanului felixienilor, am simțit o bruscă ușurare.

„Nu ai absolut deloc același caracter”, a continuat Lola care nu-și dăduse seama de marile manevre. „Ești altcineva. Zohara era Zohara. Să-ți intre bine ideea asta în cap! Nu uita cine era mama ța, dar să știi că tu ești o ființă cu totul diferită. Diferită și liberă.”

Îi ascultam vorbele în tăcere, străduindu-mă să mi le întipăresc în minte. Știam că aveam să am nevoie de acele cuvinte. „Și acum, Nono, chiar dacă ești un om liber, trebuie să mai și dormi. Avem un drum lung înainte.”

Mi-am pus capul pe genunchii ei, am închis ochii și am încercat să adorm. Dar nu puteam. Tot felul de idei mi se învârteau prin cap, în ritmul mersului mașinii. Dar lucrurile începeau să capete o formă. Eram altcineva decât credeam că sunt. Mă crescuseră altfel.

Tatăl meu era diferii tic mine. Nu-i semănăm mai deloc, asta

știam de mult timp, dar nu eram obligat să-i semăn nici mamei mele.

Eram liber. Eu trebuia să aleg cine voiam să devin. Și apoi, o mai aveam și pe Gaby să mă aducă pe drumul cel bun.

Gaby. Gaby Gaby Gaby.

Șmechera de Gaby. Încredințată că eu, în ciuda interdicției absolute a tatei, aveam dreptul să știu cine a fost mama, se străduise să-mi povestească despre ea prin aluzii. O revedeam în minte pe plajă, cu tot trupul uns cu loțiune contra arsurilor solare, chinuindu-se să-și apere nasul să nu i se înroșească, sau stând ore întregi să pândească ușa clădirii în care locuia Lola Ciperolla... Am zâmbit. Gaby râvnea eșarfa violet și spicul de aur pentru a ajunge o femeie puternică și emancipată precum Lola, dar și, poate, o infractoare, o proscrisă, precum Felix. Un amestec între ei doi, o ființă care semăna cu rezultatul dragostei lor...

Pe scurt, ar fi vrut să semene cu Zohara. Pentru ca tata să se îndrăgostească de ea...

Dar era la ani-lumină distanță de Zohara, m-am gândit eu, slavă Domnului! Era o femeie cu picioarele pe pământ, nu una așa cum vezi în filme.

Cerul pe care îl vedeam pe fereastra mașinii începea să se lumineze. În curând veneau zorii. Lola închisese ochii. Poate dormea sau poate derula în minte filmul amintirilor ei, se gândea poate cum se deterioraseră lucrurile. Eu îmi pierdusem mama, ea își pierduse fiica. Eram uniți de ceva care era mai presus de noi. Ceva care nu mai exista, dar care se putea resuscita, dacă am fi vorbit despre trecut. Am închis și eu ochii și i-am strâns mâna cu putere.

Drumul rămânea în urma noastră cu repeziciune, de parcă mașina Humber Pullman ar fi plutit. Merseseră pe acest drum. Un cuplu de tineri într-o motocicletă cu ataș. După un timp, fără îndoială că începuse să le fie teamă unul de altul. Orizontul se întindea în fața lor cât vedeai cu ochii. Au început să vorbească,

fericiți de faptul că Zohara tocmai își câștigase libertatea. Despre marea aventură care îi aștepta, despre faptul că tatăl meu avea să rupă lanțurile meseriei lui și cele care îl legau de familia sa... Drumul începea să urce, iar cerul devenea din ce în ce mai luminos. Am revăzut superba combinație de culori pe care o admirasem cu o zi mai înainte, pe plajă. Cât de multe lucruri trăisem în ultimele zile! Mi-am amintit de băiețelul care-și flutura mâna pe geam a bunăramas, către tatăl său și către Gaby. Băiețelul își închipuia despre el că era un profesionist. Bietul de el, ce prostie!

„Uite, șopti Lola, muntele!”

Un munte întunecat și ciudat de asimetric se ridica în lumina palidă a zorilor: un versant era rotunjit, altul plin de stânci colțuroase. Mașina urma meandrele drumului, stârnind un nor de praf în urmă. Potârniche grase își luau zborul când ne apropiam și apoi se opreau să se uite la noi cu uimire: tară îndoială că nu mai trecuse nicio mașină pe acolo de ani de zile. Aerul devenea, pe măsură ce urcam, din ce în ce mai rece și mai limpede. În fața noastră, la poalele muntelui, se întindea o vale largă, acoperită de ceață și străbătută de o panglică verde și sinuoasă.

„Este Iordanul, zise Felix arătându-mi râul. Frontiera.”

Cu un ultim mârâit al motorului, mașina Humber se propulsă pe vârful muntelui, merse un moment pe locul stâncos, plin de buruieni înalte, și se opri.

Muntele Lunii.

Sufla un vânt ascuțit. La picioarele noastre, ceața se destrăma. O pasăre răpitoare plana deasupra noastră în cercuri în înaltul cerului, scoțând țipete subțiri. Mi-era frig. Mă simțeam pierdut. Lola mă înveli în șalul nostru. O cabană veche de lemn, în ruine, se ridica în fața noastră. Ferestrele nu mai aveau geamuri. Crescuse iarba printre scânduri. Vântul sufla tare, cu un șuierat răgușit, de-ți îngheța sângele în vine.

Ne-am îndreptat către cabană cu precauție, ca și cum ne-am fi

temut să ajungem la ea. Am urcat trei trepte strâmbे. Felix descuie ușa dintr-un brânci. Se deschise scârțâind. Cele mai mici sunete erau amplificate de un ecou apăsător, dureros.

Mergeam prudenți prin praf, la o oarecare distanță de pereții goi și de scheletele goale ale ferestrelor. Între scândurile fărâmițate ale podelei creștea pătrunjel. Lola mă luă pe după umeri.

„Amintește-ți că ei doi au fost fericiți aici, spuse ea cu voce joasă, de parcă n-ar fi vrut să tulbure liniștea. Voiau un loc doar

pentru ei doi Voiau să fie departe de lume, de pedepse și de legi. Voiau să fugă de trecut.”

„Ia uitați-vă!” șopti Felix.

Era o cămăruță separată de restul încăperii de un perete de scândură pe jumătate dărâmat. Camera lor, poate? Era goală, în afara unei sobe mari și ruginite. Când am atins-o, degetul meu a fărâmițat stratul de rugină. Ca și păpușile din camera Zoharei. Tot ce atingeam se prefăcea în pulbere, m-am gândit eu înspăimântat.

Trebuia să-mi întipăresc în memorie cele mai mici amănunte.

„Ați văzut asta?” strigă Lola, arătându-ne ceva.

O foaie de hârtie cu un colț desprins era prinsă în pioane pe perete. Hârtia se îngălbenise de vreme, dar încă se mai distingea o schiță făcută cu creionul: figura unui bărbat, cu un cal în spatele lui. Trăsăturile bărbatului erau cam șterse, dar l-am recunoscut imediat

„Știa să deseneze?” am întrebat eu.

„Știa să facă orice când voia” răspunse Lola.

În această privință semănăm bine cu ea.

„Uită-te la tatăl tău” interveni Felix. De data asta vocea lui era lipsită de orice ironie.

Tata era tânăr și frumos, cu părul des, cu ochii și gura surâzătoare. Părea fericit.

„El o iubea, dar ea îl iubea pe el?” suspină Lola. Îi plăcea dragostea pe care i-o purta el, adăugă ca pentru sine, dar oare îl

iubea cu adevărat, în felul în care totdeauna visase să iubească un bărbat? Nu știu...”

Începând din acest punct, nu mai sunt sigur de restul poveștii. Mă mulțumesc să intuiesc, pornind de la ceea ce mi-a povestit Lola și sperând că lucrurile chiar s-au întâmplat astfel: Zohara era fericită cu tatăl meu pe vârful muntelui. Cel puțin la început. Nu făcea deloc pe răsfățata: păștea animalele, mulgea oile, curăța grajdul, pregătea masa pe o lampă cu petrol. Îi plăcea la nebunie căsuța lor.

Zilele treceau și ei i se părea că se purifică, de parcă aventurile ei i-ar fi căzut la picioare una după alta, ca niște fâșii de piele moartă, ca și cum ar fi fost ale altei ființe. Seara se uitau cum apunea soarele și își mâncau cina sărăcăcioasă. Uneori se urcau pe cal și galopau până la faleză. Își savurau singurătatea între cer și pământ. Vorbeau puțin. Cuvintele erau inutile într-un asemenea loc.

Din când în când, Zohara cânta la flaut...

Dar astea nu sunt decât ipoteze. Viața lor a fost, poate mult mai agitată, dar nu am destulă imaginație pentru a o descrie. În orice caz, trebuie să mă mulțumesc cu o versiune oarecare a vieții lor împreună, pentru că tata nu-mi povestise niciodată ce se întâmplase în acea perioadă a vieții lor împreună. Și nu a vorbit nici după ce m-am întors acasă, după mica mea escapadă cu Felix.

Există încă o mulțime de lucruri pe care nu le-am aflat și pe care probabil că n-am să le știu niciodată.

„Am fost o dată pe la ei, zise Lola. Am petrecut o săptămână cu ei și, când am ajuns din nou la Tel-Aviv, mi-am spus că perechea asta a adus din nou raiul în lumea oamenilor. Adam și Eva. Dar fără șarpe.

„Ai fost să-i vezi? Te-au lăsat să vii pe la ei?”

„Ei m-au invitat. Îmi scriseseră o scrisoare foarte drăguță.

Voiau să-mi cunosc nepotul.”

Adică pe mine.

„Aici m-am născut eu?”

„N-ai știut?” Chiar nu ți-au povestit nimic?” Clătină din cap cu amărăciune și respiră adânc. „Ți-am spus eu că voiau să șteargă toate urmele, ca să nu afli niciodată adevărul! Ca și cum ai fi fost doar copilul lui!”

„Zohara a anticipat reacția tatălui tău, mormăi Felix. De asta m-a rugat să pun la cale călătoria asta împreună cu tine, pentru că se așteptase la asta!”

„Uită-te bine, Nono, zise Lola trăgând aer în piept. Aici te-ai născut, în casa asta, în cămăruța asta. Fără ajutorul vreunui doctor, fără moașă, fără nimeni altcineva decât tatăl tău. N-a avut timp s-o ducă pe Zohara la spital. El te-a adus pe lume și ți-a tăiat cordonul ombilical.” Mă luă în brațe din spate și își lipi obrazul de fața mea.

„Cred că e cel mai frumos loc din lume pentru a te naște” zise ea cu vocea șovăind. „Este ca la începutul lumii: un bărbat, o femeie și un copil. S-a întâmplat la patru și jumătate dimineața, exact la ora asta. Acum treisprezece ani, fără două zile.”

Nu mai știam pe ce lume mă aflam.

„Nu mai pot!” strigă Lola. Ieși din cabană, cu Felix pe urmele ei. M-am hotărât să mai rămân puțin. Ca să fiu împreună cu ei, să fim doar noi trei, singuri. Ca la începutul lumii. Am îngenuncheat. Am atins podeaua. Cuielor ruginile. Urmele maronii ale patului pe podea. M-am așezat pe jos. Eram foarte calm și concentrat. Niciodată nu avusesem mintea atât de limpede, de când mă pomenisem pe lume.

Ecourile tăcuseră brusc. Îmi răsunaseră în urechi toată viața, cu litaniile șoptite, secretele și ascunzișurile care începuseră cu moartea Zoharei. Încercasem dintotdeauna, zadarnic, să înțeleg aceste ecouri care mă tulburau, să le vorbesc limbajul, să-mi modifice comportarea în funcție de ele.

Am mai rămas câteva minute în cabană. Am descoperit o linguriță strâmbă, cureaua unei poșete, o ramă de fotografie cu

geamul spart, o cutie veche de chibrituri. Un pantof de femeie. O batistă bărbătească, decolorată. Le-am adunat și le-am așezat în dormitor, lângă sobă. Făceam ordine în casă.

„Era nebună după tine. N-am văzut-o niciodată atât de fericită” mi-a zis Lola, când m-am dus după ea afară. Avea nasul și ochii roșii, și Felix la fel. „Și cum se mai juca cu tine! Parcă erați doi căței. Tatăl tău amenajase un bazin cu nisip, la două zile după nașterea ta. Așternea acolo o cuvertură, locul era ferit de vânt, și se rostogolea pe jos cu tine în brațe, și tatăl tău stătea și el cu voi, sprijinit într-un cot, și râdea, și râdea...”

Ce cadouri, ce cadouri somptuoase primeam de *bar-mitzvah!*

Se făcea ziuă. Un nimb de lumină aurie se lăsa peste vale. Uneori cred că am devenit claustrofob pentru că m-am născut într-un asemenea spațiu deschis uriaș. O pată de culoare plutea în lumina dimineții, la poalele falezii: o fâșie de țesătură agățată într-un arbust.

Probabil că fusese cândva roșie sau violet. Poate fusese o eșarfă pe care ea o lăsase acolo, într-una dintre plimbările lor pe cal. N-am îndrăznit să mă apropiu, și nu era din cauza spaimei de vid.

„Ai crescut în paradis, a zis Lola, cu o voce sumbră.”

„Da, dar nu prea mult, mormăi Felix. Ea adusese cu ea un șarpe.”

Nimeni nu știe când s-a deșteptat acest șarpe. Încărcat de veninul răătăcirii, de nostalgia gesturilor impulsive și greșite. De ce nu se mulțumise cu fericirea aceea liniștită?

„Nu e deloc ușor de spus, și e chiar și mai greu să înțelegi, adăugă Lola. Ține-te bine, Nono!”

Și mi-a povestit totul. Zohara devenea diti zi în zi mai nervoasă și închisă în ea. I se părea că peisajul era monoton, animalele prea obositoare, nu mai suporta să facă gospodărie, muncile câmpului, mirosul de bălegar care îi intra în piele.

Și nici pe tata.

O exaspera ceva din ființa lui. Nu știu ce anume. Și este și mai

dureros când încerc să înțeleg. Oare o apăsa faptul că el vorbea atât de puțin? Poate începuse să se plictisească împreună cu el? Încerc să înțeleg punctul ei de vedere – totdeauna trebuie să încerci să privești lumea prin ochii celuilalt. Își dăduse seama brusc că el avea ochii mici, cu o expresie avidă? Tata are un obicei aparte: mângâie obiectele, le pipăie cu o ciudată satisfacție, ca și cum ar vrea să le forțeze să recunoască faptul că sunt proprietatea lui și că are dreptul să le privească. Poate că o enerva mania asta a lui. Nu pot decât să fac tot felul de presupoziii. E destul de trist, mai ales pentru că eu și tata avem destule puncte comune, care, o dată cu vârsta, devin din ce în ce mai accentuate.

Dar mai exista probabil și un alt motiv: el nu reușea să se detașeze cu totul de viața sa de dinainte. Îi promisese mamei lui că avea să-i telefoneze o dată pe săptămână din Tiberiada; în weekend, nu putea să se lipsească de ziar; avea nevoie și de o stidă de bere la cină; și asculta transmisiile meciurilor de fotbal la radio... într-o zi, tata cumpărase de la târgul de vechituri din oraș un fotoliu imens împodobit cu flori și cu franjuri care îi amintea

Zoharei de o femeie enormă cu numele de Dubtzi (de ce Dubtzi?)

Ce-și închipuia că face? Tuna și fulgera ea. Totuși, juraseră să refacă acolo paradisul, să trăiască liberi, ca niște țigani, fără piedici, fără constrângeri materiale, și iată că îl apucase acum să-și târască după el sufletul mic de capitalist burghez! Mânia îi strâmba trăsăturile: părul negru i se ridica precum șerpilor Meduzei în jurul frunții albe, iar pomeții arătau maladiv de proeminenți pe fața ei slăbită.

Crezuse în măreția sufletului lui! Sperase că va avea îndrăzneala s-o urmeze până în cer, cu capul sus! Nu în patru labe! Se înșelase total în privința lui! Era incapabil să înțeleagă, avea ochelari de cal, mintea îngustă și mărginită. Nu era deloc uimitor, dacă crescuse într-o fabrică de biscuiți! Dubtzi! Ești ca Dubtzi! Tata a stăpânit-o cu blândețe, dar cu fermitate și, prizonieră în menghina brațelor lui, cu respirația tăiată, se dezlănțuise, spunând că nu vrea decât să scape,

să-și ia zborul...

Aerul limpede se tulburase. La picioarele lor, valea parcă se strângea să nu le audă strigătele. Zohara îl bănuia pe tata că o spiona. Nu uitase ce promisiune făcuse în fața judecătorului: că el avea să garanteze că Zohara va avea o purtare bună. N-ar fi trebuit niciodată să facă asta: trebuia să recunoască că acest lucru îi micșorase pedeapsa dar, în același timp, tata devenise temnicerul ei.

„Încetează să mă mai supraveghezi” scrâșnea ea.

„Dar nu te supraveghezi. Ar trebui să-mi spui, însă, unde pleci călare.”

„Unde-mi poftește inima, inspectore Feyerberg! Sunt liberă!”

„Zohara, draga mea, frontiera e foarte aproape. Surit peste tot contrabandiști și teroriști înarmați până-n dinți, și tu ești singură.”

„Nu sunt singură. Sunt cu mine însămi, și am și un revolver.”

„Zohara, ce pot eu să fac ca să fii fericită? Spune-mi. Ajută-mă! Pot să învăț!”

„Da” răspundea ea uitându-se la el de la înălțime, ca și cum era prima dată când îl vedea. „Poți să înveți, într-adevăr,” aproba ea cu un ton înduioșat, „și ești și perseverent” adăuga ea cu o ușoară ironie. Apoi își întorcea calul și se îndepărta.

„Uneori dispărea câte două zile”, îmi spuse Lola. „Dormea sub cerul liber. În peșteri. Știu eu pe unde umbla? Se întorcea înfometată și uneori plină de zgârieturi. Unde ai fost, Zohara? Nu răspundea. Din când în când lua motocicletă cu ataș și se ducea la Tel-Aviv. Venea acasă. Se ducea la petreceri. Dansa. Uneori se întorcea, alteori nu. El cobora de pe munte s-o caute și se petreceau scene teribile între ei. Ea țipa că nu se mai întoarce niciodată cu el. Nu-și găsea locul nicăieri – nici acolo, nici aici”. Lola vorbea calmă, cu ochii plecați. Îi sorbeam cuvintele.

„Într-o zi, a plecat călare și nu s-a mai întors niciodată, și acesta a fost sfârșitul, spuse Lola, rostind fraza dintr-o suflare. Fără îndoială că a încercat să treacă frontiera și iordanienii au tras asupra ei.

Sau a căzut cu calul în prăpastie și a murit pe loc. Armata a făcut cercetări. Au căutat-o peste tot. Prietenii tatălui tău de pe vremea când își făcuse armata au trecut frontiera în plină noapte ca s-o găsească. Nimic. Parcă se evaporase. De pe o zi pe alta.”

„De pe o zi pe alta” suspină Felix. Așa se întâmpla mereu cu ea”.

Contemplam orizontul auriu. Dacă se aruncase cu calul în prăpastie chiar aici? De ce nu exista în jurul lumii un parapet care să-i împiedice pe oameni să se prăbușească în gol? Întrebarea asta pe care o pusese Zohara când era copil mă obseda. Nu, nu există niciun parapet în jurul lumii. Nu există. Trebuie să fii prudent și să te oprești la timp.

Avea douăzeci și șase de ani, exact vârsta la care spusese că avea să moară. Cum a putut să ne părăsească pe amândoi? Mă gândeam eu. Cum de nu se gândise la mine, cum de nu se gândise ce-aveam să mă fac fără ea?

„M-a sunat chiar înainte să facă... ce a făcut, continuă Lola, întiorându-se. Și-a luat adio cât a ținut o convorbire cu o singură tisă... Mamă, a început ea, și după tonul vocii ei am înțeles că acesta era sfârșitul. Că avea să ne lase. Mamă, ultima dată când am venit la Tel-Aviv am lăsat ceva pentru fiul meu, pentru Nonik...”

Nonik?

„Așa îmi spunea ea?”

„Da. Așa îți spunea totdeauna. Nonik.”

Ce nume frumos!

„A spus că avea un cadou pentru tine. Că trebuia să-l primești în ziua de *bar-mitzvah*.”

Nonik.

Aveam un nume nou. Nu mă strigase nimeni astfel până atunci.

Ce nume simpatic!

„Dar ce cadou este?” am îndrăznit eu să întreb.

„A spus că e secret. O surpriză. Îi plăceau misterele. A mai spus că trebuia să te duci să-l ridici împreună cu Felix – numai cu Felix.”

Numai când am auzit pomenindu-se de „secret” și de „surpriză” m-au trecut fiorii.

„Și a depus cadoul într-un seif la bancă?”

„Da. Voia să-ți facă o surpriză ca unui om mare. Un seif. În subsolul unei bănci. De ce ai tresărit? A vrut să-ți lase ceva care să-ți amintească de ea, ceva pe care doar tu să-l poți ridica de la bancă. Numele tău e trecut în registrele băncii. Nonik este singurul împuternicit să ridice pachetul, a spus mama ta.”

Poate că nu fusese o mamă exemplară, dar se gândise la mine pentru *bar-mitzvah*, la singurătatea mea, la golul pe care îl lăsa în urmă. Știa. În ciuda tuturor împrejurărilor, sentimentele ei pentru mine erau foarte puternice. N-aveam s-o uit niciodată.

„Ție ți-a oferit un cadou, mormăi Felix, dar eu a trebuit să mă aleg cu tatăl tău.”

După moartea mamei, mânia și durerea tatei îi ațâțaseră ranchiuna pe care o nutrea față de Felix. Bănuia că ar fi existat o legătură misterioasă între Zohara și legendarul Felix Glick. Până atunci, habar nu avusese că Felix era tatăl ei. Zohara se ferise să-i spună, și

Lola de asemenea, iar el nu pusese întrebări. Poate că prefera să nu știe nimic. Umbla zvonul că Felix era prieten cu Lola, dar Felix era prieten cu o mulțime de oameni... Lăsând cabana de pe munte în seama hoților, a ciobanilor din vale, a teroriștilor și a altor contrabandiști care treceau ilegal frontiera, tata a coborât de pe munte.

Și-a reluat postul din poliție și, timp de trei luni, s-a închis în biroul minuscul care i se dăduse și a muncit ca un nebun, zi și noapte. Gaby îi aducea cafea și sandviciuri și avea grijă de bebeluș. Îl iubea pe tata. Poate din cauza suzetei pe care o găsisese în tocul revolverului. Oare îți trebuie motive ca să te îndrăgostești de cineva? Tata s-a adâncit din nou în dosarul Zoharei. A făcut o călătorie-fulger în străinătate ca să se întâlnească cu cei din Interpol,

a vorbit îndelung la telefon cu poliția din Zanzibar, din Madagascar, de pe Coasta de Azur și din Jamaica, și până la urmă a sfârșit prin a reconstitui acel puzzle, extraordinarul înconjur al lumii pe care îl făcuse Zohara însoțită de Felix Glick.

„Iar eu mă ocupam de afacerile mele ca de obicei, reluă Felix, cu un aer sincer uimit. Habar n-aveam de nimic, nu ghicisem nimic, mai operam o bancă într-un loc, o spargere în altul, mai o colecție de timbre sau niște diamante, nimic deosebit, și în acest timp tatăl tău își întindea cu grijă plasele în care aveam să cad cu capul înainte...”

Felix devenise inamicul public numărul unu. Arhetipul criminalului, șarpele care-i dăduse Evei ideea păcatului. A pune mâna pe acest om până atunci imposibil de prins, a-i smulge limba despicată. Lucra fără încetare, ca un enorm piston: dacă îi trebuise o inimă cât două s-o iubească pe Zohara, fără îndoială că gândise cu un creier cel puțin dublu când se înverșunase împotriva lui Felix.

„Și într-o zi când am venit să fac o vizită nevinovată în țara mea, hop! A pus mâna pe mine.”

Gura i se întredeschise de mânie, iar ochii îi străluciră sub imperiul mâniei stârnite de umilința pe care încă nu o digerase: „Și am luat cincisprezece ani de închisoare. Am fost eliberat condiționat acum șase luni pentru bună purtare și pentru motive de sănătate. Dar am pierdut zece ani de viață din cauza lui!”

„Din cauza ta” îl corectă Lola. Bun, acum am vorbit destul despre asta. Toți am plătit foarte scump. Și Iacov la fel.”

Pe buzele Lolei, nume tatălui meu suna armonios.

Ne-am întors în mașină. Am aruncat o ultimă privire asupra văii, a cabanei solitare în care mă născusem. Fusesem fericit acolo, apoi totul fusese aruncat în aer. Aș fi vrut să alerg până la marginea falezei pentru a lua fâșia de pânză care flutura în vânt, dar n-am îndrăznit să mă apropiu. Am ridicat o pietricică și am vârat-o în buzunar. O piatră cenușie, rotundă ca un ou, ușor ciobită la un capăt. O mai am și astăzi. O țin pe birou.

Am parcurs drumul în tăcere. Eu am adormit și m-am mai trezit doar la intrarea în Tel-Aviv. M-am frecat la ochi și totul mi-a revenit în minte instantaneu: evenimentele acelei nopți memorabile, cea mai lungă din viața mea, și ce ne mai rămânea de făcut. Cuvântul „bancă” mă preocupa de câteva momente. M-am încordat: cuvântul „bancă” și Felix împreună nu mergeau prea bine.

„Ai zis că mergem la bancă?” am întrebat eu.

„La bancă? Da. Bună dimineața.”

„Ca să luăm cadoul Zoharei?”

„Da. Și dacă va merge bine, o să ai și spicul de aur. Ți l-am promis. O să i-l dai drăguței de Gaby.”

„E greu să retragi ceva dintr-un seif?”

„Greu? Nu? E super-simplu!”

Nu se pune problema să forțăm un seif, m-am gândit eu. Nu e genul meu. Să deturnez un tren, da, dar trebuie să-ți cunoști limitele.

Lola dormea lângă mine. „Nu cred că am curajul să fentez o bancă acum” i-am zis lui Felix, sperând să-l împlânzesc.

Tăcere. Se prefăcea că era atent la drum. Am tăcut apel la sentimentele lui de bunic: „Sunt obosit, a fost o noapte lungă”.

„E foarte simplu, mormăi el. Nu e nimic ilegal de făcut. N-ai decât să intri și să ceri pachetul, și pe urmă am să-ți dau spicul de aur.”

„Fără să tragem în *body-guard*?” interveni Lola, pe care o trezise instinctul matern.

„Fără.”

„Nici să ne târâm printr-un tunel, de exemplu?” am mai întrebat eu.

„Un tunel? Ce ți-a venit? Intri în bancă, îi spui cum te cheamă funcționarului care are în grijă seifurile, se duce, deschide seiful, îți dă pachetul și pleci...”

„Bonjur, mersi și la revedere” am terminat eu în același timp cu el

Mi-a aruncat o privire surprinsă și a zâmbit: „Exact!”

Trecu un minut fără să mai zică niciunul dintre noi nimic.

„Uită-te la mine, bunicule.”

M-am uitat fix la el în oglinda retrovizoare. Ochii lui albaștri erau nevinovați ca ai unui nou-născut.

PREA MULT E PREA MULT!

...La ora opt și jumătate, a doua zi dimineața, Felix, bunicul meu, a parcat mașina Humber Pullman pe o străduță liniștită din Tel-Aviv, nu departe de teatru. Lola Chiperola (pentru mine, pe ea o chema tot Lola Katz), vedeta noastră națională, care primise Premiul Israel pentru arta dramatică (bunica mea) a trecut strada și a intrat în bancă, îmbrăcat în pantalonii ei șifonați și prăfuiți și cu părul ciufulit. În ciuda remarcilor critice ale lui Felix, nu i-a fost deloc greu să treacă drept o femeie oarecare. Nu o regină sau o împărăteasă, nicio zeiță antică sau vreo eroină de tragedie ridicându-și brațele spre cer sau cu chipul marcat de disperare, ci o doamnă anonimă care voia să retragă cincizeci de lire din contul ei și, din cauza caniculei, a vârstei înaintate, sau poate pentru a face o diversiune, îngăduindu-le unui bărbat în vârstă și unui puști să se strecoare neobservați în mulțime, a leșinat și s-a prăbușit pe podeaua băncii cu strigăte, mormăituri și tot felul de alte sunete.

Încă nu o văzusem reușind o astfel de prestație și nici amuzându-se atât de tare, eram sigur de acest lucru. Am pus acest succes pe seama peripețiilor întâmplare în ultimele zile și al noului ei statut de bunică. Din păcate, nu aveam timp să stau s-o admir. A fost înconjurată de un grup de oameni, care strigau care mai de care, dădeau sfaturi, se agitau să cheme un medic. În acest timp, profitând de îmbulzeală, ne-am strecurat pe scara care ducea la subsol, în sala seifurilor.

Nu era acolo decât un singur funcționar, un bărbat în vârstă care tocmai mesteca zelos un sandvici cu brânză și roșii. Crispăt, i-am spus bărbatului cum mă cheamă. Ziarul *Davar* era pe masă, chiar în

fața lui, cu fotografia mea pe prima pagină. Și cu numele meu-până la urmă îl făcuseră public! Am căscat ochii de surpriză și de mândrie. „Amnon Feyerberg, băiatul răpit!” scria sub fotografie. Era ziua mea de glorie, dar această celebritate neașteptată risca să dea totul peste cap. Omul a deschis un registru mare și a început să-l răsfoiască, în timp ce-mi repeta numele. Avea firimituri de brânză în mustăți. Privirea îi căzu peste pagina de ziar, dar nu păru să-și dea seama de ciudata coincidență. Continuă să răsfoiască registrul, până găsi ceea ce căuta. „A, da! Amnon Feyerberg!

Ai autorizația de a deschide seiful mamei tale. Ah! A trecut ceva timp de-atunci. Aproape treisprezece ani, o *bar-mitzvah!*” pufni el, presărând ziarul cu firimituri de brânză.

„Poți să intri. E bunicul tău?”

Da. Și chiar nu mințeam câtuși de puțin.

Ciudat cum adevărul poate să semene uneori cu o minciună.

Funcționarul scotoci într-un inel cu o mulțime de chei și deschise o ușă mare metalică. Apoi o alta. O închise în spatele nostru și ne lăsă singuri în încăperea cu seifuri.

„Aveți zece minute” zise el întorcându-se cu pași târșiți la scaunul și la sandvișul lui cu brânză.

Firam într-o încăpere mică. De la podea până în tavan, pereții erau acoperiți cu seifuri: cutii dreptunghiulare de metal cenușiu.

Fiecare avea o încuietore minusculă rotundă cu nouă cifre, de la zero la nouă, cu un buton minuscul în formă de săgeată. Felix reperă imediat seiful nostru.

„Zece minute” zise el. Lola n-o să poată stea întinsă pe podeaua aia o veșnicie. N-avem timp. Crezi că o să ai timp?”

„Ca să fac ce anume?”

„Să deschizi seiful.”

„Evident, cu condiția să-mi dai cheia.”

„E o șmecherie, zise Felix. Nu există nicio cheie.”

M-am uitat la el fără să înțeleg nimic.

„Nu există nicio cheie? Cum adică?”

„Trebuie să te descurci singur. Fără cheie, zise el ridicând din umeri cu un aer de scuză. Când ai să nimerești cele cinci cifre care formează codul, seiful o să se deschidă în doi timpi și trei mișcări.”

I-am aruncat o privire dură.

„Combi-nația de cifre e secretă, zise el, ca și când asta m-ar fi ajutat la ceva. E un cod pe care Zohara l-a inventat și tu ar trebui să-l ghicești.”

„Stai puțin!” am strigat eu, scos din fire. „Vrei să spui că nu ți-a spus codul?”

„Chiar așa. A spus că tu vei fi capabil să-l găsești singur.” Ridică din nou din umeri. „Știi că avem o mică problemă!”

„Stai puțin!” am răcnit eu. „Crezi că o să găsesc în zece minute cifrele astea, și pe deasupra și în ordinea corectă?”

„Ei bine, da! Asta e! Ai face bine să te grăbești!”

„Dar e imposibil!” „Dar e imposibil să ghicesc cifrele astea!” am explodat în culmea mâniei și a frustrării la gândul că, în spatele peretelui blindat al seifului, stătea singurul cadou pe care mama mi-l oferise vreodată, pe care aveam să-l pierd pentru totdeauna!

„Dar e imposibil să ghicesc cifrele astea!” am protestat eu cu voce mai moale ca să nu mă audă funcționarul. „N-am nicio șansă la un milion să reușesc!” Cum putuse să-mi facă asta? De ce nimeni din familia asta nu era capabil să se comporte normal?

„Da, da, liniștește-te. Știu că e greu, dar gândește-te că mama ta a știut asta!”

„Ah, da, și ce-i cu asta?”

„Nimic! A fost mama ta, și tu ești singurul ei fiu! Singurul ei fiu! Sângele ei curge prin vinele tale!”

În mod ciudat, fraza asta m-a pus pe gânduri. Era complet ilogic, dar de mult timp nu mai credeam în logică, mai ales după ultimele trei zile. Așae, m-am gândit eu, eram fiul ei. Singurul ei fiu!

Ea nu mai era pe lumea asta, dar eu, da. Trebuia să încerc.

„Bine” i-am zis lui Felix. „Sunt gata. Fii atent să nu ne deranjeze careva.”

Am închis ochii și, încet, mi-am golit mintea de gânduri.

Am uitat de funcționarul care-și înfuleca sandvișul dincolo de cele două uși metalice. Am uitat de Felix care se uita la mine cu neliniște. Am uitat de bunica mea Lola, care încă era întinsă pe podea, un etaj mai sus, jucând comedia pierderii cunoștinței ca să mă facă să câștig câteva minute prețioase.

Am uitat de tatăl meu și de ce trebuia să-i spun când aveam să ne vedem. Cum să-i explic ce se întâmplase? Și Gaby? Oare îl părăsise definitiv? Oare mai era cineva să mă aștepte acasă?

Cinci cifre.

Zohara. Zohara. Am purtat hainele tale. Am dormit în patul tău. Am supt bomboana cu zmeură pe care ai uitat-o sub saltea. Aveai părul și ochii negri, puțin prea îndepărtați unul de altul. Doar asta au moștenit ochii mei de la tine, nu și culoarea.

Alo, Zohara, Nonik la telefon. Știu despre tine mai multe lucruri decât știam ieri, dar tot puțin știu. Lola îmi va povesti restul. Am s-o întreb. Vreau să știu ce fel de fetiță ai fost tu, dacă mergeai la teatru, dacă mama ta ți se părea la fel de genială cum mi se pare mie, pe scurt, voiam să știu totul: ce-ți mai plăcea în afară de ciocolată și de dulceața de căpșuni, ce filme îți plăceau când aveai vârsta mea, culoarea ta preferată (albastru, care e și culoarea mea?) și ce s-ar fi întâmplat cu tine dacă ai fi rămas în viață.

Zohara, sunt sigur că te îmbrăcai tot timpul în pantaloni. Fusta pe care mi-a dat-o Felix era dintre hainele tale de sărbătoare, aș pune mâna în foc. Pariez că urai fusta aceea. Erai o fată-băiețoi, nu-i așa? O fetiță toată numai unghiuri și colțuri.

„1.”

„Unu” am bolborosit eu, cu ochii închiși. Îmi scăpase. Uitasem cu totul că trebuia să caut niște cifre. Dar, pronunțând acel unu, eram sigur sută la sută că nu mă înșelam. Era prima cifră, înainte de toate

celelalte. Și avea și forma potrivită. O linie dreaptă, solitară și delicată. Am auzit declicul butonului când Felix a format cifra.

Mam cufundat în gânduri din nou.

Ai crescut singuratică. Dar se schimbaseră lucrurile. Acum oamenii îți admirau frumusețea, mai ales ochii atât de deosebiți care străluceau ciudat. Forța pe care o aveai. Mă cufundam în ea din ce în ce mai adânc. Nu încercam să-mi exprim gândurile prin vorbe – doar acum mă străduiesc s-o fac. În acel moment plonjam sub cuvinte pentru a atinge răsuflarea fierbinte a senzațiilor, iar trupul meu se răsucea ca și cum și-ar fi căutat centrul, axa în jurul căruia fusese creat.

Zohara adolescentă. Mai feminină ca oricând, mai sălbatică, mai imprevizibilă ca oricând. Zbura de la o petrecere la alta, mereu înconjurată de o turmă de admiratori pe care îi trata cu o indiferență perfectă, mereu singură, chiar și atunci când era regina serii. Apăruse ca un fulger pe cerul orașului Tel-Aviv, cu invențiile ei unele mai nebunești ca altele, cu invențiile ei grotești, crude și nemaiauzite; era o femeie, dar, ca și Felix, era un cerc care brusc se transformam zig-zag...

„2.“

„Doi” am zis eu.

Am auzit un al doilea declic.

Apoi a apărut Felix, care a dus-o în lumea largă. Nu mai voia să se întoarcă acasă, și amândoi au călătorit în țări îndepărtate și misterioase, în care au dat peste trăsuri aurite, regi în exil, diamante care aruncau mii de scânteieri în apele negre ale fluviului, vase, căpitani și călugărițe, în mijlocul cărora Zohara evolua amestecând atât de bine realitatea și visul încât era greu să mai deosebești adevărul de ficțiune, lucrurile se încolăceau unele în jurul altora, precum volutele de fum care se ridicau din pipa regelui; Zohara închidea ochii și se abandona cu voluptate fanteziei ei,

minciunilor care se desfășurau ca un șarpe, conștientă că, la fel ca și tatăl ei, și ea putea să amestece, ca pe două inele magice, adevărul și minciuna pentru a înșela oamenii – și plutea în largi cercuri concentrice care o atrăgeau din ce în ce mai jos..

„8.”

„Opt.”

Un alt declin. Începeam să fiu cuprins de o oboseală imensă. Eforturile pe care le făceam erau extenuante. Cu ochii închiși, înotam în ape tulburi, în străfundul ființei mele, cu mintea pustie... Mi-era teamă. Inima îmi era grea și, ca o picătură de apă prea mare, cădea, atrasă în jos de forța gravitației, către prăpastia neagră și noroioasă a unei mlaștini.

„Nu mai pot”, i-am șoptit lui Felix. „Cred că leșin...”

„Mai avem puțin. Nu e momentul s-o dai în bară” m-a rugat el.

Am avut viziunea unor interminabile coloane de cifre – ca un registru de socoteli gigantic – care, grupate câte șase, câte șapte,

câte opt, au început să danseze în fața ochilor mei ca să mă zăpăcească și să mă forțeze să le pronunț; dar mi-am închis ermetic pleoapele, concentrându-mă asupra Zoharei...

Mi-o închipuiam cu tatăl meu pe muntele lunar, în zilele lor fericite, pe versantul muntelui rotund ca luna. Cu pânțele ușor bombat, Zohara contempla un soare imens apunând în aerul limpede: eu eram în pânțele ei! Eu, Nonik! Făcea o baie într-o cădiță de zinc și, chiar dacă nu-l iubea cu adevărat pe tata, se străduia să fie fericită în cuibul moale pe care-l construise pentru ei doi, și probabil că existau momente în care ea chiar credea în dragostea lor, acolo, în intimitatea caldă pe care reușise s-o creeze în jurul lui...

„0.”

Zero? Am ezitat. Nu era un zero adevărat – îi lipsea ceva. Era rotund: da, dar nu era un zero adevărat. Arcuit și umflat? Da. Ca

burta unei femei însărcinate? Da, dar cu toate astea, nu era un zero adevărat. Nu era vid și perfect ca un zero! Ceva șchiopăta, ceva se răsucea în interior, ca și cum ar fi vrut să se aipă în bucăți, ceva ascuțit și colțuros care, sfărâmând liniștea sarcinii și a cuibului moale, arăta cu violență cerul: acolo! Afară!

59“

„Încearcă 5“ am zis.

„Încă una, a zis timid Felix. Ultima.11

Nu se poate, mi-am zis eu. E de-a dreptul ceva nebunesc. Stau așezat acolo, cu ochii închiși, ca un idiot, e ridicol. Căutând cinci cifre pe care le-a ales cineva acum treisprezece ani. Chiar așa!

Eram atât de obosit. De parcă mi s-ar fi epuizat energia vitală.

Întors înapoi în interiorul ființei mele, am simțit insinuându-se acolo singurătatea ei. Copilul ei s-a născut. Îl iubea. Asta era sigur. Dar, puțin mai târziu, ea a avut impresia că s-a trezit dintr-un somn plin de vise. A privit în jurul ei. A văzut o colină aridă. O lume pustie. Tata începea s-o plictisească puțin. Era greu să-și mărturisească asta și sieși. O decepționa. Și simțea că nu mai avea unde să se ducă. Uneori se urca pe cal și pleca în galop la celălalt capăt al

Muntelui Lunii, se oprea pe marginea prăpastiei abrupte și, deasupra hăului, se uita în golul care parcă o invita să-și ia zborul, ca o pasăre disperată, ca o săgeată ascuțită...

„7“

„Șapte“ m-am gândit.

„Șapte“ am zis.

„Ești sigur? Îl întrebă Felix. „Mai gândește-te, e ultima“

„Șapte“ am repetat.

Liniște.

Apoi, am auzit declicul butonului pivotând pe cadrul rotund. Am auzit un foarte ușor clichetit. Asemănător cu al unei chei care se învârte într-o broască.

Și respirația grea a lui Felix.

Ușa seifului s-a întredeschis scârțâind.

Am deschis ochii. Felix avea aerul aiurit, părul îi era ciufulit.

Ținea în mână o cutie ușoară de lemn. Plată. Un dreptunghi de hârtie era lipit pe capac.

„Ai reușit” a zis el cu o voce inexpressivă. Aveam gura uscată. Eram gol pe dinăuntru. Aș fi vrut să mă așez pe jos și să dorm. Să mă evapor.

„Ai citit în mintea ei” a zis cu o voce răgușită de uimire. „Sângele apă nu se face! Îl Pe hârtie fuseseră așternute cu un scris tineresc, ascuțit și vioi cuvintele: „*Luinonik, cadoulluid6bar-mitzvah.*

Cu dragoste, mama

„Îl deschid? Îl am întrebat eu șoptit.

„Nu aici. N-avem timp. Trebuie s-o ștergem cât mai repede. Îl deschidem afară.11

Am strecurat cutia în buzunarul din spate al pantalonilor. Era de ajuns s-o ating ca să-mi recapăt puterile. Felix închise la loc seiful. Am învârtit butonul metalic și am format din nou cifrele secrete. Unu. Doi. Opt. Cinci. Șapte.

„Ce tâmpit sunt! Îl am zis când am terminat. Ar fi trebuit să ghicesc imediat.

„Cum adică?”

„E data mea de naștere. 12 august 1957.

Unu, doi, opt, cinci și șapte? Articulă el. Bravo!

Se uită la mine, i-am întors privirea și am izbucnit amândoi în râs.

„Vezi că asta a fost ziua cea mai importantă din viața ta, comentă el. Să nu uiți”.

„O ștergem? Înainte să-și dea seama cineva că suntem aici.”

„Stai puțin, Amnon. Felix își ține promisiunile întotdeauna.”

își scoase lăntișorul, luă de pe el spicul de aur și mi-l întinse.

Mai rămăsese doar medalionul în formă de inimă. Îl ținu în mână,

uitându-se la el.

„Gata” zise el cu un surâs forțat, cu fața întunecată. Era ultimul. S-a terminat.”

Am luat spicul delicat de aur și l-am agățat pe lăntișorul meu, alături de glonț.

Am trecut de prima ușa metalică a sălii seifurilor. Apoi și pe a doua. Am remarcat în același timp că ceva nu era în regulă. Am schimbat o privire rapidă: funcționarul nu mai era la locul lui.

Felix se dădu cu un pas înapoi și se lipi de perete. Ochiul i se îngustă ca ai unui prădător. O cută palidă și crudă i se întipări în jurul gurii.

„Sunt terminat”, ntârâi el printre dinți, cu trăsăturile deformate de furie. „M-au prins, câinii!”

Se strecură între zid și ușa metalică de parcă ar fi vrut să dispară, să treacă prin ziduri. Ochiul lui cercetau toate colțișoarele, în timp ce fruntea i se umplea de sudoare. Pe chipul lui se citea panica: era prins în capcană.

Țeava unui revolver se profilă în spirala scării. N-aveam nicio secundă de pierdut. Nici timp să mă gândesc. Totul depindea de rapiditatea și de profesionalismul meu. Am scos revolverul mamei mele din buzunar, l-am armat dintr-o singură mișcare, mi-am ținut mâna dreaptă cu stânga și mi-am ridicat revolverul la înălțimea ochilor. Am făcut toate astea în mai puțin de o secundă. Din instinct. Prin forța obișnuinței pe care ți-o dă antrenamentul susținut.

„Nu gândi. Acționează!” mă învățase el. Ascultă-ți instinctul. Ochește!” Am închis ochiul stâng și am ochit ceva mai jos de țeava revolverului din fața mea.

Omul care ținea arma rămânea în afara câmpului meu vizual. Cobora scara în spirală cu o infinită lentoare. Gesturile lui măsurate m-au făcut să mă gândesc că aveam de-a face cu un profesionist. Nu-mi era teamă. Simțeam că numeroasele ședințe de antrenament

ale tatălui meu avuseseră chiar acest scop, să mă pregătească pentru momentul acela. Degetul mi s-a așezat pe trăgaci, gata să facă ceea ce trebuia făcut.

Mâna care ținea revolverul apăru în fața ochilor mei.

O mână puternică, bronzată.

Apoi chipul.

Mare. Corpul masiv, și un cap aproape înșurubat pe umeri, aproape fără gât.

„Nu mișcați! Poliția! Glick, doi pași la dreapta. Nono, aruncă arma!”

Tata avea obrazul neras și părea obosit și hărțuit.

VOM VEDEA DACĂ MAI ESTE POSIBIL
SĂ CREZI ÎN MIRACOLE

Și acum?

„Trage fără să te mai gândești!” De câte ori îmi spusese cuvintele astea? „Cel care reacționează primul va trăi să le povestească asta copiilor și nepoților lui!” Dar eu eram nepotul. „Ascultă-ți instinctul!” Despre ce instinct era vorba? Instinctul de polițist, instinctul de fiu sau de nepot care voia să-și apere bunicul?

(Contra propriului său tată!)

Ce încurcătura naibii!

„Nono, aruncă arma!” repetă tata, cu o voce calm, dar încordată.

Îi tremura mâna. Și a mea de altminteri. Brusc, tata înțepeni, cu privirea aiurită: văzuse mai bine arma pe care o îndreptam spre el.

Un revolver de damă, cu mânerul de fildeș. Revolverul Zoharei.

Cel cu care îl rănise odată. Care îi dăduse viața peste cap.

Amintirile îl copleșiră. Într-o fracțiune de secundă, se trezi din nou în fața ei, în sala imensă a fabricii de ciocolată. Nu uitase de tot. Eu nu mai existam: revolverul lui era ațintit asupra revolverului mamei. Eram singuri în lumea asta. Nu mai reușeam să-mi controlez mișcările mâinii: cele două arme începură un dans ciudat, șerpesc, un dans al sfidării, al atracției și al repulsiei.

„Îl arunci odată, sau nu?” strigă el, dar tonul vocii lui era implorator și disperat.

N-am făcut nimic.

Și astăzi, când îmi amintesc acele momente, îmi pare rău și mă gândesc la el din ce în ce mai mult pe măsură ce trece timpul. Mă întreb ce i-a trecut prin cap tatei când și-a văzul propriul tiu amenințându-l cu revolverul. Era ca și cum toată osteneala pe care și-o dăduse cu mine în toți acești ani dispăruse în clipa în care atinsesem arma aceea.

Ca și cum Zohara i-ar fi jucat o festă, a doua oară în viața lui.

„N-ai grijă, tată, n-am să trag” am șoptit eu.

„Coboară încet arma, calmează-te... Acum, arunc-o!”

„Bine.” Am coborât încet țeava revolverului. „Dar spune-mi ce-o să se întâmple cu Felix.”

„Glick o să se întoarcă de unde a venit: în închisoare.”

„Nu.” Țeava revolverului meu se ridică din nou. „Nu. Nu vreau.”

„Ce-ai spus?”

Eram terorizat. Cunoșteam bine înfățișarea aceea a lui. Se înroșise la față, ochii i se îngustaseră și se uită urât la mine, în timp ce, în mijlocul frunții, cuta aceea ca un semn de exclamare binecunoscut se adâncea, terifiant ca un sceptor, ca un baston amenințător.

„Nu ține. Lasă-l să plece.”

„Nono, ai înnebunit sau ce-ai? Îți poruncesc să arunci arma imediat!”

„Nu! Promite-mi că îl Iași să scape!”

Trăsăturile i se strâmbară de mânie.

„Te-a răpit, înțelegi? Te-a răpit!”

„Ba nu, nu-i deloc așa!”

„Taci! Răcni el. N-ai dreptul să vorbești!”

„Dacă nu-l lași să plece...” M-am întrerupt. Un vâl roșu mi se lăsa peste ochi.

„Da? Ce-ai să faci?” întrebă el sarcastic, agitându-și arma sub ochii mei.

„O să... o să trag!”

„În cine?” strigară Felix și tata amândoi odată.

Răspunsul țâșni singur.

„În el! În Felix!”

Se lăsă tăcerea. Eram depășit de evenimentele astea.

„Atunci nu mai înțeleg nimic”, zise tata. Vrei să-l împuști pe Felix? Dar e bunicul tău!

„Nu mă interesează! Mi-e totuna dacă trag în tine sau în el! M am săturat! Îl lași să plece sau îl împușc, așa să știi!”

Vălul roșu care mi se lăsase pe ochi devenise și mai dens. Eram amețit. Am să trag în el și apoi am să întorc arma spre mine. Am să trag în tata, în Felix și apoi am să mă sinucid. Avea să fie un măcel frumos, un masacru. Am să mă sinucid, apoi am s-o iau la fugă. Am să mă lupt cu binele și cu răul. Am să trăiesc dincolo de bine și de rău!

Am început să rostesc fraze incoerente, să dau cu picioarele în pereți, să mă dau cu capul de ușa metalică. Vulcanul Feyerberg se deștepta! Voiam ca tata să mă vadă în plină criză. Să-și dea seama ce periculos puteam fi când eram furios.

Nu știu cât timp a ținut criza asta, dar un lucru e sigur: din ziua aceea de când am jucat teatru, niciodată n-am mai reușit să intru în criză de-adevăratalea. (Oare asta voia să spună Foia când afirmase: „Când te folosești de sentimentele tale pentru a emoționa pe altcineva, asta e cea mai bună cale să-ți piezi sensibilitatea”?)

„Hei, stai puțin! Îl strigă tata. „De ce zici că nu te-a răpit?”

Avea vocea nesigură. Poate că micul meu număr reușise, cine știe?

„Ăsta-i adevărul! Îl am strigat eu tropăind, deși nu mai eram atât de violent, ca pentru a lăsa o portiță deschisă pentru negocieri.

„Am mers cu el de bunăvoie! Nu m-a răpit!”

„Ce vrei să spui? Explică-mi!”

„Totul a început când am intrat în alt compartiment, în tren.11

Tata mă asculta, cu un aer întunecat „Și el ce făcea în trenul ăla? Îl întrebă el dezgustat, arătându-l cu revolverul pe Felix.

Felix, care rămăsese în aceeași poziție, ghemuit ca și cum s-ar fi pregătit să fugă, se ridică, își întinse imperceptibil membrele, își aranjă coama cu vârful degetelor și îi zâmbi mios laude tatei:

„Nu văd care-i problema, domnule tată. Voiam să-l cunosc. Și de altfel, nu e interzis să-ți vezi nepotul, din câte știi eu?”

Am fremătat văzând cum zâmbea și gestul mâinii cu care mă arăta ca și cum ar fi vrut să-și laude opera de care era mândru, și m-am gândit că în numai patruzeci și opt de ore mă transformasem radical, îndepărtându-mă atât de tare de tata: dacă Felix voise să se răzbune pe tata prin mine?

Eram încremenit de uimire. Dacă era adevărat, dacă era cu adevărat autorul acestei uneltiri crude și diavolești, asta însemna că se folosise de mine... Pe de altă parte, dacă n-ar fi procedat așa, n-aș fi vrut niciodată să ascult ceea ce avea el să-mi spună, povestea Zoharei, și n-aș fi ajuns niciodată să-mi iau cadoul pe care mi-l lășase ea... În același timp, intuiam că, chiar dacă la început voise să se răzbune, sfârșise prin a trece de partea mea, ca un partener, un prieten. Și, mai mult decât atât, ca un bunic.

Tata scoase un sunet surd, izbind cu pumnul în perete. „Nono n-are nimic comun cu voi! Îl răcni el la Felix. „Să vă feriți să-l mai întâlniți vreodată! Asta e valabil și pentru bătrâna nebună care se zbate pe jos!”

„Dar Lola este bunica mea! Îl am zis eu, jignit.

Tata se întoarse încet către mine, ca un taur obosit.

„Înseamnă că știi totul, nu-i așa? Ți-au povestit totul ăștia doi?”

„Da. Totul. Despre mama și despre tine. Nu fii supărat, asta nu schimbă nimic din punctul meu de vedere, absolut nimic.11

„Păcat... bolborosi el, coborându-și lent revolverul și lăsându-și

capul în jos. Aș fi preferat să nu știi nimic. Ești încă prea mic.¹¹

Îi trecuse furia. Se așeză pe o treaptă, cu revolverul între genunchi. L-am văzut în sfârșit așa cum voisem să-l văd dintotdeauna și am încercat să citesc pe fața lui povestea pe care o aflasem. Își luă capul în mâini, cu privirea în gol, în timp ce eu mă străduiam să-l văd în el pe tânărul de altădată, cel care se cățăraseră pe macara în plină noapte, care aproape că se înecase într-o cuvă de ciocolată, cel care o vizitase pe Zohara la închisoare în fiecare zi și îi construise un palat pe culmea Muntelui Lunii; pe tatăl meu, cel care o ajutase pe mama să mă aducă pe lume și îmi tăiasse cordonul ombilical cu mâinile lui.

În zadar.

Tata își pusese iarăși pe chip masca lui de nepătruns, cu buzele strânse, ca pentru a-și stăvili mai bine amintirile. Îi reușea destul de bine. Când eram mai mic, le ghiceam palpitând în el ca o flacăra. Acum nu le mai simțea. Reușise perfect să-și înăbușe amintirile. Păcat!

N-am mai văzut apoi decât chipul polițistului, al profesionistului din el. Acela al unui om care, de treisprezece ani, ispășea crima de a fi iubit o infractoare, de a fi cedat tentației de a trăi în afara

regulilor. Un om care, neputând să-și uite vina sau ceea ce considera a fi fost o vină – pentru că cel care a greșit nu trebuie să fie iertat, aceasta era credința lui – renunțase deliberat la tot ceea ce ar fi putut să-i aducă bucurie, să-i aline durerea sau să-l liniștească.

Prizonier al propriei sale minți, al principiilor lui.

„Chiar voiam să-ți spun într-o zi, Nono, zise el cu greutate, dar așteptam să mai crești puțin. Mi se părea că nu ești suficient de... Matur ca să înțelegi povestea asta dureroasă și complicată. Dar acum știi. Mare păcat.”

„Poate. Dar sunt O.K. Nu mi s-a întâmplat nimic.”

Mi se întâmplaseră multe, dar nu era momentul să intru în

detalii.

„S-a purtat bine cu tine? Nu ți-a făcut rău?”

„Felix e un tip super, tată.” Și pe deasupra, mi se pare că voi doi semănați destul de mult, am adăugat în sinea mea.

Tata îl privi pe Felix drept în față. Felix îi întoarse privirea. Se fixară astfel câteva minute. În afara urii, o legătură ciudată îi unea pe acești bărbați care iubiseră aceeași femeie: legătura rivalității.

„Acum ce facem?” întrebă tata. „Poliția te caută prin toată țara...” Oftă. Aveam impresia că spunea prea multe. „Am venit singur pentru că bănuiam că până la urmă o să veniți după... cadoul pe care Zohara i l-a lăsat lui Nono...” spuse el, uitându-se la Felix.

„Așadar, ești singur?” O scânteie de interes se aprinse în ochii lui Felix, care își linse rapid buza de jos.

„Da” confirmă tata liniștit. „De ce? Ai vreo sugestie?”

„Eu? Sigur că n-am. Cine sunt eu să-i sugerez ceva domnului tată? Am doar o idee.”

„Te ascult.”

„Să zicem, de exemplu, că aș scoate o armă?”

„Să zicem.”

„O îndrept spre capul lui Amnon, și, dacă domnul tată nu mă lasă să plec, o să trag, nu-i așa?”

„Fiai să zicem că e așa!”

„Bine, atunci nu ai de ales decât să mă lași să scap!”

Tăcere. Cei doi se înțelegeau din puține cuvinte.

„Cu alte cuvinte, m-ai păcălit!” încheie tata cu o grimasă. Ziarele or să aibă ce să scrie, fără să mai vorbim despre poliție!”

„Ce treabă ai cu poliția?” replică Felix cu un surâs larg. Puțin ne pasă nouă de poliție. L-ai prins pe Felix o dată. Asta ar fi a doua oară. Niciun polițist din lume n-a mai reușit să facă măcar pe jumătate cât tine. Gândește-te la asta.”

„Dar dacă te las să pleci, n-o să știe nimeni.”

„Ba da, ai să știi tu, replică amabil Felix. Și Amnon. Asta

contează, nu?”

Tata dădu din cap. Era un om care se hotăra foarte repede.

„Bine” oftă el. „Aparent, nu există altă soluție, și vrem să fie cât mai puține pierderi. Mai ales dacă ținem cont de copil. Trebuie să ne legi pe amândoi.”

Se ridică, își puse arma la loc și își scoase cureaua. Felix și cu mine îl urmăream neliniștiți. Încă țineam revolverul în mână. Dacă sărea asupra mea pe neașteptate? Tata se opri la mijlocul scării.

Văzuse ce fețe aveam. Văzuse revolverul ațintit asupra lui. Oftă.

„Ei, Nono, zise el zâmbind ușor. Te porți exact cum ar face un profesionist în asemenea împrejurări, dar mă întreb de ce chestia asta mă întristează atât.”

Am înțeles că nu avea niciun gând ascuns și am vârât revolverul în buzunar.

„Până la urmă, tot ce-i învățăm pe alții se întoarce împotriva noastră, nu-i așa?” zise Felix cu o față plictisită. Tata încuviință din cap.

Tata se postă în fața mea. Mare, transpirat și pleșuv. Complet aiurea arăta. Nu ne mai văzusem de trei zile. Aș fi vrut să sar de gâtul lui, strigând de fericire că lucrurile se terminau așa. Dar nici măcar nu ne-am strâns mâna. Poate era mai bine așa. Ca de la bărbat la bărbat. Felix ne rugă să intrăm în sala seifurilor și ne așeză spate în spate. Ne legă strâns unul de altul, fredonând încetișor – o cută adâncă i se săpase în jurul gurii, ca de fiecare dată când se concentra să facă ceva. Verifica nodurile, când l-am auzit pe tata zicându-i să nu strângă prea tare. „Să nu-l doară pe copil” a zis el.

Apoi Felix a luat cătușele din buzunarul tatei și ni le-a trecut în jurul încheieturilor. Țăcănitul lor îmi aminti de falsul prizonier din tren care se transformase în gardian. Fusese o călătorie ciudată, n-am ce zice.

Cu coada ochiului, l-am surprins pe Felix rânjind. „Zohara era o femeie excepțională, i-a zis el tatei, iar tu ai iubit-o mult. Dar gata,

ajunge! Morții cu morții, viii cu viii. Viața merge înainte, ai un băiat atât de grozav. Îi trebuie o mamă. Ascultă-mă bine, domnule Feyerberg: bătrânul ăsta din fața ta a cunoscut destule femei la viața lui, dar niciuna nu-i ajunge nici măcar la degetul mic doamnei Gaby. E atât de puternică. Gândește-te la asta! Scuze că mă amestec în treburile tale. Mulțumesc și la revedere!”

Tata respira din ce în ce mai repede în spatele meu. Credeam că avea să explodeze. Apoi Felix se înclină în fața mea, zâmbind. Îmi dăruie la început zâmbetul lui magnetic obișnuit, care răspândea în lume o lumină albastră, dar curând îl înlocui cu altul, un zâmbet modest și sincer, de data asta.

„Ne-am distrat bine, nu?”

Am dat din cap că da.

„Nu mai e altul ca tine pe lumea asta, apucături de criminal, dar cu inimă atât de bună. Ce amestecătură! Acum că te-am cunoscut, sunt fericit. Sunt sigur că va supraviețui pe lume ceva din firea lui Felix.” își frecă nasul. Ochii i se înroșiră. „Bun, ajunge. O șterg! Cine știe dacă o să ne mai revedem? Poate într-o zi o să-ți întâlnești bunicul pe stradă, cine știe? Totul e posibil pe lumea asta.

Principalul e că noi doi ne-am întâlnit.” Atinse cu vârful degetelor spicul de aur agățat la gâtul meu, ca pentru a-și lua adio de la el.

„Și apoi, Lola va veghea să nu semeni prea tare cu Felix. Doar puțin. Destul ca să-ți amintești că în viață nu există decât legi plictisitoare și că poți face ce vrei.” Se înclină mai mult spre mine și, pe neașteptate, mă sărută pe frunte.

„Nu uita, Nono: viața nu e decât o luminiță în întuneric. Ai avut norocul să vezi de aproape lumina lui Felix strălucind în întuneric?” O lumină albastră, și apoi dispăru.

Tata și cu mine am rămas spate în spate. În liniște.

De unde să începem?

Îi simțeam respirația în spatele meu.

În spatele meu. În spatele meu. În spatele meu.

„Ce mai face Gaby?” am riscat eu.

Tăcere. „Ne așteaptă acasă” murmură tata.

„O să ne... O să ne părăsească?”

Am auzit cum scârțâia barba lui nerasă de câteva zile pe umărul lui.

„Mi-a dat un ultimatum. Mi-a spus că mai așteaptă până duminică să mă hotărâsc.”

Eram sigur. Știam eu, știam eu.

Liniște.

„Mai ai revolverul?” mormăi el.

Mi-am pipăit buzunarul cu cotul. Nimic... doar eșarfa Lolei.

Felix îmi luase revolverul când mă îmbrățișase. Mi-am reprimat un hohot de râs, ferindu-mă de tata, de care eram în mod evident, foarte legat.

„Îți dai seama că peste două zile e ceremonia ta de *bar-mitzvah!*” strigă el brusc.

Nu mai puteam. Am izbucnit într-un hohot tunător. Tata tăcea în continuare. Spatele lui masiv era inert. Râdeam cu tot corpul, cu burta, cu vârful degetelor de la picioare, din față spre spate... Tata se mișcă, spatele i se agită, se chinuia să se abțină, dar până la urmă explodă și el într-un hohot nestăvilit: eram scuturat ca pe puntea unei nave pe valurile unei mări dezlănțuite, scuturat în toate părțile ca un frigider în spatele cuiva care valsează – era, dacă se poate spune așa, prima dată când îl făceam să râdă. Prima, singura și ultima oară: deci îl făcusem să râdă de trei ori.

Și Doamne, cum mai râdea, parcă necheza un cal!

„Ce complicat!” zise el când ne-am mai liniștit.

„Mi-a fost dor de tine” am zis eu repede.

„Și mie de tine”. Nici nu-mi trebuia mai mult.

„Au scris în ziare de mine” am mai zis eu.

„În ziare? Toată țara vorbește de tine. Pentru o răpire care nici nu era răpire!”

„Așa e!”

„O să dea din nou vina pe mine pentru toată încurcătura asta. Ca de obicei. Uff! Ce să zic, o dată în plus sau în minus, ce mai contează!”

N-am răspuns nimic. Aveam părerea mea despre subiectul ăsta. Mă obișnuisem deja cu ideea că la aniversarea mea n-aveau să vină

colegii lui. Mă durea în cot că nu aveam să primesc cadouri de la ei. Primisem deja destule.

„De-aia nu mai pot eu, la urma urmei” strigă el deodată.. Spatele i se cambră atât de puternic încât m-am trezit ridicat în aer.

„De doisprezece ani durează povestea asta și nici până acum n-am fost avansat! Îmi dau doar cazuri pe care nu le vrea nimeni. Asta n-o să schimbe nimic.”

Se auzi urletul unei sirene care se apropia, zgomote de pași grăbiți și ordine strigate în toate colțurile – o agitație de toată frumusețea.

„Uite-i că au apărut! Bombăni tata. I-am zis lui Ettinger să vină aici la nouă fix. Nu știe de ce. O să-i placă. Sper că bunicul tău a reușit să scape!” adăugă el. Era să cad pe spate auzind asta.

Ne-am petrecut seara la restaurant. Gaby, tata și cu mine. Nu mai fusesem niciodată atât de fericit. Chiar dacă, trebuie să recunosc, cina nu era atât de bună ca aceea pe care o împărțisem cu Felix, cu trei zile mai înainte. Cu gura plină, le-am povestit totul, – de fapt, foarte puțin, pentru că îmi dădusem rapid seama că nu puteam să le spun esențialul care era de neînțeles, insesizabil și irațional. Mă simțeam ca un om care se trezește și care, surescitat, începe să povestească ce a visat, fără să-și dea seama că visul se destramă și îi scapă puțin câte puțin.

Un lucru era sigur: în vis, primisem un cadou – era pe genunchii mei, și de acum înainte nu avea să ne mai părăsească niciodată. Păcat că nu aveam ureche muzicală și că nu puteam deloc să cânt la

micuțul flaut de lemn pe care mi-l lăsase Zohara. Dar când am o stare de neliniște, mă așez pe pervazul ferestrei din camera mea, cu picioarele atârându-mi, îmi lipesc gura de flaut și ascult sunetele neauzite pe care le scoate.

Apoi am început să discutăm un alt subiect: viitorul tatei, care avea să plece din poliție.

„Am să-mi dau demisia mâine dimineață, anunță el... Gaby, am să încep o altă viață.”

Gaby roși și se uita pierdută la fața de masă. Am înțeles deodată că nu făcea acea pauză înainte de a-i pronunța numele ca s-o enerveze pe ea. Făcea o pauză ca să se asigure că nu avea să pronunțe un alt nume, un nume pe care îl avea tot timpul pe buze.

„M-am înșelat foarte tare agățându-mă de slujba mea după ceea ce s-a întâmplat cu Zohara” adăugă el. Am înțeles atunci că intuiția mea nu mă înșelase și eram foarte mulțumit auzind acel nume sunând liber în gura lui.

„Adevărata viață era la un pas de mine și nu vedeam asta. M-a abrutizat munca și am pierdut un timp prețios.”

Nu-mi reveneam din uimire. Nu-l auzisem niciodată vorbind așa. De parcă Gaby i-ar fi pregătit un discurs, iar el doar îl recita. Gaby, în treacăt fie zis, nu scosese o vorbă toată seara. Ca și cum aștepta un verdict.

„Ultimele zile m-au făcut să înțeleg ceea ce este cu adevărat important pentru mine. Și am intenția să încep o viață nouă în seara asta” a mai zis el.

A scotocit în buzunarul hainei și a scos de acolo o cutiuță. Semăna cu cele pe care în filme văduvii le înfățișează guvernantelor copiilor lor când le cer în căsătorie.

„Așteaptă, tată! O să-mi ratez surpriza dacă începi cu a ta!”

Am scos din buzunar eșarfa violet, diafană și mototolită a Lolei, așa cum un iluzionist scoate o eșarfă din mânecă – chiar mă simțeam ca un magician – am întins-o pe masă și, cu un calm

prefăcut, am pus deasupra, chiar în mijloc, spicul de aur.

„Sunt pentru tine, i-am zis eu lui Gaby, pentru tine le-am luat.”

Ea își ascunse fața în mâini ca să nu i se vadă lacrimile.

„Hei, nu plânge, i-am șoptit eu. Ai să strici totul.”

„Las-o, mormăi tata. Plânge de bucurie.”

Gaby atinse eșarfa de mătase și își puse spicul în palmă. „Mi s-au îndeplinit dorințele, zise ea. Am tot ce-mi trebuie ca să-mi pun o dorință. O să vedem acum dacă există miracole.”

își mușcă buzele și se uită la tata cu îndrăzneală. Apoi închise ochii. Îi tremurau buzele.

În acest timp, tata deschise cutiuța și așază pe masă, în fața ei, un inel frumos care scânteia. Cei așezați la mesele din jur se opriseră din mâncat și se uitau la noi.

„... îmrrim... Gaby, dacă nu ești prea ocupată săptămâna viitoare, ai accepta să te măriți cu mine?” întrebă tata cu timiditate.

Chiar avea o adevărată vocație să ceară fetele în căsătorie.

„Un inel, bolborosi Gaby. Un diamant... nu trebuia să...”

Cu mâinile tremurătoare, și-l strecură pe inelar, se strâmbă și îi aruncă tatei un surâs stânjenit înainte de a-l încerca pe un alt deget, degeaba. Încercă să-l pună pe un alt deget, mai subțire, în timp ce tata își dregea vocea aruncând priviri furișe în jur. În sfârșit, reuși să-l vâre pe degetul mic, de unde n-avea să și-l mai scoată niciodată. „E de ajuns să ridici degetul mic...” glumi tata în doi peri.

Ea ne aruncă o privire și izbucni în râs. Nu o auzisem niciodată râzând așa: calmă, misterioasă, ca și cum, din fundul gâtlejului, ar fi scos o glumă pe care o înțelegea doar ea. Un gând ciudat, tulburător și destul de improbabil îmi trecu prin minte. Poate că Gaby avusese un rol mai important decât bănuiam în povestea cu răpirea mea, și poate că acționase cu ajutorul unui complice din umbră, un personaj șiret, puțin cam șmecher, care o ajutase să mă țină în captivitate... nu, nu, te-ai scrântit... nu se poate!

I-am aruncat o privire aiurită, devorat de curiozitate: da sau nu?

Ea a rămas impasibilă și am clasat această întrebare alături de cele cu care mă delectam fără a voi să aflu răspunsul, căci, dacă a ști înseamnă a fi puternic, și ceea ce nu cunoști are o oarecare savoare.

Cu un aer radios, Gaby s-a întors către tata – în clipa asta, frumusețea ei interioară chiar apăruse și se vedea cu ochiul liber.

„Da, Iacov. Vreau să mă mărit cu tine” spuse ea cu voce tare, perfect inteligibilă.

Și se uită la oamenii din restaurant cu o mândrie imensă, ca de fetiță, și cu un surâs care-mi era adresat mie, tatei, lumii întregi.

„Da, Iacov. Adăugă ea cu pasiune.

Se ridică de pe scaun și sări de gâtul lui. Chelnerii și cei de la mese nu pierdeau nimic din acest spectacol. Nu știam unde să mă mai ascund, ca de obicei. Mai întâi Felix și Lola, iar acum tata și Gaby. Probabil că exista ceva în mine care-i îndemna pe bărbați și pe femei să se arunce unii în brațele altora.

Am plecat ochii, i-am ridicat din nou. Mi-am zis că numele Iacov i se potrivea perfect unui detectiv, pentru că venea de la o rădăcină care însemna a căuta, a urmări. Mă gândeam că de acum aș fi vrut să mă cheme Nomk, apoi nu m-am mai gândit la nimic.

Cu fața scăldată în lacrimi, Gaby mi-a căutat mâna prin spatele tatei, mi-a strâns-o cu entuziasm, a ridicat-o în aer și a desenat în aer, ca un mesaj cifrat, cuvântul

SFÂRȘIT

Capitolul 1 5

Capitolul 2 13

3. Și elefanții sunt sensibili 23
4. Prima mea apariție într-un monoclu 33
5. Un moment... E de partea celor buni sau a celor răi? 43
6. Chiar nu pot rezista la așa ceva 49
7. Câteva impresii personale despre cum se conduc locomotivele și cât este de greu să faci față 57
8. O escrocherie în lumea jucăriilor 63

9. în afara legii 71
10. Capitol la care nu vreau să dau un titlu, și mai ales nu un titlu vesel 84
11. în numele legii: Opriți-vă! 92
12. Unde se descoperă adevărata identitate a lui Felix: un spic de aur și o eșarfă violetă 100
13. Este posibil să atingi sentimentele? 108
14. în căutarea Dulcineei 123
15. Corida 137
16. O rază de lumină în acest întuneric 147
17. O prăpastie între ei 158
18. Asemeni unui animal de noapte 167
19. Cei doi cavaleri ai nisipurilor 180
20. Unde se vorbește despre metempsihoză și, pe deasupra, apar pe prima pagină a ziarelor 189
21. Unde revolverul revine din nou în scenă și unde este vorba de dragoste 203
22. O pasăre, iarna 213
23. Ca la cinematograful 225
24. Fiul comisarului 232
25. Unde Zohara traversează Luna și Cupidon își încordează arcul 242
26. S-a mai văzut vreodată o pereche atât de nepotrivită? 258
27. Casa pustie 272
28. Prea mult e prea mult! 287
-
29. Vom vedea dacă mai este posibil să crezi în miracole 296